

**T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**HABERDE YÖNLENDİRME, DEZENFORMASYON VE
PROPAGANDA: AZERİ VE ERMENİ HABER
SİTELERİNDE DAĞLIK KARABAĞ SORUNLARIYLA
İLGİLİ YAYINLANAN HABERLERİN KARŞILAŞTIRMALI
ANALİZİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Laman GASIMLI

**Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı
Halkla İlişkiler ve Tanıtım Programı**

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Adem AYTEN

Haziran, 2019

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**HABERDE YÖNLENDİRME, DEZENFORMASYON VE
PROPAGANDA: AZERİ VE ERMENİ HABER
SİTELERİNDE DAĞLIK KARABAĞ SORUNLARIYLA
İLGİLİ YAYINLANAN HABERLERİN KARŞILAŞTIRMALI
ANALİZİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Laman GASIMLI
(Y1512.140017)**

**Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı
Halkla İlişkiler ve Tanıtım Programı**

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Adem AYTEN

Haziran, 2019

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ ONAY FORMU

Enstitümüz Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Tezli Yüksek Lisans Programı Y1512.140017 numaralı öğrencisi **Laman GASIMLI**'nin "**Haberde Yönlendirme, Dezenformasyon ve Propaganda: Azeri ve Ermeni Haber Sitelerinde Dağlık Karabağ Sorunlarıyla İlgili Yayınlanan Haberlerin Karşılaştırmalı Analizi**" adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 13.06.2019 tarih ve 2019/13 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oybirliği/oyçokluğu ile Tezli Yüksek Lisans tezi 27.06.2019 tarihinde kabul edilmiştir.

<u>Unvan</u>	<u>Adı Soyadı</u>	<u>Üniversite</u>	<u>İmza</u>
ASIL ÜYELER			
Danışman	Dr. Öğr. Üyesi Adem AYTEN	İstanbul Aydın Üniversitesi	
1. Üye	Dr. Öğr. Üyesi Naciye Beril EKŞİOĞLU SARILAR	İstanbul Aydın Üniversitesi	
2. Üye	Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül AKAYDIN AYDIN	Nişantaşı Üniversitesi	
YEDEK ÜYELER			
1. Üye	Dr. Öğr. Üyesi Engin BAŞCI	İstanbul Aydın Üniversitesi	
2. Üye	Dr. Öğr. Üyesi Sarp BAĞCAN	İstanbul Gelişim Üniversitesi	

ONAY

Prof. Dr. Ragıp Kutay KARACA
Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Haberde Yönlendirme, Dezenformasyon ve Propaganda: Azeri ve Ermeni Haber Sitelerinde Dağlık Karabağ Sorunlarıyla İlgili Yayınlanan Haberlerin Karşılaştırmalı Analizi” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim. (.../.../20....)

Laman GASIMLI

ÖNSÖZ

Haberde Yönlendirme, Dezenformasyon ve Propaganda: Azeri ve Ermeni Haber Sitelerinde Dağlık Karabağ Sorunlarıyla İlgili Yayınlanan Haberlerin Karşılaştırmalı Analizi tez çalışması Dağlık Karabağ probleminin haber sitelerinde karşılaştırılmalı olarak söylem analizi yöntemi ile araştırılması alanında ilk olmakta ve bundan sonra bu konuyla ilgili yapılacak araştırmalara örnek olacağı amaçlanmaktadır.

Tez çalışması boyunca benden yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen, sorduğum soruları büyük sabırla yanıtlayan ve beni her zaman motive eden sayın danışmanım Dr.Öğr.Üyesi Adem AYTEN'e teşekkür ve sonsuz minnet borçluyum. Sadece yüksek lisans döneminde değil, bütün eğitim hayatım boyunca daima yanımda olan ve beni destekleyen, hiç bir zaman bana olan güvenlerini kaybetmeyen aileme sonsuz teşekkür ederim. Tez dönemim boyunca benim yanımda olan arkadaşlarıma ve tezi yazıp bitirebildiğim için kendime de teşekkür etmeği borç bilirim.

Haziran, 2019

Laman GASIMLI

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	xi
ÇİZELGE LİSTESİ.....	xiii
ÖZET.....	xv
ABSTRACT	xvii
1. GİRİŞ.....	1
2. HABER, HABERDE YÖNLENDİRME, DEZENFORMASYON VE PROPAGANDA.....	5
2.1 Haber Kavramı ve Haberin Tanımları.....	5
2.2 Haber Yazımı ve Kuralları	8
2.3 Haberin Öğeleri (UNSURLARI)	13
2.3.1 Yenilik.....	13
2.3.2 İlginçlik	14
2.3.3 Doğruluk	14
2.3.4 Anlaşılabilirlik	15
2.3.5 Önemlilik	16
2.3.6 Zamanlılık	17
2.4 Manipülasyon, Dezenformasyon ve Propaganda	17
2.4.1 Manipülasyon.....	17
2.4.2 Dezenformasyon	18
2.4.3 Propaganda.....	19
2.5 İletişim Araçlarıyla Manipülasyon, Dezenformasyon ve Propaganda.....	25
2.5.1 Haberde manipülasyon.....	25
2.5.2 Haberde dezenformasyon.....	26
2.5.3 Haberde propaganda	27
3. HABERDE NESNELİK / OBJEKTİFLİK VE GAZETECİLİK MESLEK İLKELERİ	33
3.1 Haberde Objektiflik.....	33
3.1.1 Haber konularının seçiminde objektiflik.....	36
3.1.2 Haberin yazımında objektiflik	37
3.1.3 Haber yayınlanmasında objektiflik	38
3.1.4 Haberde objektifliği sağlayan unsurlar	39
3.2 Gazetecinin Tarafsızlığı ve Gazetecilik Meslek İlkeleri	41
3.2.1 Gazeteci kimdir	41
3.2.2 Gazetecinin hakları ve sorumlulukları	42
3.2.3 Gazetecinin temel görevleri	44
3.2.4 Basın etiği ve gazetecilik meslek ilkeleri.....	46
3.2.4.1 Basın etiği	46
3.2.4.2 Gazetecilik meslek ilkeleri.....	48

4. AZERBAJCAN VE ERMENİSTAN HABER SİTELERİNDE DAĞLIK KARABAĞ SORUNUYLA İLGİLİ YAYINLANAN HABERLERİN KARŞILAŞTIRILMALI ANALİZİ	51
4.1 Dağlık Karabağ Sorunu ve Tarihsel Gelişimi	51
4.2 Araştırmanın Konusu.....	59
4.3 Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	59
4.4 Araştırmanın varsayımları	60
4.5 Araştırmanın Sınırlılıkları	60
4.6 Araştırma Yöntemi	61
4.7 Bulgular	62
4.7.1 Mart 2016 tarihlerinde Dağlık Karabağ`la ilgili yayınlanan haberlerin incelenmesi.....	62
4.7.2 Nisan 2016 tarihlerinde Dağlık Karabağ`la ilgili yayınlanan haberlerin incelenmesi.....	93
4.8 Bulguların değerlendirilmesi	151
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	155
KAYNAKLAR.....	161
EKLER.....	169
ÖZGEÇMİŞ.....	257

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AGİT	: Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı
DKC	: Dağlık Karabağ Cumhuriyeti
DKMV	: Dağlık Karabağ Muhtar Vilayeti
SBKP	: Sovyetler Birliği Komünist Partisi
SSC	: Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti
SSCB	: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 4.1: News.am ve Trend.az haber sitesinde 1 Mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	62
Çizelge 4.2: News.am ve Trend.az haber sitesinde 2 Mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	66
Çizelge 4.3: News.am ve Trend.az haber sitesinde 3 Mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	69
Çizelge 4.4: News.am ve Trend.az haber sitesinde 4 Mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	71
Çizelge 4.5: News.am ve Trend.az haber sitesinde 5 Mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	74
Çizelge 4.6: News.am ve Trend.az haber sitesinde 9 Mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	75
Çizelge 4.7: News.am ve Trend.az haber sitesinde 10 Mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	77
Çizelge 4.8: News.am ve Trend.az haber sitesinde 11 Mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	79
Çizelge 4.9: News.am ve Trend.az haber sitesinde 12 Mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	81
Çizelge 4.10: News.am ve Trend.az haber sitesinde 14 Mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	82
Çizelge 4.11: News.am ve Trend.az haber sitesinde 15 Mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	83
Çizelge 4.12: News.am ve Trend.az haber sitesinde 18 Mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	84
Çizelge 4.13: News.am ve Trend.az haber sitesinde 22 Mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	87
Çizelge 4.14: News.am ve Trend.az haber sitesinde 24 Mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	88
Çizelge 4.15: News.am ve Trend.az haber sitesinde 26 Mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	90
Çizelge 4.16: News.am ve Trend.az haber sitesinde 1 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	93
Çizelge 4.17: News.am ve Trend.az haber sitesinde 2 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	95
Çizelge 4.18: News.am ve Trend.az haber sitesinde 3 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	104
Çizelge 4.19: News.am ve Trend.az haber sitesinde 4 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	108
Çizelge 4.20: News.am ve Trend.az haber sitesinde 5 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi.....	114

Çizelge 4.21: News.am ve Trend.az haber sitesinde 6 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi	117
Çizelge 4.22: News.am ve Trend.az haber sitesinde 7 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi	123
Çizelge 4.23: News.am ve Trend.az haber sitesinde 8 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi	127
Çizelge 4.24: News.am ve Trend.az haber sitesinde 9 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi	128
Çizelge 4.25: News.am ve Trend.az haber sitesinde 11 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi	131
Çizelge 4.26: News.am ve Trend.az haber sitesinde 13 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi	133
Çizelge 4.27: News.am ve Trend.az haber sitesinde 14 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi	135
Çizelge 4.28: News.am ve Trend.az haber sitesinde 15 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi	138
Çizelge 4.29: News.am ve Trend.az haber sitesinde 17 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi	139
Çizelge 4.30: News.am ve Trend.az haber sitesinde 19 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi	141
Çizelge 4.31: News.am ve Trend.az haber sitesinde 21 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi	144
Çizelge 4.32: News.am ve Trend.az haber sitesinde 26 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi	146
Çizelge 4.33: News.am ve Trend.az haber sitesinde 27 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi	147
Çizelge 4.34: News.am ve Trend.az haber sitesinde 28 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi	148
Çizelge 4.35: News.am ve Trend.az haber sitesinde 30 Nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi	150

**HABERDE YÖNLENDİRME, DEZENFORMASYON VE PROPAGANDA:
AZERİ VE ERMENİ HABER SİTELERİNDE DAĞLIK KARABAĞ
SORUNLARIYLA İLGİLİ YAYINLANAN HABERLERİN
KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ**

ÖZET

İletişim araçları insanların karşılaştıkları olaylar karşısında bir düşünce şekli oluşturmak için önemli role sahiptir. İletişim araçları aynı zamanda gerçekleşen olay karşısında devletler arasındaki siyasi durumları da etkilemektedir. Bazen yayımlanan bir haber iki devlet arasındaki siyasi ve diplomatik ilişkileri olumlu yönde etkilese bile, bazen medyada yer alan bir haber yüzünden devletlerarası siyasi gerilimi daha da arttırmakta ve durumu daha da kötüleştirebilmektedir. İletişim araçları günümüzde en etkili propaganda aracı olarak kullanılmakta, insanlara ulaştırılmak istenilen bilgi sürekli olarak farklı iletişim araçlarıyla sunulmakta ve sonda bu bilginin çoğunluk tarafından doğru olarak kabul edilmesi sağlanmaktadır.

Yapılan çalışmada, Azerbaycan ve Ermenistan`ın en çok okunan iki haber sitelerinde Dağlık Karabağ`la ilgili yapılan dezenformasyon, misenformasyon ve propagandalar belirlenmeye ve ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bunun için her iki ülke arasında sıcak çatışmanın 1990`lı yıllardan beri üst düzey yaşandığı 2016 senesinin mart ve nisan ayları seçilerek, bu tarihteki haberler incelenmiştir.

Söylem analizi yöntemiyle yapılan araştırmanın sonucunda Azerbaycan ve Ermenistan tarafının da Dağlık Karabağ konusunda oldukça hassas oldukları, her iki devletin de haber sitelerinde Dağlık Karabağ`dan kendi toprakları olarak söz etmeleri, yayımlanan haberlerde objektiflikten uzaklaşmaları ve dezenformasyona çokca yer vermeleri görülmektedir. Her iki devletin de haber hazırlarken kendi ülkelerini haklı gördükleri ve sürekli olarak suçlu tarafın karşı taraf olduğunu vurgulamaları sonucunda, incelenen haberlerde hangi tarafın doğru haber yayımladığı anlaşılmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Kitle İletişim Araçları, haberde dezenformasyon, haberde propaganda, nesnel habercilik, Dağlık Karabağ sorunu*

**PROPAGANDA, DISINFORMATION AND MANIPULATION IN NEWS: A
COMPARATIVE ANALYSIS OF NEWS ON THE QUESTION OF
KARABAKH CASTED IN AZERBAIJAN AND ARMENIAN NEWS
PORTALS**

ABSTRACT

Mass Media has an important role to create a way of thinking against the events people face. Mass media also affect the political situation between states in the face of the incident. Sometimes, even if a news report affects the friendship and friendship relations between the two states positively, sometimes it may increase the interstate political tension and make the situation worse. The mass media is now used as the most effective propaganda tool, and the information that is intended to be delivered to the people is continuously presented through different means of communication and at the end it is ensured that this information is accepted correctly by the majority.

In the thesis study, it was tried to identify and reveal the disinformation, misinformation and propagandas about Nagorno-Karabakh on the news sites of Azerbaijan and Armenia. For this reason, the March and April months of 2016, where conflicts between the two countries were experienced, were selected and the news on this date were examined. As a result of the research conducted with the method of discourse analysis, it is seen that Azerbaijan and Armenia are very sensitive about Nagorno-Karabakh, both states refer to the news sites as Nagorno-Karabakh, as their own territory, and they give away much of the objectivity and disinformation.

As both states justify their own country in preparing their news and consistently emphasize that the criminal party is the opposite party, it is not understood which side published the correct news.

Keywords: *Mass media, disinformation in the news, propaganda in the news, objective reporting, Nagorno-Karabakh problem*

1. GİRİŞ

Asırlardır insanlık tarihi bir biriyle iletişim kurmak ve bu iletişimi daha etkili hale getirmek için yeni yöntemler bulmaya çalışmıştır. İletişimin ilk ortaya çıkışı insanların problemlerini, isteklerini ve arzularını karşı tarafa anlatma ihtiyacından doğmuştur. Bu ihtiyaç büyüyerek günümüzde de yeni iletişim yolları bulunarak devam etmiş ve bu yollar gün geçtikçe daha da geliştirilmiştir.

İletişim, sözlü veya sözsüz iletişim dahil olmakla karşı tarafa mesajı yollama ve bu mesajın alınması olayıdır. Aslında yer yüzünde yaşayan bütün canlılar duygu ve düşüncelerini karşısındakine aktarmak için bir takım yöntemler geliştirmiştir. İnsanları yaşayan diğer canlılardan farklı kılan şey onların dili kullanma yanı konuşabilme becerisinin olmasıdır.

1948 yılında Harold Laswell iletişimin ne olduğunu anlatmak için kendi içinde de sorulardan oluşan bir soru ortaya koymuştur. “Kim kime hangi kanaldan neyi söylüyor, sonuçta hangi etkiler oluşuyor?” Laswell`in sorduğu bu sorunun içerisinde iletişim denilen olayın hayata geçmesi için gerekli bir çok öğeler mevcuttur. İletişimin kaynak alıcısı, gönderilen mesaj, bu mesajın hangi yollarla gönderilmesi ve alınan cevaplardan oluşan bu öğeler günümüzde de iletişimin var olması için önemliliğini sürdürmektedir.

Bir iletişim olayının gerçekleşmesi için en az iki tarafın olmasına (alıcı ve vericiye) ihtiyaç vardır. Alıcı gönderilen mesajı kabul ederken veya kabul ettikten sonra vericiye geri bildirim vermelidir. Bu geri bildirimler sözlü veya sözsüz bir şekilde (jest ve mimikler kullanılarak) gerçekleşmektedir. Ayrıca mesaj iletildiği zaman eğer alıcı mesajı göndereni görebiliyorsa, sadece mesajın içeriğini değil aynı zamanda onun mesajı anlatırken ki ruh halini, jestlerini ve yüz ifadesini de görerek, eğer mesajı gönderenin sadece sesini duya biliyorsa o zaman vericinin ses tonundan ve kullandığı kelimelerden anlatılmak istenen mesajı anlayabilir.

Günümüzdeki iletişimi asırlar öncesinden ayıran en önemli özelliklerden biri teknolojik gelişmeler sayesinde iletişimin gerçekleşmesi için artık yüz yüze olmak gerekmemesidir. Günümüz teknolojisindeki yenilikler sayesinde iletişim araçlarını kullanarak anlatılmak istenilen mesajı bir vericiden yüzbinlerce hatta milyonlarca kişiye aynı anda ulaştırabilmek mümkündür.

Günümüz dünyasında daha çok kullanılan belirli iletişim araçları mevcuttur. Televizyon, gazete, radyo, internet gibi bir çok örnekler bu iletişim araçlarına verilebilir. Bu iletişim araçları sayesinde en az zaman diliminde günlük gelişen olaylar topluma ulaşmakta ve aynı zamanda tek bir ülkeyi ilgilendiren olayların yanı sıra tüm dünyada gelişen olaylar haber şeklinde iletilebilmektedir.

Haber, günümüzde insanların kendi yaşadığı toplumlarda ve dünyada gelişen olayları alma ve öğrenme isteğinden ortaya çıkmıştır. 21 yüzyılda insanlar haber almak için radyo ve televizyona öncelik verseler bile ortaya çıkan teknolojik yeniliklerle birlikte günümüzde internet haberciliği ön plana çıkmaktadır. Artık radyo ve televizyonun yanı sıra internetten haber edinme daha kolay olarak algılanmaktadır. Bunun nedeni insanların istenilen habere istenilen zaman diliminde rahatlıkla ulaşma imkanının olmasıdır.

İnternet üzerinde açılan haber sitelerinden haber toplamak, haber okumak veya haber paylaşmak günümüzde çok yaygın olarak kullanılmaktadır. Diğer iletişim araçlarıyla karşılaştırıldığında insanların bilgilere en çok internet üzerinden ulaştıkları görülmektedir. Bu sonuç göz önünde bulundurulduğu zaman ortaya çıkan en önemli bulgu, internet üzerindeki haberlerin ne kadar güvenilir olduğu ve doğruluğudur.

İletişim teknolojilerinin gelişmesi ve aynı zamanda internetin en büyük haber edinme aracı olarak kullanılması, beraberinde internet üzerinden verilen bilgilerde bilgi kirliliğinin oluşmasına da zemin hazırlamaktadır. Aynı haberin farklı farklı internet sitelerinde farklı şekillerde yayınlanması, araştırılmadan ve amacı sadece insanları yanıltmak olan haberlerin meydana çıkmasına sebep olmaktadır. Haberleri yayımlarken yapılan propagandalar, verilen bilgilerin yanlış, birilerinden taraf olarak yazılması ve bilgileri tahrif ederek okuyucuyu aldatmak gibi eylemler internet haberciliğinin günümüzde doğruluğunun tartışılmasına neden olmaktadır.

Haber üzerinden yapılan propagandanın amacı, toplumun genelinin düşünce tarzına etki ederek onları yönetmektir. Bu yüzden de özel olarak hazırladıkları bilgileri farklı yollarla devamlı şekilde yayarak, toplumu inandıkları doğrulardan vazgeçirmek, onları kendi doğrularına inandırmak ve beyinlerine etki ederek sonda bu amaçlarını başarabilmektir.

Yapılan bu çalışmada internet haberciliğinin üzerine yoğunlaşılacak ve internet üzerinden yapılan haber kirliliğinin doğurduğu sonuçlar tartışılacaktır. Tez çalışmasında söylem analizi yöntemi kullanılarak haber sitelerinde yapılan propaganda, dezenformasyon ve misenformasyon Azerbaycan (trend.az) ve Ermenistan (news.am) devletlerinin iki haber sitesi esas alınarak ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

Çalışmanın ilk bölümü olan haber ve haberde yönlendirme, dezenformasyon ve propaganda bölümünde haberin tanımı, ne anlama geldiği, bir olayın haber değeri taşıması için gereken özelliklerin ne olduğu, haberde dezenformasyon ve propagandanın ne anlama geldiği ve neden yapılma gereği duyulduğu üzerinde durulmaktadır.

Çalışmanın ikinci bölümü olan haberde objektiflik ve gazetecilik meslek ilkeleri olan bölümünde, genel olarak nesnel haberin nasıl olduğu, haber hazırlarken nelere dikkat edilmesi gerektiği, gazetecilik meslek ilkeleri ve gazetecilerin meslek anlayışlarının, taşıması gereken özelliklerin ne olduğu ortaya konulmaktadır.

Çalışmanın sonuncu Azeri ve Ermeni haber sitelerinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayınlanan haberlerin karşılaştırılmalı analizi bölümü olan üçüncü bölümünde ilk olarak Dağlık Karabağ sorununun ortaya çıkış nedenlerinden bahs edilerek, sonda her iki devletin belirli haber sitelerindeki yayınladıkları haberler belirli zaman aralıklarıyla incelenerek haberlerde yapılan çarpıtmalar ortaya konulmaktadır. Yine bu bölümde çalışmanın önemi, amacı, yöntemi, sınırlılıkları belirtilmektedir.

2. HABER, HABERDE YÖNLENDİRME, DEZENFORMASYON VE PROPAGANDA

2.1 Haber Kavramı ve Haberin Tanımları

İlk çağlarda yaşayanlardan günümüz insanına kadar, bireyler etraflarında olanları anlamak veya başlarından geçenleri anlatmak, kendi fikir ve düşüncelerini etraftaki insanlarla paylaşmak ihtiyacı hiss etmişler. Bilgiyi karşılıklı olarak paylaşmak ve yeni bilgiler edinmek isteği haberleşme olayını ortaya çıkarmıştır (İnuğur, 2002:25). Ortaya çıkan bu haberleşme isteği haber olgusunu ve insanların farklı konular hakkında haber alma isteğini doğurmuştur.

Haber nedir? En eski dönemlerden günümüze kadar haberle ilgili yapılan tanımlardan yola çıkarsak, haberin genel bir tanımı ve her kes tarafından doğru kabul edilmiş bir açıklaması yoktur.

Haberi tanımlarken “olan her şey haberdir”, “insanların üzerinde konuştukları haberdir”, “haber okuyucuların öğrenmek istedikleridir” gibi tanımlar, ilk kullanılan haber tanımları olarak bilinmektedir. Bütün bu yapılan tanımların hepsi, insanların yeni şeylere merak duymasından, yeni bilgiler istemelerinden kaynaklanmaktadır (Tokgöz, 2003:187). Haberde önemli olan olaydır. Belirli bir zaman diliminde normal kabul ettiğimiz dışında bir olayın gerçekleşmesiyle bu olayın sonucunda oluşan değişiklik haber olarak tanımlanabilir.

Bu güne kadar haber hakkında yapılan tanımlar haberin bir çok yönünü belirtmekte ama tam olarak bütün yönlerini kapsamamaktadır. Haberin oluşması için bir fikri esas alması, dikkat çekmesi içinse bir güncel konuları ele alması gerekmektedir. Yapılan haberin bir hayal ürünü gibi algılanmaması için haberin hiç durmadan daha fazla kişiye ulaşması gerekmektedir (Tokgöz, 2003:182).

Haber nedir sorusunun cevabını bulmak için haber hakkında çok fazla tanım bulunmaktadır:

“İnsanların üzerinde konuştuğu şey haberdır. Haber, dinleyicilerin ve izleyicilerin öğrenmek istedikleridir” (Kaptan, 2008:7).

“Bir olay, bir olgu üzerine edinilen, iletişim ya da yayın organlarıyla verilen bilgi, insanları ilgilendiren zamanlı olan fikrin, olayın sorunun özetidir” (Yüksel – Gürcan, 2005:55).

“Güncel ve ilginç bir olayın olabildiğince nesnel ve gerçeğe uygun bir biçimde sunulmasıdır” (Şimşek, 2006:285).

“Haber gerçekliğin bir yansımasıdır. İlgi çekici olan her şey haberdır” (Tokgöz, 2006:209).

“Haber değişikliktir. Haber bugün olup biten her şeydir ve haberin yayınlanmasından sonra dünyada yeni olan her şeydir (Güz, 2005 60).

Haber kişileri bilgilendirir, eğitir, eğlendirir, üzer, sevindirir. O halde haber nedir? Haber, gerçekle bağlantılı ya da gerçeğin ta kendisi olduğu sanılmasından dolayı, en etkili medya içeriğidir. Haberin amacı, gerçekleşen herhangi bir olayın kitlelere aktarılmasıdır. O halde haber olaydır” (Girgin, 2000:73).

The New York Sun Gazetesi’nden John Bogart, 1880 yılında habere şöyle bir tanımlama getirmiştir: “Bir köpek birini ısırırsa bu haber olmaz. Fakat bir adamın bir köpeği ısırması haberdır” (Yüksel,Gürcan, 2005:57).

Haberin ne olduğunu açıklayan Walter Lippman ise “ortaya çıkan olayın tarafsız olarak anlatılmasıdır” tanımını kullanmıştır (Rigel, 2000:177).

Yukarıda belirttiğimiz cümlelerden de görüldüğü üzere haber hakkında çok fazla tanım mevcuttur. Haberle ilgili konuları ele alan araştırmacılar haberi açıklarken onun farklı tarafalarını ele almışlar. Bütün bu tanımları toplayarak bir tanım ortaya koymak istersek, haberin toplumun ilgisini çeken olaylara ayna tutan ve tarafsız olarak yaklaşılması gereken olay olduğunu söyleyebiliriz. Günümüzde haberi hazırlarken ne kadar tarafsız kalılabildiği ise tartışılır.

Bir olay meydana çıktığı zaman bu olayın olabildiğince gerçek haline sadık kalınarak konuşma veya yazı diline dönüştürülmesine haber denir. Olayın haber olarak kabul edilmesi için 20 asır öncesinde Quintilien tarafından formüle edilen “quis, quid, ubi, quibus, quomodo, quando (kim, ne, nerede,

ne zaman, nasıl, neden)” sorularının sorulmasına ihtiyaç vardır. Olayın durumuna göre bu soruların farklı cevapları barındırması ve haberin tam haber olarak kabul edilmesi için soruların bütün bu sorulara cevap vermesi gerekmektedir (Güz, 2005:60).

Haber bir çok insanın iş bölümü yaparak ortaya çıkardığı bir bilinç ürünüdür. Haberi değerlendirirken onun meydana çıktığı ekonomik ve politik koşullar unutulmamalıdır. Şu an yaşadığımız kapitalist toplum izleyiciye nelerin aktarılacağı, nelerin ulaştırılması gerektiği ve bu bilgilerin hangi ölçütler esas alınarak verilmesi gerektiği belirlemektedir (Aslan, 2004:27). Aynı zamanda yaşadığımız dönemde haberi hazırlarken günümüz insanların yaşam koşullarının da dikkate alınması gerekmektedir. Hızlı yaşam tarzını benimseyen ve her şeyi daha az zaman harcayarak yapmaya çalışan yeni dönem insanları haberi okudukları zaman onun içerisinde gizlenen konuyu okuyup bulmaya zaman kaybetmek istememektedir. Bu sebeple anlatılmak istenen ana konu haberin ilk cümlesinde anlatılmalı, haberin ilk paragrafı aynı zamanda bu haberin en önemli yeri olmalıdır.

Bir olayın haber olarak yazılıp yazılmayacağına veya hangi olayın habere dönüştürülmesini bilen kişiye mühabir denir. Mühabirler haber hazırlarken nasıl konular seçilmesi gerektiğine veya ilginç olmayan konuları bile hangi yöntemleri kullanarak daha ilgi çekici hale getirilebileceğini kendi mesleki bilgi ve birikimleriyle her zaman bilir. Bu haberler, tanımadıkları, hiç bir zaman görmedikleri insanlar hakkında yeni bilgiler edinecek olan binlerce, milyonlarca okuyucuya mühabirin bakış açısıyla ulaşacaktır (Avcı, 1990:96). Tecrübeli bir mühabirin ilk önce duyduğu ve karşılaştığı hangi olayların iyi bir haber malzemesi olduğunu bilmesi gerekir. İyi bir haberin karşısındakine duygusal olarak etki etmesi gerekmekte ve mühabir bu haberi hazırlarken herkes tarafından kabul edilmiş kalıplarla değil, kendi hiss ve duygularını da dikkate alarak hazırlamalıdır.

Haber ve haber konularını belirlerken mühabirden sonra etkili olan diğer faktör de kitle iletişim araçlarının genel yayın politikasıdır. Yayın politikasına esasen olayın izleyiciye nasıl ulaştırılacağı ve hangi yönünün ön planda olacağı belirlenmektedir (Doob, 1966:429). Anlatılan veya haberde anlatılmak istenilen olaylar birileri tarafından değiştirilmemeli ve olay anında haber nasılsa o

şekilde kitleye sunulmalıdır. Çünkü, haberin yapılmasındaki en büyük amaç hitap ettiği kitlenin konuyla alakalı olarak bilgisini geliştirmesine ve alınan bilginin kişi tarafından benimsenebilmesine yardım etmektir.

2.2 Haber Yazımı ve Kuralları

Habercilik yaşadığımız zaman diliminde 3 farklı biçimde değerlendirilmektedir(Girgin, 2005 :62):

- Birinci yaklaşım biçimine göre, haber hazırlama süreci gazetelerin ekonomik bünyesi ile ilişkilidir. Gazete sahiplerinin ilk amacı para kazanmak ve kar etmek olduğu için bu yaklaşım biçimi gazeteciliğin ana felsefesini kapsamaktadır.
- İkinci yaklaşım biçimi de bir gazetecinin haberin yayınlanıp yayınlanmaması ile ilgili karar verebilme yetkisinin olup olmadığıdır. Günümüz dünyasında gazetecilik mesleğinin nasıl kontrol edildiği bilinmektedir.
- Üçüncü yaklaşım biçimi de ikinci ile ortak özellikler taşımakta ve ayrıca kültür etkilerini de öne çıkarmaktadır.

Bir toplumun insanları arasında iletişimin güçlü olmasının sırrı o halkın yazı dilinin, konuşma dilinin yalın ve anlaşılır olmasına bağlıdır. Dil ne kadar anlaşılır olursa, o toplumun bireylerinin birbirleriyle iletişimi daha güçlü olur. Yalın dil sayesinde günümüz değerleri geleceğe kolay aktarılabilir ve tarihsel süreç içerisinde kopukluk meydana gelmez.

Haber yazılırken kullanılacak dilin bazı özelliklerinin bulunması gerekmektedir:

- Her kesimden insana ulaşacağı için haberde kullanılan dil basit ve herkes tarafından anlaşılacak biçimde olmalı, kullanılan cümleler kısa olmalı,gereksiz biçimde uzatılmamalıdır.
- Haber yazıldıktan sonra yine okunmalı ve yazıyı basitlikten uzaklaştıran bütün kelimeler atılmalı ya da anlaşılır kelimelerle değiştirilmelidir.
- Haberi yazarken sunumu daha da kolay hale getireceği için satır başı yapılmalı ve arabaşlıklar kullanmaktan kaçınılmamalıdır (Girgin, 2005 : 65).

Haber yazarken gazetecinin yazdıkları yanlış anlaşılmaya neden olmamalı, haber farklı anlamlarda değerlendirilmemeli, okuyucuda şüphe yaratmamalı ve değişik yorumlanmamalıdır.

Haberi yazarken hedef kitlenin haberde verilen mesajı doğru ve eksiksiz biçimde algılanması sağlanmalıdır. Her hangi bir olay anlatılırken dikkat edilmesi gereken iki unsur vardır (Girgin, 2005:66):

- Anlatılmak istenilen bilgiyi kelime bolluğu ile sunmamak ve karşı tarafın dikkatini ve anlatıya ilgisini azaltmamak.
- Bilgi anlatıldıktan sonra karşı tarafın olayla ilgili yeniden soru sormasına sebep olmamak.

Haberin bir ürün olarak topluma sunulmasını sağlayan yöneticiler, gün içerisinde onlara gelen bir çok haberden aralarında en etkileyici olanları seçmekte ve okuyucuyla buluşturmaktadırlar. İzleyici veya okuyucu kitlenin ilgisinin başka bir iletişim aracına yönelmemesi için haberin ilgi çekici olmasına çalışılmakta, olayın başlığı, kullanılan resimler dikkat çekecek şekilde seçilmekte, insanlar üzerinde etkisini çoğaltmak için drama gibi anlatılmaya çalışılmaktadır. Haber yazma ve yayımlama sürecinde yer alan temel bir ilke olan tarafsızlık, aynı zamanda tartışılan bir kavram olarak kalmaktadır. Taraflıktan kaçınmak gazetecinin hedef kitlesini en iyi şekilde tanımlamasından kaynaklanmaktadır. Bunun için gazetecinin iyi eğitilmiş, işinde doğruluktan yana ve yüksek kültürlü olması ve bu üstünlüklerini de habere yansıtması gerekmektedir.

Haberde nesnellik, iletişim sanatının profesyonel statüye ulaşması ile yapılabilir. Profesyonellik anlayışı çalışanın özgürlük, yaratıcılık ve olay anında olaya doğru yaklaşabilme yeteneğine bağlı olarak gelişir. Bir haberi hazırlarken o haberin objektif olmasını sağlayabilecek kişiler haberin derlenmesi, yayınlanması ve haberin verilişiyle alakadar olanlardır (Mc Quail, 1994:160).

Haber hazırlanıp hazır olana kadar önce mühabirin, daha sonra ise editörün yönetiminden geçmektedir. Bunun yanı sıra haberin yayın alanı, görselliği, ticari amacı ve.b unsurlar da haberin nesnellikten uzaklaşmasına getirmektedir. Haberin tamamen nesnel olması mümkün değildir. Gazeteci de haberi edinirken ulaşabildiği kadarıyla yetinmektedir (Girgin, 2005: 70). Aslında iletişim araçlarıyla topluma aktarılan bilgi, haberi hazırlayan mühabirlerin olayı algıladıkları kadardır. Yani haber muhabir tarafından nasıl kabul ediliyorsa,

topluma da öyle yansımakta ve toplum da bilgi nasıl yansımışsa, o bakış açısıyla haberi benimsemektedir (Güz, 2005: 70-71).

Haber üretiminde kurum içi süreçler etkilidir. İlk olarak her hangi bir olayın haber olarak sunulup sunulmayacağı belirlenir. Bu süreçte editoryel yapıya yani haberin konusunun, onun sunulacağı kurumun yayın politikasıyla örtüşüp örtüşmediği, haberin içeriğinin belirlenmesi, gereksiz kısımların yok edilmesi hepsi belirlenmektedir. Tüm bunlar yapılırken mühabir de bu haberin kendi çalıştığı kurumun yayın politikasına uygun olup olmadığını belirlemelidir. Günümüzde ise, genel olarak haberin içeriğinin nelerden oluşması gerektiğini belirleyenler mühabirlerden daha çok masabaşı çalışanlardır (Aslan, 2004: 23). Haberin oluşum süresini Nurdoğan Rigel, kitabında böyle anlatmaktadır (Rigel, 2000:170-172):

Haber iki kademedен oluşаn bir iletişim sistemidir. Birinci aşama olan iletişim sürecinde haberin meydana gelmesini 5 ana unsurdan yola çıkarak araştırmak gerekmektedir:

- Kaynak: Bu süreçte gereken ilk kademe bir fikrin haber değeri taşıması için gerekli kişiyi/olayı bulmaktır. Hakkında haber hazırlayacağımız kişi veya kurum olduğu zaman kaynak karşımıza dosya veya bir basılmış yayın olarak gelebilir.
- İleti: Kaynaktan edinilen bilgidir. Eğer kaynak bir şahıs ise o zaman onunla canlı olarak yapılan bir konuşma, eğer sadece bir dosya veya belge ise o zaman o dosyanın içerisindeki bilgiler ileti olarak kabul edilir.
- Hedef Alıcı: Bu aşamada muhabirler esas alınmaktadır. Muhabir (hedef alıcı) haber olarak hazırlayacağı bilgiyi bir şahıstan veya bir belgeden elde eden insandır.
- Kanal: Bilgiyi edinmek için kullanılan vasıtalarıdır. Bunlara örnek olarak canlı, telefonla, maille ve.b yöntemlerle konuşmayı göstere biliriz.
- Geri Besleme: bütün bu aşamaların sonucu olarak ortaya çıkan üründür. Hedef alıcı yani muhabirin kaynaktan ulaştığı bilgiye dayanarak oluşturduğu iletidir ki, buna haber denilmektedir. Geri besleme iletişim sürecinin başlamasına sebep olmaktadır.

İkinci kademe haberin iletişim sürecinden geçerek hedef kitleye ulaşmasıdır. Bu sürece de ilk aşamadaki gibi açıklama getirildiğinde:

- Kaynak: Bu bölümde kaynak rolünü muhabir üstlenmektedir. Muhabir yeni bilgiler toplayıp, daha sonra topladığı bilgileri haber haline getirmekle görevlidir.
- İleti: Burada ileti haberdur. Hangi yayın organında ve hangi zaman diliminde yayımlanması gerektiği artık belirlenmiş olan haber ileti olarak kendine yer edinmiştir.
- Hedef Alıcı/ Hedef Kitle: bu aşamada hedef alıcı yerine hedef kitle kavramını kullanmak daha doğru olmaktadır. Hedef kitle denildiği zaman haberi tüketenler(okuyan, izleyen, dinleyen insanlar) kast edilmektedir.
- Kanal: Bu bölümde ise kanal konumunda değerlendireceğimiz medyadır. Günlük olarak tekrarladığımız televizyon seyretmek, gazete okumak, radyo dinlemek gibi eylemler hepsi kanal görevini üstlenmektedir.
- Geri Besleme: Belirtilen aşamalardan sonra haber olarak adlandırılan ürünün kitle üzerinde yarattığı etki, geri beslemedir.

Haberin hazırlanması veya sunulması zamanı yaşadığımız toplumu ilgilendiren ana problemlere yer verilmekte, olayların içerdiği problemler, oluşan adaletsizlikler, kadın erkek eşitsizliği gibi meydana gelen olayların hepsinin aslında bireylerin kendileri tarafından düzeltilebileceğine dikkat çekilmektedir. Bütün bunlar bireylerle indirgenerek verildiği halde, toplumsal ilişkilerin de gözden geçirilmesi gerektiği üzerinde durulmaz, belirlenmiş çerçeveden kenara çıkılmaz.

Haber yazarken dikkat edilmesi gereken dil ve üslup noktalarıdır. Yazım sırasında dilin gramer bilgilerine dikkat edilmesi gerekmektedir, haber her kesimden insanın anlayabileceği sadelikte yazılmalı ve haberin kaynağının nereden alındığı bilinmelidir.

Bir dilin var olan alfabetiyle yazılmasında bazı kurallar mevcuttur. Dilin bu kurallar doğrultusunda yazılması bu dilin yazımını oluşturmaktadır. Haber yazarken de dikkat edilmesi gereken bazı kurallar mevcuttur (Girgin, 2005:140-162). Bunlar:

- Haber yazarken kaynak belirtme – bu kuralın uygulanmasının en önemli sebebi, haberin güvenilirliğinin ön planda tutulmasıdır.
- Kaynağın belirtilmesi gereken yer - bu kural habere göre farklılık göstermektedir. Genellikle haber yazarken dikkat çekmesi için ilk paragrafta anonimlik korunmaktadır. Haberin güvenilirliğini kaybetmemesi için kaynak ikinci paragrafta gösterilmelidir. Bu kural bütün haberler için geçerli olmayıp değişiklik göstermektedir.
- Kaynaktan haber sağlayabilme – bunun için farklı metodlar mevcuttur. Açıklama yapma, demeç, bilgi, bildiri, basın toplantısı, konferans, konuşma, görüşme, röportaj, söyleşi gibi yöntemler kullanılabilir.
- Haberde “eski” kelimesinin yeri – “eski” kelimesinin isimlerle, ünvanlarla birlikte kullanım yeri haber yazımında tartışılan konulardandır. Sıfatlar ünvanlarda isimleri nitelediği için önde bulunmaları gerekmektedir. Bazı ünvanlarda bu kural geçerli değildir.
- Haberde ad ve ünvan kullanımı- haber yazımı zamanı ad ve ünvanların karşısında bay, bayan, sayın, muhterem gibi kelimeler kullanılmaz. Aynı zamanda haber süresince kişinin ismi bir defa ilk başta tam yazılmakta, devamında ise kısaltılarak kullanılmaktadır.
- Haberde sayıların kullanımı – haber yazımında sayılar genellikle rakamla gösterilmektedir. 0 (sıfır) ve 1 (bir) rakamları tek başına kullanıldıkta yazıyla, diğer rakamlarla kullanıldıkta ise rakamla yazılmaktadır. Rakamla yazılma zamanı bazı istisnalar mevcuttur.
- Haberde tarih belirtme – eğer aynı yıla ait tarih verilecekse, o zaman yıl rakamı yazılmaz, eğer önceki veya gelecek senelere ait yıl belirtilecekse, o zaman mutlaka yıl rakamı belirtilmelidir.
- Haberde saat belirtme – haberde saat belirtildiği zaman iki nokta (:) yerine sadece nokta (.) işareti kullanılır
- Haberde yüklem özne uygunsuzluğu – cümle kurarken genellikle cümlede özne ve yüklem tekil ve çoğulluk olarak birbirlerini tamamlaması gerekmektedir. Bu kural için de istisnai durumlar mevcuttur.
- Haberde bileşik sözcüklerin yazılması – bileşik sözcüklerin oluşma biçimleri farklı olsa da, bir bütün anlam ifade etmekte ve bir kavramı karşılamaktadır.

- Haberde yabancı özel adların yazılması - özel adlar tüm dünya genelinde aynı şekilde yazıldığı için, özel adların olduğu gibi yazılmasına dikkat edilmektedir. Türkçede kullanılan ve olduğundan farklı yazılan bazı özel adlar da vardır.

2.3 Haberin Öğeleri (UNSURLARI)

Haber olaydır ama her olay haber değildir. Bu yüzden de muhabirler olayların haber olmak için yararlı olup olmadığı anlaşılana kadar bu cümleleri editörlerden çok fazla duyuyorlar: bu haberi çocuklar bile biliyor, bana masal anlatma, ama bu haber değil ki. O zaman olayı habere çeviren nedir?

Bir olayın haber olarak ortaya çıka bilmesi için onun kendinde bulundurması gereken bir çok özellik vardır. Olayı habere dönüştüren bu öğeleri başlıklar altında inceleyeceğiz.

2.3.1 Yenilik

Haber ne kadar yeniyse o haberin piyasadaki değeri de o kadar yüksektir (Fichtelius, 2004:31).

Ortaya çıkan bir olayın veya bir fikrin haber haline dönüştürülmesi için onun yeni olması gerekmektedir. Daha önce de topluma sunulmuş, her kesin bildiği ve artık tartıştığı bir olayın yeni haber olması imkansızdır (Güz, 2005:61).

Eğer yeni bir olay meydana çıkmışsa bunu ilk olarak muhabirin ve onun çalıştığı medya kurumunun duyurması çok önemlidir. Yeni haberin ilk olarak muhabirin çalıştığı medya kurumu tarafından hedef kitleye sunulması o kurumun güvenilirliğini ve saygınlığını arttırmaktadır. Bunu yaparken dikkat edilmesi gereken en önemli noktalardan biri haberi paylaşırken alındığı kaynağın doğru olmasıdır. Kaynak doğru değilse, aktarılan bilgi yanlışsa bu haberi ilk paylaşmanın bir önemi yoktur (Girgin, 2005:14).

Haberi oluşturan faktörler: yeni ortaya çıkan, önceden olmuş ve yeniden güncellik kazanmış olaylardır. Çok önceden kamuoyuna sunulmuş, tartışılmış ama zaman içinde yeniden toplumun ilgisini çeken olaylar da yeni haber niteliği taşımaktadır (Güz, 2005: 62). Eskide kalmış ve artık insanların gündeminde olmayan, gündem yaratamayacak olaylar haber olarak nitelendirilemez.

2.3.2 İlginçlik

Bir uçağın kaza sonucu düşmesi haber ama o uçağın gittiği yere zamanında ve hiç bir problem yaşamadan ulaşması ise haber değildir.

İlginçlik haberin en önemli ögesidir. Gün içerisinde oluşan olayların hepsi haber niteliği taşımamaktadır. Olayın haber olarak nitelendirilmesi için insanlar tarafından ilgi çekici olması gerekmektedir. Eğer olay kimsenin dikkatini çekecek nitelikte değilse ve sıradanlıktan kurtulamıyorsa haber olarak paylaşılsa bile okuyucunun dikkatini kendi üzerine yönltemeyecektir (Girgin, 2008:14). Günlük yaşamımızda alışık olduğumuz olayların dışında gelişen olaylar ilgi çekici ola bilirler. Her gün haber bombardımanına maruz kalan günümüz insanının dikkatini sıradan olaylarla çekebilmek mümkün değildir.

Haber olma özelliği taşıyan, halkın ilgisini çekebilecek kişiler ve ya olaylar hakkında ortaya çıkan bütün yenilikler ilginçlik özelliği ile örtüşmektedir. Haberin ilginç olması için onu içinde sıradan olaylardan farklı kılan unsurlar bulundurması gerekmektedir. Popüler insanlar ve ya beklenmedik olaylar ilginçlik unsuru taşımakta ve sunulan haber kamuoyu tarafından kabul görmektedir (Rigel, 2000: 203).

Yapılan haberin konusunun ilgi çekici olması mutlaklıdır. Yeni bir olay gelişse bile ortaya çıktığı dönemde kimsenin ilgisini çekecek bir nitelikte önem taşımıyorsa, haber olarak bir değer taşımıyor demektir. Haberin ilginç olup olmaması hitap ettiği yaşa, cinsiyete, eğitim ve genel kültür düzeyine göre de farklılık göstermektedir. Aynı zamanda yaşadığımız ülkenin o anki durumu, yaşam kalitesi, oluşan siyasi ve ekonomik yeniliklere göre de ilginçlik faktörü değişebilmektedir (Güz, 2005: 63).

2.3.3 Doğruluk

Gazeteciliğin bulundurması gereken ilk özelliklerden biri gerçekliktir. Okuyucuya aktarılan bilginin doğru bilgi olması temel bir istektir. Gazetecilerin yayımladığı haberler okuyucu için kendi bildiklerinden ziyade dünyada oluşan, olup biten olaylardan haberdar olmak ve üzerine düşünmek için kullandıkları bir vasıta olduğundan dolayı, haberde aranan en önemli özellik haberin doğru ve güvenilir olmasıdır (Kovach, Rosenstiel, 2007:41).

Haber hazırlanırken mühabirlerin araştırma yaptıkları ve haberi yazdıkları zaman dikkat etmeleri gereken en önemli unsur doğruluktur. Araştırılmadan, haberin kaynağına inmeden sadece dedikoduya, yalan yanlış haberlere dayanarak yapılan haberler gerçek bir haber olarak değerlendirilemez (Yüksel-Gülcan, 2005:62). Demokrasi kavramının ortaya çıkmasıyla birlikte oluşmaya başlayan modern gazeteciliğin genişlenmesi ve yayılımı sırasında verdiği ilk vaat haberi hazırlarken gerçekçi ve doğrucu olmaktır. Ticari gazeteciliğin meydana çıktığı ilk aşamalardan beri gazeteler doğru haber yayınlamayı ön planda tutmuşlardır.

Atilla Girgin kitabında haber yazımında doğruluğu belirleyen bir kaç unsuru şöyle sıralamıştır (Girgin, 2007:124):

- Haberin en önemli ve akışına etki edecek gerçekliklerin haberde tam olarak yer almaması ve ya çıkarılması doğru değildir
- Önemli olan gerçekliklerin yerine haberin önemsiz ve olayla hiç bir alakası olmayan bilgilerden bahs edilmesi doğru değildir.
- Bilerekten veya bilmeyerekten yanlış bilgilerle hedef kitleyi yönlendiren haberlerin yapılması doğru değildir.
- Muhabirin olayı anlatanın veya yaşayanın ağzından kendi duygu ve düşüncelerini de katarak habere aktarması doğru değildir.

Haberi en önemli yapan unsurdur doğruluk. Doğru haberi yayınlamanın ilk yolu muhabirden geçmektedir. Muhabirler, haberi her kesden önce yayınlamak isterken bazen kökenini araştırmadıkları ve aynı yanlış çalıştığı iletişim aracı da tekrarladığı zaman yalan yanlış haberlerin meydana çıkması kaçınılmaz hal alıyor. Yalan haber yayımlamak mesleki açıdan yanlış olduğu gibi, hukuki açıdan da uygun olmayan davranış biçimidir (Güz, 2005: 61).

2.3.4 Anlaşılabilirlik

Haberin taşıdığı değeri yükselten özelliklerden biri de haberin açık ve net bir şekilde anlatılmasıdır (Rigel,2000: 204). Tüketim kültürü insanları karmakarışık ve anlaşılmayan haberlerden uzak oldukları ve daha basit algılanabilir haberlere yöneldikleri için, medya da, yayımladığı haberleri daha hızlı okunabilen ve anlaşılır bir şekilde topluma sunmaktadır.

Olay haber haline getirilirken hitap ettiği toplumun algılama düzeyi de göz önünde bulundurulmalı ve haber dili ile yazılmalıdır. Genellikle medyanın kullandığı farklı bir dil mevcuttur. Haberi her kesimden insanlar okuduğu ve haberin her kesimden insanlara hitap etmesi gerektiği için düşük eğitim düzeyine de seslenebilecek, çok karmaşık olmayan, bilimsel ve edebi kelimelere çok yer verilmeyen sade ve anlaşılır bir dil kullanılmalıdır (Güz, 2005:61).

Atilla Girgin, İngiliz ve Alman dilbilimcilerinin araştırmalarından yola çıkarak, haberde 25`ten fazla kelime kullanılmasının doğru olmadığını söylemiştir. Sade tutulan haber metni daha okunaklı olduğu için hitap ettiği hedef kitle tarafından da kabul görmektedir. Cümlelerdeki kelimeleri çok uzun tutmamakla birlikte, haberin boyutunu da çok uzatmamak, en kısa ve öz şekilde bilgiyi aktarmak gerekmektedir (Girgin, 2005:17).

2.3.5 Önemlilik

Haber yayımlandığı zaman onun ne kadar önem arz ettiği de temel özelliklerdendir. Haberin önemlilik derecesi hitap ettiği toplumun o anki durumunu, ülkede gelişmekte olan siyasal, ekonomik, kültürel olayları esas almakta ve toplumun ne kadar büyük kısmına etki ediyorsa o kadar çok önem taşımaktadır. Bu tür haberler toplumda değişime yol açma bilme becerisine sahiptir (Girgin, 2005:15).

Mühabir haberi seçerken yalnızca kendi duygularıyla hareket etmemeli, haberi seçerken ve hazırlarken toplumu ilgilendiren olayları, ülkede ve dünyada oluşan yenilikleri ön planda tutmalı ve haberi bu doğrultular esasında yayımlamalıdır.

Kitle iletişim araçları gündem yaratmak için haberleri yayımlarken en önemli olanından önemsiz olanına doğru seçim yaparak yayımlamaktadır. Bir haber yayımlanırken içeriğini oluşturan en önemli kısımlar belirtilmeli, okuyucu veya izleyici kitlenin sıkılmaması ve dikkatinin dağılmaması için en önemli kısımlar seçilerek habere yerleştirilmelidir. Aksi halde haberin her ayrıntısıyla anlatıldığı uzun yazıları ne hedef kitle algılaya bilir ne de medya çalışanları böyle uzun haber metinlerini yazmaya ve yayınlamaya zaman bulabilirler (Güz, 2005:61).

Toplumun duyarlı olduğu, uymak zorunda olduğu kuralların haber olarak yayımlanması o toplum için önemlilik arz etmektedir. Bazen toplumun duyarlı olduğu konuların da önemli veya ilginç olduğu hesap edilerek haber konusu

olabilmektedir. Yayımlanan haber insanların duygularını olumlu veya olumsuz olarak etkiliyorsa önemli haber kategorisinde değerlendirilebilmektedir (Girgin, 2005:35).

2.3.6 Zamanlılık

Olayın meydana geldiği andan, yayımlandığı an arasındaki zaman dilimi ne kadar uzun olursa, olayın taşıdığı haber değeri de o kadar az demektir (Fichtelius, 2004:31). Zamanlılık kavramı en son olaylar hakkında kamuoyunun haberdar edilmesidir. Özellikle de siyaset ve ekonomi gibi haberin bazı çeşitlerinde devamlı olarak takip edilen gelişmeler zamanlılık özelliği ile önem kazanmaktadır (Rigel, 2000:202).

Bir birleriyle sürekli yarış halinde olan medya kuruluşları, zamanla da yarış halinde olmalıdır. Bir haberin ömrünün yeni bir haberin doğmasıyla son bulmakta olduğu unutulmamalı ve bu sebeple de medya kuruluşları zamanı doğru kullanmayı bilmeli, haberi yerinde araştırarak hedef kitleye zaman kaybetmeden ulaştırmalıdır (Güz, 2005:61).

Zamanlılık kavramı haberin ortaya çıktığı zamanı göstermektedir. Buradaki en önemli koşul zaman kaybetmeden haberin araştırılması ve gündemden düşmeden paylaşılmasıdır (Tokgöz, 2006:223).

2.4 Manipülasyon, Dezenformasyon ve Propaganda

2.4.1 Manipülasyon

TDK sözlüğünde manipülasyon kelimesinin anlamı “yönlendirme”, “seçme, ekleme, çıkarma yoluyla bilgileri değiştirme” olarak geçmektedir.

Latince “manipulation” yalan, aldatma anlamına gelmektedir. Olan bilgileri tahrif ederek insanları aldatmak, hile yapmak, toplumu yanıltmak, kendi isteklerine erişmek için gazetelerde, televizyon haberlerinde, özellikle de toplumu bilgilendirme amacı taşıyan programlarda olayları sahteleştirme ve doğruların yerine yalan bilgiler vererek toplumu kandırmaktır (Rüstemov,2010:55).

Maipulasyon yönlendirme/yönlendirim anlamına da gelmektedir. Seçmek, eklemek, çıkarmak gibi şekillerle çeşitli bilgileri değiştirmek anlamına da

gelmektedir. Manipülasyon psikolojik ve ekonomik anlamlarla iki şekilde açıklanabilir (Muharremli, 2012:225-226):

- Psikolojik Manipülasyon- insanları kendi bilgileri dışında veya istemedikleri, dilemedikleri halde etkileme, etki altında bırakma veya farklı alanlara yönlendirme anlamlarına gelmektedir. Bu yönlendirme kişilerin davranışlarında ya da davranış biçimlerinde çeşitli değişikliklere ve farklılıklara sebep olmaktadır. Manipüle edilmiş bir kişinin bir konu hakkındaki kanaatinde ciddi bir değişiklik ve farklılık meydana gelebilmektedir.
- Finansal Manipülasyon- insanları kandırarak bir menkul kıymeti almaya, satmaya ya da sevk etmeye yönelik davranışları tanımlıyor. Menkul kıymet piyasalarında arz ve talebin karşı karşıya gelerek fiyatları belirlemede olan işleyişin kasıtlı olarak, bilerek engellenme durumudur.

2.4.2 Dezenformasyon

Dezenformasyon kelimesinin kökeni rusçadan “dezinformatsia” kelimesinden kaynaklanmakta ve yanlış bilgi verme, kasten yanlış haber verme anlamına gelmektedir. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği’de ortaya çıkan yeni ideolojilerden bahs edilirken kullanılmaya başlanmıştır (Aşkın, 2014:5). Dezenformasyon kelimesinin Batı devletleri arasında kullanılmaya başlanması II. Dünya Savaşı yıllarına isabet etmektedir. Batı devletleri arasında bu kelimenin yaygınlaşmaya başlaması ile birlikte iletişim alanında yapılan çalışmalara da etki etmeye başlamıştır.

Dezenformasyonun ilk kullanılmaya başlandığı tarihe bakıldığında zaman, ilk örneğin II. Dünya Savaşı yıllarında “Normandiya Çıkarması” zamanı gerçekleştiği bilinmektedir. Bu olay zamanı düşmanı yanıltmak için şişme tank ve maketlerden oluşan yalancı bir ordu kurulmuş ve Almanya’yı çok büyük bir saldırının beklediğine dair yanlış bilgiler ortaya atılarak Almanya devletini yanıltmayı başarmışlar (Toprak, 2015:39).

Dezenformasyonun etkisi düşünüldüğünden daha fazladır. Yanlış haber yayımlamak okuyucu kitlesini çoğaltmak, reyting kazanmak, toplumu inanılmasını istenilen düşünceye inandırmak amacıyla kullanılmaktadır. Bazen

yapılan bu yalan haberler okuyucu kitlesini çoğaltmak yerine o haber sitesinin okurlarını/takipçilerini yitirmesine de sebep olmaktadır.

Dezenformasyon çoğunlukla siyasi amaçlarla rakipler tarafından üretilmektedir. Dezenformasyon terimi tüm araştırmacılar tarafından bilgilerin zorunlu ve kasıtlı olarak yanlış verilmesi gibi kullanılmakta, aynı zamanda yanlış bilgilerin istemsiz şekilde yayılması olarakta kullanılabilir. Örneğin, Floridi (1996) artan internet kullanımı, internetin bilgiyi kolaylıkla yayma, manipule etme, çoğaltılması sonucunda internete potansiyel bir “dezenformasyon otoyolu” demektedir (Keshavarz, 2014:4)

Dezenformasyonun bir düşünciyi topluma yaymak için kullandığı bazı stratejiler vardır:

- Yalan ve yanıltıcı bilgi yayarak, hedef kitlenin olumsuz yorumlarını ortaya çıkarmak
- Bir düşünciyi destekliyormuş gibi görünerek daha sonra hedef kitleye o düşüncenin geçersiz olduğuna inandıracak yorumlar yapmak
- Olayla ilgili hedef kitleye çok daha fazla çarpıtılmış bilgi vermek ve buna inandırmak (Agbedo, Krisagbedo,2014, Toprak, 2015:40).

Dezenformasyonun kullanıldığı ve etkili olduğu bazı alanlar şöyledir:

- Dezenformasyon askeri alanda ve kamu alanında daha fazla kullanılmakta ve etkili olmaktadır.
- Dezenformasyon yapılması için önceden planlanması gerekmekte ve kullanılan yöntemler teknik olarak geliştirip yapılmaktadır.
- Dezenformasyon yazılı ve sözlü olarak yapılmaktadır. Bunların dışında fotoğraf yoluyla yapılan dezenformasyon da oldukça etkilidir.
- Kulaktan kulağa yapılan dezenformasyon yerine günümüzde iletişim araçları kullanılarak dezenformasyon yapılmaktadır. İnternetin gelişimiyle birlikte yalan haberlerin yayılımı daha da artış göstermiştir (Toprak, 2015:40-45).

2.4.3 Propaganda

Latineden “Propagare” kelimesi olan propaganda, “Bir filizin toprağa dikilerek yeni bilgiler elde edilmesi” anlamı taşır. Türk Dil Kurumu Sözlüğü’nde propaganda kelimesi “herhangi bir düşünciyi, bir konuyu yaymak ve ondan

yana olanları çoğaltmak için söz, yazı ya da başka araçlarla yapılan etki” olarak tanımlanır (Rakım, 1963: 21-22). Propaganda sözcüğünün anlamı her hangi bir bilgi ve düşünceyle toplumu bilgilendirmek olarak nitelendirile bilir. Genel olarak propagandanın yapılmasındaki amaç: siyasi, felsefi, teknik ve.b bilgileri, kendilerinin uygun gördükleri manevi ve ahlaki değerleri, farklı düşünce veb. bilgileri toplumda yaymaktır.

Propaganda kelimesinin bir terim olarak ortaya çıkışı 1622 yılında reformasyon dönemi zamanıdır. Roma Katolik Kilise’si tarafından yayınlanan “Congragatio de Propaganda Fide” den esinlenilmiştir. Terim olarak 15 yüzyıldan beri varlığını ortaya koymuş olsa da, daha eski Yunan ve Roma dönemlerinde de “propaganda” olarak kabul edilen bir çok eylemlerin olduğu bilinmektedir. Özgür bireyler olan üst düzey sayılan insanların yaşam tarzları, şiiere meraklı olmaları gibi, özgür olmayan bireylerden kendilerini bilinçli bir şekilde üstün tutma çabaları da bir propaganda eylemi olarak kabul edilebilmektedir (Bektaş, 2000:145).

Propagandanın tarihi araştırıldığı zaman, ilk insanların var olduğu dönemlere kadar inilebilir. İnsanoğlu konuşma eylemini gerçekleştirmeye başladığı zaman itibariyle propagandanın yapılmaya başlandığı kabul edilebilir. Tarih boyunca ise propagandanın bir silah olarak kullanıldığı en etkin dönem II.Dünya Savaşı’ndan sonraki dönem olarak kabul edilmektedir (Özsoy,1998:13). Propaganda, özellikle de siyasi propaganda otoriter sistemlerle birlikte doğmuştur. Çünkü, propagandanın sık kullanıldığı ülkeler genellikle demokrasinin bozulduğu, toplumun özgür düşünce gücünün olmadığı (özellikle de fikir ayrılıklarının ortaya çıkılmasının istenmediği) toplumlarda yaygındır.

İyi bir propagandanın yolu, düşünmesi gereken şeyden farklı düşünen ve bu farklılığın doğru olduğuna inanan kimselerin, toplumun çıkarlarına zarar veren kimseler olduğuna halkı inandırmaktır. O kimseler, devletin birlik ve beraberliğini bozan, en üst düzey çalışandan sade halka kadar devlete olan inanca ve bağlılığa zarar veren kişiler olarak topluma sunmak ve onların yanlış şeyler yaptığını halka inandırarak direnişlerini yok etmektir (Chomsky, 2013:9-10).

Propagandanın dış ilişkilerde kullanımının yaygınlaşması I.Dünya Savaşı sırasında başlamıştır. Siyasal amaçlar için propagandadan yararlanmaya

başlayan ilk devlet İngiltere olmuştur. İngiltere, I.Dünya Savaşı yıllarında iç ve dış siyasetinde propagandayı yaygın olarak kullandığı halde, diğer ülkeler daha propagandanın etkilerinin farkında değillerdi. II. Dünya Savaşı sonrasında başlayarak propaganda devletlerarası soğuk savaşın vazgeçilmezi haline gelmiştir. ABD, Sovyetler Birliği, Almanya tarafından etkin kullanılan propagandaya devlet bütçesi tarafından büyük meblağlar ayrılmıştır (Özsoy, 1998:16-17).

Dünyadaki bütün siyasetçilerin kendi amaçlarını gerçekleştirmek için kullandıkları en önemli dört araç: propaganda, diplomasi, ekonomi ve savaştır. Bütün bunlar birlikte toplumu kendilerine doğru yönlendirme için etkin rol oynamaktadır. Bu dört araç içerisinde en önemli role sahip olan propagandadır. Propaganda savaş ve ya barış zamanlarında siyasetçilerin kendi doğrularını gerçekleştirebilmesi için bir gerekliliktir. Eğer propaganda sayesinde karşı taraf inandırılmışsa, o zaman siyasi ve diplomatik anlaşmaları müzakere etmek çok kolay hale gelir. Eğer karşı taraf istenilen şekilde inandırılmamışsa, yapılan propaganda yarım kalmışsa, yeterli şekilde olmamışsa karşı tarafa ulaştırmak istediğiniz bilgiyi ve istediğiniz sonucu alamazsınız (Oskay, 1994: 269-270).

Propagandanın ahlaki, sosyolojik, psikolojik ve siyasal boyutları için de tanımlamalar mevcuttur. Pratkanis ve Aronsonlar propagandanın ahlaki boyutunu incelemiş ve insanları ikna etme faaliyetini kötüye kullandığını söylemiştir. Onlar propagandayı insanları hayat boyu doğru bilgilendirmekten uzaklaştırdıkları ve iletişim araçlarının eğitime yönlerini kullanarak onları aldattıklarını ileri sürmüşlerdir (Bektaş, 2002:24). Propaganda bir amaca varana kadar devam eden bir süreçtir. Bazen ise sürekli olarak uygulanan propagandaların da var olduğu bilinmektedir. Propaganda her zaman aynı amaca hizmet etmek zorunda değildir.

Propaganda şu an yaşadığımız hayatın her alanında mevcuttur ve yapılan propagandalar bizim dünyaya bakış açımızı değiştirmektedir (Bernays,1928:26). Bu yeni propaganda şekli toplumun yalnız bir bölümüne odaklanmayı değil, tüm topluma hitap ederek onların isteklerine odaklanmayı ve bunun doğrultusunda propagandayı gerçekleştire bilmeyi amaçlamaktadır.

Propagandanın amacı gereken bilgiyi veya düşünce şeklini farklı yöntemlerle (yazılı, sözlü veya görüntülü şekilde) başkalarına aşlamak, görülen işin iyi

olduğuna karşındakini inandırmaya çalışmak ve toplumu aslında doğru şeyin yapıldığına ikna etmektir.

Propaganda var olan durumu değiştiremez, insanların o durum hakkındaki inanışlarını değiştirebilir ve bu inanışları zorla değil, durumun istenilen şekilde değişebilmesine onları ikna ederek yapar (Oskay, 1991:270). Propagandanın amaçlarından bahsederken şöyle de söyleye biliriz: toplumun genelinin dūřüncelerine etki ederek, onları yönetmek, bu yüzden de üzerinde dūřünölmüř ve inandırılması istenilen tüm bilgileri, insanlara enformasyon bombardımanı yaparak onları inandıklarından vazgeçirmek ve kendi istedikleri bilgiye inanmalarını sağlamak, beyinlerine etki etmek ve sonda bunu başarmaktır.

Günöümüz propagandası kitlenin girişimlerini, dūřüncesini etkileyecek olaylar yaratmak ve olayları şekillendirmek için kullanılan tutarlı bir çabadır ve milyonlarca insanın zihninde yeni resimler yaratabilmek çok önemlidir. Propagandanın nerede kullanıldığının hiç önemi yoktur. Bazen kilise inřa etmek isteyen veya ünversite yaptıran bir girişimci, her hangi bir resmi pazarlayan şahıs ya da başkanlık seçimlerinde kendi adayının kazanmasına çalışan bir bir propagandacı tarafından kullanılabilir. Propagandanın profesyonel bir propagandacı veya amatör insanlar tarafından yapılması farketmeden önemli olan propagandanın evrensel ve sürekli olmasıdır (Bernays, 1928:25).

Modern propagandanın ilk örneği gibi Woodrow Wilson hükümeti yılları örnek gösterilebilir. 1916 yılında Birinci Dünya Savaşının devam ettiği bir sürede “Zafersiz Barış” sloganıyla seçimi kazanmıştır. Wilson savaşa katılmak için hazırды ama halk o dönem bir savaşa dahil olmak fikrini kabul etmiyordu. “Creel Komisyonu” isimli propaganda takımı kuran Wilson, propagandanın etkilerinin devam ettiği 6 ayda Amerikan toplumunu Almanları yok etmeye ve dünyayı Almanlardan kurtarmak için her şeyi yapmaya hazır bir hale getirmiştir (Chomsky, 2013: 1).

Propagandanın insan üzerinde çok etkili olmasının sebebi, insanın bir makine olmaması sürekli olarak yenilenme, değişim halinde bulunmasıdır (Özsoy,1998:14). İnsan fizyolojik değişim gösterdiği gibi, dūřünce yapısında da değişim göstermekte ve çok çabuk etki altına dūřebilmektedir. Her hangi bir görüşü benimseyen birisi, doğal olarak etrafındaki insanları da kendi görüşünün doğruluğuna ikna etmek ve kendi doğru kabul ettiği fikrin diğerleri tarafından

kabul görmesini, diğerleri tarafınca da yayılmasını istemektedir. Propaganda için geniş kitlelere etki ederken insanlarda yeni bir düşünce şekli yaratmak veya önce düşündükleri ve inandıkları doğruların yerine yenilerini dahil ederek aslında yeni olanların daha doğru olduğuna inandırmaktır da denilebilir.

Propagandanın amacından bahsederken, kişileri konuyla alakalı bilgilendirmek olarak düşünmemeli, sadece olarak dikkatlerini belirli konular üzerine yönlendirmek olarak kabul edilmelidir. Dikkatlerini çekebilmek ve belirli bir konu üzerine yoğunlaşmalarını sağlamak için, yapılan propagandanın insanların duygu ve düşüncelerine, aynı zamanda da mantıklarına hitap etmesi gerekmektedir. Yapılan propaganda hitap ettiği kitlenin en eğitilmiş kesiminden, eğitim düzeyi düşük olan, dar düşünce yapısına sahip kişiler tarafından da kabul görmelidir. Yapılan bu propaganda eyleminin kabul ettirilmek istenilen olay veya düşünce için bir araç olduğu unutulmamalıdır.

Propagandacı, farkında olmadan bize düşünmemiz gerekenleri, neyi gözümüzde büyütmemiz ve neyi küçültmemiz gerektiğini söyleyen kişidir. Bize evimizi nasıl tasarlamamız gerektiğini, hangi mobilyaları kullanmamız gerektiğini, sofrada hangi menüleri seçmemizi, hangi tür kıyafetler giymemizi, hangi sporla uğraşmamızı, nasıl oyunlar oynamamızı hatta hangi tür şakalara gülmemiz gerektiğini söyleyen kişidir (Bernays,1928:32). Toplumun düşünce şeklini değiştirmeye çalışan propagandacıların mutlaka amaçladıkları bir şey vardır. Bu sebeple de daha etkin bir propagandacı olabilmek için ellerinde olan bilgileri inandırmak istediği gibi yaymaktadırlar. Farkında olunmadan ve bir amaca hitap etmeden yapılan eylemler propaganda olamaz. Kendinin kabullendiği bilgileri şüurlu bir biçimde değil, sadece olarak farkında olmadan paylaşan bir kimseye propagandacı denemez, sadece propagandanın kullandığı bir araç olarak kabul edilebilir.

Propaganda mevcut olan durum ve şartları değiştiremez, sadece olarak o şartların doğurduğu inanışları değiştirebilir. Propagandanın işi zorlamak değildir. Evcut inanışı zorla değil, ikna yöntemiyle değiştirebilir. Bütün bunların oluşması, insanların kendi inandıklarından, gelecek hakkındaki umutlarından vazgeçerek başka taraflara doğru yönelmesi gibi durumların ortaya çıkmaması için gereken bazı şartlar vardır. Bu şartlar aynı zamanda bir propagandanın başarılı olması için gereken koşullardır. Bu koşullar şöyle sıralanabilir:

- Propaganda dikkat çekmeyi başarmalıdır.
- Propaganda güven duygusunu oluşturmalıdır.
- Hitap ettiği toplumun propagandaya yatkınlığı değerlendirilmelidir.
- Hitap ettiği toplumdaki o anki ortam propagandanın gerçekleşmesi için uygun olmalıdır.

Bu şartlardan da anlayacağımız üzere, eğer karşı tarafın sizin istediğiniz bir şeyi yapmasını istiyorsanız, ilk önce onun dikkatini kendinize çekmeyi başarmalısınız. Eğer anlattığınız bilgi onda dikkat uyandırmazsa, karşı tarafı bu şeyi yapmaya ikna edemezsiniz. İkinci aşamada, karşı tarafın anlattığınız olaya inanması gerekmektedir. Anlatılan olaya ve size karşı güven duygusunu uyandırılmalıdır. O anda sizin anlattığınız şeyle dinleyicinin gelecek hedefleri ayrı olmamalı, onun gelecekte bekleyişleriyle zıt şeyler istenmemelidir. Ülkesini seven ve savaş dönemlerinde bile her koşulda kazanabileceğine inanan bir vatandaşa, ülkesinin o savaştan mağlup çıkacağına inandırmak boşuna olur. Ama o vatandaşa anlatım biçiminizle güven duygusunu aşılayabilmişseniz, ülkesinin savaçı kaybetmek üzere olduğunu inanmasını sağlayabilirsiniz (Oskay, 1994: 270-271).

Propaganda aslında insanları terbiye etmek için mi var? sorusunun cevabını bulmak günümüz dünyasında oldukça zor hale gelmiştir. Toplumda var olan sosyal değerlerin yeni nesillere aktarılmasına terbiye, düşüncelerin ve var olan iddaların belirli kitleye inandırılma çabalarına ise propaganda denilebilir (Özsoy,1998:11).Terbiye etmekten bahsedildiği zaman zaten var olan ve eskiden beri sürekli olarak genç nesillere de aşılacak istenilen bir sosyal değer söz konusu olmaktadır.Propaganda denildiği zaman ise, belirli bir insan veya hedef kitle üzerinde etki yaratarak düşünceleri değiştirebilmek, insanlar üzerinde tesir yaratabilmek söylenebilir.

Propaganda etki edebilme gücü itibariyle en etkili ve en tahripkar silahtır (Özsoy,1998:15). Propaganda en tehlikeli savaş olarak nitelendirilir. Hatta sıcak savaştan da daha tehlikeli olduğu söylenebilir. Eğer silahla vurulan bir insan fiziksel olarak etkilenmemişse, soğuk savaş adlanan propagandadan etkilenen insan, psikolojik saldırılara maruz kaldığı için ruhsal zararlar alması söz konusudur. Fizyolojik olarak yaralanan bir insanın zamanla iyileşebilmesi söz

konusu ise de, psikolojik olarak zarar gören bir insanın bu durumdan kurtulması çok zordur.

2.5 İletişim Araçlarıyla Manipülasyon, Dezenformasyon ve Propaganda

2.5.1 Haberde manipülasyon

Toplumlararası iletişimin en önemli kaynaklarından biri enformasyondur. Enformasyonun hangi devlet veya hangi hükümet tarafından kullanılması onun hangi amaçla kullanıldığının göstergesidir.

Haberde yapılan manipülasyon, basın etiği ve basın özgürlüğü ile çelişmektedir. Haber hazırlanırken haberi hazırlayan ve yazan mühabire ve bu yayımlanacağı yayın organına karşı müdahale edilmekte ve manipülasyon yapılmaktadır (Bülbül, 2001a: 290).

Egemen ideoloji kitle iletişim araçlarında eğitim yoluyla topluma yayılma şansı yakalamaktadır. Bu araçlar toplumun sorunlarını, siyasal ve ekonomik durumunu, kültürel değerini sunabilmekte ve manipülasyonun en iyi yapılabileceği, insanların düşünce ve inanışlarına en iyi etki edebilen vasıtalarlardır (Özsoy, 1998:336-337). Günümüz gelişen teknolojiyle birlikte kitle iletişim araçları devletlerin uluslararası ilişkilerinde en yaygın kullanılan araç haline gelmiştir. Radyo, televizyon ve ardından internet gibi bilgilerde çok büyük hızla yayılma gösterebilen iletişim araçlarıyla insanlar hiç çaba sarfetmeden bilgiye ulaşabilmektedirler. Propaganda bu araçlar için çok önemli bir yere sahiptir çünkü propaganda yoluyla, aşılacak istedikleri yeni yöntemleri, oluşturmak istedikleri farklı fikir ve düşünce tarzlarının daha hızla insanlara manipule edebilmektedirler.

İletişim araçlarının en önemli rolü toplumu bilgilendirmektir. Bu bilgilendirme sırasında ahlaki değerleri de dikkate almalı, yalan yanlış bilgiler yayımlayarak hedef kitleyi yanıltmamalıdır. İletişim araçları kendi çıkarlarını üstün tutmamalı, kitleyi yönlendirme amaçlı bilgiler yayımlamamalıdır (Uçar, 2011:61).

Manipülasyon hedefi doğrultusunda hareket eden bir olguyu hedefinden uzaklaştırarak kendi istediği tarafa doğru yönlendirmektir (Çakır, 2007:87).

Haber yazım ve yayımlama sürecinde çoğu zaman 2 önemli alanda manipülasyon yapılmaktadır:

- Haberi derleyen ve yazan mühabire,
- Haberin yayımlanacağı basın organına müdahale edilerek manipülasyon yapılmaktadır (Bülbül, 2001a:290).

2.5.2 Haberde dezenformasyon

Yaşadığımız yüzyılda sürekli olarak yeni iletişim teknolojilerinin ortaya çıkması insanlar arasında iletişim hızının da ratmasına neden olmuştur. Artık insanlar dünyada ve kendi ülkelerinde gelişen olayları anında izleme olanağına sahip olmaktadır. Haberleşme teknolojilerinin bu kadar yaygınlaşması, aktarılan bilgiler içerisinde dezenformasyonun çoğalmasına sebep olmaktadır.

Yapılan habere nesnel şekilde değil, taraflı bir bakış açısıyla yapılan çarpıtılmalara dezenformasyon denilmektedir. Genellikle bir ülkenin diğer ülkelere olan politikasına uygun olarak dezenformasyon haberler yayımlanmaktadır. Dış politikalara uygun olarak, hazırlanan haberlerin temelinde ekonomik ve siyasal çıkarlardan bahsedilmektedir. Genellikle gelişmiş ülkeler, gelişmekte olan ülkelere ve az gelişmiş ülkelere karşı önyargılı olmakta ve bu ülkelerde oluşan siyasal çatışmalar, savaş, hastalık gibi haberlere yer verilmekte ve bu ülkelerin nüfusunu aşağıya çekmektedirler (Bülbül, 2001a:289).

Volkoff, haberde bu 4 belirti görüldüğü zaman dezenformasyonun varlığından şüphe duyulması gerektiğini vurgulamıştır (Volkoff, 1999:31-32, Aşkın, 2014:6) :

- Eğer aynı şey herkes tarafından söyleniyorsa
- Bir sorun sadece bir taraflıya insanlara sunulduğu halde, diğer hiç bir yönüyle ilgili bilgi verilmiyorsa
- İki taraftan birinin sürekli iyi gösterildiği, diğerinin ise sadece kötülendiği durum mevcutsa
- Ortaya atılan bir düşüncenin herkesce doğru kabul edilmesi durumu mevcutsa dezenformasyondan bahs edilebilmektedir.

Son yıllarda uluslararası medyada üretilen haberlerin yüzde 80 i “Associated Press”, United Press International”, “Reuters”, “Agence France Press” isimli 4 büyük haber ajansı tarafından topluma sunulmaktadır. Haberlerin yarısından büyük çoğunluğunun bu ajanslar tarafından üretildiği göz önünde bulundurulduğu zaman, tek taraflı bir sunumun var olduğu görülmektedir (Aşkın, 2014:9). Bu gelişen olayların topluma sadece tek yönlü ulaştırılması ve toplumun belli kimseler tarafından yönlendirilmesidir.

Medyanın dezenformasyon problemi yaşadığını kimse inkar edemez. Genellikle doğru bilgiye ulaşamayan ve bir olayla ilgili haber bulamayan gazeteciler kim tarafından yayıldığı bilinmeyen yalan haberler yazmak durumunda kalıyorlar. Kaynağına ulaşamayarak yapılan yalan haberlerin yanı sıra bazen toplumu bilerek yanıltmak için de haberde dezenformasyon yapılmaktadır. Yalan haber yayımlayan gazetecinin kendi mesleğine saygı duyması gerekmekte, haberin kaynağını belirterek haber yayımlamalı ve toplumu yalan haberlerle yanıltmamalıdır.

Dezenformasyon genellikle devletler arasında çatışma meydana geldiği zaman daha çok kullanılmaktadır. Haberde dezenformasyon yapılması gerçeğin bazı kısımlarının haberden çıkarılması veya doğru olan haberin içerisine yanlış bilgilerin dahil edilmesi ile yapılmaktadır.

2.5.3 Haberde propaganda

Kitle İletişim araçlarının yaygınlaşmasından sonra bilgilerin hızlı şekilde, kısa zaman diliminde büyük kitlelere ulaşabilmesinde rahatlık sağlanmıştır. Bir konuyla ilgili kamuoyu oluşturmak ya da belirlenen bir kitleyi etkilemek için yazılı, sözlü, görsel kitle iletişim araçlarından, kulaktan kulağa yayılan kişisel iletişime kadar çeşitli yollar bulmak mümkündür. İletişimi sağlamakta amaç, çeşitli yollar kullanılarak iletilmek istenen mesajın tam olarak hedef kitleye ulaşması ve mesajı anlatılmak istenen bir biçimde karşı tarafın algılamasıdır (Bektaş, 2002:25). Günlük hayatımızda insanlar sürekli olarak birileri veya kitle iletişim araçları tarafından doğru kabuledilen bilgilerin herkes tarafından da aynı şekilde kabul edilmesi için ikna yöntemleri ile karşılaşmaya mecbur kalmaktadır. Aslında çoğunlukla aynı olan reklam ürünlerinin ve aynı amaca

hizmet eden siyasal liderlerin farklı olduğuna ikna edilme çabası harcanmaktadır.

Herman ve Chomsky, medyanın hükümet ve özel sektörlerin istekleri doğrultusunda, onların çıkarlarına hizmet etmek için var olduğunu belirtmektedir (Herman,Chomsky,1999:9). Ama bunun aksine medyada çalışan işçiler hazırladıkları haberleri yayımlarken, konuyu belirlerken onlar için belirlenmiş meslek kurallarına uyduklarını ve her kesden bağımsız olarak haber yayımladıklarını savunmaktadırlar. Savundukları bu düşünce ülkenin seçkin insanları tarafından da genellikle kabul görülmektedir. Medya çalışanları ve ülkenin güçlü insanların bu konuda hemfikir olmasının esas nedeni izleyici, dinleyici, okuyucu kitleye hangi haberlerin sunulacağına, gündem olaylarının hangisi olması gerektiğine karar veriyor olma bilmesidir. Böylelikle doğru ve ara vermeden yapılan propaganda kampanyalarıyla gündemi belirleyebilmektedirler.

ABD`de kurulan radyo-televizyon sistemi, dünyada büyüklüğüne göre seçilen ve oluşan günlük olayların hepsini kendi çıkarları doğrultusunda manupule ederek diğer ajanslara dağıtan bir sistemdir (Özsoy, 1998:344). Devlet ve basın arasında propaganda amaçlı sıkı bir işbirliği mevcuttur. Hedef kitlenin o devlete inancını ve devletin başında olan kişileri, iktidarı kamuoyunca sevilmesi ve hoş karşılanması için kitle iletişim araçları çaba sarfetmektedir.

Gelişen olaylardan hangisinin haber olabileceği veya hangisinin haber olarak yayımlanmayacağına karar verebilen önemli güçler medyayı kullanmaktadır. Medyayı idare etmeye çalışan güçlere rağmen kitle iletişim araçları her olayda birlikte hareket etmeye bilir. Bahsedilen güçlü kesimler arasında zaman zaman ortaya çıkan problemler ve fikir ayrılıkları, farklılıklar medyaya yansıyabilmektedir. Bütün bu tartışmalar devam ederken bile hükümetin aleyhine belirlenmiş temel ilkelerle örtüşmeyen görüşler medyada kendine yer bulamaz (Herman,Chomsky,1999:12-13). Bahsedilen konulardan da anlaşıldığı gibi özel güçlerin kitle iletişim araçlarına yaptırdığı propagandayla medyanın üstlenmesi gereken gerçek bilgi verme rolü azaltılmış ve medya devletin çıkarlarına hizmet eden bir propaganda aracı haline gelmiştir.

Medyanın güçlü kısımlarının propaganda aracı haline gelmesinin en önemli sebebi, medyanın maddi bağımlılığının bulunmasıdır. Medya iktidara ve var

olan büyük kuruluşlara haber kaynağı gibi bağlı olmak zorundadır. Bu kuruluşlar medya araçlarını sıkıştırıp çıkarabilecek güce ve zenginliğe sahip oldukları için baskıcı konumdadırlar.

Bir propagandacının amacı karşı tarafa anlattığı şeyi yaptırabilmektir. Bunun için yapması gereken söylediğinin doğru olduğuna dinleyiciyi inandırabilmektir. Propagandacı hitap ettiği kitlenin isteklerinin olabilecek değişikliklerini değerlendirmeli ve kitleyi kendi yapmak istedikleri şeylere değil, propagandacının yapmasını istedikleri şeylere istekli hale getirmektedir. Bu tür propaganda etkili propaganda olarak geçer (Oskay, 1994: 279).

Kitle iletişim araçlarıyla propagandanın yapılmaya başlanması çok uzak bir tarihe dayanmamaktadır. I. Dünya Savaşı sırasında henüz radyonun bile icat edilmemesi propagandanın daha kitle iletişim araçlarıyla yapılmasına olanak sağlamamıştır. Siyasi olarak propagandanın kullanılmaya başlanması radyonun icat edilmesiyle başlamıştır. II. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla birlikte radyo önemini arttırmış ve bütün ülkeler günboyu radyo üzerinden yayımlar yapmaya ve halk üzerinde tesir gücünü artırmaya, savaş halinde olan ülkelerin insanlarını psikolojik olarak etkilemeye, inançlarını yok etmeye çalışmışlardır (Özsoy, 1998:349).

Gerçek saklanan, çarpıtılan veya anlatılan olaya kendi istedikleri pencereden bakarak tamamen farklı anlamlar yüklenilebilir. Bunun sonucunda kitleye sunulan haber artık onların istedikleri gerçekleri anlatmakta ve bu haberin sunulduğu kitle medya aracılığıyla ona ulaştırılan haberi doğru olarak kabul eder. Medya aracılığı ile yapılan propagandanın amacı, hitap ettiği kitleye toplumun kabul ettiği değerleri, inançları, kabul görülen davranış şekillerini onlar için sıradanlaştırmaktadır. Medya aracılığıyla birlikte iktidarın birtakım yollarla yapılacak haberler arasında seçim yaptığını, devlet veya güçlü kişiler aleyhine olan haberlerin yok edildiğini, muhalif fikirde olan insanların düşüncelerinin nasıl halk karşısında küçümsendiğini, kendi doğru kabul ettikleri ve iktidarın lehine olan haberlerin gündem olduğu görülmektedir (Herman,Chomsky,1999: 22). Bu kabul görülen doğrular öyle bir şekilde herkesce doğru kabul ettirilir ki, haber çalışanları, haberi düzenleyen kişiler bile haberde yapılan propagandanın farkında olmaya bilirlir.

Sanayi toplumunun oluşmasıyla birlikte toplumda çalışma zamanı dışında boş kalan zamanlarda artışlar meydana gelmiş ve gelişen kitle iletişim araçları bu zamanları eğlenceli hale getirme yöneliminde bulunmaya başlamıştır. Bununla ilgili ilk sinemalar oluşmaya başladı ki, sinema toplumlar üzerinde etki edebilmek için bulunmuş en önemli kitle iletişim araçlarından biridir. Sinema çok büyük hızla şehirlerden köylere kadar yayılım göstermiş ve hedef kitle üzerinde tartışılmayacak kadar büyük etki uyandırmıştır. Sinema aracılığıyla birbirlerinin yaşam tarzından haberdar olmayan ülkelerin insanları farklı dünya görüşlerini, adetlerini, yaşam biçimlerini, dilleri ve inançlarını, müzik ve moda tarzlarını yansıtabilmişlerdir. Aslında sinemanın topluma sunuluşu eğlence maksadı gibi gösterilse de, toplumlararası sosyal, ekonomik, kültürel farklılıkların ortadan kaldırılması için bulunmuş en ustaca propaganda ürünüdür (Özsoy, 1998: 357-358).

İcat edilen bu kitle iletişim araçları duyu organlarımızı etkilemekte ve hiç bilgimiz olmayan yaşam tarzlarını ve yeni kültürleri bizlere göstererek duyu organlarımıza hitap etmektedir. Televizyonun göze hitap eden bir teknolojik araç olması daha uzun süre akılda kalıcılık yaratmaktadır (Özgen, 1994:49).

Demokrasiden uzaklaşma isteği, Napolyon (Fransa), Hitler (Almanya), Mussolini (İtalya) ve başkalarına kitle iletişim araçlarını da propaganda aleti olarak kullanma imkanını sunmuştur. Ne yazık ki hatta bazı zaman aralıklarında propaganda gazetecilikle birlikte kendi varlığını sürdürmüştür. Özellikle de I. Dünya Savaşı yıllarında (1914-1918) gazetelerde propaganda yapılması ve yaygınlaşması toplum tarafından gazeteciliğin deyerden düşmesine sebep olmuştur. II. Dünya Savaşı yıllarında da (1939-1945) yapılmaya devam eden siyasi propaganda ve otoriter sistemlerin yarattığı buhranlı durumlar yine aynı şekilde kitle iletişim araçlarının güvenilirliğini çok ciddi etkilemiş ve devamında insanlarda kitle iletişim araçlarına karşı güvensizlik yaratmıştır.

Daha sonraki dönemlerde, 1950`li yıllarda başlayan “Soğuk Savaş” zamanı, siyasilerin ideoloji savaşlarında da, ülkelerin iktidar muhalefet çekişmelerinde de medya propaganda aracı olarak kullanılmıştır. Tecrübe göstermektedir ki, Otoriter sistemlerde iletişim araçları genellikle hakimiyetin veya zengin iş adamlarının elinde toplanmış ve toplumun düşüncesine etki etmek için propaganda aracı olarak kullanılmıştır. İletişim araçlarını ellerinde tutan bu

grup, propaganda içeren haberleri ve mesajları kendileri için en etkili biçimde topluma ulaştırmakta ve toplum içerisine yaymaktadırlar.

3. HABERDE NESNELLİK / OBJEKTİFLİK VE GAZETECİLİK MESLEK İLKELERİ

3.1 Haberde Objektiflik

Objektiflik kelimesinin sözlük anlamı “bilimsel çalışmalarda nesnesi ile kendi öznelliğini işine karıştırmama” olarak geçer. Medya tarafından kabul edilmiş olan, anlamı ise “özellikle haberlerle ilgili olarak iletişimcilerin olayla öznellikten uzak, ilişkileri ve olayı aktarırken kendi öznelliklerini dışlayabilme yetileri olarak” tanımlanabilmektedir (Mutlu,1995:105).

Nesnellik kavramı, 1924 yılında doğrunun önüne geçebilmediği bir etik olarak oluşmuştur (Güz, 2005:77). Nesnellik, “tamamen güvenilir haberciliğin temelinde, yazarın kapasitesinin özü gibi vazgeçilmez” bir habercilik disiplini gibi açıklanabilmektedir (Almagor, 2002:98).

Yakın tarihte medyanın belirlenmiş kurallara uygun ve kimsenin müdahalesi olmadan yayın yapması yaygınlaşmıştır. Kitle iletişim araçlarının sahipleri ve devletin baskısı olmadan yayın yapması gerektiğine dair Avrupa Konseyi'nin 1970 yılında kabul ettiği kararlarla birlikte, medya çalışanları için haberi hazırlarken rahatlık yaratılmıştır. Bu karar ilk olarak ABD`de, oradan da bütün dünyada kendine taraftar edinmiştir (Güz, 2005,77). Gazetelerde nesnelliğin ortaya çıkışı, onların giderk büyümesi ve giderk toplumun tekelleşmeye başlamasıyla birlikte oluşmuştur. Nesnellik artık günümüzde profesyonel gazeteciliğin esası, gazetecilikle beraber toplumun anmaktan zevk aldığı bir övgü, basın kuruluşlarının kendi çıkarları ve imajlarını arttırmak için kullandıkları bir olgu haline gelmiştir (Almagor, 2002:98). Kamuoyuna sunulan haberde nesnellik temel olarak alınmalı, haberi hazırlayan şahıs kendi önyargılarından uzak olmalı ve duygularını değil mantığını esas olarak haberi hazırlamalıdır.

Medyaya aslında en çok sorulan sorulardan biri üst sınıfa hizmet verip vermediğidir. Medya kesinlikle yönetici sınıfa hizmet vermektedir. Medya aynı

zamanda devletle beraber yönetici rolünü de paylaşmaktadır (Foerstel, 2007: 28).

İletişim araçlarının objektif olma hakkında savundukları bir ilke vardır: İletişim araçlarının tarafsızı yoktur, objektif olanı vardır (Güz, 2005, 78). Objektiflik denildiğinde vurgulanmak istenen konu, haberi yayımlarken bu araçların kullanılmasıdır. Haberden başka diğer unsurlarla ilgili objektiflik kavramından söz etmek mümkün değildir. Haber hazırlanırken bu haberi yazan kişi veya onu yayımlayan ön plana çıkmaz, sadece haberin konusu ön planda olur. Haberi yazan kişi sadece eleştiri veya yorum incelendiği veya okunduğu zaman ön plana çıkabilir. Çünkü okuyucu o eleştiriyi yazanın subjektif düşüncelerini okuduğunun farkındadır. Bu yüzden de haberde objektiflikle, kitle iletişim araçlarında objektiflik aynı olarak anlaşılmaktadır.

Hazırlanan haberlerin hepsinde bütünlükle objektiflikten bahsedilmesi imkansızdır. Hedef kitle ile iletişim sağlanırken haberin ikna etme kabiliyetinin bulunması da gerekmektedir. İkna etme özelliğinin haberin bulundurmasının nedeni, bireylerin karşılaşılan olaylara kendine özgü, kendi inanç ve bakış açısıyla algılama durumunda olmasıdır. Bu sebeple de gerçeğin “göreceli” olduğu kabul edilmektedir (Girgin, 2005:68).

Bir haberin nesnel haber olması için 3 önemli aşamadan geçmesi gerekmektedir: Birinci aşamada haberi toplarken kaynağa dayanmalı ve doğru şekilde toplanmalı, ikinci aşama olan haberi yazarken objektifliğe dikkat etmek ve subjektif olarak haberi değerlendirmemek, sonuncu aşamada ise haberine yayına giderken, sunulurken/yayımlanırken nesnel olmasına dikkat edilmesi gerekmektedir (Bülbül, 2001b: 71). Bu üç aşama birbirlerine bağlı olmakta ve eğer bu aşamalardan herhangi birine karşı subjektif olarak yaklaşırsa haber nesnellikten uzaklaşmaktadır.

Almagor`a göre, kitle iletişim araçlarında nesnellik aslında bir olayı ele alırken olayı bütün çıplaklığıyla açıklamak, olaydaki bütün doğruları açıklamak ve tarafsız bir şekilde olayı incelemek zorunda değildir. İletişim araçlarının yapması gereken en önemli şeyler olayı açıklarken dürüst olmalı ve mubalağadan kaçınmalı, haberi aktardığı insanları araç olarak kullanmamalı, haberin sonucunda oluşana dikkat etmelidir (Almagor, 2002: 101).

Türkiye`de 1991 yılında kitle iletişim araçlarında çalışanlar üzerinde yapılan bir araştırmada, bu meslekte çalışan kişilerin eğilimleri ortaya çıkarılmıştır. Araştırmadan çıkan sonuca göre, katılımcıların çoğunun haber konusu belirlerken ilk sırada kitlenin isteklerini, ikinci sırada değer yargılarını, üçüncü olarak kendi eğitimlerini esas aldıklarını söylemişler. Amerika`da 1982-1983 yılında muhabirler üzerinde yapılan bir araştırmada haber konularını belirlerken onlara etki eden faktörlerden ilki gazetecilik eğitimi, ikinci etki eden faktör ise muhabirlerin amirleri olmuştur (Güz, 2005:77-78).

Medyanın sürekli yeni haberler peşinde olduğunu ve gelişen her olayı kamuoyuna taşıdığı zannedilmektedir. Aslında medya bazen bazı gerçekleri saklamak ve bazı düşünceleri başka yere yöneltmeye çalışmaktadır. Bunun için de farklı yöntemler kullanmaktadır (Foerstel, 2007:47-54):

- Atlama – eğer haberin yayımlanması istenmiyorsa bu haberdan kurtulmanın en iyi yolu o haberi atlayarak üzerinden geçmektir. Bazen haberin en önemli detayları değil de, haberi bütün olarak gözlemleme ihtiyacı hiss edilir.
- Etiketleme – haber daha kendi yerine ulaşmadan bu etiketler sayesinde haberin hangi kriterlerde değerlendirileceği belirlenmektedir. Haber olumlu mu olumsuz mu bu etiketler sayesinde bilinmektedir. Örneğin haberin içerisinde geçen “komplocu teroristler” ifadesinin kullanımı olumsuz etiketler içerisinde, “istikrar” kelimesi ise olumlu etiketler içerisinde değerlendirilmektedir.
- İçeriğin Önemsizleştirilmesi – medya bazen tarz ve yöntem üzerine yoğunlaşarak, işin kendisine değinmemektedir. Gelecekte olacak yeniliklerle ilgili spekulasyon üretmekte kendine bir çizgi koymadığı halde günümüzde oluşan olayların üzerinde durmamakla haberin önemsizleştirilmesine imkan sağlıyor.
- Dengesiz Yaklaşım – haber hazırlanırken ve sunulurken basındaki olayın her iki tarafını da sunabilmelidirler. Ama bu durum çok nadiren yapılır ve haberde tektaraflı yaklaşım görülmektedir.
- Bardağın Dolu Kısmına Bakma – olaylar karşısında bazen medyanın yarattığı olumlu görünüm şaşkınlık yaratabilmektedir. Üst düzey yöneticilerin insanlardan inanmalarını istedikleri şeyi medya görev olarak yapmaktadır.

- İşin Derinine İnmemek – bir tartışma zamanı sunucu beklemediği bir durumla/soruyla karşılaşır, anında konuşmayı başka tarafa yöneltmekte veya reklam arasına girmektedirler. Bu gibi durumlardaki amaç eğer siyasiler tarafından yasaklanan bir konuya konuşmayı daha da alevlendirmemek için konuyu kapatmaktır.
- Şekillendirme – yalan söylemek yerine olayı şekillendirmek daha kuvvetli bir propaganda çeşididir. Kitle iletişimciler nesnellikten uzaklaşmama imajı yaratmaya çalışarak haberi süslemekte ve haberde yaratılmak istenen etkiyi sağlamaktadır. Haberin şekillendirilmesi denildiği zaman ohabere ayrılan yer, sunulduğu yer, yazılan başlık ve kullanılan fotoğraf gibi unsurlardan bahsedilmektedir.

3.1.1 Haber konularının seçiminde objektiflik

Olaylar muhabirler tarafından haber haline getirilse bile, bir olayın gelişmesi muhabirin dışındadır. Günlük oluşan sıradan olaylardan, ülkede çıkan olağandışı olaylara kadar bütün haber olabilecek konular medya kuruluşlarına gelmekte ama bütün bu bilgiler haber haline getirilip yayınlanamamaktadır. Burada iletişimcinin üzerine düşen en büyük görev bu olayların içerisinden haber olabilecek en uygununu seçmektir. Bu zaman muhabirler özgün seçim yapabilmektedirler (Öke, 1994:83-84).

Haber konusunu seçerken iletişimci, hitap edeceği toplumun isteklerini göz önünde bulundurarak seçim yapmalıdır. Haberi seçerken o gün hitap edeceği kitlenin neyi istediğini, o an hangi konuların dikkat çekebileceğini, toplumun ondan hangi haberi beklediğini kendi tecrübelerine dayanarak tahmin etmelidir. Haberin kamuoyuna sunulmasından sonra habere gelen tepkiler, seçimin ne kadar doğru olup olmadığını ortaya koyar. Sonda kamuoyunun kimliğini, o anki gündemni, muhabirlerle birlikte iletişim aracını belirleyerek medya gündemini oluşturur. Bütün bunların aksine haber konusunu seçen iletişimcinin de kamuoyunu etkileyebilme beceri de söz konusu olabilir. O an aslında gündemde olmayan ve kamuoyunun ilgi duymadığı haberler seçilerek gündem yaratılabilir ve karşılığında da kitle etkilenebilir. Eğer haber ilgiçekisi ise de medyanın gündeminde olma süresi okadar uzun olabilir (Güz, 2005: 81).

3.1.2 Haberin yazımında objektiflik

Bir haberin yazımı zamanı onun objektif olduğunu gösteren unsurlar:haberde konuyla alakalı bütün tarafların görüşlerine yer vermek, olayla ilgili açıklama yaparken gerçek olduğu kadar haberde somut gerçeklere yer vermek gerekir (Güz, 2005:82).

Haber yazılırken genellikle daha sade cümlelerin kullanılmasına dikkat edilmeli ve sıfatların kullanılması mümkün olduğu kadar en aza indirilmelidir. Gereksiz kelimeler ve argo ifadeler yer verilmemelidir. Okuyucunun veya izleyicinin haberi doğru kabul ederek habere güvenmesi için kaynak mutlaka belirtilmelidir (Dışyaka, 2009:48, Baca, 2015:23). Haberde önemli bilgilerin üzerinde durulduğuna ve atlanmadığına dikkat edilmelidir.

Haber içerisinde tehdit, çatışma, şiddet ve gerilme taşıyorsa, hedef kitlenin ilgisini çekme ihtimali çok yüksektir ve çok kolay şekilde haber haline getirilir. Olayların haber olarak yazıldığı zaman ilgi çekebilmek için dramatik bir dilin kullanılması objektif habercilik ilkesiyle çatışmaktadır(Edgar, 1998:148).

Haberde onesnellik ilkesine dikkat edilip edilmediği araştırıldığı zaman habere bazı sorular sorulması gerekmektedir (Güz, 2005:83-84):

- Haber yazılırken muhabir veya medya çalışanı kendi subjektif düşüncelerini habere katmış mıdır? Eğer katmamışsa, o zaman haber objektifdir. Muhabir haberi yazdığı zaman görevinin sadece olayı hedef kitleye olduğu gibi aktarmak olduğunu unutmamalıdır.
- Haber yazıldığı zaman olay her hangi bir yönü atlanmadan, bütünüyle kaleme alınmış mıdır? Eğer cevap evet ise haber objektiftir. Hedef kitlenin olayla ilgili düşüncelerini serbest biçimde oluşturabilmesi için olayın hiç bir yönü ikinci plana atılmadan anlatılmalıdır. Haber, muhabir tarafından sansüre uğratılmamalıdır.
- Muhabir haberi yazarken sakinliğini koruyabilmiş midir yada imalara yer vermiş midir? Eğer sakinliğini koruyarak haberi yazmışsa o zaman haber objektiftir. Haberde kendi düşünce ve görüşlerine yer vermediği halde, bir şeyleri ima etmeye çalışsa bile o zaman haber objektifliğini kaybeder.
- Haber kamuoyuna iletdikten sonra eğer okuyucu haberin birilerinden taraf olduğunu gözlemleyemiyorsa, o zaman haber objektiftir. Hitap edilen toplum

olayın medya kuruluşu tarafından olduğu gibi aktarıldığını düşünüyorsa ve içerisinde başka birilerinden taraf görüşlerle karşılaşmıyorsa, o zaman okuduğu haber objektiftir.

- Haberi hazırlarken muhabir kendi önyargılarını haber metninde bulunduruyor mu? Eğer bulundurmuyorsa, haber objektiftir. Önyargılar genel olarak yorumlar sırasında ortaya çıkmaktadır. Yorumcunun kimlere yada nelere karşı önyargılı olduğu önceden hedef kitle tarafından bilinmektedir. Bu sebeple önyargıların haber metnin içine girmemesi gerekir.

3.1.3 Haber yayınlanmasında objektiflik

Haberde objektifliğin korunması gereken en son nokta, yayın aşamasıdır. Objektif olarak seçilmesine ve yazılmasına dikkat ettikten sonra aynı haberi nesnellikten uzaklaşmayarak yayımlamak gerekmektedir. Eğer haber radyo veya televizyon platformunda sunulacaksa sunucunun kullandığı sıfatlar, jest ve mimikler, haberi sunum şekli önem taşımaktadır. Olayla ilgili tüm tarafların görüşlerine değinilmeli, haberdeki denge unsuru korunmalıdır (Bülbül, 2001: 273).

Bir haberin objektif olabilmesi için onun nasıl hazırlandığı kadar, o haberin yayınlanması da önem arz etmektedir. Bir olayla ilgili olan haber her kitle iletişim aracında aynı şekilde yayınlanmaya bilir. Haberin yayınlanırken objektifliğe dikkat edilip edilmediğini aşağıdaki maddeleri dikkate alarak anlayabiliriz (Güz, 2005:85-86)

- Olay hedef kitleye sunulduğu zaman okuyucuya iletiildiği gazete sayfasında haberin sunum şekli. Sözü edilen bu özellikler haberi hazırlayanlar tarafından habere ne kadar önem verildiğini açıklamaktadır. Eğer medya çalışanları haberi önemli bir haber gibi sunarlarsa, kamuoyu da haberi aynı dereceden önemli olarak algılar. Her iki tarafın haberin önemliliği üzerine yaklaşımları farklı biçimlerde olursa haberde objektiflik gölgelenir.
- Haberi yayınlarken onun başlığı, aynı zamanda başlıkla birlikte haberin ilk cümlesi, ilk paragrafta ne anlatıldığı da çok önemlidir. Seçilen başlık haberin kamuoyu tarafından önemli olarak algılanıp algılanmayacağı konusunda büyük önem taşır. Başlıkla birlikte haberin ilk cümlesi ve ilk paragrafta

anlatılanlar eğer dikkat çekiciyse haberin devamı okunur, eğer bir birlerini tamamlamazlarsa o zaman haber değerini kaybeder.

- Belirtilen kaynağın güvenilir ve hedef kitle tarafından güçlü olarak kabul edilmesi haberin güvenilirliği açısından önemlidir. Eğer güvenilir bir kaynağa atıf yapılarak haber yayınlanmışsa, haberin hedef kitlesi o haberi daha da önemli olarak algılar ve değeri yükselir.
- Haberi yayınlarken olaya verilen yer, haberin uzunluğu ve sunum şekli de çok önemlidir. Hem medya tarafından önemli kabul edilen, hem de hedef kitlenin dikkatini çekebileceğine inanılan olaylar ve ya gelişmelere haber yayınlarken geniş yer verilmektedir. Bunun yanı sıra haberin sunum şekli de çok önemlidir. Görselliğe büyük önem veren hedef kitlenin kullanılan görüntü efektleri, ses biçiminin farklılaştırılması gibi özelliklerle habere yaklaşım tarzı da değişmektedir.
- Haber yayımlandıktan sonra okuyucu/izleyici/dinleyici tarafından haberi hazırlayanın ya da editörün haberde önyargılarının bulunduğu hissedilirse, o haberin objektifliğine kuşku duyulmaya başlanılacaktır.

3.1.4 Haberde objektifliği sağlayan unsurlar

- Nitelik - haberde anlatılan olayların doğruluğuna dikkat edilmesi ve olayın geçerli noktalarının vurgulanmasıdır.

Hazırlanma aşamasında etkili olan muhabir ve ya editörün ortaya çıkardığı ürün haberdır. Haber son aşamasında bu iki insanın bakış açısıyla topluma sunulmaktadır. Haberin izleyicisi haberin güvenilir olduğuna inanmak istemektedir. Haberi güvenilir kılan en etkili unsurlardan biri haberin kaynağıdır. Kaynağı bilinmeyen veya insanlar tarafından güvenilir bulunmayan bir kaynağa dayanılarak yapılan haber dikkate alınmamaktadır. Sunulan haberin içeriği ve verilen bilgiler net ve açık olmalı, güvenilir kaynağa dayanmalıdır (Yüksel, Gürcan, 2005:66). Eğer haber net olarak bilgiyi karşı tarafa iletemiyorsa, bu haber önemsenmeyecektir.

- Denge - haberde bir birinden farklı görüşlerin ve düşüncelerin aynı zamanda farklı taraflarını içinde barındırmasıdır.

Her hangi bir görüşle ilgili haberde denge özelliğinin bulunması önemlidir. Eğer konuyla ilgili bir görüş mevcutsa, bu görüşe karşı olan fikirler de mevcuttur. Bu

zaman haberde sadece bir düşünceye değil, konuyla alakalı farklı düşüncelere de yer verilmelidir. Eğer haberin içerisinde tek bir düşünce yer almışsa, o zaman haberin objektifliği şüphe altında kalır. Haberın objektif olması için değişik görüşlerden yararlanmalı ve denge özelliği unutulmamalıdır (Megep, 2007:25, Baca, 2015:19).

- Eşit alan/zaman - haberde taraf olan ve yer alan konulara orantılı olarak yer ve zaman ayrılmasıdır.

Haberin içeriği ile beraber, haberin sunulduğu yer ve zaman gibi unsurlar da önem taşımaktadır. Eğer haber gazetede sunulacaksa, haberin kaçınıcı sayfada verileceği, eğer televizyon veya radyoda sunulacaksa, o zaman haberin kaçınıcı sırada yayınlanacağı o haberin önemlilik derecesini belirlemektedir (Yüksel, Gürcan, 2005:66).

- Tarafsızlık - haberin içerisinde başka kişilerin yorumlarının verilmemesi ve olayın değişik taraflarıyla anlatılmasıdır.

Haberin tarafsız olması için bazı önemli hususların haberde bulunması gerekmektedir. Haberi hazırlayan kişinin eğitiminin olması, haberi hazırladığı konuları kendinin de algılaması için bazı gelişmeleri sürekli takip etmesi, vicdani değerler barındırması, olayı haber olarak yayınlarken kendi duygu ve düşüncelerini olaya katmaması, her hangi bir amaç için haber hazırlamaması gerekir (Girgin,1998:23-24).

Son dönemlerde kitle iletişim araçları kullanılarak ticari ilişkilerin yapıldığı dikkate alınacak olursa, kitle iletişim araçlarının hedef kitlesinin bu ticari kuruluşlar tarafından kullanıldığını söyleyebiliriz (Chomsky,1993:19-20). Medya kuruluşlarının bu reklamlar sayesinde varlığını sürdürdüğü dikkate alınırca, haberlerin hazırlanmasında çoğu zaman tarafsızlık ilkesinin üzerinde durulmadığının ve tarafsız haber algısının haberde yapılan propagandalarla birlikte yok olması ile karşılaşmaktadır.

3.2 Gazetecinin Tarafsızlığı ve Gazetecilik Meslek İlkeleri

3.2.1 Gazeteci kimdir

Gazeteciliği kısaca şöyle tanımlayabiliriz: gazeteci, enformasyonun toplanması, onun haber haline getirilmesi ve devamlı olarak medyada yayımlanmasını sağlayan, bu enformasyonu farklı kanallar (gazete, radyo, internet, televizyon) üzerinden yayımlayan ve toplumun doğru şekilde bilgilendirilmesini sağlamak için doğru ve en güncel olan haberleri derleyen ve yayımlayan kişidir.

Daha yüz yıl önce Amerikan yazarı Piter Dyunen şöyle söylemiştir: “Gazetecinin işi rahatsız olanları rahatlatmak, rahat olanlarıysa rahatsız etmektir”.

Gazetecinin yaptığı haberin haber niteliği taşıması için günün nabzını yakalaması, haberin toplum için bir anlam ifade etmesi, yalan haber olmaması ve sosyal bir değer taşıması gerekmektedir.

Gazeteci kimliğinin zorluğu, onun toplum, insanlar ve en önemlisi tarih karşısındaki sorumluluklarından kaynaklanmaktadır. Yapılan haberler gazetecinin hitap ettiği toplumun ülke ve dünyaya yönelmesinde en önemli etkenlerdendir. Bu yüzden de gazeteci haber yaparken yalan haberden kaçınmalı, tarafsız ve vicdanlı olmalıdır.

ABD’de gazetecilik ne içindir sorusunu 20. yüzyılın ikinci yarısı boyunca orada yaşayanlar ve hatta gazetecilerin kendileri tarafından da çok nadir sorulmuş bir sorudur. Günümüzde yayın yapabilme ruhsatı olan her kes gazetecilik mesleğini yapabilmektedir. ABD’de gazetecilik basite indirgenmiş ve gazetecilerin sundukları her neyse onun gazetecilik olduğuna inanılmıştır. Bunun üzerine Philadelphia Inquirer’in eski editörü olan Maxwell King “Yaptığımız işin kendi sözcüsü olmasına izin verdik” demiştir (Kovach, Rosenstiel, 2001:19).

Yaşadığımız toplumun bizim için sunduğu en önemli özelliklerden biri tüm bireylerin bilgi alma hakkının olmasıdır. Günümüzde önemli bir yeri olan gazetecilik, sosyal problemlerin ortaya çıkarılmasında, üzerinde çalışılması ve topluma iletilmesini amaçlayan bir meslektir. Gazeteciliğin amacı bir çok sahada: spor, siyaset, turizm, sağlık sahalarında gelişen yenilikleri, günün önemli olaylarını toplayarak toplumu bilgilendirmektir.

Modern gazeteciliğin doğuşu 17. yüzyıldan itibaren özellikle İngiltere'deki kahvehanelerde, sonrasında İngiltere ve Amerika'daki publarda sohbet esnasında türemiştir. Bu pub ve kahvehanenin işletmecileri burada konuşulan ve etraftan gelenler tarafından edinilen bilgileri gizli bir köşede sakladıkları defterlere yazarak ve ardından konuşarak güncel tutmaktalardı. Hatta bazı publar belirli haber türleri üzerine uzmanlaşmışlardı. İlk gazete 1609 yılında girişimciler tarafından buralarda bahsedilen olaylardan, yapılan dedikodulardan ve siyaset üzerine edilen tartışmalardan derlenerek kağıda basılmıştır (Kovach, Rosenstiel, 2001:24).

İlk gazetecilik eğitimine yüzyıl önce başlanmıştır. İlk gazetecilik okulları XIX. yüzyıl sonu – XX. yüzyıl başlarında Amerika, Almanya, İngiltere, İsviçre, Japonya, İtalya ve Çin'de gazete ve dergilerin çoğalmasıyla birlikte başlamıştır.

Rus araştırmacısı V.V. Voroşilov'a göre, ilk gazetecilik okulu 1900 yılında Almanya'da açılmıştır. Daha sonrasında Paris'te Siyasi Bilimler Üniversitesi'nde gazetecilik bölümü açılmıştır. 1902-1903 yıllarında ABD'nin Vaşington, Filadelfiya ve Şikago eyaletlerinde hukuk bölümünün dahilinde gazetecilik okulları açılmaya başlanmıştır. 1903 yılına geldiğimizde Joseph Pulitzer Kolumbiya Üniversitesi'ne 2 milyon dolar yatırım yaparak gazetecilik bölümünü açmayı başarmıştır (Rüstemov, 2011:93).

Gazeteci, gereken bilgiyi toplumda gelişen olaylardan esas alır ve bu olayın doğruluğunu teyit ettikten sonra onu haber şekline sokar ve en sonda bu haberlerin insanlara ulaşması ve ilgi yaratması için onu yayımlar. Toplum bu habere kitle iletişim araçlarıyla ulaşır.

3.2.2 Gazetecinin hakları ve sorumlulukları

Gazetecilerin yaptıkları meslek doğrultusunda uymak zorunda oldukları bazı hak ve sorumlulukları vardır (<https://www.tgc.org.tr>):

- Gazeteciler, toplumda oluşan ve toplumu ilgilendiren tüm olayları araştırma, takip etme ve olayların kaynağına ulaşabilme hakkına sahiptirler. Eğer gazetecinin kaynağına ulaşması kısıtlanıyorsa gazeteciye ikna edici gerçeklerin sunulması gereklidir.

- Gazeteci, işe başladığı zaman çalıştığı kurumla yaptığı sözleşmeyi dikkate almalı ve bu doğrultuda mesleğini icra etmelidir. Belirlenen çizgi dışında karşılaştığı farklı istek ve talimatlara karşı gelebilmek hakkına sahiptir.
- Gazetecilik meslek ilkeleri doğrultusunda hareket etmelidir ve inanmadığı, aykırı bulduğu düşünceyi kabullenmek zorunda değildir.
- Gazeteci, çalıştığı basın organlarında gelişen değişikliklerle zamanında bilgilendirilmeli ve gerekirse kurumun alması gereken kararlarda iştirak etmelidir.
- Gazeteci, gizlilik ilkeleri doğrultusunda kaynak belirtmek veya tanıklık yapmak zorunda değildir. Eğer kullandığı kaynak tarafından yanıtılırsa, kaynağı açık gösterebilmektedir.
- Gazeteci, yaptığı iş doğrultusunda uygun ücret alma hakkına ve gerektiği zaman diğer meslektaşlarıyla örgütlenme hakkına sahiptir.

ABD'nin Florida eyaletinde kitle iletişim araçlarının problemlerini araştıran Poytner Üniversitesinin profesoru Bob Still, yapılması gereken temel görevlerden yola çıkarak, "Gazeteciler İçin Ana Kurallar" başlıklı kurallar toplusu hazırlamış ve bu kuralları 3 e bölmüştür (Muharremli,2012: 222-223):

Gazeteci doğru olan bilgiyi araştırmalı ve onu olabilecek en dolgun şekilde sunmalıdır:

- Önemli konularda toplumu anlaşılır ve en doğru yöntemlerle bilgilendirmek için sürekli olarak geniş bilgi edinmeye çalışmalıdır.
- Doğru bilgiyi toplanmasında, haber haline getirilmesinde ve onun topluma sunulmasında daima samimi, cesur ve adaletli olmalıdır.
- Yaptıkları işleri daima ciddiye almalı ve yaptıkları haberin nelere mal olabileceğini unutmamalıdır.
- Toplumda sesini çıkaramayanların sesi olmalı ve toplumun aynası olmalıdır.

Gazeteci bağımsız hareket etmelidir:

- Toplumun bilgilendirilmesinin kaşırısını almaya çalışanlardan etkilenmeden kendi sahip oldukları güç ve statüyü kullanarak, farklı düşünceleri araştırıp bularak ortaya çıkarmalı ve insanlara ulaştırmalıdır.

- Size zarar verebilecek, insanlar karşısında güvensizlik oluşturacak veya doğruluğunuza leke düşürecek bütün faaliyetlerden uzak durmaya çalışmalıdır.
- Gazeteci zararı en aza indirmelidir:
- İşini icra ederken, birlikte çalıştığı iş arkadaşlarına ve sürekli karşılaştığı insanlara karşı daima anlayışlı olmaya çalışmalıdır.
- Bazen bazı olayları araştırmak ve bu bilgileri insanlarla paylaşmak birilerini rahatsız edebilir. Böyle durumlarla karşılaşıldığında da hakikatin ortaya çıkması için gerekli olan bütün araştırmalar yapılmalı ve topluma sunulmalıdır.

Halkın doğru haber alması ve doğru bilgi edinme ihtiyacını karşılamak için gazeteciler doğru bilgi vermeli ve bu sebeple de haberde sansürle mücadele etmektedir. Gazeteci çalıştığı kurum ve işvereninden önce topluma karşı kendini sorumlu hissetmeli ve doğru haber yayımlamayı sorumluluk haline getirmelidirler (<http://www.basarmevzuat.com>).

3.2.3 Gazetecinin temel görevleri

Objektiflik - objektif olmayan hiç bir kitle iletişim aracı kendine kitle oluşturamaz. Gazeteci objektif olmalı ve bu objektiflik onun hazırladığı haberde de kendini belli etmelidir.

Objektiflik denildiği zaman, gazeteci topluma sunacağı olayı olgulara esaslanarak araştırmalı, öyle halka sunmalıdır. Objektiflik unsuru gazeteciler için biraz zor olsa da , yaptığı haberde kendi siyasi veya ideoloji görüşlerini habere yansıtmemalı, tarafsız değerlendirme yapmalıdır.

Doğruluk - gazetecinin yayımladığı bilginin doğru olmasından emin olması gerekiyor. Hazırlanan haberler medyada yer almazdan önce, onun doğru olup olmaması en az iki kaynaktan araştırılmalıdır. Çünkü, doğru olmayan haber gazeteciliği nüfuzdan saldıgı gibi, aynı zamanda o haberin yer aldığı medya aracını da nüfuzdan salmaktadır.

Günümüz kitle iletişim araçlarında haber çok hızlı bir şekilde yayıldığı için, bazen gazeteciler günün nabzına uymak için araştırmadıkları ve doğruluğundan emin olmadıkları haberleri yayımlamak durumunda kalabiliyorlar. Ama

unutmamak gerekir ki, doğru olmayan haber yayımlamak gazetecilik meslek ilkelerine aykırı bir durumdur.

Vicdanlılık - doğruluk ve vicdanlılık bir birlerine benzer kelimeler olsa bile, aslında aralarında bir çok farklılıklar bulundurmaktadırlar. Araştırılan olay sunulurken bir çok kaynağa bakılmış ve doğruluk görevi esas alınmış olursa bile, haber vicdanlı olmayabilir. Vicdanlı bir gazeteci haber hazırlarken yalandan kaçınmalı, yalnızca olaya esaslanan deliller kullanılmalı, haberde yalan cümlelere yer vermemelidir.

Vicdanlılık ilkesi haberin doğru iletilmesi değil, onun nasıl, hangi bakış açısından, iletilmesidir. Gazeteci isterse haberde esas olaydan uzaklaşarak ikinci dereceli önemli olaylara yönelir ve okuyucuyu olaydan uzaklaştırarak dikkatini farklı taraflara yönlendirebilir. Bu yüzden de gazeteci vicdanlı davranarak olayı kısıtlamamalı ve ya abartmamalı, olduğu gibi medyaya sunmamalıdır.

Bağımsızlık - eğer gazetecinin çalıştığı kitle iletişim aracı ekonomik olarak birileri tarafından ayakta duruyorsa, ne o gazeteci, ne de o iletişim aracı bağımsız haberler yayımlayamaz (Rüstemov,2011:79).

Ekonomik ve ideoloji bağımlılığı olmayan iletişim araçlarına ve orada çalışan gazetecilere bağımsız denilebilir. Günümüz gazeteciliğinde bağımsızlık ilkesinin korunması oldukça zordur. Haberin bağımsız olarak tanımlanması için yalnız devletin kontrolünden değil, ülkedeki tüm siyasi partilerin de kontrolünden bağımsız olması gerekmektedir. Bu ilkenin uygulanması yalnız Türkiye`de değil, tüm dünya genelinde çok zordur. Gazetecinin de, onun çalıştığı kurumun da çalışmaya devamdebilmesi için, para önemli bir olgudur. Bu şartlar altında tarafsızlıktan bahs edilmesi çok zordur.

Tarafsızlık - tarafsız olmak için vicdanlı olunmalı, yalan yanlış haberlere yer verilmemeli ve olaylar çarpıtılmamalıdır. Ama günümüzde tarafsızlık ilkesi de zaman zaman göz ardı edilmektedir. Gazeteciler kendilerini öne çıkarmak, göz önünde olmak, tanınmak için bazen taraflı haberler yayınlıyorlar. Örneğin: ülkede yapılan yeni yollarla ilgili gazetecilerden biri bu yolların oluşabilecek trafiği önlediğinden ve ülke için yararlı olduğundan bahs ederken, bir diğeri yine gereksiz yapılan yollarla devlet bütcesinden boşuna paralar harcadığı ve daha gerekli işler yapılması gerektiğine değinmektedir.

Bu tür haberler yayınlanan haberdeki gazetecilerden birinin taraflı olduğunun ve kendi menfaati için olayı çarpıttığının kanıtıdır.

3.2.4 Basın etiği ve gazetecilik meslek ilkeleri

3.2.4.1 Basın etiği

Günümüzde ahlak ve etik kelimelerinin kullanımı eşanlamlıdır. Etik diğer tüm kullanım yerlerinden önce ilk olarak felsefi kavram olarak bilinmektedir. Ahlak kelimesinin kökeni arapçaya dayandığı halde, etik kelimesi latince “ethicus” sözcüğünden gelmektedir (Bülbül, 2001a: 283).

Medya ahlakı ve haber hazırlanırken yanlılıktan kaçınmak, tarafsız olabilmek gibi nesnelliğin habercilikte önemli bir yeri vardır. Medya ahlakı teriminin varolabilmesi için nesnelliğin şart olduğu ve nesnel haber yazabilmenin ahlaki habercilikle aynı olduğu düşüncesi benimsenmektedir (Almagor, 2002: 98).

Gazeteciler için tasarlanmış olan bazı davranış kodları mevcuttur ve bir ülkede davranış kodu birden fazlaysa bu kodların varlığının en önemli amacı ülkenin yasal düzenleme sistemlerince uygulamaya koyulmasıdır. Hazırlanan bu etik kodlar hitap ettiği toplum göz önünde bulundurularak belirlenmelidir. Bu gazeteci kodlarının büyük kısmı internet üzerindeki haber yayıncılığında daha fazla basın haberciliğini ilgilendirmektedir. Aslında basın çalışanlarının etik dışı çalışmaktan uzak tutulmasının tek yolu kodlar değildir. Hatta kodlar bu olayın en küçük parçası olarak kabul edilebilir. Gazeteciler işlerini rahat ve güvenli şekilde yapmak için ilk olarak çalıştıkları iletişim aracının sahibiyle karşı karşıya gelmemeye dikkat etmelidir. Aynı zamanda okurlarını ve gazetenin varlığını sürdürebilmek için reklam veren kimseleri de kaybetmemesi gerekir (Chadwick, 1998: 89-90).

Haber yazarken gazetecilerin doğruluk gibi dikkat etmesi gereken bazı kuralları vardır. Doğruluk olayı olduğu gibi gerçeklikten saptırmadan hazırlamaktır. Bu kural yalnız haber yazarken değil, diğer bütün yazı çeşitlerinde de geçerli olmaktadır. Gazetecinin en önemli amacı doğru bilgiyi vermek olsa da, doğru haber yayınlamak kolay değildir. Haberi hazırlayan gazeteci hem zaman kısıtlılığı, hem de diğer baskılar dolayısıyla haberde doğruluk kuralına her zaman uymamaktadır (Bülbül, 2001a:284-285).

Haber hazırlanırken haber değeri taşımayan olayları abartarak gündem yaratmak haber ahlakı açısından doğru değildir. Gazeteci bazen çalıştığı iletişim aracının reklamının iyi olması, izlenme sayısında artım olması gibi durumlar sebebiyle nesnellikten uzaklaşabilmektedir. Bazı durumlarda ise medya kuruluşları yayınladıkları haberlerde nesneliği bilerek seçmemekte, o an oluşan olaya, ideolojiye, bir kişiye dikkatleri yöneltmek isteyebilmektedirler. Bazen ise kendileri de farkında olmadan nesnellikten uzaklaşabilmekte, öznel haberleri savunabilmektedirler. Editörler çoğu zaman muhabirler üzerinde baskı uygulayarak çok kısıtlı zamanda haberle geri gelmelerini, sürekli yeni haberler bulmalarını isteyerek nesnellik olgusunu zedelemektedirler. Bu durumda yeni haber bulmak zorunda hisseden mühabir haberleri çarpıtarak büyük olaylar yaratmaya, bazen habere ait olmayan eylemleri dahil etmeye, abartıya başvurmaya kalkışmaktadır. Halbuki, gazeteciler haber hazırlarken yalnız hikayedeki doğruyla ve gerçekle ilgilenmeli, çalıştıkları devletin vatandaşları olarak gelecek için mesleklerini doğru yapmalı ve “ufak kırıntıların kendi halinde düşmesine izin vermeli”dirler (Almagor, 2002:113).

Gazetecilerin etik dışı kabul edilebilecek bazı mesleki alışkanlıkları vardır (Chadwick, 1998: 93-97) :

- Devlet savunmasıyla alakalı gizli tutulması gereken sırların haber haline getirilmesi. Bu gibi olaylar dava konusu olduğu gibi, çoğu zaman da etik dışı olarak kabul edilebilmektedir.
- Güvenilir olup olmadığından emin olmadıkları, kaynağı belli olmayan haberlerin yazılması. Bu tür haberler yayımlandığı zaman gazeteciliğin güvenilirliği zarar görebilmektedir. Gazeteci haber hazırlarken objektif olmalı, yanlı ve taraf tutulduğu belli olan haberden kaçmalı, haberde yönlendirme yapmamalı, nesnellik ilkesine önem göstermelidir.
- Haberi hazırlarken o haberde bulunan kimseler, çoğu zaman işinden kovulma veya bazen hayati tehdit alma korkusuyla mesleklerinin açığa çıkmasını istememektedir. Gazeteci bu gibi olayların gerçekleşmemesi için bu etik kodlara saygı göstermek mecburiyetindedir.

Sürekli olarak tekrarlanan medyanın nesnel olması düşüncesi Almagor`a göre doğru değildir. Medya her zaman nesnel olamaz. Şiddet, ırkçılık, cinsiyet

ayrımcılığı, terör, soykırım gibi durumlarda medya nesnel olmak durumunda değildir (Almagor, 2002:113).

3.2.4.2 Gazetecilik meslek ilkeleri

- Gazeteci toplumun doğru bilgilendirilmesi adına kendisi için sonucu ne olursa olsun doğru ve gerçek bilgi vermek zorundadır
- Gazeteci sonucunu dikkate almadan kendisinin haber alma, yorumlama ve eleştirebilme hakkını korumalıdır.
- Gazeteci, insan hakları, demokrasi ve barış gibi insanlık için önemli olan değerleri, toplumdaki farklılıkları savunmalıdır. İnsanlar arasında din, dil, ırk, cinsiyet, sınıf ve kültür farkı gibi konularda ayrımcılık yapmadan her bireyin hakkını savunabilmelidir.
- Gazeteci, kaynağı belli olmayan ve doğruluğuna şüphe duyduğu haberi yayımlamamalıdır.
- Haberde yer alan ve önemli olan bilgilerin üzerinden geçmemeli ve onları tahrif etmemelidir. Yalan, değiştirilmiş bilgi kullanarak toplumu yanıltmamalıdır.
- Gazeteci, kullanacağı bilgi, haber, fotoğraf, ses, görüntünün doğru olduğundan emin olmalıdır.
- Gazeteci, izin verilmediği sürece, topluma mal olmuş bir kimse bile olsa izinsiz haber yayımlamamalıdır.
- Eğer yayımladığı bilginin doğru olmadığını fark ederse, en kısa sürede o bilgiyi doğru olanla değiştirmelidir.
- Gazeteci, bilginin kaynağı olarak gösterecek kimsenin izni olmadığı sürece kaynak hakkında bilgi paylaşmamalıdır.
- Gazeteci haber hazırlarken yanlış haberden, hakaret, manipülasyon, dedikodu gibi suçlardan uzak olmalı ve mesleğine bağlı kalmalıdır.
- Gazeteci, her hangi bir olayın haber haline getirilerek yayımlanmasından maddi veya manevi hiç bir karşılık beklememelidir.
- Gazeteci kendi mesleğiyle diğer meslekler olan halkla ilişkiler, reklamcılık gibi meslekleri karıştırmamalı ve bundan maddi çıkar beklememelidir.
- Gazeteci, araştırıp ortaya çıkardığı bilgileri kendi çıkarları için kullanmamalı ve mesleğini kullanarak kendine ayrıcalık kazanmaya çalışmamalıdır.

- Gazeteci, kendi ayrıcalıklarını kullanarak, şantaj veya tehdit yapmamalı, bu gibi durumlarla karşılaşırda karşı koyabilmeyi bilmelidir.
- Gazeteci, bağılı olduğu kurumun yöneticilerinden ve yargı organlarından başka kimseinin emrine tabi olmamalıdır.
- Gazeteci, eğer bu mesleği icra ediyorsa, meslek ilkelerine ve ülkenin kanunlarına saygı duymalıdır (<https://www.tgc.org.tr>).

4. AZERBAJYCAN VE ERMENİSTAN HABER SİTELERİNDE DAĞLIK KARABAĞ SORUNUYLA İLGİLİ YAYINLANAN HABERLERİN KARŞILAŞTIRILMALI ANALİZİ

4.1 Dağlık Karabağ Sorunu ve Tarihsel Gelişimi

Savaş dönemlerinde veya siyasi çatışmalar zamanında toplumların yüzleştiği en zor ve en ağır kayıp insan kaybı olarak bilinir. Dağlık Karabağ tartışmasının olduğu zamanlarda iletişim araçlarında yayımlanan istatistiksel bilgileri toplarsak siyasi çatışmanın ilk zamanlarından sadece Azerbaycan tarafından yirmi bin kişiden fazla insan kaybı olduğu görülmektedir. Yaralıların ve fiziksel engelli olarak hayatına devam eden insan sayısının 50 bin kişi olduğu, 4 bin 866 kişinin ise kayp olduğu belirtilmektedir. Resmi olarak yapılan açıklamalara göre şu an Azerbaycan Cumhuriyeti`nde Karabağ savaşında yaralanmış 11 bin gazi ve 13710 şehit ailesi yaşamaktadır (Mazanlı, 2017:42).

Tarihi araştırmalar göstermektedir ki, Ermeniler ne Küçük Asya bölgesinin, ne de Kafkasya yerlilerinden olmamışlardır. Ermeni araştırmacılara göre, Frikya kabilesinden olan Ermeniler aslında Balkanlar`da yaşamışlardır. M.Ö VIII yüzyılda Küçük Asya`ya göç etmiş, sonraki zamanlarda doğuya doğru yayılmaya başlamışlardır (Mirzezade, 2012, 6-7).

M.Ö VIII. yüzyıldan- IV. yüzyıla kadar ki dönemde şu anki Dağlık Karabağ`ın arazisi olan Kafkaz Albanyası Kuzey Azerbaycan`ın en eski vilayetlerinden biriydi. Karabağ XI-XII yüzyılda sırasıyla Şeddadiler Devletinin, XIII. yüzyılda ise Atabek-İldenizler Devletinin, XIII. yüzyılın ikinci yarısından başlayarak- XV. yüzyılın başlangıcına kadar ki zaman aralığında Celaliler Devletinin, XV. yüzyılda Karakoyunlu ve Akkoyunlu Devletleri`nin, XVI-XVI. yüzyıllarda Karabağ Beylerbeğinin bünyesinde varlığını sürdürmüştür. Aynı zamanda 1501 yılında kurulan Safeviler Devletinin bünyesinde olmuştur. XVIII. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Karabağ Hanlığının bünyesinde yer almıştır. XIX yüzyılın ilk yıllarından itibaren ise Karabağ eyaleti Rus Çarlığı`na katılmıştır.

“Ermeni Halkının Tarihi” adlı eserde M.Ö XII y.y da Hurri`ler, Het`ler, Luvi`lerin yerleştiği bölgelerde Asur çivi yazılarında “Muşku”, “Urumu”, Yunan yazılarında “Arim” daha sonralarsa “Ermeni” diye hitap edilen Ermenice konuşan Hint-Avrupa kabileleri ortaya çıkmıştır (Mirzezade, 2012: 8).

XVIII. yüzyılda hanlıklar devri başlamış ve İran devleti tarafından idare edilen topraklarda Azerbaycan hanlıkları kurulmaya başlamıştır. Bu dönem kurulan hanlıklardan biri de Karabağ Hanlığı olmuştur.

XVIII. yüzyıl Türk sülalesi Cevanşiriler`in liderliğiyle kurulan Karabağ Hanlığı`nda yaşayanların çoğunluğu Azerilerdir (Mazanlı, 2017:493).

Karabağ Hanlığı`nın kurucusu Penah Ali Han olmuştur. Hanlığın başkenti Penahabad şehri ve bu hanlığın en önemli merkezi Penah Ali Hanın Şuşa kalesini yaptırdığı Şuşa şehriydi. Karabağ Hanlığı`nda 90 bin insan yaşıyordu. Hanlık bir şehir ve 600 den fazla köyden oluşmaktaydı ve bu köylerden 150 sinde Ermeniler yaşıyordu. O dönem Şuşa şehrinde 1048 Azerbaycanlı, 474 Ermeni ailesi yaşıyordu. Köylerde yaşayan Azerbaycanlı 1292, Ermeniler ise 4331 aileden oluşuyordu. XIX. yy sonlarından itibaren rusların maksatlı şekilde Ermenileri bu topraklara yerleştirme siyasetinin sonucu olarak, Karabağ`da %58 oranda Ermeniler, %42 oranında Azerbaycanlılar yaşıyordu ve artık çoğunluk Ermenilerden oluşmaktaydı. Ermenilerin, Azerbaycan topraklarında ve özellikle de Karabağ`da çoğalmasa esasen I. Dünya Savaşı yıllarına tesadüf etmektedir (Mirzezade, 2012:9).

XVII yy.dan Rusya`ya göç etmeye başlayan Ermeniler “Doğu Ermenistan” devleti kurmak düşüncesiyle, o topraklarda yaşayan Azerbaycanlıları hatta Azerilerle birlikte yaşayan arnavutları yaşadıkları yurtlarında çıkarmak ve aynı toprakların Rusya tarafından işgal edilmesi için planlar kuruyorlardı. 1805 yılında Şeki, Şirvan ve Karabağ Hanlıkları kendi bağımsızlığını kaybederek Rusya`nın idareciliğine geçmek zorunda kaldı. Daha sonra 1806-1813 yıllarındaki savaşlardan sonra Azerbaycan`da bağımsızlığını devam ettiren diğer hanlıklar- Baku, Kuba, Gence, Taliş, Derbend Hanlıkları, 1826 yılında ise Erivan ve Nahçıvan Hanlıkları da Rusya topraklarına birleştirildi. 1828 yılı 10 Şubat tarihli “Türkmençay” sözleşmesinin imzalanmasıyla birlikte Azerbaycan toprakları olan Erivan, Nahçıvan ve Ordubat`tan oluşan “Ermeni Vilayeti”

yaratıldı. Sözleşmenin XV. maddesinde şöyle yazıyordu (Mirzezade, 2012: 9-16):

“Şah hazretleri... Azerbaycan diye anılan vilayetdeki bütün ahalisine ve memurlarına büsbütün ve tam bağışlanma lutfu sunuyor. Bundan başka o, memurlara ve sakinlere bu günden itibaren kendi aileleriyle birlikte Rusya'ya rahatca geçmek, hükümet ve yerli idareciler hiç bir şekilde mani olmadan, göç edenlerin satılık eşyalarına, emlaklarına, mallarına her hangi bir gömrük ve vergi alınmadan götürülebilecek bütün mülklerini kendileriyle götürmek ve satmak için 1 yıl süre verilmektedir. Götüremeyecekleri mülklerle ilgili ise onun satılması için 5 yıllık bir süre ayrıldı”

Sözleşmeden sonra, artık Ermenilerin Azerbaycan topraklarına göç etmesi başlatıldı. İran topraklarından Azerbaycan'a 40-50 bin Ermeni göç ettirildi. Ayrıca 1828-1829 yıllarında Rusya-Osmanlı savaşı döneminde ve savaştan sonraki dönemde Türkiye sınırlarından 90 bin Ermeni göç ettirildi.

Balkan Savaşları zamanı (1912-1914) Rusya devleti Türkiye`de yerleşen Sivas, Harput, Diyarbakır, Bitlis, Van, Erzurum vilayetinden oluşan “Batı Ermenistan” yaratmak için bir teklif sundu ama Avrupa bu teklifi doğru bulmayarak onaylamadı. Kafkasya`daki ayaklanmayı önlemeye çalışan Ruslar, 1905 senesinde ilk Ermeni-Azerbaycanlı karşıdurmasını ateşlediler. Bu karşıdurmanın sonucu olarak 1907-1912 yıllarında Azerbaycanlı`ların çoğunluk olduğu Kars, İrevan vilayetlerine, Osmanlı ve İran`dan yarım milyona yakın Ermeni göç etti (Mirzezade, 2012:10-11).

28 Mayıs, 1918 yılında Doğu`da ilk bağımsız devlet olan Azerbaycan Halk Cumhuriyeti kuruldu. Yeni kurulan hükümetin yaptığı ilk adımdan biri 29 Mayıs 1918 yılında bağımsızlığını İrevan şehrinde ilan etmesi ama önemli bir yere sahip olmayan Ermenistan devletine karşı taviz vermiş olmasıdır. Azerbaycan Cumhuriyeti ilan ettikten sonra Ermenistan`la dostluk ve komşuluk ilişkilerini güçlendirme siyaseti yapmasına rağmen Ermeniler Nahçıvan, Zengezur ve Karabağ`da toprak iddiasında olduklarını belirttiler ve sonuç olarak da 1918-1920 yılları arasında çatışmalar meydana geldi.

Araştırmalara göre 1918 yılında söylenen vilayetlerden sadece Zengezur`da 115 Azeri köyü mahv edilmiş, 7 binden fazla kişi öldürülmüş ve 50 binden fazla

insan Zengezur'u terk etmek ve yurtlarından uzak yaşamak zorunda kalmıştır. 1920 yıllarında da Karabağ, Nahçıvan ve Ordubat'ta yeniden karşıdurumlar meydana gelmiş, onlarca Azerbaycan köylerinin ve yüzlerce insanların hayatlarına mal olan çatışmalar olmuştur.

28 Nisan 1920 yılında Sovyet Rusya'sı XI. Kırmızı Ordu'nun Azerbaycan devletine ettiği müdahaleden sonra, Azerbaycan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti kurulmuştur. Bir süre sonra Ruslar, Ermeniler yaşayan topraklarda da Ermenistan Sovyet Cumhuriyeti'ni ilan ettiler.

Rusya Komünist Partisi'nin Merkezi Komitesi'nin Kafkaz Bürosu, 5 Haziran 1921 yılındaki toplantısında şöyle bir karar kabul etmiştir (Mirzezade, 2012:13):

“Müslümanlar ve Ermeniler arasında milli barış için Yukarı ve Aşağı Karabağ'ın iktisadi bağılılığından ve Azerbaycan'la daima alakasının olmasından dolayı Dağlık Karabağ Azerbaycan SSC'ne bağlı kalsın ve merkezi Şuşa şehri olan muhtariyet verilsin”.

1922 yılında Azerbaycan SSC SSCB'ne dahil edildi. 1923 yılında Azerbaycan Merkezi Komitesi Dağlık Karabağ Özerk Bölgesi'nin yaranması için kanun imzaladı. Böylece Azerbaycan SSC Karabağ'da yaşayan Ermenilerin menfaatini düşünerek, muhtariyetin yaradılmasına sebep oldu. Muhtariyetin ilan edilmesinden sonra Azerbaycanlıların Karabağ topraklarından çıkarılması için onların haklarını ellerinden almak gibi uygulamalar yapılmaya başlandı. Sonuç olarak, sık sık Azerbaycanlıların sınır dışı edilmesi olayları büyüdü. Araştırmacılar, 1988-1989 yıllarında 200 binden daha fazla Azerbaycanlının zorla sınır dışı edilmesi gerçeğini ortaya koymaktadır.

7 Temmuz 1923 yılında SSC dahilinde Karabağ Özerk Bölgesi'nin kurulmasıyla Karabağ ikiye ayrılmış ve iki isimle Yukarı ve Aşağı Karabağ olarak anılmaya başlanılmıştır. Bu bölünmeden sonra Karabağ bölgesinde Ermeniler çoğalmaya başlamış ve oradaki isimleri kendi dillerine değiştirerek dikkat çekmeden asimilasyon yapmaya devam etmişlerdir.

Yerleştikleri bölgenin en önemli merkezi yerlerinden biri olan Hankendi şehrinin adını değiştirerek Stepanakert, diğer 5 ilçeden Mardakert, Hadrut ve Martuni olarak üç şehrin de adlarını Ermenice olarak kullanmaya başlamışlardır (Dedeyev, 2008:28, Süleymanov, 2013:102).

Sovyetler Birliği'ne Azerbaycan'ın dahil olmasıyla birlikte Azerbaycan topraklarının Ermenilere verilmesi olayı durmak yerine giderek daha da çoğalmaya başladı. 30 Ekim 1920 yılında Yeni Beyazıt'ın Basargeçer yöresi ve şerur Dereleyez'in 2/3 lik oranı Ermenistan'a verildi ve bunun sonucunda Nahçivan Azerbaycan'dan tamamen ayrı kaldı. 1922 yılında Dilican, Göyçe toprakları da Azerbaycan'dan alındı. 1929 yılında Nahçivanın bir kaç köyü de Ermenistan SSC ye verildi. 1936 yılında Kazak, Cebrayıl ve Nahçivan Muhtar SSC nin bir sıra köyleri, 1969 yılında Gedebey'in bir kısmı, 1984 yılında ise Moskova'nın ısrarıyla Kazak ilçesinin bir kısmı Ermenistan'a birleştirildi (Mirzezade, 2012:14).

İkinci Dünya Savaşı (1941-1945) yıllarında bütün SSCB devletleri gibi Azerbaycan'da o cümleden Karabağ' da yaşayan halk da savaşa katılmıştı. Yalnız Karabağ'dan savaşa giden insan sayısı 200 binden fazla olmuştur. Ermenilerin Azerbaycan topraklarına karşı iddiaları savaş dönemlerinde de devam etmiş ve 1945 yılında Dağlık Karabağ'ın Ermenistan SSC'ye birleştirilmesi için ileri sürdükleri iddiaya cevap olarak o dönem Azerbaycan KP katibi M. C. Bağırov tutarlı cevap vererek Ermenileri suturmuştur. Bu cevap 1948-1953 yıllarında Azerbaycan'ın batısında yaşayan halkın zorla toraklarından güç ettirlimesinin karşısını almaya yetmemiştir. 1948 yılında SSCB'i "Ermenistan SSC Dağlık Arazilerinden Azerbaycan SSC Düzen Topraklara Göç Etmesi İle İlgili" karar kabul edildi ve bu iki sene içerisinde 100 binlerle Azerbaycan vatandaşı zorla göç ettirildi (Hacıyev, 2014:169-170).

Verilen bilgilere göre 1823 yılında Karabağ vilayetinde yaşayan 20 bin aileden sadece 1500'ü Ermeni ailesi olsa da, yapılan göçlerden sonra oradaki nüfusta büyük değişimler oldu. 1823 yılında Karabağ nüfusunun %64.8'lik oranının Azerbaycanlı, %34.8'lik oranının Ermeni olduğu halde, 1917 yılında bu oran %40.2 Azerbaycanlı, %52.3 Ermeni olarak değişmiş, 1926 yılında %10.1 Azerbaycanlı, %89 Ermeni olarak değişmiştir. 1959 yılında %13.8 Azerbaycanlı- %84.4 Ermeni, 1970 yılında %18.1 Azerbaycanlı- %80.5 Ermeni, 1979 yılına geldiğinde ise, %23.0 Azerbaycanlı - %75.9 Ermeni ağırlıklı olarak nüfus değişmiştir (Mirzezade, 2012:17).

Karabağ sorununun ilk yaşandığı zaman üç asır öncesine dayansa da, her iki devlet arasında çatışmalar her zaman devam etmektedir. Bu problem sadece

Ermenistan ve Azerbaycan devletlerinin problemi olmanın yanı sıra, bölgedeki diğer devletleri de özellikle siyaset alanında etkilemektedir. Karabağ kültürel ve siyasi olarak Azerbaycan'ın en önemli bölgelerinden olmaktaydı. Karabağ Hanlığı dönemlerinde dil, tarih, kültür olarak Azerbaycan Devletinde kalıcı etkiler bırakmıştır. Rusya Devletinin idareciği altına geçtikten sonra bu bölgeye çok fazla Ermeni asıllı insanlar yerleştirilmiş, Ermeniler de türk-müslüman kökenli olan insanları bölgeden temizlemeye başlamışlardır. Sonunda orada Ermeni Devletinin kurulmasını başaramamışlardır. Problemin ortaya çıktığı zamandan beri Azerbaycan Devleti insan kaybının yanı sıra maddi ve manevi kayıplar vermek zorunda kalmıştır (Yılmaz, 2013:72).

SSCB'de devam eden durgun süreç 1985 yılında M. Qorboçov'un hakimiyete gelmesiyle birlikte yeniden gerginleşti. 1987 yılında Haydar Aliyev SBKP Merkezi Komitesi Siyasi Bürosundan uzaklaştırıldı. 1988 yılında olaylar daha da gergin bir hal almaya başladı. Bu yıllarda İrevan ve Stepanakert şehrinde Ermeni milliyetçilerinin itirazları ülkeni bürüdü. 1988 yılının şubat ayında Askeran'da Ermeniler tarafından iki Azerbaycanlı genç öldürüldüğü ve 19 kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan olaylar meydana geldi. Bunun ardından Sumgayıt'da Ermeniler ve SSCB'nin de iştirakıyla suikastlar gerçekleştirildi. 1989 2 Ocak tarihinde Moskova, Dağlık Karabağ Muhtar Vileyeti'ni Azerbaycan SSC'dan çıkarılması yolunda adımlar attı ve Azerbaycan SSC'nin DKMV'de özel idarecilik şeklinin uygulanması ile ilgili karar kabul edildi. Bu kararın verilmesindeki maksat yaranmış Muhtar Vilayet'in Azerbaycan'dan alınarak Ermenistan'a verilmesidir. Bu karara itiraz eden Azerbaycan vatandaşlarının azmi sonucunda 28 Kasım'da Özel İdari Komite yok edildi ve yerine Dağlık Karabağ'la ilgili Teşkilat Komite'si yapıldı. Yapılan bu komite beklenen sonucu veremedi ve 1989 yılının 1 Aralık tarihinde Dağlık Karabağ'ın Ermenistan'a birleştirilmesi ile ilgili karar kabul edildi (Mirzezade, 2012:32-34).

Kabul edilen bu karardan sonra gergin olan durum daha da şiddetli bir hal aldı. İnsanların itirazlarını durdurmak için ve itiraz eden kitleyi yok etmek için SSCB, 19 Ocak 1990 yılında Sovyet Ordusu'nu Baku şehrine getirdi. Böyle bir durumla karşılaşacaklarından habersiz olan kitle görülmemiş bir vahşetle öldürüldü. Tanklarla Baku şehrinde karşılarına çıkan her kesi ezerek günahsız

insanların öldürülmesine sebebiyet verdi. Bir gün içinde yapılan bu vahşetin sonucunda 137 kişi öldürüldü, 700 insan yaralandı ve 800 den fazla insan sebepsiz yere tutuklandı. Öldürülen insanlar arasında beş farklı ülkenin vatandaşları, 20` den fazla kadın ve çocuklar da bulunmaktaydı.

1991 yılında Rusya`da Ağustos Darbesi girişiminde bulunmuş ve darbe başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Başarısız darbenin ardından SSCB`in dağılması daha da hızlanmış ve Ruslar artık bölgeyi terk etmeye başlamışlar. Bu boşluktan yararlanmaya çalışan ve silahlanan Ermeniler 22 Aralık 1991`de Hankendi`nde SSCB `in depolarda olan bütün silahlarını orada bırakıp gitmek zorunda kalmıştır. Bu olaydan sonra bölgedeki Azerbaycanlılara karşı saldırılar çoğalmıştır. Hocalı şehri kuşatıldığı zaman Ermeniler tarafından diğer şehirlerden de Azerbaycanlıların çıkarılmasına başlanmıştır (Veliyev, 2013:114).

30 Ağustos 1991 yılında Azerbaycan SSC Ali Sovyeti devletin bağımsızlığının yeniden yaranmasına dair bir sözleşme imzalandı ve 18 Ekimde bu sözleşme kabul edildi. Dağlık Karabağ`da yaşayan Ermeniler bu durumu kullanarak “Dağlık Karabağ Cumhuriyeti” isimli kurum yarattı. 1991 yılının sonlarında SSCB dağılmış ve artık yeni devletler yaranmaya başlamıştır. Bu durumu fırsat bilen Ermeniler Karabağ`a girerek Azerbaycan topraklarının işgaline başlamışlardır (Mirzezade,2012:34-35).

1992 yılında Ermeni silahlıları Yukarı Karabağ`da katliama başladı.1992 yılının başlarında Kerkicahan, Malıbeyli, Karadağlı ve Kuşcular köylerini istila ettiler. 1992 yılının 25 Şubatdan 26 Şubat`a geçen gecede Ermeniler Rusya Federasyonunun`nun Stepanakert`de (Hankendi) yerleşen Silahlı Kuvvetleri`nin 366 cı Alayının yardımıyla Hocalı şehrini yok ederek ve hiçbir şeyden habersiz insanlara karşı vahşet uygulanarak soykırım gerçekleştirildi. Yapılan bu vahşet sonucunda Hocalı şehrinde yaşayan insanların yarıdan fazlası yok edildi. Soykırımın sonucu olarak 613 kişi öldürüldü, 487 kişi yaralandı, 1275 kişi ise esir olarak alındı (Hacıyev, 2014:185).

SSCB`nin dağılmasından sonra Azerbaycan`da hakimiyete Ebulfez Elçibey`in başçılığı ile Azerbaycan Halk Cumhuriyeti geçti ve ülkedeki en büyük problem olan Dağlık Karabağ sorunu üzerine yoğunlaşıldı. Elçibey hakimiyeti

döneminde kazanılan başarılarından en önemlisi, ülkedeki Rus Ordusu'nun çıkarılmasıdır. Bağımsızlığını ilan etmiş ülke için tehdit olan ordunun çıkarılması ülkenin birliği için önemli bir adım olmuştur (Yılmaz, 2010:73, Suleymanov,2013:119).

Yeni bağımsızlık kurmuş halkın yaşadığı sorunlar ve Sovyet dönemine karşı duyulan özlem sonucu halk güven duyacağı bir yüz arayışına girmiş ve bu yüz Haydar Aliyev`den başkası olmamıştır. Elçibey bu dönemde Aliyev`e başkanlık teklif etmiş ama Aliyev bu teklifi kabul etmemiş, yaşanan durumların kendisi için bir liderlik oluşturmasını beklemiştir. Haziran 1993 yılında eski Albay Suret Huseynov darbe girişiminde bulunmuş ve Elçibey hakimiyeti son bulmuştur. Bu darbe girişiminden sonra Aliyev Nahçıvan`dan Bakü`ye getirilmiş ve ülke başkanı olarak seçilmiştir (Süleymanov, 2013:120). Aliyev`in hakimiyete gelmesinden sonra karışık durumda olan ülke bağımsızlığını koruyabilmiş ve aynı zamanda ülkenin en önemli problemi olan Karabağ sorununun ortadan kalkması için uluslararası güçlerin desteği alınmaya çalışılmıştır.

Ermenistan Devletinin Silahlı Kuvvetleri Azerbaycan Devletinin %20 den fazla topraklarını işgal etmiştir. Dağlık Karabağ Özerk Bölgesi ve onun yanında yerleşen yedi kasaba işgal edildi. Azerbaycan SSC Dağlık Karabağ Özerk Bölgesi`ne ait olan ve Ermenistan Cumhuriyeti tarafından işgal edilen şehir ve kasabalar (Hacıyev, 2014: 190):

- Hankendi (Stepanakert) – 18.09.1988
- Asgeran – 19.10.1991
- Hadrut – 19.11.1991
- Hocalı – 26.02.1992
- Hocavend – 02.10.1992
- Ağdere – 07.07.1993
- Şuşa – 08.05.1992

Azerbaycan Cumhuriyeti`nin Karabağ bölgesinde işgal edilen diğer bölgeleri:

- Laçın – 18.05.1992
- Kelbecer – 02.04.1993
- Ağdam – 23.07.1993

- Füzuli – 23.08.1993
- Cebrayıl – 23.08.1993
- Gubadlı – 31.08.1993
- Zengilan – 29.10.1993

Ermenistan Devleti'nin Azerbaycan Cumhuriyeti'nin Karabağ bölgesini işgali sonucu olarak içerisinde kadın, çocuk, yaşlı olmak üzere 25 binden fazla insan ölmüş ve bir milyondan fazla insan mülteci gibi farklı şehirlerde hayatlarına devam etmek zorunda kalmıştır.

4.2 Araştırmanın Konusu

Dağlık Karabağ Bölgesinin egemenliği yüzyılı aşkın süredir Azerbaycan ve Ermenistan devletleri arasında sorun teşkil etmekte ve iki devleti, iki halkı sürekli karşı karşıya getirmektedir. Her iki devlet/toplum da kendi savundukları doğrulara haklı olduklarını iddia etmekte ve savundukları doğruların kendi kamuoylarında kabul görmesinin yanı sıra, aynı zamanda dünyada da kabul görmesini beklemekte ve bunun için mücadele vermektedirler.

Azerbaycan sürekli olarak dünya medyasına Ermenistan tarafından 1990'lı yıllarda Dağlık Karabağ'da Azerbaycan kökenlilerin yaşadıkları trajediyi duyurmaya çalışmakta, Ermenistan tarafı ise sürekli olarak bu bilgiyi reddetmektedir. Her iki devlet, her iki toplum arasında çatışma konusu olan "Dağlık Karabağ" konusunun Azerbaycan ve Ermenistan internet haber sitelerinde (trend.az, nnews.am) nasıl sunulduğu, her iki devletin haberlerinde yapılan yönlendirme, manipülasyon, dezenformasyon ve propaganda yapıp yapılmadığını karşılaştırmalı olarak analiz etmek tez konusunu oluşturmaktadır.

4.3 Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çalışmanın amacı, habercilik ortamı olarak kullanılan internette "Dağlık Karabağ"la ilgili yayınlanan haberler özelinde haberlerde objektifliği ortadan kaldıran haberde yönlendirme, manipülasyon, dezenformasyon ve propaganda yapıp yapılmadığını ortaya koymak ve eğer bu olgular mevcutsa, bunlara çözüm önerileri getirmektir.

Yazılı kaynak taraması yapıldığında bu konuyla ilgili söylem analizi yöntemiyle haber sitelerinin karşılaştırmalı incelenmesi şeklinde yapılmış akademik çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla “Dağlık Karabağ” çatışması özelinde seçili Azeri ve Ermeni haber sitelerinde yayınlanan haberlerin söylem analizi yöntemiyle incelenmesi alanda bir ilk olacaktır ve bundan sonra yapılacak benzeri çalışmalara kaynak oluşturacaktır.

4.4 Araştırmanın varsayımları

- İki taraf arasında çatışma konusu olan “Dağlık Karabağ”la ilgili/ilişkili haberlerde her iki taraf ülke medyasında taraf olmakta ve haberleri tek yanlı sunmaktadır.
- Her iki ülke medyası da birbirlerine karşı suçlayıcı bir haber dili kullanmaktadır.
- Her iki ülke medyası da eğer haberde diğer ülkenin adı geçecekse “düşman”tanımlamasıyla çerçevelemektedir.
- Her iki ülke medyası da “Dağlık Karabağ” sorununu bir “milli sorun” olarak görmektedir. Bundan dolayı da haberlerin sunumunda nesnel bir yaklaşımdan ziyade ülkenin savunduğu tezi desteklemek ya da savunmak haberi olduğu gibi vermektense daha önemlidir.

4.5 Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma yapılırken Azerbaycan (trend.az ve azertag.az) ve Ermenistan (news.am ve mamul.am) devletlerinde en çok tıklanan 4 haber sitesi belirlenmiş, 2016 1 mart- 2017 1 mart tarihindeki bir yıllık süreçte Dağlık Karabağ`a ilişkin haberler seçilerek incelenmiştir. Lakin bu süreç içerisinde 1000 üzeri haber belirlendiği ve araştırma için çok fazla bulunduğu için, bir Azerbaycan ve 1 Ermenistan olmak üzere haber siteleri 2 ye indirilmiş, süre de iki devlet arasında çatışmanın en yüksek olduğu dönem belirlenerek 1 mart 2016- 1mayıs 2016`ya kadar 2 aylık süre seçilmiştir. Bu süre içerisinde her gün tekrar verilen haberler çıkartılarak toplamda 100 haber incelenmiştir.

4.6 Araştırma Yöntemi

Yapılan araştırmada internet üzerindeki haberlerin incelenmesi için söylem analizi yöntemi kullanılmıştır.

Söylem analizi sunulan metnin kendisinden daha çok metinde geçen bilginin anlamı üzerine odaklanan ve bunu açıklamaya çalışarak metnin özgürlüğünü keşfetmeyi hedefleyen yöntem türüdür (Gökçe, 2006 : 43).

Başta söylem analiziyle yapılan araştırmalar genellikle dilbilimi üzerine yoğunlaşmıştır. Daha sonralar sosyal bilimler üzerinde artım gösteren çalışmalar, bu analiz yönteminin sosyal ve kültürel taraflarını da açıklamaya çalışmıştır (van Dijk, 1988 : 23). Söylem kuramı dilbilimsel değişim sonucu sosyal bilimlerde meydana gelmiştir. Çeşitli söylem kuramlarının birbirlerine olan etkileri dikkate alınarak aslında tek bir söylem kuramının varlığından bahsedilebilir. Kuramı en iyi açıklayan J.Wilson ve N.Fairclough kuramın iktidar, ideoloji, fikir ayrılığı, hegemoniya, kontrol ve sosyal teoriden oluştuğunu söylemektedir. Bu kuram ilk olarak, 1960 senelerinde Fransa'da Saussurecu dilbilimiyle uğraşan bazı felsefeci ve edebiyatçılar tarafından ortaya atılmıştır (Elbirlik, Karabulut, 2015 : 48).

Haber söylemi analizinde van Dijk, haberi sentaktik ve semantik olarak 2 farklı başlıkta çözümlenmiştir. Sentaktik çözümlenmede haber metnini oluşturan cümlelerin gramer yapısı üzerinde durulduğu halde, semantik çözümlenmede haberde kullanılan metinlerin, seçilen sözcüklerin anlamları üzerinde yoğunlaşmaktadır (Özer, 2011 : 83). Semantik çözümlenme zamanı haberin başlığı, haberdeki altbaşlıklar, ilk paragraf, haberi oluşturan ana olay, başvuru kaynağı, haberde kullanılan fotoğraf ve b. bilgiler değerlendirilmektedir. Aynı zamanda haberin içinde taşıdığı ima da önemlidir. Haberin esas anlamına yönelmek ve vermek istediği mesajı bulmak söylem analizi zamanı önemlidir.

4.7 Bulgular

4.7.1 Mart 2016 tarihlerinde Dağlık Karabağ`la ilgili yayımlanan haberlerin incelenmesi

Trend.az ve News.am haber sitelerinde belirlenen zaman sınırlılığı içerisinde Dağlık Karabağ`la ilgili yazılan haberler aşağıdaki tablolarda karşılaştırılmalı şekilde incelenmiştir:

Çizelge 4.1: News.am ve Trend.az haber sitesinde 1 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

1 Mart 2016 Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Temas hattında gözlem yapılacak”	“AGİT`in beklenen gözlemi Askeran yönünde gerçekleşecek”
	“İsveç`te Ermeniler Hocalı Katliyamı`ndan sorumlu tutuldu”	“Azeri vatandaşlar bürokrasiden dolayı Ermeni tarafına geçmeye çalıştı”
		“Mogherini: AB cephe hattındaki olayların soruşturma mekanizması tesisi inisiyatifin destekliyor”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Birliklerin temas hattında gözlem yapılacaktır.”	“Dağlık Karabağ Cumhuriyeti`yle (DKC) önceden sağlanan anlaşma çerçevesinde Karabağ-Azerbaycan silahlı kuvvetleri temas hattında AGİT`in olağan gözlemi Askeran yönünde yapılacak.”
	“Ermeniler, İsveç`teki Ermeni Büyükelçiliği önünde Hocalı soykırımına ilişkin eylemi durdurmaya çalıştı.”	“Kontakt.az`a göre, 25 kişiden oluşan Azerbaycan vatandaşlarından oluşan grupun Ermeni tarafına geçme girişiminin ardındaki sebep bürokrasiydi.”
		“Karabağ sorununun çözümü AB için öncelikli öneme sahip”

Çizelge 4.1: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 1 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Özeti	Azerbaycan taraftan AGİT Dönem Başkanı Kişisel Temsilcisi saha asistanları Christo Christov, Peter Svedberg ve Simon Tiller tarafından Ağdam bölesindeki temas hattında izleme gerçekleştirilecek.	AGİT Dönem Başkanı Bireysel Temsilcisi Andrzej Kasperzky ve sahra yardımcıları Jiri Aber ve Yevgeny Sharov'un yanısıra Dönem Başkanı Bireysel Temsilcisi Simon Tiller tarafından Askeran bölgesinde gözlem yapılacak.
	Ermeniler, İsveç'teki Ermeni Büyükelçiliği önünde Hocalı katliamına ilişkin eylemi durdurmaya çalıştı. Eylem izinli olduğu ve Ermeniler izinsiz davrandıkları için göz altına alındılar.	Gabala Belediye Başkanı Ikram Nabiyev'in orada yasadışı işler yaptığını ve oradakilere zulmettiğini savunan 25 kişilik grup beyaz bayraklarla Ermensitan tarafına geçtiler. Tutuklanarak polise götürüldükten sonra, karşı tarafa verildiler. Avrupa Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini, Yerevan'da düzenlenen görüşte, çatışmanın yoğun tansiyonu düşürmek, aynı zamanda militarist retorikten ve şiddet artışından kaçınmak gerek, bunlar barışçı sürece zarar vermekteler
Haberin Kaynağı	Azerbaycan Savunma Bakanlığı "Azerbaycan Dünyası" dergisinin kurucusu Eldar İsmayilov	DKC Dışişleri Bakanlığı Kontakt.az (azeri sitesine istinaden)
Haberdeki Sıfatlar	---	Belirlilmemiş beyaz bayraklı, yasadışı işler, haksız karar, hapsedilmiş akrabalar ---
		askeri çözüm, barışçıl yollar, şiddetle, kişisel ilişkiler

Analiz:

1 mart 2016 tarihinde Trend.az azeri haber sitesinde “Temas hattında izleme yapılacak” ve News.am ermeni haber sitesinde “AGİT’in beklenen gözlemi Askeran yönünde gerçekleşecek” haber başlıkları ele alındığı zaman, trend.az sitesinde sadece olayın gerçekleşeceği yerden bahsedilmekte ama temas hattının hangi mevkiye yakın olması, gözlemin kim tarafından yapılması belirtilmemektedir. Ermeni haber sitesindeki başlıkta ise yapılan gözlemin hangi yönde olacağı ve kim tarafından yapılacağı açık şekilde belirtilmektedir. Azeri sitesindeki haber flaşında kullanılan “Birliklerin temas hattında izleme yapılacaktır” cümlesinde yine olaya tam olarak açıklama getirilmemekte, sadece gözlemin birlikler arasında yapılacağına değinilmekte, ermeni sitesinde ise “Dağlık Karabağ Cumhuriyeti’yle (DKC) önceden sağlanan anlaşma çerçevesinde Karabağ-Azerbaycan silahlı kuvvetleri temas hattında AGİT’in olağan gözlemi Askeran yönünde yapılacak” paragrafıyla olaya açıklık kazandırılmaktadır. “Önceden sağlanan anlaşma” ifadesiyle artık bu durumunuz uzun süreden beri devam ettiğini ve anlaşmaya sadık kaldıklarının da altını çizmektedirler. Her iki haber sitesi de gözlemi Azerbaycan ve Ermenistan tarafından kimlerin gerçekleştireceğini belirtmekte ve fotoğraf olarak AGİT yazılı arabaların olduğu resimleri kullanmaktadırlar. Haberde kaynak olarak Savunma Bakanlık`larının adı geçmektedir.

Bir diğer “İsveç'te Ermeniler Hocalı Katliyamı`ndan sorumlu tutuldu” başlıklı azeri sitesindeki haberde Hocalı Katliyamı`nın varlığına değinilmekte ve bütün dünyaya Ermenilerin bu katliyamdan sorumlu olduklarını duyurmaya çalışan Azerbaycan tarafı haber başlığıyla bu düşüncüyü belirtmektedir. Haberin flaşında kullanılan “Ermeniler, İsveç'teki Ermeni Büyükelçiliği önünde Hocalı soykırımına ilişkin eylemi durdurmaya çalıştı” cümlesiyle artık olayın bir eylem zamanı gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Ermenilerin bu izinli eyleme itiraz ettikleri ve bu itiraz zamanı polis tarafından gözaltına alındıkları haberde kaynak olarak gösterilen Azerbaycan Dünyası isimli derginin kurucusu Eldar İsmayılov`un ağzından aktarılmaktadır. Haberde seçilen fotoğraf Hocalı Katliyamı yazılı bir fotoğraftır. Olayın gerçekleştiği zamanla ilgili her hangi bir fotoğrafın kullanılmaması olayın objektifliğini gölgelemektedir.

“Azeri vatandaşlar bürokrasiden dolayı Ermeni tarafına geçmeye çalıştı” başlıklı ermeni haber sitesinde yayınlanan bir diğer haberde Azerbaycan`da

bürokrasinin var olduğunun üzeri çizilmekte ve bu durumdan kurtulmaya çalışan azeri insanların kurtuluş yolu olarak Ermenistan'a geçmek istemeleri gösterilmiştir. Haberin ilk cümlesinde “Gabala Belediye Başkanı Ikram Nabiyev'in orada yasadışı işler yaptığını ve oradakilere zulmettiğini savunan 25 kişilik grup beyaz bayraklarla Ermensitan tarafına geçtiler” cümlelerinde olayın Azerbaycan'ın hangi ilinde gerçekleştiği, olayı gerçekleştiren kişi sayısı, “o ilde yaşayanlara belediye başkanının yaptığı zulüm” terimiyle Azerbaycan tarafında yaşayan insanların genelde zulümle karşılaştığı düşüncesiyle haberde propaganda yapıldığı görülmektedir. Sınırı geçen insanların elinde beyaz bayraklar bulundurmaları terimi de olayı daha da derinleştirmek için kullanılmaktadır. Haberde geçen beyaz bayrak, haksız karar, yasadışı işler, hapsedilmiş akrabalar gibi sıfatların kullanımıyla Azerbaycan` da durumun aslında ne kadar acı olduğu vurgulanmak istenilmektedir. Dikenli tellerin bulunduğu haber resmiyle de olaya derinlik kazandırılmak istenmiştir. Azerbaycan haber sitelerinde bu olayla ilgili habere yer verilmemesi ve olay yerinden her hangi bir resim paylaşılması olayın objektif değerlendirip değerlendirilmediğini açıklayamamaktadır.

“Mogherini: AB cephe hattındaki olayların soruşturma mekanizması tesisi inisiyatifin destekliyor” isimli bir diğer ermeni haber başlığında Avrupa Birliğinin bu düşmanlık konusunda hassas olduğu vurgulanmaktadır. “Karabağ sorununun çözümü AB için öncelikli öneme sahip” cümlesinin geçtiği ilk paragrafta ise başlıkta belirtilen ismin kimliği ve AB'nın bu olayı savaş olmadan barışçıl yöntemlerle çözmeye çalışmasına dair cümlelerle barışın en iyi seçim yolu olduğu düşüncesinin benimsenmesi istenmektedir. Haberdeki fotoğrafta Mogherini'nin konuşması zamanında çekilmiş resmi kullanılmıştır. Kullanılan barışçıl yol, askeri çözüm, kişisel ilişkiler sıfatlarıyla da tarafların anlaşma yoluna gitmeleri desteklenmektedir. Mogherini konuşmada tam olarak bu cümleleri kullanıp kullanmadığı bilinmediği için haberde manipülasyonun olma ihtimali vardır.

Çizelge 4.2: News.am ve Trend.az haber sitesinde 2 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

2 Mart 2016 Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Gözlem olaysız geçti”	“Temas hattında AGİT’in gözlemi vukuatsız geçti, ihlal kaydedilmedi”
	“Azerbaycan ordusu düşmanı 126 cevap ateşiyle susturdu”	“Azerbaycan, gece boyunca Ermeni pozisyonlarına 900’ün üzerinde ateş ediyor”
		“Azerbaycan’ın dostu” Karabağ hakkında açıklama yaptı”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Birliklerin temas hattında gözlem yapıldı.”	“Dağlık Cumhuriyetiyle Karabağ sağlanan anlaşma çerçevesinde Karabağ-Azerbaycan silahlı kuvvetleri temas hattında AGİT’in olağan gözlemi Askeran yönünde gerçekleşti.”
	“Ermeni silahlı kuvvetleri gün boyunca cephenin çeşitli yönlerinde ateşkesi 121 kez ihlal etdi.”	“Karabağ-Azerbaycan düşman kuvvetleri arasındaki salı gününden çarşamba sabahı erken saatlere kadar süren çatışmada Azerbaycan ateşkes rejimini ihlal etmeye devam etti.”
		“Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi (PACE) başkanı Azerbaycan medyasının “Azerbaycan’ın dostu” olarak adlandırdığı Pedro Agramunt, Dağlık Karabağ çatışması hakkında tarafsız ve uygunsuz bir açıklama yaptı.”

Çizelge 4.2: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 2 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Özeti	2 Mart'ta AGİT'in başkanı Kişisel Temsilcisinin iştirakıyla, Ağdam bölgesindeki birliklerin temas hattında izleme yapıldı.	Karabağ-Azərbaycan silahlı kuvvetleri temas hattında AGİT'in olağan gözlemi gerçekleşti ve öngörülen takvim çerçevesinde icra edildi, ateşkes ihlali kaydedilmedi.
	Ermeni Silahlı Kuvvetleri Ermenistan'ın Ijevan bölgesinin isimsiz yüksekliklerinden Azerbaycan'ın isimsiz yüksekliklerini gün boyunca hedef aldı. Düşman 126 kez cevap ateşiyle susturuldu.	Azərbaycan silahlı kuvvetleri, Ermeni askeri pozisyonlarına silahlarla 900'den fazla atış yaptı.
	---	Agramunt açıklamasında, "Dağlık Karabağ ve diğer Azerbaycan bölgelerinin işgaline çözüm bulunması şart açıklamasında bulundu.
Haberin Kaynağı	Azərbaycan Savunma Bakanlığı Azerbaycan Savunma Bakanlığı	Belirtilmemiş DKC Dışişleri Bakanlığı Azerbaycan basınına istinaden
Haberdeki Sıfatlar	---	---
	düşman mevkiele	düşman kuvvetle, askeri pozisyon

Analiz:

2 mart 2016 tarihinde Trend.az haber sitesinde "Gözlem olaysız geçti" haber başlığı ile, news.am haber sitesinde yayımlanan "Temas hattında AGİT'in gözlemi vukuatsız geçti, ihlal kaydedilmedi" haber başlığı incelendiği zaman, trend.az sitesinde bir önceki gün haberi okumayan birisi hangi gözlemden bahsedildiğini anlamayacaktır. Başlık kısa tutulmuş ve hiç bir açıklamaya yer verilmemiştir. Haberın içeriğini okumayan birisi haberdeki olayın ne olduğunu

anlayamaz sadece olarak her hangi bir olay olmaksızın gözlemin bittiği anlaşılmaktadır. News.am haber sitesinde kullanılan başlıkta gözlemin AGİT tarafından temas hattında yapıldığını ve gözlem sırasında hiç bir olayla karşılaşılmadığı açık şekilde anlatılmıştır. Azerbaycan haber sitesinde kullanılan “Birliklerin temas hattında gözlem yapıldı” haberin flaşında yine habere tam açıklama getirilmemiş akıllarda soru işaretleri bırakılmıştır. Birliklerin kim oldukları, gözlemin nerede gerçekleştiği konusu kesin belirtilmemiştir. “Dağlık Karabağ Cumhuriyetiyle önceden sağlanan anlaşma çerçevesinde Karabağ-Azerbaycan silahlı kuvvetleri temas hattında AGİT’in olağan gözlemi Askeran yönünde gerçekleşti.” Haber flaşının kullanıldığı ermeni haber sitesinde yapılan gözlemin neden yapıldığı, kimler arasında ve kimler tarafından yapıldığı açıkca belirtilmiştir. Her iki haber sitesi de haberde birbirlerinden bahs ederken “düşman” kelimesi kullanmaktadır. Her iki haberin özetinde olaya tam anlamıyla açıklık getirilmiş ve kaynak olarak trend.az Azerbaycan Savunma Bakanlığı'nı gösterse de, news.am haberde kaynak belirtmemiştir. Haberde kullanılan Azerbaycan haber sitesinde üzerinde AGİT yazılı arabalar fotoğraf olarak kullanılırken, ermeni haber sitesinde sadece dürbün resmi kullanılmıştır.

2 mart tarihinde verilen bir diğer haberde, trend.az haber sitesi “Azerbaycan ordusu düşmanı 126 cevap ateşiyle susturdu”, news.am haber sitesi ise “Azerbaycan gece boyunca ermeni pozisyonlarına 900`ün üzerinde ateş ediyor” başlıkları kullanılmıştır. Trend.az haber sitesi başlıkta “düşman” kavramı kullanmış ve onların başlattığı ateşi susturmak için Azerbaycan tarafının kullandığı ateş sayısını belirtmiştir. News.am haber sitesinde ise karşı tarafın gece boyunca açtığı ateş sayısı belirtilmiştir. Haberin başlığında ateş açan tarafın sürekli olarak Azerbaycan olduğu vurgulanmaya çalışılmıştır. Trend.az sitesinde kullanılan “Ermeni silahlı kuvvetleri gün boyunca cephenin çeşitli yönlerinde ateşkesi 121 kez ihlal etdi” cümlesiyle bu defa düşman tarafın gün boyunca ateşkes rejimini kaç defa ihlal ettiğini belirtmiştir ve düşman kelimesi yerine düşmanın kimliği açıklanmıştır. News.am sitesinde kullanılan “Karabağ-Azerbaycan düşman kuvvetleri arasındaki salı gününden çarşamba sabahı erken saatlere kadar süren çatışmada Azerbaycan ateşkes rejimini ihlal etmeye devam etti” haber flaşında bahsedilen çalışmanın zamanı belirtilmiş ve yine ateş

açanın karşı taraf olduğuna değinilmiştir. Haberlerde kaynak olarak Savunma Bakanlığı'na istinad edilmiş olsa bile, iki taraftan birinin yayınladığı haber misenformasyondur. Bir taraf ateşin 126 olduğunu belirtse de, diğer taraf açılan 900 ateşden bahsetmektedir. Azerbaycan tarafı hem kendi hem de karşı tarafın açtığı ateş sayısını belirttiği için, yazılan haberin doğruluğu daha az şüphe uyandırmaktadır. Haberde kullanılan fotoğraflar olay anıyla alakalı olmayıp sadece haber metninin boş bırakılmaması için kullanılmıştır.

“Azerbaycan'ın dostu” Karabağ hakkında açıklama yaptı” başlığıyla news.am haber sitesinde yayımlanan haberde, “Azerbaycan'ın dostu” ifadesiyle gönderme yapılmıştır. Azerbaycan tarafının kendine dünya genelinde arkadaşlar edindiği ve Karabağ ve diğer konularda onların yararına konuşmaları için bu arkadaşların kullanıldığına dikkat çekilmek istenmiştir. “Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi (PACE) başkanı Azerbaycan medyasının “Azerbaycan'ın dostu” olarak adlandırdığı Pedro Agramunt, Dağlık Karabağ çatışması hakkında tarafsız ve uygunsuz bir açıklama yaptı” cümlesiyle kullanılan haberin flaşında, “dost” olarak anılan kişinin kimliği açıklanmış ve burada aslında Azerbaycan medyasının kendisine Argamunt'u dost olarak seçtiği belirtilmiş ve onun Dağlık Karabağ konusunda tarafsız bir açıklamada bulunduğunu vurgulamıştır. Haberde “Argamunt'un Dağlık Karabağ ve diğer Azerbaycan bölgelerinin işgaline çözüm bulunması şart” cümlesi kullanılmış ve haberin kaynağı olarak Azerbaycan basını gösterilmiştir. Haberde Argamunt'un resmi kullanılmış ve Azerbaycan tarafının taraflı haber yayımladıklarına dikkat çekilmek istenmiştir.

Çizelge 4.3: News.am ve Trend.az haber sitesinde 3 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

3 Mart Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	---	“ABD'nin Georgia Eyaleti Karabağ'ın bağımsızlığını tanıdı”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---

Çizelge 4.3: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 3 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Flaşı	---	“Georgiya Ermeni Ulusal Komitesi, H.CA 1580’de “Dağlık Karabağ Cumhuriyeti’nin Onurlandırılması ve Kabul Edilmesi” başlıklı ANCA’yı Georgia Eyaleti Dairesinde kabul ettiğini bildirdi.”
Haberin Özeti	---	Dağlık Karabağ’ı cumhuriyet gibi tanıyan devletlerin arasına ABD’nin Georgiya eyaleti de ilave edildi.
Haberin Kaynağı	---	Belirtilmemiş
Haberdeki Sifatlar	---	---

Analiz:

3 mart 2016 tarihinde news.am haber sitesinde “ABD’nin Georgia Eyaleti Karabağ’ın bağımsızlığını tanıdı” haber başlığıyla yayımlanan haber ele alındığı zaman, ABD’de bulunan 50 eyaletten biri olan Georgiya eyaletinin Dağlık Karabağ’ın bağımsızlığını tanıdığı belirtilmiştir. Başlıktan yola çıkacak olunursa, yalnız bir eyaletin bağımsızlığı tanınması ABD’nin devlet olarak bağımsızlığı tanınması demek olmadığı anlaşılmaktadır. “Georgiya Ermeni Ulusal Komitesi, H.CA 1580’de “Dağlık Karabağ Cumhuriyeti’nin Onurlandırılması ve Kabul Edilmesi” başlıklı ANCA’yı Georgia Eyaleti Dairesinde kabul ettiğini bildirdi” cümlesi kullanılan haberin flaşında bağımsızlığın kabul edilmesiyle ilgili belgenin Georgiya’da yaşayan Ermeni Ulusal Komitesi tarafından hazırlandığı ve Georgiya eyaletinin kabul etmesi belirtilmiştir. Haberın kaynağı belirtilmemiş her hangi bir kuruma istinad edilmemiştir bu yüzden de haberin doğruluğu şüphe doğurmaktadır. Haberın doğruluğunun belirlenmesi için mutlaka başka bir kaynağa baş vurulması gerekmektedir. Haberde fotoğraf olarak Dağlık Karabağ Cumhuriyeti’nin bayrağı seçilmiş, fotoğrafla Cumhuriyeti tanımayanlara gönderme yapıldığı düşünülmektedir.

Çizelge 4.4: News.am ve Trend.az haber sitesinde 4 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

4 Mart Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Büyük Elçilik: ABD Dağlık Karabağ'ın bağımsızlığını tanımıyor” “Düşman kayıp vererek geri çekilmek zorunda kaldı”	“Karabağ Savunma Bakanlığı Azerbaycan'ın yaydığı yanlış bilgiyi reddetti”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“ABD, Dağlık Karabağ'ın bağımsızlığını tanımıyor.” “3 ile 4 Mart tarihlerinde Ermeni istihbarat provokasyon grubu, birliklerimizin temas hattındaki konumlarına yaklaşarak alana mayın yerleştirmeye çalıştı.”	“Karabağ Savunma Bakanlığı, Azerbaycan'ın yayımladığı daha bir yanlış bilgiyi reddetti.”
Haberin Özeti	ABD'nin Georgiya eyaletinde Azerbaycan'ın işgal altında olan bölgelerinde Ermenistan tarafından kurulan rejimin tanınması kararı kabul edilmiştir. Büyükelçiliğe göre, Georgiya eyaleti Devlet Temsilciler Meclisi tarafından kabul edilen karardır ve bu karar ABD'nin dış politikasıyla ilgili görüşünü değiştiremez.	Azerbaycan Savunma Bakanlığı tarafından açıklanan iddiaya göre 3 ila 4 Mart gecesi Ermeni askerlerinin düşman mevkillerine yaklaşmaya çalıştıkları, ancak zarar gördükten sonra geri çekildikleri iddiası yalandır. Hatta, bugün düşman, Temas Hattı'nın güneyindeki farklı isitkamelere ateş etmiştir.

Çizelge 4.4: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 4 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

	Ermeni istihbarat grubu, temas hattındaki konumlara yaklaşarak alana mayın yerleştirmeye çalıştı ama Silahlı Kuvvetler'in güçleri, düşmanı tespit ederek, önleyici tedbirler aldı ve düşman kayıp vererek temas hattından uzaklaşmak zorunda kaldı.	
Haberin Kaynağı	ABD Büyükelçiliği	Dağlık Karabağ Savunma Bakanlığı
Haberdeki Sıfatlar	Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi sözde rejim	---
	---	---

Analiz:

4 mart 2016 tarihli trend.az haber sitesinde yayımlanan “Büyük Elçilik: ABD Dağlık Karabağ'ın bağımsızlığını tanımıyor” başlıklı haber incelendiği zaman, 3 mart tarihinde ermeni haber sitesinde yayımlanan habere istinaden, haberin yalan olduğu ve dezenformasyon olduğuna gönderme yapılmaktadır. Başlıkta haberi yalanlayanın Büyük Elçilik olduğu ama hangi devletin büyük elçiliği olduğu açıklanmamaktadır. ABD'nin devlet olarak Dağlık Karabağ'ın bağımsızlığını tanımadığı açıklanmaktadır. Haberin flaşında “ABD, Dağlık Karabağ'ın bağımsızlığını tanımıyor” cümlesi kullanılmış ve haberin başlığıyla aynı cümle kullanılarak özel bir açıklamaya yer verilmemiştir. Haberin özeti incelendiği zaman, ABD büyük elçisinin açıklamasında sadece Georgiya eyaletinin kabul ettiği bağımsızlığın ABD devletinin kararı olarak değerlendirilmediği ve bu kararın ABD'nin dış politikasını belirlemediğini açıklayarak, aslında böyle bir kararın var olduğunu ve haberin dezenformasyon olmadığını açıklamış ama bu kararın siyasi olarak bir etkisinin olmadığını altını çizmiştir. Haberde kaynak olarak ABD Büyükelçiliği gösterilmiş, fotoğraf olarak ise büyükelçiliğin binası kullanılmıştır.

4 mart tarihinde trend.az haber sitesinde “Düşman kayıp vererek geri çekilmek zorunda kaldı” başlıklı haberle, news.am haber sitesinde kullanılan “Karabağ Savunma Bakanlığı Azerbaycan'ın yaydığı yanlış bilgiyi reddetti” haberi birbirlerini yalanlamak için yayımlanmıştır. Trend.az azeri haber sitesinin kullandığı başlıkta “düşman” kavramı kullanılmış ama düşmanın kimliği açıklanmamış, başlıktan anlaşıldığı üzere düşman taraflar arasında bir çatışma çıkmış ve kayıplarla geri çekilmek zorunda bırakılmıştır. Kayıpların miktarı açıklanmamış, kendi tarafından bir kayıp olup olmadığı belirtilmemiştir. News.am ermeni haber sitesinde kullanılan başlıkta Savunma Bakanlığı'nın Azerbaycan tarafından yayımlanan haberi reddettiği açıklanmış ama bilginin ne olduğu hakkında her hangi bir bilgi verilmemiş, bilginin yalan olduğunun üzeri çizilmiştir. Trend.az sitesinde haberin flaş cümlesi olan “3 ile 4 Mart tarihlerinde Ermeni istihbarat provokasyon grubu, birliklerimizin temas hattındaki konumlarına yaklaşarak alana mayın yerleştirmeye çalıştı” cümlesiyle olayın gerçekleştiği zaman dilimi, olayı gerçekleştirenlerin kim olduğu, düşmanın temas hattına hangi sebeple yaklaşımları belirtilmiştir. Haberin özetine bakıldığı zaman düşman ifadesi kullanılan ermeni askerlerinin Azerbaycan tarafına mayın yerleştirmek isterken yakalandığı ve kayıp vererek geri çekildiği yazılmaktadır. News.am haber sitesinde “Karabağ Savunma Bakanlığı, Azerbaycan'ın yayımladığı daha bir yanlış bilgiyi reddetti” cümlesi kullanılan haberin flaşında haberin Karabağ'ın Savunma Bakanlığı'na istinaden verildiği bildirilmiş,”daha bir” ifadesiyle Azerbaycan tarafının yanlış bilgiyi ilk defa değil bundan önce de defalarca dezenformasyon yayarak haber yayımladığının altını çizmiştir. Haberin özeti incelendiği zaman ise Azerbaycan tarafında yayımlanan bilginin yanlış olduğu, hatta “düşman” azerbaycan tarafı öğleden sonra ateş ederek 3:20 de ateşkesi bozmuştur. Her iki haber de kaynak olarak Savunma Bakanlığı'na istinat etmiş ama taraflardan birinin yayımladığı haber dezenformasyondur. Azerbaycan tarafı haberde fotoğraf olarak Ermeni askerlerinin istihbarat zamanı orada bırakıp kaçtığı silahların resmini paylaşırken, ermenistan tarafı ise Karabağ Savunma Bakanlığı'nın binasını paylaşmaktadır. Azerbaycan haber sitesinin paylaştığı resimler haberin doğruluğunu daha fazla yansıtmaktadır.

Çizelge 4.5: News.am ve Trend.az haber sitesinde 5 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

5 Mart Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Ermeni Silahlı Kuvvetleri'nin askeri teçhizatı ve canlı gücü mahv edildi”	“Azerbaycan bir hafta içinde Ermeni mevkilerine yönelik 7 bin 500 atış gerçekleştirdi”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Savunma Bakanlığı'nın basın servisi Trend'e açıklamasında Ermeni Silahlı Kuvvetleri'nin askeri teçhizatının ve canlı kuvvesinin mahv edildiği bildirildi”	“Düşman, 28 Şubat - 5 Mart tarihleri arasında Karabağ-Azerbaycan düşman kuvvetleri arasındaki Temas Hattı boyunca ateşkes ihlalini sürdürdü”
Haberin Özeti	Ermeni Silahlı Kuvvetleri'nin 4 martta temas hattında provakasyon girişimine yanıt olarak bölümlerimiz bir sonraki provokasyon için hazırlanan düşmanı tespit etti ve imha etdi. Cevap ateşi sonucunda, askeri teçhizat ve onlarla canlı kayıp veren düşman kanlı faaliyetlerinin sonuçlarını hala insanlardan gizliyor.	28 Şubat - 5 Mart tarihleri arasında Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri, Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Ordusu'na, Ermeni askeri mevkilerine silahlarıyla yaklaşık 7 bin 500 atış yaptı. Buna ek olarak, düşman harç ve el bombası fırlatıcısı da kullandı.
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi	Belirtilmemiş
Haberdeki Sıfatlar	Kanlı faaliyet	---

Analiz:

5 mart 2016 tarihinde trend.az haber sitesinde “Ermeni Silahlı Kuvvetleri'nin askeri teçhizatı ve canlı gücü mahv edildi” haber başlığı olan cümlede Ermenistan tarafında askeri teçhizatı ve karşı tarafın askerlerinin öldürüldüğü belirtilmiş ama neden böyle bir gereksinim olduğu belirtilmemiştir. Haberin “Savunma Bakanlığı'nın basın servisi Trend'e açıklamasında Ermeni Silahlı Kuvvetleri'nin askeri teçhizatının ve canlı kuvvesinin mahv edildiği bildirildi”

flaş cümlesinde haberin kaynağının Savunma Bakanlığı olduğu belirtilmiş ve devamı başlıktaki cümleyle aynı kullanılmıştır. Haberin özetine bakıldığı zaman olaya açıklık getirilmiş, bir sonraki provakasyonun düşman tarafından gerçekleştirilmemesi için düşman tespit edilmiş ve düşman kayıp vererek geri çekilmek zorunda bırakılmıştır. Ermenistan tarafının gerçekleştirdiği bu eylem “kanlı faaliyet” ifadesi kullanılarak anlatılmıştır. Haberin doğruluğunu kanıtlamak için olayla ilgili her hangi fotoğraf kullanılmamış sadece bakanlığın binasının fotoğrafı kullanılmıştır.

News.am haber sitesinin “Azerbaycan bir hafta içinde Ermeni mevkilerine yönelik 7 bin 500 atış gerçekleştirdi” başlıklı haberi incelendiği zaman başlığın haberin içeriği ile ilgili özet niteliği taşıdığı görülmektedir. “Düşman, 28 Şubat - 5 Mart tarihleri arasında Karabağ-Azerbaycan düşman kuvvetleri arasındaki Temas Hattı boyunca ateşkes ihlalinin sürdürdü” cümlesinin kullanıldığı haberin flaşında başlıkta belirtilmiş bir haftanın hangi günlerden oluştuğuna açıklama getirilmiştir. Haberde hiç bir kaynak belirtilmemesi haberin doğruluğunu ve belirtilen rakamların gerçekte aynı olup olmadığını şüphe altında bırakmaktadır. Haberde kullanılan fotoğraf temas hattında çekilen bir fotoğraf olup olayla hiç bir ilgisi bulunmamaktadır. Haberde misenformasyon veya dezenformasyon kullanılıp kullanılmadığını belirtmek mümkünsüzdür.

Çizelge 4.6 News.am ve Trend.az haber sitesinde 9 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

9 Mart Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Savunma Bakanlığı: Ermenistan temas hattındaki mağlubiyetlerini ve sayısız zararını gizlemeye çalışıyor”	“Ermenistan Dışişleri Bakanlığı, Rusya’nın Azerbaycan’a silah tedarikini eleştirdi”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---

Çizelge 4.6: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 9 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Flaşı	“Ermeni basınının yaydığı Silahlı Kuvvetler Birimleri`mizin istihbarat provokasyonu operasyonu yaptığıyla ilgili bilgiler dezenformasyondur ve ön cephedeki durumu yansıtmıyor”	“Ermenistan Dışişleri Bakanı Edward Nalbandian, Rusya'nın Azerbaycan'a silah tedarikini eleştirdi”
Haberin Özeti	“Ermenistan tarafı son günlerdeki sayısız kaybını Silahlı Kuvvetler Birimleri`nin istihbarat provokasyonu operasyonu yaptığıyla ilgili bilgiler yayarak gizlemeye çalışıyor. Ön cephedeki durum Silahlı Kuvvetlerin tamamen kontrolü altında. ”	“Ermenistan, Rusya ile teknik, tekton, askeri dahil çok yakın askeri işbirliğini yürütüyor. Stratejik müttefikten silah satın alındığı kimseye sır değildir. Beğenilmeyen Azerbaycan'ın da, Ermenistan ile işbirliği için büyük çaba harcayan stratejik müttefikimizden silahlar satın almasıdır. ”
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı	Ermenistan Dışişleri Bakanı Edward Nalbadiyan
Haberdeki Sıfatlar	---	stratejik müttefik

Analiz:

9 mart 2016 tarihli trend.az haber sitesinde “Savunma Bakanlığı: Ermenistan temas hattındaki mağlubiyetlerini ve sayısız zararını gizlemeye çalışıyor” başlıklı haberinde haberin başlığında hangi kaynağa dayanarak haberin hazırlandığı belirtilmiştir. Başlıkta Ermenistan tarafının kendi medyasında yalan haber yayımladığı ve önceki günlerdeki kayıplarını gizledikleri iddiası ortaya atılmıştır. Haberin flaşı olarak “Ermeni basınının yaydığı Silahlı Kuvvetler Birimleri`mizin istihbarat provokasyonu operasyonu yaptığıyla ilgili bilgiler dezenformasyondur ve ön cephedeki durumu yansıtmıyor” cümlesinde başlıktan farklı bir bilgi paylaşılmış ermeni basınında Azerbaycan tarafının yaptığı iddia edildiği istihbaratın yalan haber olduğu savunulmuştur. Konuyla ilgili iki taraftan birinin yaptığı haber dezenformasyondur. Haberın hangi tarafca doğru yazıldığı eğer varsa üçüncü bir kaynaktan araştırılarak tespit edilebilir. Haberde kullanılan “düşman o kadar korkuyor ki, sivilleri, koyun ve keçileri bile tehlike olarak görüyor” cümlesinde düşmanı aşağılamaya baş

vurulmuş ve korkak olarak gösterilmiştir. Haberde olay anıyla ilgi bir fotoğraf kullanılmamış, onun yerine Savunma Bakanlığı'nın binasının fotoğrafı kullanılmıştır.

“Ermenistan Dışişleri Bakanlığı, Rusya'nın Azerbaycan'a silah tedarikini eleştirdi” başlıklı news.am'in hazırladığı haberin başlığında haberin kaynağı belirtilmiştir. Haber başlığından “eleştirdi” kelimesi ile bakanın Rusya devleti'ni çok sert eleştirdiği anlaşılmaktadır. Haber incelendiği zaman ise Rusya'yla yakın ilişkiler içerisinde olan ve silahlarını Rusya'dan alan Ermenistan devleti, rusya'nın aynı zamanda düşman ülke olan Azerbaycan tarafına da silah satmasına sitemkar yaklaşmıştı görülmektedir. Haberin flaş cümlesi “Ermenistan Dışişleri Bakanı Edward Nalbandian, Rusya'nın Azerbaycan'a silah tedarikini eleştirdi” cümlesi incelendiği zaman, bu fikirleri kimin seslendirdiği ortaya çıkmakta, hangi platformda söylendiği ise belirtilmemektedir. Haberin özetine bakıldığı zaman dışişleri bakanı Nalbandian'ın bu sözleri Rusya'nın yerel gazetesine röportajı zamanı anlattığı, Rusya'nın onlara birlikte Azerbaycan tarafına da silah satmasını beğenmediklerini açıklamıştır. Haberde silahlarla ilgili bir fotoğraf kullanılmı, röportajla ilgili hiç bir fotoğrafa yer verilmemiştir.

Çizelge 4.7: News.am ve Trend.az haber sitesinde 10 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

10 Mart Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	---	“Karabağ ordusu: Düşmanın kendi askerlerini koyunlarla kıyasladığı ilk durum değil.”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	---	“Düşman Karabağ-Azerbaycan devletleri arasında Çarşambadan Perşembe sabahının erken saatlerine kadar Temas Hattı boyunca ateşkesi ihlal etmeye devam etti”

Çizelge 4.7: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 10 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Özeti	---	Düşman, çarşambadan perşembe sabahının erken saatlerine kadar Temas Hattı boyunca ateşkesi 850 den fazla ihlal etti. Azerbaycan tarafı Ermeni Silahlı Kuvvetleri`nin Azerbaycan sivillerine ateş ettiğini ve hatta “koyun sürülerinin tehlike olduklarını iddia ettiği” yanlış bilgi yaydığını ekledi.
Haberin Kaynağı	---	DKC Savunma Ordusu`nun basın servisi
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

10 mart 2016 tarihinde news.am de yayımlanan haberde kullanılan “Karabağ ordusu: Düşmanın kendi askerlerini koyunlarla kıyasladığı ilk durum değil” haber başlığında “düşman” kelimesi kullanılmış ve düşmanı aşağılama yöntemine baş vurmuştur. Başlıkta hangi olayla ilgili böyle bir tabir kullanıldığı belirtilmemiştir. Haberın “Düşman Karabağ-Azerbaycan devletleri arasında çarşambadan perşembe sabahının erken saatlerine kadar Temas Hattı boyunca ateşkesi ihlal etmeye devam etti” flaş cümlesinde başlıkta belirtilen konudan farklı konuya değinilmiş, düşman kelimesi kullanılarak yine azerbaycan tarafının belirtilen günlerde ateşkesi ihlal ettiği bilgisi ortaya atılmıştır. Haberın özetine bakıldığı zaman Ermeni tarafın iddiasına göre Azerbaycan belirtilen zaman dilimlerinde 850 den fazla ateş açarak ateşkesi ihlal etmiştir. Her iki tarafta da belirtilen rakamların doğruluğu tartışılmaya açık konudur. Her iki devlet kendi medyasında diğeri ile ilgili abartılı haberler kullanmakta ve bu da haber kirliliğini arttırmaktadır. Haberde Azerbaycan tarafının sivillere ateş açtığı, bir önceki gün yayımladıkları ermeni tarafının “koyunlardan da korktuğu” ifadesinin yalan haber olduğu, azerbaycan tarafının kendi askerlerini “koyunlarla kıyasladığı” ilk durum değil ifadesi kullanılarak karşı tarafın askerlerini aşağılama ve küçük görme gibi ifadeler kullanılmıştır. Haberde kullanılan fotoğraf olayla ilgisiz olup sadece fotoğraf bulundurmak amacıyla seçilmiştir.

Çizelge 4.8: News.am ve Trend.az haber sitesinde 11 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

11 Mart Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Savunma Bakanlığı: Ön cephede düşmanın askeri teçizatı imha edildi ve düşman canlı kayıp verdi”	“Karabağ Savunma Bakanlığı: Azerbaycan propagandası başka bir kurgulamayı sunar”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Ermeni Silahlı Kuvvetleri: cephenin Ağdam bölgesi yönünde bir sonraki sabotajı, engellendi”	“Cuma günü Azerbaycan propagandası Ermeni askerlerinin saldırgan eylemine yanıt olarak Azerbaycan silahlı kuvvetlerinin harekete geçtiği ve “ 15 sabotajçıyı ve birkaç askeri teçizatı” ortadan kaldırdıklarıyla ilgili “bilgi” yaydı”
Haberin Özeti	Temas hattındaki Ermeni pozisyonları, Silahlı Kuvvetler tarafından düşmanın eylemlerine cevap olarak verilen önleyici tedbirler ve gelecekte bu tür provokasyonların önlenmesi sonucu yok edildi. Sonuç olarak, yaklaşık 10-15 düşman kuvvetleri ve askeri teçizat imha edildi.	Ermenistan tarafı “Bakü'nün propagandacıları operasyon sırasında ağır top ve İHA'ların da kullanıldığının belirttiklerini söylüyor” açıklanmasında bulundu. Düşman kendisi perşembe gecesi geç saatlerden cuma sabahı erken saatlere kadar bir keşif sızması girişiminde bulundu. Ermeni tarafının 15 kişinin kaybına yol açtığı yalanlarına gelince, bu, Azerbaycan propagandacılarının, gerçekte yerine yetmesi istenilen hayallerinden başka bir şey değildir ifadesi kullandı.
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı Basın Servisi	Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

11 mart 2016 tarihli trend.az haber sitesinde yayımlanan “Savunma Bakanlığı: Ön cephede düşmanın askeri techizatı imha edildi ve düşman canlı kayıp verdi” başlığı incelendiği zaman, karşı taraftan düşman diye bahsedilerek karşı taraftın bir istihbarat girişiminde bulunduğunu ve Azerbaycan tarafının olayı fark etmesi sebebiyle olayın karşı tarafın kayıp vererek geri çekilmesinden bahs ederek kendi askerlerinin üstünlüğüne değinmiştir. Haberin flaş cümlesinde “Ermeni Silahlı Kuvvetleri cephenin Ağdam bölgesi yönünde bir sonraki sabotajı, engellendi ” diyerek bu olayın ilk defa yaşanmadığını, daha önce de bu tür olaylarla karşılaşıldığının altı çizilmiştir. Flaş cümlede düşman kelimesi yerine kimden bahsedildiği açıkca vurgulanmış ve olayın nerede geliştiğine de değinilmiştir. Haberin içeriğine bakıldığı zaman olayda 10-15 e yakın canlı kuvvet ve askeri techizatın yok edildiği belirtilmiştir. Haberin kaynağı Savunma Bakanlığı olduğu halde ve bu bilginin haberin başlığında kullanılarak haberin tartışmaya açık olamadığı vurgulandığı halde, olayla ilgili her hangi bir resmin bulunmaması olayın doğruluğuna şühpe düşürmektedir.

Aynı haberle ilgili olarak news.am haber sitesinin “Karabağ Savunma Bakanlığı: Azerbaycan propagandası başka bir kurgulamayı sunar” başlıklı haberinde karşı tarafın yaptığı haberle ilgili alaycı bir tavır takınılmıştır. Yapılan haberin sadece bir propaganda olduğu ve çok iyi haber kurgulayıp yaptığı yazılarak, Azerbaycan tarafının yalan haber yaptığı savunulmuştur. Bu açıklamanın kaynağı olarak Savunma Bakanlığı'nın haberin başlığında belirtilmesiyle Ermeni tarafın yaptığı haberin daha inanılır olduğu vurgulanmak istenmiştir. “Cuma günü Azerbaycan propagandası Ermeni askerlerinin saldırgan eylemine yanıt olarak Azerbaycan silahlı kuvvetlerinin harekete geçtiği ve “ 15 sabotajçıyı ve birkaç askeri teçizatı” ortadan kaldırdıklarıyla ilgili “bilgi” yaydı ” flaş cümlesinde yine başlıkla alakalı cümle kullanılmış karşı tarafın iddiası açık olarak yazılmıştır. “bilgi” kelimesini tırnak içinde kullanarak aslında bu bilginin yalan olduğuna gönderme yapılmıştır. Haberin özeti incelendiği zaman aslında bu olayın tam tersi olduğu, Azerbaycan tarafının saldırgan eylemde bulunduğu iddia edilmiştir. Bu olayın ise sadece olması istenen “hayal ürünü” olduğu söylenerek karşı taraf aşağılanmaya çalışılmıştır. Yine haberle ilgili bir fotoğrafın kullanılmaması, Azerbaycan tarafının başka bir

şey iddia ederken, ermeni tarafının tamamen tersini iddia etmesi olayla ilgili taraflardan birinin dezenformasyona baş vurduğunu göstermektedir.

Çizelge 4.9: News.am ve Trend.az haber sitesinde 12 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

12 Mart Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Savunma Bakanlığı: Ermeniler, askerlerinin ölümlerini trafik kazası olduğunu söylüyor”	---
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Ermeni tarafı, her zaman olduğu gibi, ölümlerle sonuçlanan askeri olayları kasten gizlemekte ve farklı adlar altında halka ileterek kafa karışıklığı yaratmaktadır.”	---
Haberin Özeti	Ermeni tarafı askerlerin ölümünün trafik kazaları, hastalıklar, görünmemiş kazalar ve silahla dikkatsiz davranma olarak kitleye sunmaktadırlar. Savunma Bakanlığı, “Ermeni tarafı işgal altındaki bölgelerde askerlerin ölümlerini ilan etmek zorunda kalsa da, Dağlık Karabağ'dan çağrılanların ölümlerini başarılı şekilde gizlemek ve insanları yanıltmak suretiyle aldatmaktadırlar” açıklamasında bulundu.	---
Haberin Kaynağı	Azerbaycan Savunma Bakanlığı	---
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

12 mart 2016 tarihli “Savunma Bakanlığı: Ermeniler, askerlerinin ölümlerini trafik kazası olduğunu söylüyor” başlıklı haberde olayın ne olduğu belirtilmemiş, sadece karşı tarafın askerlerinin ölümüne değinilmiş ve karşı taraf yalan haber yazmakla suçlanmıştır. Haberin Savunma Bakanlığı tarafından

açıklandığı başlıkta belirtilse de olayın tam olarak ne olduğu açıklanmamıştır. “Ermeni tarafı, her zaman olduğu gibi, ölümle sonuçlanan askeri olayları kasten gizlemekte ve farklı adlar altında halka ileterek kafa karışıklığı yaratmaktadır ” cümlesinin kullanıldığı haberin flaşında haberleri yayımlarken dezenformasyona ve misenformasyona baş vurduklarını iddia etmiş, “her zaman olduğu gibi” kelimesi kullanılarak ise bu olayların bir defaya mahsus olmadığı, bir kaç kez tekrarlandığını vurgulamıştır. Haberin içeriğine bakıldığı zaman, olayın sıcak haber olmadığı ve bir genelleme yapılarak anlatıldığı görülmektedir. Haberde Azerbaycan tarafının askerleri ile ermenistan askerleri arasında kıyasama yapılmış ve hep karşı tafaın askerlerinin ölümüne değinilerek Azerbaycan askerleri üstün tutulmuştur.

Çizelge 4.10: News.am ve Trend.az haber sitesinde 14 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

14 Mart Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Savunma Bakanlığı: Ermeni silahlı kuvvetleri ön cephede ateşkesi 124 kez ihlal etti”	---
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Ermeni silahlı kuvvetleri gün boyunca cephenin çeşitli yönlerinde 124 kez ateşkesi ihlal etti”	---
Haberin Özeti	Dağlık Karabağ Ordusu “Ermenistanın İjevan ilinin isimsiz yüksekliklerinden ve diğer yüksekliklerden Azerbaycan`ın çeşitli mevkilerini ateşe maruz bırakmıştır. Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri, düşmanın ateş ettiği noktalara, mevkilerine ve sengerlere 129 el ateş etmek durumunda kalmıştır.	---
Haberin Kaynağı	Azerbaycan Savunma Bakanlığı	---
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

14 mart 2016 tarihli ‘‘Savunma Bakanlığı: Ermeni silahlı kuvvetleri ˆn cephede ateşkesi 124 kez ihlal etti’’ haber başlığında son dˆnemlerde ateşkes rejiminin ˆok fazla ihlal edildiği ve bunun Ermenistan tarafından yapıldığı belirtilmiştir. Haberin kaynağı başlıkta olarak Savunma Bakanlığı belirtilmiştir. ‘‘Ermeni silahlı kuvvetleri gˆn boyunca cephenin ˆeřitli yˆnlerinde 124 kez ateşkesi ihlal etti’’ cˆmlesinin kullanıldığı haberin flaşında da başlıkla aynı bilgi paylaşılmış ve yine rakam aˆıklanmıřtır. Haberin iˆeriđine bakıldığında ateşin hangi taraflardan aˆıldıđı, hangi mevkilerin ateşe maruz kaldığı aˆıklanmıřtır. Cevap ateşi olarak ta Azerbaycan tarafının 129 defa karşılık vermek zorunda kaldığı belirtilmiştir. Haberde rakam belirtilse bile, ateşkesin ilk olarak hangi ˆkle tarafından başlandığı ve rakamların doğruluğu řˆphe doğurmaktadır.

ˆizelge 4.11: News.am ve Trend.az haber sitesinde 15 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin ˆizelgesi

15 Mart Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	---	‘‘Ermenistan`ın Tavuş eyaletinde Asker ˆldˆ’’
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	---	‘‘Asker Kamo Martirosyan, 19, Pazartesi gˆnˆ Ermenistan`ın Tavush eyaletinde silah yarası sonucu hayatını kaybetti’’
Haberin ˆzeti	---	Asker Kamo Martirosyan Armavir Eyaletindeki Vagharshapat kasabasından doğmuş ve 2014 sonbaharında orduya alınmış ve Tavuş ilˆesinde, Noyemberyan kasabasinda bir askeri birlikte gˆrev yapmıştır. Pazartesi gˆnˆ Ermenistan`ın Tavush eyaletinde silah yarası sonucu hayatını kaybetti.
Haberin Kaynağı	---	Belirtilmemiş
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

15 mart 2016 tarihli ‘‘Ermenistan`ın Tavuş eyaletinde Asker ˆldˆ’’ başlıklı haberde, gerˆekleřen olayın ne olduğu başlıkta aˆık şekilde sunulmuştur.

Olayda askerin ölmesi, olayın hangi eyaletde gerçekleşmesi olayın içeriğini okumaya gerek kalmadan anlatılmıştır. “Asker Kamo Martirosyan, 19, Pazartesi günü Ermenistan'ın Tavush eyaletinde silah yarası sonucu hayatını kaybetti” flaş cümlesinde artık askerin ismi, yaşı, hangi gün öldüğü gibi bilgilerin hepsi verilmiştir. Haberi okuduğumuz zaman haberde askerin ölümüyle ilgili hiç bir resim paylaşılmamış, haberin kaynağı belirtilmemiş, askerin kim tarafından öldürüldüğü ile ilgili hiç bir açıklama yapılmamış ve ölüm sebebinin araştırıldığı belirtilmiştir. Haberde karşı tarafı suçlayıcı tavırda bir başlık kullanılmış olsa da askerin kendi taraflarında çıkan bir problem nedeni ile de ölme ihtimali mümkündür. Haberin başlığında okuyucunu yanıltma yöntemi kullanılmıştır.

Çizelge 4.12: News.am ve Trend.az haber sitesinde 18 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

18 Mart Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“AGİT, Dağlık Karabağ ihtilafı taraflarını Novruz ve Paskalya bayramı öncesinde gerginlik yaratmamaya çağırıyor”	“Savunma Bakanlığı: Ermeni Silahlı Kuvvetleri, yalnızca bir şartla verilen ateşkes ilanına bağlı kalacak” “Karabağ'da Asker öldü”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“AGİT Ofis Başkanı Kişisel Temsilcisi Anzhi Kasprzyk, Dağlık Karabağ ihtilafının her iki tarafını, Novruz, Paskalya bayramları arafesinde taraflar arasında gerginliğe yol açabilecek ateşkes ihlallerine uymayan her türlü hareketten uzak olmaya davet etti”	“Ermenistan Savunma Bakanlığı'nın açıklamasına göre Ermenistan Silahlı Kuvvetleri, Ermenistan sınırlarında ateşkes kesin olarak uymaya hazırdır ve Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin yukarıda belirtilen çağrıya olumlu yanıt vermesi durumunda, askeri çatışmaların tırmanmasına neden olabilecek herhangi bir eylemde bulunmayacaktır” “Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Ordusu askeri Hovhannes Harutyunyan (1997 doğumlu) Perşembe günü akşam saat 5.30 civarında ölümcül şekilde yaralandı”

Çizelge 4.12: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 18 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Özeti	“AGİT Ofis Başkanı Kişisel Temsilcisi Anzhi Kasprzyk Azerbaycan ve Ermenistan tarafını Nevruz ve Pakalya öncesi ateşkesi korumayı önerdi. Taraflar sınırdaki en son gelişmeler hakkında bilgilendirdiler ve her iki taraf da köylerin temas hattına yakın olduğunu ve sınır bölgelerindeki sakinler ateşkes rejiminin ihlal edildiğini belirtti.”	Kasprzyk Nevruz ve Paskalya bayramında Ermeni ve Azerbaycan taraflarını ateşkes kesinlikle uymaya çağırıldı. Ermenistan Silahlı Kuvvetleri,Azerbaycan`ında uyması durumunda Ermenistan sınırlarında ateşkes kesin olarak uymaya hazırdır. Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Ordusu askeri Hovhannes Harutyunyan (1997 doğumlu) Savunma Ordusu ünitesinde silah kullanma kurallarının ihlali nedeniyle öldü.
Haberin Kaynağı	AGİT Ofis Başkanı Kişisel Temsilcisi Anzhi Kasprzyk	Ermenistan Savunma Bakanlığı Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

18 mart 2016 tarihli trend.az haber sitesinde “AGİT, Dağlık Karabağ ihtilafı taraflarını Novruz ve Paskalya bayramı öncesinde gerginlik yaratmamaya çağırıyor” başlıklı haberle, news.am haber sitesinde “Savunma Bakanlığı: Ermeni Silahlı Kuvvetleri, yalnızca bir şartla verilen ateşkes ilanına bağlı kalacak” başlıklı haber aynı konuyu ele almaktadır. Trend.az sitesindeki başlıkta, yaklaşan bayram günleriyle alakalı olarak her iki tarafın da ateşkesi ihlal edebileceğini göz önünde bulundurarak AGİT tarafından uyarıldığını ve ateşkes bağı kalınması gerektiğini belirtmiştir. News.am sitesindeki başlıkta ise ateşkes ilanından bahs edilmiş, bu ilanın kim tarafından verildiği açıklanmamış ve bu ilana bağı kalınması için bir şart ireli sürülmüştür. Haberin başlığında Savunma Bakanlığı tarafından açıklama yapıldığı belirtilmiş ve kaynak başlıkta açıkça gösterilmiştir. Trend.az sitesinde “AGİT Ofis Başkanı Kişisel Temsilcisi Anzhi Kasprzyk, Dağlık Karabağ ihtilafının her iki tarafını, Novruz Paskalya bayramları arafesinde taraflar arasında gerginliğe yol açabilecek ateşkes ihlallerine uymayan her türlü hareketden uzak olmaya davet etti” haberin flaş cümlesinde bu açıklamanın kim tarafından verildiği

belirtilmiştir. Bu uyarıya ihtiyaç duyulması aslında daha öncelerde de bu bayramlar zamanı ateşkesin ihlal edildiğinin göstergesidir. Azerbaycan tarafı uyarıyı açıklamış amma uyup uymayacağı ile bağlı hiç bir açıklama yapmamıştır. News.am sitesinde ise “Ermenistan Savunma Bakanlığı'nın açıklamasına göre Ermenistan Silahlı Kuvvetleri, Ermenistan sınırlarında ateşkese kesin olarak uymaya hazırdır ve Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin yukarıda belirtilen çağrıya olumlu yanıt vermesi durumunda, askeri çatışmaların tırmanmasına neden olabilecek herhangi bir eylemde bulunmayacaktır” flaş cümlesini kullanmıştır. Yine haberin kaynağı belirtilmiş amma uyarının kim tarafından yapıldığı belirtilmemiştir. Ermenistan tarafı bu uyarıya sadık kalmak için Azerbaycan tarafına bağlı olduklarını belirtmiştir. Sorumluluğu kendi üstlerinden atmış ve Azerbaycan tarafına yüklemiştir. Bununla da her zaman ateşkese bağlı olduklarını belirtmek istemiştir. Trend.az haber sitesi haberde OSCE (AGİT) yazısı kullanmış ve kaynak olarak Anzhi Kasprzky verilmiştir. Onun kendi yaptığı açıklamadaki cümleler kullanılmıştır. Ermeni haber sitesinde ise ateşkes sınırındaki asker fotoğrafı kullanılmış ve kaynak başlıktan beri açık kullanılmıştır. Her iki haber sitesi de ateşkese bağlı kalabileceklerini belirtse ve ateşkes ihlali için birbirlerini suçlasa da ihlal oluştuğu durumda hangi ülke tarafından başlatıldığı bilinmemekte çünkü durmadan karşı taraf suçlanmaktadır.

“Karabağ'da Asker öldü” başlığı ile 18 mart'ta news.am haber sitesinde yayımlanan haber başlığında asker ölümü belirtilmiş ama askerin neden öldüğü veya kim tarafından öldürüldüğü gibi bilgiler paylaşılmamıştır. Haberin flaş cümlesinde “Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Ordusu askeri Hovhannes Harutyunyan (1997 doğumlu) Perşembe günü akşam saat 5.30 civarında ölümcül şekilde yaralandı.” açıklaması yapılmış ve askerin kimliği açıklanmış ve yara aldığı belirtilmiştir. Başlık okunduğu zaman askerin düşman tarafından da öldürülebileceği bir başlık kullanılmış, flaş cümlesinde ise aslında askerin yara aldığı ve yaşadığı anlaşılmaktadır. Haebrin özetinde ise aslında askerin yalnız silah kullanma sebeble yaralandığı daha sonra ise öldüğü anlaşılmaktadır. Haberde askerle ilgili hiç bir fotoğraf kullanılmamış, kaynak olarak ise DKC Savunma Bakanlığı belirtilmiştir. Haberde ölümün nedenleri

tam olarak belirtilmediği için bir çarpıtılma bulundurup bulundurmadığı kesin değildir.

Çizelge 4.13: News.am ve Trend.az haber sitesinde 22 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

22 Mart Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Bayram günlerinde cephe hattında durum gerginleşti”	---
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Ermeni Silahlı Kuvvetleri, cephenin çeşitli yönlerinde ateşkes rejimini 143 kez ihlal etti”	---
Haberin Özeti	Ermenistan Cumhuriyeti'nin bazı illeri ve yüksekliklerinden Azerbaycan'ın yükseklikleri ve mevkileri bayram günleri boyunca ateşe maruz kalmıştır. Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri operasyon şartlarına uygun olarak düşmanın pozisyonları ve sengerlerine 153 kez cevap ateşi açmıştır.	---
Haberin Kaynağı	Azerbaycan Savunma Bakanlığı basın servisi	---
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

22 mart 2016 tarihli trend.az haber sitesinde “Bayram günlerinde cephe hattında durum gerginleşti” başlıklı haberde bir önceki anlaşmaya sadık kalınmadığı, ateşkesin ihlal edildiği belirtilmiştir. Bu haber başlığı yalnız ele alındığı zaman hangi bayramlardan bahs edildiği, kimler tarafından ateşkesin ihlal edildiği bildirilmemektedir. Haber “Ermeni Silahlı Kuvvetleri, cephenin çeşitli yönlerinde ateşkes rejimini 143 kez ihlal etti” flaş cümlesinde ateşkesin Ermeniler tarafından ihlal edildiğini ve ateş sayısı belirtilerek son dönemde ateş sayısının arttığı belirtilmiştir. Haber içeriğinde Ermenilerin hangi yüksekliklerden ateş ettiğine, hangi mevkilerin ateşe maruz kaldığına

değnilmiştir. Haberde fotoğraf olarak asker resmi kullanılmış, kaynak olar ise Savunma Bakanlığı gösterilmiştir. Olayın başka bir tarafca değerlendirilmemesi haberdeki bilgilerin doğru olup olmadığı konusunu şüphe altında bırakmaktadır.

Çizelge 4.14: News.am ve Trend.az haber sitesinde 24 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

24 Mart Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Savunma Bakanlığı: Ermenistan AGİT Minsk Grubu Başkanlarının bayram günlerinde ateşkese uyma çağırısını reddetti”	“Karabağ Savunma Bakanlığı : Azerbaycan, önemli bayramlar ve toplantılar öncesinde durumu gerginleştiriyor”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Ermeni tarafı, yaptıkları provokasyonları gizlemek için dezenformasyon yaymayı tercih ediyorlar.”	“Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Bakanlığı Perşembe günü bir bildiri yayınladı.”
Haberin Özeti	Nevruz bayramı sırasında ve tatillerde, Ermeni Silahlı Kuvvetleri`i birimleri ağır makineli silahlar, harçlar kullanarak temas hattındaki gerginliği önemli ölçüde artırmış ve 19 Mart'ta asker Rustamov Ased Vahid oğlu ve 20 Mart'ta asker Çavuş Hasanov Nijat Jabrayil oğlu yaralanmıştır. Bu Ermenistan tarafının yaptığı ilk eylem değildir. Azerbaycan tarafı, arabuluculara ve tüm uluslararası örgütlere Ermeni tarafının dezenformasyonuna uymama ve provokasyonlarına gerekli cevap verilmesi çağrısında bulunmuştur.	Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı, yapılan anlaşmalara bağlı olduğunu ve asla saldırganlık yapmadığını açıkladı. Azerbaycan ordusunda 19 ve 20 Mart tarihlerinde oluşan yaralanma hadiselerinin DKC ile bir ilgisi olmadığını açıkladı. Bu olayın nedenleri Azerbaycan Ordusunda aranmalıdır. Önemli devlet tatilleri, önemli toplantılar öncesinde temas hattındaki durumu gerginleştirmeye başvuran Azerbaycan tarafıdır.
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı	Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

24 mart 2016 tarixli trend.az haber sitesinde yayımlanan “Savunma Bakanlığı: Ermenistan AGİT Minsk Grubu Başkanlarının bayram günlerinde ateşkese uyma çağırısını reddetti” başlıklı haberle, news.am haber sitesinde yayımlanan “Karabağ Savunma Bakanlığı : Azerbaycan, önemli bayramlar ve toplantılar öncesinde durumu gerginleştiriyor” başlıklı haber aynı olaya dayanmaktadır. Azerbaycan haber sitesindeki haber başlığında, haberin kaynağı başlıkta belirtilerek ateşkesin ihlal edildiğini ve bu ihlalin karşı taraf yani Ermenistan tarafından gerekleşdiği söylenmiştir. Ermenistan haber sitesinde ise, yine kaynak başlıkta belirtilmiş ve suçlu olarak Azerbaycan tarafı gösterilmiş, ihlal nedeninin karşı taraf olduğu ve bunu ilk defa yapmadığı, daha nceler de bu durumlar karşılaştıklarına vurgu yapılmıştır. “Ermeni tarafı, yaptıkları provokasyonlarını gizlemek için dezenformasyon yaymayı tercih ediyorlar” cümlenin kullanıldığı trend.az haber sitesindeki haberin flaşında karşı taraf dezenformasyon yaymakla suçlanmış, tüm suçun aslında Ermenistan tarafında olduğu, provokasyonların onlar tarafından yapıldığını ve dünyayı ve kendi insanlarını yalan bilgi yayarak kandırdıklarına inandırılmaya çalışılmıştır. “Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Bakanlığı Perşembe günü bir bildiri yayınladı” cmleni kullanılan ermeni haber sitesinin flaşında ise bakanlık tarafından bir bildiri yayınlandığı ama bu bildirin neden bahsettiği, ne anlam taşıdığı açıklanmamıştır. Azerbaycan haber sitesi bayram tatilleri zamanı Ermeniler tarafından ateşkesin ihlal edildiğini, sürekli ateş açtıklarını ve hatta iki askerin yaralandığını söyleyerek haberde Ermenistan tarafını suçlamakta, diğer taraf ise Azerbaycan tarafının açıkladığı bu bilginin dezenformasyon olduğunu, hatta diğer tarafın sürekli ateş ettiği düşüncesini ortaya atmaktadır. Her iki haber sitesi de haberde olayla ilgili bir fotoğraf kullanmamış, haber kaynağını başta belirtmiştir. Taraflardan birinin yayınladığı haber dezenformasyondur.

Çizelge 4.15: News.am ve Trend.az haber sitesinde 26 mart 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

26 Mart Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
	<p>“Ermeni Silahlı Kuvvetleri`ne mahsus askeri techizat mahv edildi ve düşman canlı kayıp verdi”</p>	<p>“Azerbaycan'ın bombalaması sonucu Karabağ köylüsü yaralandı”</p>
Haberin Flaşı	<p>“Savunma Bakanlığı: Ciddi kayıpları olan Ermenilerin sahtekarlıklarını kesinlikle reddediyoruz”</p> <p>“Düşman provokasyonu engellendi.”</p> <p>“Azerbaycan Silahlı Kuvvetlerinin açtığı ateş sonucu ermeni tarafından sivillerde yaralanmalar olması konusunda karşı tarafının yaydığı bilgiler gerçeği yansıtmıyor”</p>	<p>“Düşman Karabağ-Azerbaycan muhalif kuvvetleri arasındaki Temas Hattı boyunca ateşkesi ihlal etmeye cuma gününden cumartesi sabahının erken saatlerine kadar devam etti”</p> <p>Temas Hattı boyunca Azerbaycan tarafı ateşkesi ihlal etmeye devam etti. Bu süre zarfında Azerbaycan silahlı kuvvetleri Ermeni ordusuna 2.500'den fazla atış yaptı. Ziraat faaliyetlerinde bulunan Taghavard köyü sakini Yervand Pirumyan (1989 doğumlu) bombalama sonucu yaralandı. Ancak Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Ordusu'nun öncü birimlerinin yaptığı cevap ateşi sonucu olarak, düşmanın saldırgan "aktifliği" bastırıldı.</p>
Haberin Özeti	<p>26 Mart'ta Silahlı Kuvvetlerin temas hattında Ermeni Silahlı Kuvvetlerinin askeri techizatı mahv edildi ve düşman canlı kayıp verdi.</p> <p>Askeri araçlar ve düşmanın pozisyonları, askeri birimlerimizin keskin cevap ateşi sonucunda yerlebir oldu.</p> <p>Azerbaycan tarafının sadece askeri mevkilere ateş ettiğini açıklandı. Karşı tarafın ise her zaman olduğu gibi, kayıplarını kamudan gizlediğini söyledi.</p> <p>“Ermeni medyasının Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin sivillere ateş açtığını belirtmesinden sonra Azerbaycan tarafı Silahlı Kuvvetlerin birimlerinin yalnızca düşman mevkilerini, askeri tesislerini ve araçlarını ve iletişim kablolarını hedeflediğini belirtti. Ermenistan'ın askeri-politik rejimi temsilcilerinin cepheye ziyaretinden sonra, temas hattı boyunca gerginlikte bir artış var ve bu yapay olarak durumu keskinleştirmek maksadı taşımaktadır.</p>	<p>Temas Hattı boyunca Azerbaycan tarafı ateşkesi ihlal etmeye devam etti. Bu süre zarfında Azerbaycan silahlı kuvvetleri Ermeni ordusuna 2.500'den fazla atış yaptı. Ziraat faaliyetlerinde bulunan Taghavard köyü sakini Yervand Pirumyan (1989 doğumlu) bombalama sonucu yaralandı. Ancak Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Ordusu'nun öncü birimlerinin yaptığı cevap ateşi sonucu olarak, düşmanın saldırgan "aktifliği" bastırıldı.</p>
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı	DKC Savunma Bakanlığı
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

26 mart 2016 tarihli “Ermeni Silahlı Kuvvetleri`ne mahsus askeri techizat mahv edildi ve düşman canlı kayıp verdi” başlıklı trend.az haber sitesinde yayımlanan haber başlığı incelendiği zaman düşman ülke ile bir çatışma çıktığı ve bunun sonucunda düşmanın canlı ve techizat kaybı verdiği anlaşılmaktadır. Bu çatışmanın hangi sebeple çıktığı, hangi ülke tarafından başlatıldığı ve neden başlatıldığı gibi bir açıklama bulunmamaktadır. “Düşman provokasyonu engellendi” haber flaşı ola cümlede ise yine olayla ilgili geniş bir açıklamaya yer verilmemiş sadece düşmanın provakasyonda bulunduğu açıklanmıştır. Haberin içeriğine bakıldığı zaman düşman tarafından açılan ateşin Azerbaycan askerleri tarafından susturulduğu ve karşı tarafın kayıplar vererek geri çekildiği anlaşılmaktadır. Haberde geçen “karşı tarafın her zaman olduğu gibi kayıplarını kamudan gizlediği” ifadesiyle karşı taraf sürekli yalan haber yayımlamakla, hep daha zayıf olarak sürekli kayıp veren olmakla suçlanmıştır. Haberde kullanılan fotoğrafta olay yerinin insansız hava aracıyla çekilmiş resmi kullanılmıştır. Amma fotoğrafın kesin olarak o olay zamanı kaydedilip edilmediği bilinmemektedir. Haberin kaynağı olarak Savunma Bakanlığı belirtilmiş ve Azerbaycan için güvenilir kaynağa dayanılmıştır.

“Azerbaycan'ın bombalaması sonucu Karabağ köylüsü yaralandı” haber başlığının yer aldığı news.am haber sitesinde Azerbaycan tarafı karşı tarafı bombalama ile suçlanmaktadır. Eğer öyle bir şey var ise de her hangi bir sebep belirtilmemiştir. “Savunma Bakanlığı: ciddi kayıpları olan Ermenilerin sahtekarlıklarını kesinlikle reddediyoruz” başlıklı trend.az haber sitesindeki haberde kaynak olarak Savunma Bakanlığı belirtilerek Ermenistan tarafı sahtekarlıkla suçlanmış ve kendi kayıplarının üzerini örtmek için böyle bir haber yapma ihtiyacı duydukları iddia edilmiştir. “Düşman Karabağ-Azerbaycan muhalif kuvvetleri arasındaki Temas Hattı boyunca ateşkesi ihlal etmeye cuma gününden cumartesi sabahının erken saatlerine kadar devam etti” Azerbaycan tarafının “düşman” olarak bahsedildiği haberin flaş cümlesinde ateşkes ihlalının ne zaman başladığı ve ne zamana kadar devam ettiği belirtilmiş ve Azerbaycan ateşkesi sürekli ihlal eden taraf olarak gösterilmeye çalışılmıştır. Haberin içeriğine bakıldığı zaman Azerbaycan tarafı ateş açmak ve karşı tarafı bombalamakla suçlanmış ve bu saldırı zamanı sivil vatandaşın yaralandığı

belirtilmiştir. Haberde geçen “saldırgan “aktiflik”” ifadesi ile aktifliğin aslında gerkesiz aktiflik olduğu, saldırganlıkla aynı anlamda olduğu belirtilmeye çalışılmıştır. “Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri`nin açtığı ateş sonucu ermeni tarafından sivillerde yaralanmalar olması konusunda Ermeni tarafının yaydığı bilgiler gerçeği yansıtmıyor” trend.az sitesindeki haberin flaş cümlesinde ise, bütün diğer haberdeki bilgiler yalanlanmış ve Ermenistan haber siteleri yanlış bilgi yaymakla suçlanmıştır. Haberde sivillere ateş açılmadığı ve olayın karşı tarafın hamlesi sonucunda sadece onları susturmak amaçlı başladığı belirtilmiştir. Ermeni haber sitesi yalancılıkla suçlanmıştır. Her iki haber sitesinde olayla alakalı olmayan fotoğraflar kullanılmış ve her iki haberde kaynak olarak Savumna Bakanlığı belirtilmiştir. Olayı her iki taraf farklı aktarmakta ve taraflardan biri yalan bilgi yaymaktadır.

4.7.2 Nisan 2016 tarihlerinde Dağlık Karabağ`la ilgili yayınlanan haberlerin incelenmesi

Çizelge 4.16: News.am ve Trend.az haber sitesinde 1 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

1 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Ön cephede durum gergin hal aldı”	“Dışişleri Bakanlığı: Ermenistan ve Azerbaycan cumhurbaşkanları görüşmedi, çünkü Aliyev'in söyleyecek hiçbir şeyi yoktu”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Ermeni Silahlı Kuvvetleri, cephe hattının çeşitli yönlerinde 60 milimetre harç kullanarak, gün boyu 142 kez ateşkes rejimini ihlal etti”	“Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in söyleyecek hiçbir şeyi olmadığı için Ermenistan ve Azerbaycan cumhurbaşkanları Washington D.C.'de görüşmedi”
Haberin Özeti	Ermeni tarafı Ermenistan'ın İjevan bölgesindeki İsimsiz yüksekliğinden Azerbaycan`ın çeşitli isimsiz yükseklerindeki mevkillerine gün boyu ateş etmişler.Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri,söz konusu durumun şartlarına göre düşman mevkillerine 145 kez cevap ateşi açmıştır.	Ermeni ve Azerbaycan cumhurbaşkanları Perşembe ve Cuma günleri yapılan Nükleer Güvenlik Zirvesi çerçevesinde ABD başkentindeydiler. Aliyev`in tüm yaptığı Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı`nın söyledikleri mantığın ötesinde hareketlerdir. Kocharyan, bunu, iki cumhurbaşkanının toplantısının gerçekleşmemesinin ana nedeni olarak kabul etmektedir.
Haberin Kaynağı	Savuma Bakanlığı	Ermenistan Dışişleri Bakanı Yardımcısı Shavarsh Kocharyan
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

1 nisan 2016 tarihli trend.az haber sitesinde yayımlanan “Ön cephede durum gergin hal aldı” başlıklı haberi incelediğimiz zaman uzun zamandır devam eden ateşkesin bozulduğunu ve iki devlet arasında durumun gerginleştiğini anlayabiliriz. Başlıktan, durumun hangi ülke tarafından gerginleştirildiği anlaşılmamaktadır. “Ermeni Silahlı Kuvvetleri, cephe hattının çeşitli yönlerinde 60 milimetre harç kullanarak, gün boyu 142 kez ateşkes rejimini ihlal etti” haberin flaş cümlesinde durumun ermeni tarafından gerginleştirildiği açıklanmaktadır. Gün içerisinde ne kadar ve hangi araçları kullanılarak ateş edildiği açıklanmıştır. Haberin içeriği incelendiği zaman Ermeniler tarafından hangi yüksekliklerden ateşe maruz kaldıkları ve karşı tarafı susturmak için Azerbaycan tarafının kaç ateşle karşılık verdiği anlaşılmaktadır. Haberin kaynağı Azerbaycan için güvenilir olan Savunma Bakanlığı'na dayanarak açıklanmıştır. Haberde kullanılan sembolik bir fotoğraf olan asker fotoğrafıdır. Olay anıyla ilgisi olmayan bir fotoğraf olmasına rağmen vatanının koruyan bir asker kullanılarak vatan seğvisi vurgulanmaya çalışılmıştır.

1 nisan tarihinde news.am haber sitesinde yayımlanan “Dışişleri Bakanlığı: Ermenistan ve Azerbaycan cumhurbaşkanları görüşmedi, çünkü Aliyev'in söyleyecek hiçbir şeyi yoktu” başlıklı haberde ise iki devletin cumhurbaşkanları arasında bir görüşme gerçekleşebilecekken, “Azerbaycan cumhurbaşkanı'nın yüzünden” bu görüşmenin gerçekleşemediği vurgulanmaya çalışılmıştır. Haberde Azerbaycan cumhurbaşkanı “söyleyecek hiç bir şeyi yoktu” ifadesi kullanılarak konuşmadan bilerek kaçtığı ima edilmiş ve suçlu taraf olduğu söylenmeye çalışılmıştır. Haberin flaş cümlesi olan “Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in söyleyecek hiçbir şeyi olmadığı için Ermenistan ve Azerbaycan cumhurbaşkanları Washington D.C.'de görüşmedi” cümlesinde, cumhurbaşkanlarının nerede bir araya gelebilme şanslarının olduğu açıklanmış ve yine de bu görüşmenin gerçekleşememesinin suçunun Azerbaycan'ın cumhurbaşkanında olduğu vurgulanmıştır. Haberin özetine bakıldığı zaman Azerbaycan cumhurbaşkanının görüşmek için AGİT teşkilatına “mantığın ötesinde” açıklamalar getirdiği Koçaryan tarafından açıklanmıştır. Haberin kaynağı Ermenistan için güvenilir kaynak olan Dışişleri Bakanı Yardımcısı Koçaryan olarak belirtilmiştir. Haberde kullanılan fotoğraf da Koçaryan'a ait olmaktadır.

Çizelge 4.17: News.am ve Trend.az haber sitesinde 2 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

2 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Savunma Bakanlığı: Ermeniler, kayıplarını gizlemek için her türlü sahtekarlığa başvuruyor”	“Karabağ ordusu, düşürülen Azeri helikopterinin videosunu yayınladı”
	“Azerbaycan ordusu birkaç yüksekliği ve Seysulan'ı geri aldı”	“Ermenistan cumhurbaşkanı: 18 Karabağ askeri öldü, 35 i yaralandı”
	“Cephe Hattından son haber: Yüzden fazla Ermeni askeri öldürüldü ve yaralandı”	“Karabağ Savunma Bakanlığı: Azerbaycan ordusunun kayıpları 200'ü aştı (FOTOĞRAFLAR)”
	“Ermeni Silahlı Kuvvetleri Azerbaycan'ın yerleşim bölgelerine şiddetli saldırı gerçekleştirdi”	“Azerbaycan Savunma Bakanlığı kayıplarını resmen kabul etmeye başladı”
	“Savunma Bakanlığı: Azerbaycan'a ait helikopterin vurulması ile ilgili haberler yalandır”	“Azerbaycan saldırılarında yaralanan Karabağ'lı çocuklara ait özel fotoğraflar (FOTOĞRAFLAR)”
		“Savunma Bakanlığı: Ermenistan Silahlı Kuvvetleri Azerbaycan'ın sabotaj-keşif grubunu yok etti”

Çizelge 4.17: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 2 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	<p>“Ermeniler, kayıplarını gizlemek için her türlü sahtekarlığa başvuruyorlar”</p> <p>“Goranboy bölgesi ve Naftalan'a tehdit oluşturabilecek Talışh köyünün etrafındaki yükseklikler ve Seysulan arazisi düşman kuvvetlerinden tamamen temizlendi”</p> <p>“2 Nisan gecesi ve gün boyunca tüm cephe ve yerleşim yerlerimize düşman tarafından yoğun olarak ateş edilmiştir”</p> <p>“Ermeni ceza rejimi yakın zamanda cephe hattında, savaş alanında ve ordunun savaş gücünde başarısızlığını telafi etmek için provakasyon yapmaya çalışıyor”</p> <p>“Azerbaycan Savunma Bakanlığı, Azerbaycan Hava Kuvvetleri`ne ait helikopterin Ermenistan tarafından vurulması ile ilgili yabancı medya raporları hakkında yorumda bulundu”</p> <p>“Azerbaycan Savunma Bakanlığı, Azerbaycan Hava Kuvvetleri`ne ait helikopterin Ermenistan tarafından vurulması ile ilgili yabancı medya raporları hakkında yorumda bulundu”</p>	<p>“Karabağ savunma ordusunun basın servisi, Karabağ Silahlı Kuvvetleri tarafından vurulmuş olan Azerbaycan helikopterin video görüntülerini yayınladı”</p> <p>“Şu anda Ermeni tarafının 18 kaybı var, yaklaşık 35 asker yaralandı”</p> <p>“Karabağ-Azerbaycan Temas Hattı boyunca durum son derece gergin kalmaya devam ediyor”</p> <p>“Uzun süren sessizlikten sonra, Azerbaycan Savunma Bakanlığı ilk kayıplarını resmen kabul etti: 12 ölü”</p> <p>“Ermeni Haberleri -NEWS.am, 11 yaşındaki Gevorg Grigoryan ve 12 yaşındaki Vardan Andreasyan'ın Dağlık Karabağ Cumhuriyeti'nin (DKC / Artsakh) başkenti Stepanakert'teki Cumhuriyet Tıp Merkezi'nde kontrol altında olan fotoğraflarını sunuyor”</p> <p>“Karabağ Savunma Ordusu'ndan alınan bilgilere göre, Savunma Ordusu özel görev gücü alt birimi, Leonarkh köyündeki düşmanların bir istihbarat araştırmacı grubunu keşfetti ve ortadan kaldırdı”</p>

Çizelge 4.17: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 2 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Özeti		
	<p>Ermenilerin web sitelerinde yayınladıkları öldürülen Azerbaycan askerlerinin cesetlerinin ve vurdukları uçuş aracının (PUA) sahte olduğunu söyledi. Bu videoların, Ermeni tarafının kendi yenilgilerini gizlemek için bir sonraki sahtekarlıkları olduğu iddia edildi. Ayrıca videoda öldürülen askerlerin yaz üniformalarında olduğunu, Azerbaycan Ordusu askerleri hala kış uniformasında olduğu açıklandı.</p>	<p>Azerbaycan tarafı, Karabağ-Azerbaycan düşman kuvvetleri arasındaki Temas Hattı boyunca, cuma gecesi geç saatlerinden cumartesi sabahına kadar her türlü askeri saldırıyı gerçekleştirdi ve çeşitli silahların yanı sıra ağır silahlar, zırhlı araçlar ve hava kuvvetleri kullandı. 12 yaşında bir çocuk öldürüldü, iki çocuk daha yaralandı.</p>
	<p>Horadiz şehrinin düşmandan korunması için Fuzuli bölgesi yönünde bulunan ve geniş alanı kontrol edebilmek için strateji konumu olan "Lele Tepesi" yüksekliği düşmandan geri alındı. Savaş sırasında Ermenilere ait 6 tank, 15 topçu birliği ve güçlendirilmiş mühendislik kurguları imha edildi. Yüzden fazla asker öldürüldü ve yaralandı.</p>	<p>Toplantıda Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin Dağlık Karabağ'a geceleri temas hattının tümünde provokatif eylemler başlattığı ve 1994'te ateşkes rejiminin kurulmasından bu yana en büyük eylem olduğu söylendi.</p>
	<p>Goranboy bölgesi ve Naftalan'a tehdit oluşturabilecek Talış köyünün etrafındaki yükseklikler ve Seysulan arazisi düşman kuvvetlerinden tamamen temizlendi. Horadiz şehri için Fuzuli bölgesinde bulunan stratejik önemi olan "Lele Tepe" yüksekliği de birimlerin kontrolü altına geçmiştir. Ermenilere ait 6 tank, 15 topçu birliği ve güçlendirilmiş mühendislik</p>	<p>Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Ordusunun zamanında ve yerinde cevaplarıyla, durum kontrol altına alınmış, ayrıca düşman ciddi kayıplar vermiştir. Ermeni tarafının 18 kaybı olduğu, yaklaşık 35 asker yaralandığı da belirtildi.</p> <p>Açıklamaya göre 1 nisan gecesi ile 2 nisan gecesi arasında başlayarak bütün gün boyunca Azerbaycan tarafındaki toplam kayıp 200'ü aştı. Savunma Ordusu, Azerbaycan'ın özel görev kuvveti alt biriminin en az 30 askerini yalnızca Taliş yönünde öldürdü. Ayrıca iki tank imha etmiş ve iki pilotsuz hava aracını Martakert yönünde indirmiştir. Kuzey yönünde bir Azerbaycan helikopteri de</p>

kurguları imha edildi. Yüzden fazla asker öldürüldü ve yaralandı.

Düşmanla savaşta Silahlı Kuvvetler`den 12 asker öldürüldü. Hava operasyonları zamanı bir adet Mi-24 helikopteri düşman tarafından vuruldu ve mayın patlaması sırasında 1 tank kaybedildi.

2 Nisan gecesi, tüm cephe mevkilerine büyük çapta silahlardan, harçlardan, el bombası fırlatıcılarından ve toplu teçhizatlarından yoğun olarak ateş edildi. Aynı zamanda, temas hattına yakın sivillerin yaşadığı bir çok yerleşim de düşmanın ateşine maruz kaldı. Düşmanın askeri faaliyetlerinin genişlemesini önlemek amacıyla, Silahlı Kuvvetler`in komutanlığı çalışma koşulları değerlendirdi ve derhal harekete geçmeye karar verildi.

Azerbaycan Savunma Bakanlığı basın servisinin başkanı Vagif Daghighli, helikopterin vurulması haberinin yalan olduğunu söyledi. Azerbaycan Hava Kuvvetleri'nin tam kadroda olduğunu, bugüne kadar hiçbir helikopterin vurulmadığını söyledi. V.Dargahli, ateşkes ihlali sonucu bir sivil kişinin öldürüldüğünü ve birinin de yaralandığını doğruladı.

düşürülmüştür.

Azerbaycan medya organlarının yaydığı açıklamada Azerbaycan Savunma Bakanlığı ilk kayıpların 12 kişi olduğunu resmen kabul etti. Ayrıca Martakert, Ağdam ve Hadrut'taki Ermeni pozisyonları yönündeki eylemlerin saldırgan olduğunu da itiraf etti. Azerbaycan Savunma Bakanlığı, bir helikopterin ve tankın kaybını da itiraf etti. Resimlerdeki iki çocuk, Azerbaycan silahlı kuvvetlerinin DKC Martuni Bölgesi'ndeki savunma mevkilerine yönelik cumartesi sabahı ateş ve bombalama saldırısı sonucu yaralandı. Ancak 2004'te doğan Vaghinak Grigoryan, Azerbaycan tarafından yapılan bu askeri saldırıda öldürüldü. Yaralanan iki çocuğun tedavisi devam etmektedir.

Ermenistan Savunma Ordusu özel görev gücü alt birimi, Leonarkh köyündeki düşmanların bir istihbarat araştırmacı grubunu keşfetmesi sonucunda grubu ortadan kaldırmıştır. Ermeni Savunma Bakanlığı, canlı kalan diğerlerinin geri çekildiğini ve kayıp verdiğini belirtti.

Çizelge 4.17: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 2 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı Sözcüsü albay Vagif Deghahli	Karabağ savunma ordusunun basın ofisi
	Savunma Bakanlığı	Cumhurbaşkanı Serzh Sarkisyan
	Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi	Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Ordusu
	Savunma Bakanlığı	Azerbaycan medya organları
	Savunma Bakanlığı Basın Servisinin Başkanı Vagif Deghahli	Ermeni Haberleri -NEWS.am
		Karabağ Savunma Ordusu
Haberdeki Sıfatlar	aldatıcı, hileli ve gerçekliği yansıtmayan haberler	---
	---	---
	---	---
	---	---
	---	---
	---	---

Analiz:

2 nisan 2016 tarihinde news.am haber sitesinde yayımlanan “Karabağ ordusu, düşürülen Azeri helikopterin videosunu yayınladı” başlıklı haberde bir iddia ortaya atılmıştır. Haberin başlığında kullanılan cümlede Azerbaycan tarafının bir helikopterin düşürüldüğü belirtilmiş ama kim tarafında düşürüldüğü açıklanmamıştır. “Savunma Bakanlığı: Azerbaycan'a ait helikopterin vurulması ile ilgili haberler yalandır” trend.az haber sitesindeki haber başlığında ise ermeni haber sitesinde yayımlanan haberin yalan ve dezenformasyon olduğu iddia edilmekte ve bunun için haberin başlığında kaynak olarak Savunma Bakanlığı gösterilmektedir. News.am haber sitesindeki haberde kullanılan “Karabağ savunma ordusunun basın servisi, Karabağ Silahlı Kuvvetleri tarafından vurulmuş olan Azerbaycan helikopterin video görüntülerini

yayınladı” flaş cümlesinde helikopterin Karabağ ordusu tarafından vurulduğu belirtilmiş ve hatta bu görüntülerin video kaydının da linki haberde gösterilmiştir. Azeri haber sitesinde “Azerbaycan Savunma Bakanlığı, Azerbaycan Hava Kuvvetleri`ne ait helikopterin Ermenistan tarafından vurulması ile ilgili yabancı medya raporları hakkında yorumda bulundu” flaş cümlesinde haberin doğru olup olmadığı ile ilgili resimler tarafından bir açıklama yapıldığı belirtilmiş ama açıklamanın ne olduğuna değinilmemiştir. İlk haberin özetine bakıldığı zaman, iki devlet arasında başlayan şiddetli savaşın doğurduğu sonuçlardan ve bir çocuğun ölümü ve iki çocuğun yaralanmasından bahs edilmiştir. Haberde kaynak olarak Savunma Ordusu belirtilmiş, fotoğraf kullanılmamıştır. Onun yerine video yerleştirilmiştir. Trend.az`da yayımlanan haberin özeti incelendiği zaman Bakanlık`tan gelen resmi açıklamada haberin yalan olduğu ve Havacılık Kuvvetleri`nin tam kadro olarak savaşa devam ettiği belirtilmiştir. Haberde kullanılan fotoğraf sembolik olarak seçilmiş ve kaynak haberin başlığında belirtilmiştir.

Trend.az haber sitesinde yayımlanan “Savunma Bakanlığı: Ermeniler, kayıplarını gizlemek için her türlü sahtekarlığa başvuruyor” başlıklı haberde ermeni tarafı sahtekarlıkla suçlanmaktadır. “Kayıplar” kelimesi kullanılmış ama bu kayıpların canlı veye askeri techizat kaybı olduğu açıklanmamıştır. Haberin doğruluğunu vurgulamak için başlıkta Savunma Bakanlığı`nın adı geçmiştir. “Ermeniler, kayıplarını gizlemek için her türlü sahtekarlığa başvuruyorlar” flaş cümlesi de başlıktaki cümleyle aynı kullanılmış, yine aynı kelime kullanılarak karşı taraf suçlanmıştır. Haberin özeti incelendiği zaman Ermeniler tarafından yayımlanan öldürülmüş asker fotoğraflarının ve pilotsuz uçuş aracının fotoğraflarının sahte olduğu açıklanmış, o askerlerin azerbaycan askerleri olma ihtimalinin olmadığı, uçuş aracına gelindiğinde ise öyle bir model aracın Azerbaycan ordusunda olmadığı açıklanmıştır. Fotoğrafta öldürülen askerlerin yaz uniformasında olduğu ama Azerbaycan tarafının hala kış uniformasından çıkmadığı açıklanmıştır. Haberde kullanılan fotoğraf olayla ilgili olmamakta, kaynak ise birinci ağız tarafından söylenmektedir. Her iki devletin olayı farklı yorumlamaları, bir tarafın video yerleştirerek habere inamı artırması ve diğer tarafın ise iddiayı redd ederek getirdiği açıklamanın mantıklı olması sonucunda hangi tarafın haberi objektif yayımladığı bilinmemektedir.

“Azerbaycan ordusu birkaç yüksekliği ve Seysulan`ı geri aldı” bir diğer haber başlığına bakıldığı zaman, devam eden savaş sürecinde Azerbaycan`ın 1990`lı yıllarda Ermenistan tarafından işgal edildiği iddia edilen topraklarından bir kısmının geri alındığı belirtilmiştir. Haberin “Goranboy bölgesi ve Naftalan'a tehdit oluşturabilecek Talış köyünün etrafındaki yükseklikler ve Seysulan arazisi düşman kuvvetlerinden tamamen temizlendi” flaş cümlesinde azerbaycan için tehdit oluşturabilecek bazı yüksekliklerin ve Seysulan bölgesinin geri alındığı açıklanmıştır. Haberin zeti incelendiği zaman ise, geri alınan yüksekliğin “Lele Tepe” yüksekliği olduğu anlaşılmakta, aynı zamanda Ermenistan tarafınının kayıplarının yanı sıra kendi kayıpları hakkında açıklamaya da yer verilmiş ve 12 askerin öldüğü açıklanmıştır. Haberde kullanılan fotoğraf sembolik olmakla birlikte, haberin kaynağının Savunma Bakanlığı olduğu belirtilmektedir. Haberin ne kadar objektif olduğu bilinmemektedir.

News.am haber sitesinde yayımlanan bir diğer “Ermenistan cumhurbaşkanı: 18 Karabağ askeri öldü, 35 i yaralandı” haber başlığında ülkenin birinci insanı olan cumhurbaşkanının adından haber yayımlanmış ve kaynak olarak cumhurbaşkanı belirtilmiştir. Haberin başlığından anlaşıldığına göre devam eden savaş sırasında Ermenistan tarafının kaybı açıklanmıştır. şu anda Ermeni tarafının 18 kaybı var, yaklaşık 35 asker yaralandı” haberin flaş cümlesinde “şu anda” kelimesinden savaşın hala devam ettiğini ve bu kayıpların artma riski olduğu anlaşılmaktadır. Haberin zeti incelendiği zaman cumhurbaşkanı tarafından her iki devletin kayıplarının açıklandığına, ABD`de görüşü zamanı Azerbaycan tarafının ateşkesi ihlal ettiği konusunda onları uyarmasının üzerinden bir kaç saat geçtikten sonra durumun bu hale geldiği belirtilmiştir. Haberde kullanılan fotoğraf toplantı sırasında çekilen bir fotoğraftır.

“Cephe Hattından son haber: Yüzden fazla Ermeni askeri öldürüldü ve yaralandı” başlıklı trend.az haber sitesinde yayımlanan haber başlığı incelendiği zaman, devam eden savaş sırasında karşı tarafın kaybı açıklanmıştır. Haber başlığı çok genel yazılmış öldürülen Ermenilerin hangi zaman diliminde öldüğü belirtilmemiştir. Haberin “2 Nisan gecesini ve gün boyunca tüm cephe ve yerleşim yerlerimize düşman tarafından yoğun olarak ateş edilmiştir” flaş cümlesinde savaşın devam ettiği ve gece boyunca da düşman tarafından sürekli

ateşe maruz kalındığı belirtilmiştir. Haberin başlığı ve flaş cümlesine bakıldığı zaman bir birleriyle alakasız durduğu görülmektedir. Haberin özeti incelendiği zaman devam eden savaş sırasından son güne kadar gelişen olayların kısa özet geçildiği anlaşılmaktadır. Bu haber incelendiği zaman Azerbaycan tarafının savaş boyunca üstünlüğü koruduğu hissi verilmiştir. Haberde geçen bilgilerin doğru olup olmadığı bilinmemekte ve haberin fotoğrafı da sembolik anlam taşımaktadır. Haberin kaynağı Savunma Bakanlığıdır.

“Karabağ Savunma Bakanlığı: Azerbaycan ordusunun kayıpları 200'ü aştı” news.am haber sitesindeki, bir diğer haber başlığında, yine başlıkta kaynak belirtilerek Savunma Bakanlığı gösterilmiş ve Azerbaycan tarafının 12 kayıp olarak belirttiği kayıpların 200'ü aştığı iddia edilmiştir. “Karabağ Azerbaycan Temas Hattı boyunca durum son derece gergin kalmaya devam ediyor” flaş cümlesinde haberin başlığından alakasız bir cümle kullanılmış ve savaşın hala gergin bir şekilde devam ettiği vurgulanmıştır. Haberin özeti incelendiği zaman karşı tarafın savaş boyunca kayıplarının 200 aştığı belirtilmiş ve bu haberin doğruluğunu vurgulayan her hangi bir delil paylaşılmamıştır. Kendi tarafının kayıplarına ise “ileriki zamanlarda” paylaşılacaktır ifadesi kullanarak açıklama getirilmemiştir. Haberde karşı tarafın savaş süreci boyunca kaybettiği canlı kayıplarla birlikte kaybedilen askeri techizatına da değinilmiştir. Haberde savaş sırasında öldürülen askerlerin ve imha edilen uçağın fotoğrafları kullanılmıştır. Bu fotoğraflardaki askerlerin ve aracın Azerbaycan'a ait olup olmadığı bilinmemekle birlikte, bu fotoğraflar haberin objektif olduğuna inandırıcılık kazandırmıştır. Aynı zamanda ölen askerlerin fotoğraflarının bu kadar açık şekilde paylaşılması etik değildir. Haberde kaynak olarak Savunma Bakanlığı gösterilmiştir.

“Ermeni Silahlı Kuvvetleri Azerbaycan'ın yerleşim bölgelerine şiddetli saldırı gerçekleştirdi” trend.az haber sitesindeki haber başlığı incelendiği zaman savaş sürecinin hala devam ettiğini ve aslında savaşın hala devam etmesinin sebebinin Ermenistan tarafı olduğu vurgulanmak istenmiştir. Haberin “Ermeni ceza rejimi yakın zamanda cephe hattında, savaş alanında ve ordunun savaş gücünde başarısızlığını telafi etmek için provakasyon yapmaya çalışıyor” flaş cümlesinde devam eden savaş sürecinde aslında ermeni tarafının resmi kayıtlarda belirtilen rakamalardan daha fazla kayıp verdiğini ve bunu gizlemek

için provakasyon yaptığı belirtilmeye çalışılmıştır. Haberin özetine bakıldığı zaman Ermeni ordusu tarafından yerleşim yerlerine bile ateş edilmeye başlanılmış ve karşı tarafı susturmak için derhal harekete geçilmiştir. Haberde kullanılan kaynak yine ülke için güvenilir kaynak olan Savunma Bakanlığı'dır. Haberdeki fotoğraf olay anından olmasa bile, olayı aksettiren bir fotoğraftır. Haberin objektifiği bilinmemekte, haber sadece Azerbaycan tarafının iddiası olarak anlaşılmaktadır.

“Azerbaycan Savunma Bakanlığı kayıplarını resmen kabul etmeye başladı” başlıklı news.am haber sitesindeki, bir diğer haber başlığında şu ana kadar kayıplarını resmi olarak kabul etmeyen Azerbaycan tarafının artık ne kadar kayıp verdiğini açıklamıştır. “Uzun süren sessizlikten sonra, Azerbaycan Savunma Bakanlığı ilk kayıplarını resmen kabul etti: 12 ölü” flaş cümlesine bakıldığı zaman yine başlıktaki ile aynı anlamda cümle kullanılmış, “uzun süren sessizlikten sonra” ifadesi kullanılarak karşı tarafa gönderme yapılmıştır. Aslında ermeni tarafının 200 ü aşkın olarak belirttiği kayıpların karşı tarafın resmi açıklamasında 12 kişi olarak gösterilmesine de gönderme yapıldığı görülmektedir. Hatta bir herikopter ve bir tankın da yok edildiğini belirten Azerbaycan tarafının açıklamasına ermeni haber sitesinde yer verilmiştir. Haberde kaynak olarak Azerbaycan medya organları belirtilmiş, kullanılan fotoğraf ise sembolik anlam taşımaktadır.

News.am haber sitesindeki bir diğer “Azerbaycan saldırılarında yaralanan Karabağ'lı çocuklara ait özel fotoğraflar” haber başlığında olay tam açıklığıyla belirtilmiş, başlıkta olayın kim tarafından gerçekleştirildiği, kimlerin yaralandığı ve yaralıların şu anki durumlarıyla ilgili fotoğraflara değinilerek başlık kullanılmıştır. Haberin “”Ermeni Haberleri -NEWS.am, 11 yaşındaki Gevorg Grigoryan ve 12 yaşındaki Vardan Andreasyan'ın Dağlık Karabağ Cumhuriyeti'nin (DKC / Artsakh) başkenti Stepanakert'teki Cumhuriyet Tıp Merkezi'nde kontrol altında olan fotoğraflarını sunuyor” flaş cümlesinde yaralanan çocukların kimliği, yaşları ve nerede tedavi edildiklerinin hepsi açıklanmıştır. Haberin özetine baktığımız zaman çocukların ne zaman yaralandığı belirtilmiş ve bu “saldırı” dedikleri savaş sırasında bir çocuğun da öldürüldüğü belirtilmiştir. Haberde kullanılan fotoğraflar olayla ilgili olup, hastanede yatan çocukların oradan çekilmiş fotoğraflarıdır. Haberin kaynağı

olarak haber sitesi kendisini belirtmiş, olay yerinde röportaj yapmıştır. Haberde yaralanan çocukların fotoğraflarının kullanılması haberin objektifliğine inandırmaktadır.

News.am haber sitesindeki diğer haberdeki “Savunma Bakanlığı: Ermenistan Silahlı Kuvvetleri Azerbaycan'ın sabotaj-keşif grubunu yok etti” başlıkta haberin kaynağı başlıkta kullanılarak bir iddia ortaya atılmıştır. Azerbaycan tarafının bir sabotaj gerçekleştirmek istediği ve bunun Ermeni ordusu tarafından yok edildiği yazılmıştır. “Karabağ Savunma Ordusu'ndan alınan bilgilere göre, Savunma Ordusu özel görev gücü alt birimi, Leonarkh köyündeki düşmanların bir istihbarat araştırmacı grubunu keşfetti ve ortadan kaldırdı” flaş cümlesinde ise olayın nerede gerçekleştirilmek istenmesi ve hangi birim tarafından olayın karşısının alınması belirtilmiştir. Haberin kaynağı başlıkla birlikte flaş cümlede de belirtilmiştir. Haberin özeti incelendiği zaman Karabağ ordusu tarafından istihbarat girişiminin karşısının alınması ve sağ kalan Azerbaycanlı askerlerin geri çekilmesinde bahsedilmiştir. Haberde olay anından kalma hiç bir fotoğraf paylaşılmamış ve bu da olayın gerçekleşip gerçekleşmediğini şüphe altına almıştır.

Çizelge 4.18: News.am ve Trend.az haber sitesinde 3 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

3 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Ermeni pilotsuz uçuş aracı vuruldu” “Azerbaycan müdahale önlemlerini tek taraflı durdurma kararı aldı” “Ermeniler Dağlık Karabağ'ı terk edip kaçmaya başladılar”	“Karabağ: Azerbaycan'ın atışmanın durduğuna dair yayımlanan haberi yanlıştır” “Hetq.am: Azerbaycan'ın şiddeti Karabağ'ın Taliş köyünde, siviller vuruldu (18+) (FOTOĞRAFLAR)”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---

Çizelge 4.18: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 3 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

3 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Flaşı	<p>“Ermeni tarafı provokasyonlarından vaz geçmiyor”</p> <p>“Uluslararası örgütlerin ısrarları ve Azerbaycan devletinin yürüttüğü barışçıl siyaset sonucunda Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri, işgal altındaki bölgelerde düşmanın tepkisine tek taraflı olarak son koymuş ve geri kazanılan bölgelerin ve toprakların korunması için güçlendirme tedbirleri yapılmışına karar vermiştir”</p> <p>“Ermeniler Dağlık Karabağ'daki yerleşim yerlerini terk ediyorlar”</p>	<p>“Karabağ Savunma Ordusu'ndan yapılan açıklamada, Azerbaycan Savunma Bakanlığı'nın ateşi durdurmaya hazır olduğunun duyurması yanlış bilgidir, çünkü Karabağ'ın sivil yerleşim yerlerine mermi atmaya devam etmektedirler”</p> <p>“Azerbaycan'ın şiddeti, Ermeni kuvvetlerinin daha önce kurtardığı Karabağ'ın Martakert kasabasındaki Talish köyünde tamamen “renkli” olarak kendini gösterdi”</p>
Haberin Kaynağı	<p>Savunma Bakanlığının basın servis sözcüsü Vagif Daghahli</p> <p>Savunma Bakanlığı</p> <p>Gazeteci Shagen Nazaryan</p>	<p>Karabağ Savunma Ordusu</p> <p>Hetq.am</p>
Haberdeki Sıfatlar	---	---
	---	---
	Ölü şehir	---
	---	---

Analiz:

3 nisan 2016 tarihli trend.az haber sitesinde yayımlanan “Ermeni pilotsuz uçuş aracı vuruldu” haber başlığı incelendiği zaman devam eden savaş süresinde Azerbaycan ordusu tarafından Ermenilerin uçuş aracının vurulduğu belirtilmiştir. Başlıkta aracın hangi bölgede vurulduğuna dair bir bilgi

verilmemiştir. Haberin “Ermeni tarafı provokasyonlarından vaz geçmiyor” flaş cümlesinde ise başlıktan farklı bir bilgi paylaşılmış ve Ermeniler “provokasyoncu” olarak ittiham edilmiştir. Haberin özeti incelendiği zaman aracın hangi yönde vurulduğu belirtilmiştir. Azerbaycan tarafının şu ana kadar verdiği şehit sayısı ve askeri araç sayısı açıklanmıştır. Haberde kaynak olarak Savunma Bakanlığı'nın basın sözcüsü Dergahlı gösterilmiş, kullanılan fotoğraf ise bir uçuş aracının fotoğrafıdır. Olay anında vurulan aracın fotoğrafı paylaşılmadığı için olayın ne kadar objektif olarak basına yansıdığı meçhuldür.

Trend.az haber sitesindeki bir diğer haber olan “Azerbaycan müdahale önlemlerini tek taraflı durdurma kararı aldı” haber başlığında devam eden savaş sürecini Azerbaycan tarafının durdurma kararı aldığı belirtilmiştir. Haber başlığında karşı taraf savaşı daha çok isteyen taraf ama Azerbaycan tarafı ise savaştan kaçınmaya çalışan taraf olarak gösterilmek istenmiştir. Başlıkta bu kararı Azerbaycan tarafının neden aldığı açıklanmamıştır. News.am haber sitesinde yayımlanan “Karabağ: Azerbaycan'ın atışmanın durduğuna dair yayımlanan haberi yanlıştır” haber başlığına bakıldığında ise bir önceki haberin dezenformasyon olduğu iddia edilmiştir. Bu başlıkta atışmanın hala devam ettiğine ve karşı tarafın hiç de barışçıl olmadığına dair bir gönderme yapılmıştır. “Uluslararası örgütlerin ısrarları ve Azerbaycan devletinin yürüttüğü barışçıl siyaset sonucunda Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri, işgal altındaki bölgelerde düşmanın tepkisine tek taraflı olarak son koymuş ve geri kazanılan bölgelerin ve toprakların korunması için güçlendirme tedbirleri yapılmasına karar vermiştir” flaş cümlesinde “uluslararası örgütlerin ısrarları” ifadesiyle aslında savaş döneminde önemli tarafın Azerbaycan tarafı olduğu gibi bir algı yaratılmış ve “barışçıl siyaset” ifadesiyle de savaşı başlatan ve devam etmesine neden olan ülkenin karşı taraf olduğu vurgulanmak istenmiştir. Flaş cümlede geçen “geri kazanılmış topraklar” ifadesiyle devam eden süreç boyunca kazanan tarafın kendileri kaybeden tarafın ise karşı taraf olduğu vurgulanmıştır. Ermeniler haber sitesindeki “Karabağ Savunma Ordusu'ndan yapılan açıklamada, Azerbaycan Savunma Bakanlığı'nın ateşi durdurmaya hazır olduğunun duyurması yanlış bilgidir, çünkü Karabağ'ın sivil yerleşim yerlerine mermi atmaya devam etmektedirler” flaş cümlesinde ise karşı tarafın yayımladığı bilginin tamamen yanlış olduğu ve hatta bu bilgi yayımlandıktan sonra yine ateş

edildiği belirtilmiştir. Trend.az sitesindeki haberin özeti incelendiği zaman tek taraflı ateşkesin yalnız karşı tarafın ateşetmesi sonucunda bozulacağı belirtilmiştir. Ermeni haber sitesindeki haberin özetine bakıldığı zaman, verilen bilginin yanlış olduğu ve yine ilk ateş eden tarafın karşı taraf olduğu belirtilmektedir. Her iki haber sitesinde kullanılan fotoğraflar sembolik anlam taşımakta ve her hangi bir olaya bağlı olmamaktadır. Haberlerde belirtilen kaynaklar her iki devletin Savunma Bakanlık'larıdır.

“Hetq.am: Azerbaycan`ın şiddeti Karabağ'ın Taliş köyünde, siviller vuruldu” haber başlığının yer aldığı news.am sitesindeki haber incelendiği zaman, başlıkta “Azerbaycan`ın şiddeti” ifadesi kullanılarak karşı tarafın şiddete meyilli ve saldırgan olduğu vurgulanmak istenmiştir. Aynı zamanda haber başka bir haber sitesine istinaden verilmiş ve kaynak olarakta o gösterilmiştir. Haberin başlığında sivillerin Azerbaycan ordusu tarafından vurulduğu ve olayın nerede gerçekleştiği belirtilmiştir. “Azerbaycan`ın şiddeti, Ermeni kuvvetlerinin daha önce kurtardığı Karabağ'ın Martakert kasabasındaki Talish köyünde tamamen “renkli” olarak kendini gösterdi” haberin flaş cümlesinde ise Martakert bölgesinin daha önce karşı taraftan geri alındığı vurgulanmış ve burada şiddetin kendini “renkli” olarak belli etmesi kelimesiyle kan rengi olan kırmızıya gönderme yapılmıştır. Haberin özetine bakıldığında ise olayların yine gergin bir hal aldığına, Azerbaycan ordusunun köye girerek sivilleri öldürdüğüne yer verilmiştir. Haberde kullanılan fotoğraflar olay yerinden çekilerek habere yerleştirilmiştir. Fotoğraflarda sivillerin öldürüldüğü açık şekilde görülmektedir. Kullanılan fotoğraflar haberin daha inandırıcı olmasına zemin yaratmıştır.

“Ermeniler Dağlık Karabağ'ı terk edip kaçmaya başladılar” başlıklı trend.az haber sitesindeki haber incelendiği zaman karşı tarafın “korkak” olarak tanıtılması görülmektedir. Azerbaycan tarafında hiç böyle bir durum yaşanmazken, karşı tarafın sivilleri kendi evlerini terk ederek kaçmaya başlamıştır fikri oluşturulmak istenerek cesur ve korkak olarak ayırım yapılmaya çalışılmıştır. “Ermeniler Dağlık Karabağ'daki yerleşim yerlerini terk ediyorlar” cümlesinin kullanıldığı flaş cümlede de başlıkla aynı fikir ifade edilmiştir. Haberin özeti incelendiği zaman bu fikirlerin ermeni gazetecisi Shagen Nazaryan`ın başka bir gazeteye verdiği röportajda açıklandığı

görülmektedir. Şuşa şehrinden “ölü şehir” olarak bahs etmiş buna sebep olarakda şehrin terk edildiği gösterilmektedir. Haberde kaynak olarak bir başka gazete gösterilmiş ve fotoğraf seçimi olarak Şuşa yazılı bir fotoğraf kullanılmıştır.

Çizelge 4.19: News.am ve Trend.az haber sitesinde 4 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

4 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	<p>“Savunma Bakanlığı: Büyük kayıplara uğrayan Ermeniler yanlış bilgi yaymaya başladılar”</p> <p>“Ermeni Vandalları, yaşlıları ve çocukları öldürüyor”</p> <p>“Ermeniler Aghdam camisine ateş etti – bir kişi öldürüldü”</p> <p>“Bakan, Hankendi ve diğer yerleşim bölgelerine yıkıcı darbelerin vurulmasına hazır olunması talimatını verdi”</p>	<p>“Mataghis köyü yakınlarında öldürülen Azerbaycanlı subayların fotoğrafları (+18)”</p> <p>“Karabağ ordusu: Azerbaycan ilk defa TOS ağır roketleri kullandı ama sonuç alamadı”</p> <p>“Savunma Ordusu: Ermenistan tarafında 20 ölü, 26 kayıp ve 72 yaralı var”</p>
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	<p>“1 Nisan’da Azerbaycan’ın temas hattına ateş eden ve Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri’nin müdahalesinin sonucu olarak çok sayıda kayıp veren Ermeniler yine provokasyon yapmakla meşguller”</p>	<p>“Öldürülen Azerbaycanlı özel kuvvet görevlilerinin fotoğrafları internette yayınlandı”</p> <p>“Ermeni Haberleri-NEWS.am Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savunma Ordusu web sitesinden Karabağ-Azerbaycan düşman</p>

Çizelge 4.19: (devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 4 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

4 Nisan Tarihli Haberler

Haber Sitesi	Trend.az	News.am
	<p>“Ermeni askerleri, Azerbaycan topraklarındaki sivil halka maksatlı olarak ateş etmekte”</p> <p>“Ermeni Silahlı Kuvvetleri Ağdam bölgesindeki Ahmadagalı köyüne ateş açtı”</p> <p>“Cephe boyunca ağır kayıplarla yüzleşen Ermeni silahlı kuvvetleri, temas hattına yakın birliklerimize ateş ederek sivil nüfusa zarar vermeye başladı”</p>	<p>kuvvetleri arasında hararetli çatışmaların Temas Hattı boyunca sürdüğünü öğrendi”</p> <p>“Pazartesi gününden beri Ermenistan tarafında son dört gün süren savaş sırasında 26ölü , 72yaralı, 20 yaralı olduğunu açıkladı”</p>
Haberin Özeti	<p>Savunma Bakanlığı Basın Sözcüsü Vagif Dargahli kayıplarını örtmek isteyen Ermenilerin, Ukrayna'da öldürülen askerlerin cesetlerini sosyal ağlarda paylaşmakla Azerbaycan askerlerini öldürdüklerini iddia ettiklerini söyledi. Dergahli, ellerindeki her şeyi kaybeden Ermeniler, şimdi de Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin sivil Ermeni nüfusuna karşı acımasızlığı ve şiddeti hakkında yanlış bilgi yaydığını söyledi. Azerbaycan Savunma Bakanlığı, Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin yalnızca işgal altındaki bölgelerde olan Ermenilere yönelik savunma yaptığını söyledi.</p> <p>Ermeni askerler Azerbaycan topraklarındaki sivil halka maksatlı olarak ateş etmektedirler. Haberde bununla ilgili resimler paylaşılmaktadır. Ölü ve yaralılar arasında yaşlılar ve çocuklar var.</p>	<p>Dağlık Karabağ ihtilaf bölgesindeki durum cumartesi gecesi gergin bir şekle tırmandı. Azerbaycan, çeşitli silahların yanı sıra ağır silahlar, zırhlı araçlar ve hava kuvvetleri kullanarak tüm Temas Hattı boyunca geniş çaplı saldırılara geçti. Her iki taraf da kayıp yaşadı. Azerbaycan tarafından şehit düşmüş askerlerin fotoğrafları ermeni sitelerinde yayınlandı.</p> <p>Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri, pazartesi günü saat 11: 20'de, DKC Savunma Ordusu ön cephelerinin kuzeydoğusunda, TOS tipi ağır roketatarları kullandılar. Ancak Karabağ tarafı, bu silahların kullanılmasından dolayı hiçbir kayıp yaşamamıştır. Ek olarak, düşman, aynı yönde iki ve güneydoğu yönünde bir tane daha insansız hava aracı kullandı. Ancak bu araçların mermileri hedeflerine ulaşamadı ve herhangi bir</p>

	Ermeni silahlı kuvvetlerinin attığı mermilerden birinin Ahmedagal köyünde bir camiye düştüğü söylendi. 1954 doğumlu Dadashov Garash Shahlar oğlu, olay yerinde öldü.	hasar vermedi. Savunma Ordusu hava birimleri üç insansız hava aracını da mahvetti.
	Ermeni silahlı kuvvetleri sivil nüfusa zarar vermeye başladı. Savunma Bakanlığı'ndan tekrarlanan uyarılara rağmen, Ermenistan tarafı Azerbaycan'a karşı insaniyetden uzak adımlar atarak geri cevap vermeye teşvik ediyor. Bakanlık ayrıca, kısa süre içinde yaşayış mevkilerimizde düşmanın darbeleri durmayacak olması durumunda, Savunma Bakanı'nın bütün dövüş araçları ve hava araçları da dahil olmak üzere Silahlı Kuvvetler'in tüm emirlerinde ağır silahlarla Khankendi şehrine ve işgal altındaki yerleşim bölgelerine yıkıcı darbeler hazırladığını belirtti.	Ermenistan tarafında son dört gün süren savaş sırasında 26ölü , 72yaralı, 20 yaralı olduğunu açıklandı. Azerbaycan tarafının ise 300'den fazla kayıp verdiği, yaralananların sayısının tespit edildiği söylendi. Aynı zamanda hiçbir Ermeni yerleşiminin düşmanın kontrolü altında olmadığına da değinildi. Pazartesi günü, düşman ilk defa Rus TOS-1 "Solntsepyok" silah türlerini atmaya başladı, ancak hedeflerine ulaşamadı. Azerbaycan tarafı aynı zamanda "Kamikaze" hava aracını kullanmaya çalıştı, ancak Karabağ Hava Savunması onu yok etmeyi başardı.
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı Basın Sözcüsü Vagif Darghahli Belirtilmemiş Agdam Bölgesi Belediye Başkanı Ragub Mammadov	Ermeni Savunma Bakanlığı Savunma Ordusu web sitesi Karabağ Savunma Ordusu Operasyonlar Birimi Başkanı Albay Vitali Arustamyan
Haberdeki Sıfatlar	Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi	---
	---	Korkmuş silahlı kuvvetler
	---	---
	Insaniyetden uzak adımlar	---

Analiz:

4 nisan 2016 tarihli news.am haber sitesinde "Mataghis köyü yakınlarında öldürülen Azerbaycanlı subayların fotoğrafları (+18)" başlıklı haber incelendiği zaman Azerbaycan tarafından askerlerin öldürüldüğü ve bunun açık biçimde sitede yayımlandığı anlaşılmaktadır. Trend.az haber sitesinde yayımlanan "Savunma Bakanlığı: Büyük kayıplara uğrayan Ermeniler yanlış bilgi yaymaya başladılar" haber başlığı incelendiği zaman karşı tarafın devam eden savaş

süresi boyunca ciddi kayıplar verdiği, halkın gözünde mağlup imajı yaratmamak için dezenformasyon yaptığı iddia edilmektedir. Haberin kaynağı yine haberin başlığında belirtilerek kaynağın güvenilir olduğuna dikkat çekilmiştir. News.am sitesinde yayımlanan “Öldürülen Azerbaycanlı özel kuvvet görevlilerinin fotoğrafları internette yayınlandı” flaş cümlesinde yine başlıkla aynı anlamı taşıyan cümle kullanılmıştır. Flaş cümlede Ermenistan tarafı savaş boyunca kendi üstünlüğünü vurgulamaya çalışmıştır. Azerbaycan sitesindeki haberin “1 Nisan’da Azerbaycan’ın temas hattına ateş eden ve Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri’nin müdahalesinin sonucu olarak çok sayıda kayıp veren Ermeniler yine provokasyon yapmakla meşguller” flaş cümlesinde başlıktaki bilgiyle aynı anlama gelen cümle kullanılmıştır. Ama ne başlıkta, ne de flaş cümlede provokasyonun ne olduğu belirtilmemiştir. Azerbaycan tarafı daha savaş süresince daha üstün olduğunu iddia eden cümlelere yer vermiştir. Birinci haberin özetine bakıldığı zaman olayla ilgili yazıya pek yer verilmemiş ve fotoğraflarla olay anlatılmaya çalışılmıştır. Haberin başlığında +18 yazısı belirtilse bile böyle fotoğrafların sitede paylaşılması doğru değildir. Haberde kullanılan fotoğraflar olayla ilgilidir. Diğer haberin özetine bakıldığı zaman ermeni haber sitelerinde azeri askerlerinin cesetleri olarak yayımlanan fotoğrafların aslında kendilerine ait olmadıkları ve Ukrayna askerlerine ait oldukları iddiası ortaya atılmıştır. Haberde kullanılan fotoğraf sembolik anlam taşımakta, kaynak ise Savunma Bakanlığı olarak belirtilmektedir. Haberin ne kadar doğru olduğu bilinmemekte, o askerlerin Ukrayna askerleri olduğu ile ilgili hiç bir kanıt gösterilememektedir. Her iki haber sitesi bir birlerinin aksine haber yayımlamış ve hangi tarafın doğru, hangi tarafın yanlış bilgi yayımladığı bilinmemektedir. Olayla ilgili Ermenistan tarafının kullandığı fotoğraflar haberin inandırıcılığını arttırmaktadır.

Trend.az haber sitesindeki “Ermeni Vandalları, yaşlıları ve çocukları öldürüyor” diğer haber başlığına bakıldığında Ermeniler için “vandallar” kelimesi kullanılmış ve Ermeniler acımasız olarak gösterilmeye çalışılmıştır. Yaşlılar ve çocuklar bir halkın en zayıf halkaları olduğu için bu iki kelimenin kullanılmasıyla karşı tarafın acımasızlığı daha da ön plana çıkarılmaya çalışılmıştır. “Ermeni askerleri, Azerbaycan topraklarındaki sivil halka maksatlı olarak ateş etmekte” haberin flaş cümlesi incelendiği zaman ise başlıktaki

cümleyle aynı anlamı taşıyan cümle kullanılmıştır. Haberde fotoğraflara daha çok yer verilmiş ve olay fotoğraflarla anlatılmaya çalışılmıştır. Kullanılan fotoğraflar savaş sırasında Azerbaycan köylerinde dağıtılmış ve hurdaya dönmüş evler ve arabalarla ilgilidir. Haberde başlıkta belirtildiği ölen yaşlı veya çocuk fotoğrafı kullanılmamıştır. Haberde belirtilen kaynak Savunma Bakanlığı'nın basın sözcüsü olan Dergahlı'dır.

News.am haber sitesindeki bir diğer “Karabağ ordusu: Azerbaycan ilk defa TOS ağır roketleri kullandı ama sonuç alamadı” haber başlığı incelendiği zaman Azerbaycan'ın Tos roketlerinin kullandığı belirtilmiştir. Bu cümleyle azerbaycan tarafının savaşı devam ettirmeye çalıştığı ve ilk hamlelerin karşı taraftan geldiği fikri belirtilmek istenmiştir. “Ermeni Haberleri-NEWS.am Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savunma Ordusu web sitesinden Karabağ Azerbaycan düşman kuvvetleri arasında hararetli çatışmaların Temas Hattı boyunca sürdüğünü öğrendi” flaş cümlesine bakıldığı zaman savaşın hala devam ettiği anlaşılmaktadır. Haberin özetine bakıldığında kullanılan TOS roketlerinin bir işe yaramadığı ve Ermenistan ordusundan hiç bir kayıba yol açmadığı görülmektedir. Haberde kullanılan “çok korkmuş silahlı kuvvetler” ifadesi karşı tarafın Ermenistan'dan korktuğu ve bu sebeple farklı yollara başvurduğu iddia edilmiş ve Ermenistan Ordusu korkusuz olarak gösterilmeye çalışılmıştır. Haberde hiç bir kaynak belirtilmemiş, sadece haber sitesi kendini kaynak kullanarak haberi yayımlamıştır. Haberde kullanılan fotoğraf olay anıyla hiç bir ilgisi olmayan fotoğraftır. Haberin doğruluğunu kanıtlayan hiç bir bilgi paylaşılmamıştır.

Trend.az haber sitesindeki bir diğer haberde “Ermeniler Aghdam camisine ateş etti – bir kişi öldürüldü” başlığı incelendiği zaman bir halkın en zayıf noktalarından biri olan dini inancına karşı olunan bir saldırıya değinilmiştir. Haber başlığında aynı zamanda sivillere ateş eden ve bir kişiyi öldüren, dini inanca saygısızlık eden ermeni imajı yaratılmaya çalışılmıştır. “Ermeni Silahlı Kuvvetleri Ağdam bölgesindeki Ahmadagalı köyüne ateş açtı” flaş cümlesinde başlıktaki bilgiyle aynı anlam taşıyan cümleye yer verilmiş ve caminin Ağdam bölgesindeki hangi köyde olduğu da açıklanmıştır. Haberin özeti incelendiği zaman saldırı sonucunda öldürülen kişinin bilgileri paylaşılmıştır. Haberde olay zamanı ölen şahsın fotoğrafı veya dağılan caminin fotoğrafı kullanılmak yerine

sembolik olarak cami fotoğrafı kullanılmıştır. Haberde kaynak olarak Ağdam Belediye Başkanı belirtilmiştir. Habere ilgili fotoğrafın kullanılmaması haberin objektifliğini gölgelemektedir.

News.am haber sitesinde “Savunma Ordusu: Ermenistan tarafında 20 ölü, 26 kayıp ve 72 yaralı var” haber başlığında savaş sırasında ölen ve yaralananların resmi istatistiklere göre açıklaması verilmiş ve başlıkta da bu açıklamayı yapanın Savunma Bakanlığı olduğu belirtilmiştir. “Pazartesi gününden beri Ermenistan tarafında son dört gün süren savaş sırasında 20 ölü , 72 yaralı, 26 yaralı olduğunu açıkladı” flaş cümlesinde ise yine aynı rakamlar belirtilmiş, ayrıca bu ölü sayısının hangi günden beri hesaplandığı gösterilmiştir. Haberin özetine bakıldığı zaman Stepanekert`de yapılan açıklama zamanı kendi taraflarından olan kayıpların istatistiklerin açıklanmasıyla birlikte, Azerbaycan tarafından da 200 den fazla kayıp olduğu iddia edilmiştir. Haberde belirtilen ölü ve yaralı sayısının her iki taraf için de doğru olduğunu belirleyen her hangi bilgi yoktur. Haberde kaynak olarak Ermenistan için güvenilir kaynak olarak görülen Karabağ Savunma Ordusu Operasyonlar Birimi Başkanı Albay Vitali Arustamyan gösterilirken, kullanılan fotoğraf olayla ilgili değildir. Haberde belirtilen bilgilerin doğruluğu bilinmemektedir.

Trend.az haber sitesindeki “Bakan, Hankendi ve diğer yerleşim bölgelerine yıkıcı darbelerin vurulmasına hazır olunması talimatını verdi” haberin başlık cümlesinde hangi nedenlerden dolayı yeniden savaş başlaması için karşı tarafa darbe indirilmesi emri verildiği belirtilmemiştir. “Cephe boyunca ağır kayıplarla yüzleşen Ermeni silahlı kuvvetleri, temas hattına yakın birliklerimize ateş ederek sivil nüfusa zarar vermeye başladı” flaş cümlesine bakıldığı zaman başlık cümlesinin açıklaması gibi, ermeni tarafının sivil nüfusa ateş etmeye başladığı açıklanmış ve bunun doğrultusunda darbe indirilmesi emrinin verildiği açıklanmak istenmiştir. Haberin özeti incelendiği zaman Azerbaycan tarafının aslında böyle bir açıklamada bulunması için Ermenistan tarafından kışkırtıldığı ve eğer Ermenistan tarafından bir daha hamle gelirse darbe indirilmesi için karar verildiği belirtilmiştir. Haberde kullanılan “insaniyetden uzak adımlar” ifadesiyle Ermenilerin Azerbaycan`a karşı yaptıklarını açıklamaya ve Ermenilerin vahşi olduğu düşüncesi oluşturulmaya çalışılmıştır. Haberde

kaynak olarak Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi gösterilmiş ve olayla ilgisi olmayan sembolik bir fotoğraf kullanılmıştır.

Çizelge 4.20: News.am ve Trend.az haber sitesinde 5 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

5 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Savunma Bakanlığı: Madagiz'deki askeri üs karargahı yok edildi (VIDEO)”	“Putin Ermenistan ve Azerbaycan liderleriyle görüşüyor”
	“Mermi Terter`de bir eve isabet etti, 16 yaşında bir kız öldü”	“Savunma Bakanlığı: Karabağ`ın hiç bir pozisyonu Azerbaycan`ın kontrolünde değil”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Cephe hattı Nisan`da, geceden başlayarak ve 5 Nisan`da tüm gün boyunca gergindi”	“Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin Ermeni ve Azerbaycan liderleriyle telefon görüşmeleri yaptı”
	“Ermenilerin yerleşim yerlerini top mermisi ile ateşlemesi sonucu 16 yaşında bir kız öldürüldü”	“Hiçbir Karabağ pozisyonu Azerbaycan'ın kontrolü altında değil, Karabağ Savunma Ordusu Operasyonlar Birimi Başkanı Albay Victor Arustamyan, bugün Stepanakert Operasyon Merkezi'nde düzenlenen görüşmede açıklama yaptı”

Çizelge 4.20: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 5 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Özeti	<p>Hocavand-Fuzuli ve Aghdere-Terter yönündeki kaybettiği bölgelerin geri alınamayacağını anlayan Ermeni tarafı, temas hattının yakınındaki yerleri ateş etmeye devam ediyor. Bu doğrultuda, düşmanın en büyük askeri karargahlarından biri olan Aghdere kentinin kuzeyinde yerleşen Madagiz'in stratejik noktası kesin darbelerle yok edilmiştir.</p> <p>Olay sabah erken saatlerde Terter bölgesindeki Hasangay köyünde meydana geldi. Ermenilerin ağır toplardan ateşlenmesi sonucunda bir eve mermi düştü. Sonuç olarak, Kalbajar bölgesinde yaşayan 2000 yıl doğumlu Hasanova Turan Kamandar kızı hayatını kaybetti.</p>	<p>Kremlin, Dağlık Karabağ'daki durumun ele alındığını bildirdi. Liderler, Dağlık Karabağ ihtilaf bölgesindeki son gelişmeler hakkında derinlemesine bir tartışma yaptı. Çok sayıda kayba yol açan geniş çaplı silahlı çatışmalarda ciddi endişelerini dile getiren Vladimir Putin, her iki tarafa acilen savaştan vazgeçme ve ateşkesi gözlemlene çağrısında bulundu.</p> <p>Saat 12: 00'de ateşkes için anlaşmaya varıldığı zaman, ateş daha düşük yoğunlukla birkaç yönden devam etti. Düşman, Martuni, Martakert ve Taliş'e ateş etmeye devam etti. Karabağ Savunma Ordusu Operasyonlar Birimi Başkanı Albay Victor Arustamyan, Hiçbir Karabağ pozisyonu Azerbaycan'ın kontrolü altında değil açıklaması yaptı.</p>
Haberin Kaynağı	<p>Savunma Bakanlığı Basın Servisi</p> <p>Tartar Belediye Başkanı Müstagim Mammadov</p>	<p>Belirtilmemiş</p> <p>Karabağ Savunma Ordusu Operasyonlar Birimi Başkanı Albay Victor Arustamyan</p>
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

5 Nisan 2016 tarihinde trend.az haber sitesinde “Savunma Bakanlığı: Madagiz'deki askeri üs karargahı yok edildi (VİDEO)” başlıklı haberde karşı taraftaki askeri üs karargahlarından birinin yok edildiği belirtilmiştir. Başlıkta hangi sebeple bunun yapıldığı belirtilmemiştir. Haberinin “Nisan’da, geceden başlayarak ve 5 Nisan’da tüm gün boyunca cephe hattı gergindi” flaş cümlesine

bakıldığı zaman başlıkta kullanılan düşünceden uzaklaşmış ve gün boyunca cehpe hattının gergin olduğu belirtilmiştir. Haberin özeti incelendiğinde aslında uyarılara rağmen ermeni tarafının durmadan ateş etmesi gösterilmiş ve bunun karşılığı olarak askeri karargaha darbe indirildiği belirtilmiştir. Aynı zamanda bu savaş sırasında ordunun 16 askerinin öldüğü açıklanmıştır. Haberde ülke için güvenilir kaynak kullanılmış ve haberin başlığında belirtilmiştir. Haberde kullanılan fotoğraf ise karargaha darbe indirildikten sonraki durumu ile ilgilidir. Fotoğrafın aynı olay zamanı çekilen fotoğraf olup olmaması tartışılır.

“Putin Ermenistan ve Azerbaycan liderleriyle görüşüyor” başlıklı news.am haber sitesindeki haberde gelişen ve en gergin zamanını yaşayan olaylar zamanı Rusya cumhurbaşkanı Putin`in Azerbaycan ve Ermenistan liderleri ile görüştüğü açıklanmıştır. Bu görüşün nerede ve ne zaman gerçekleştirildiğine dair başlıkta hiç bir bilgiye yer verilmemiştir. “Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin Ermeni ve Azerbaycan liderleriyle telefon görüşmeleri yaptı” cümlesine bakıldığı zaman gerçekleşen görüşmenin telefon görüşmesi olduğu ortaya çıkmaktadır. Haberin özetine bakıldığında ise, Rusya devletinin tarafların ateşkesi sürdürmeleri için sakin olmaya ve ateşi durdurmaya çağırıldığı görülmektedir. Haberin kaynağı belirtilmemiş ve bu haberin kim tarafından yayıldığı bilinmemektedir. Haberde fotoğraf olarak Rusya Cumhurbaşkanı Putin`in resmi kullanılmıştır.

Aynı tarihli “Savunma Bakanlığı: Karabağ`ın hiç bir pozisyonu Azerbaycan`ın kontrolünde değil” news.am haber sitesinde yayımlanan habere bakıldığı zaman ise daha önce yapılan bir habere cevap olarak bu haberin yayımlandığı anlaşılmaktadır. Haber ülkenin Savunma Bakanlığı tarafından yayılmış ve hiç bir bölgenin Azerbaycan kontroluna geçmediği açıklanmıştır. “Hiçbir Karabağ pozisyonu Azerbaycan'ın kontrolü altında değil, Karabağ Savunma Ordusu Operasyonlar Birimi Başkanı Albay Victor Arustamyan, bugün Stepanakert Operasyon Merkezi'nde düzenlenen görüşmede açıklama yaptı” flaş cümlesinde başlık cümlesinin daha geniş bir açıklaması verilmiş, haberin kaynağının ismi belirtilmiş ve başlıktaki cümleyle aynı bilgi paylaşılmıştır. Haberin özetinde ise, başlıktan farklı olarak olayların gidişatıyla ilgili bilgi paylaşılmıştır. Haberde kullanılan fotoğraf sembolik bir fotoğraf olmakta ve hiç bir anlam taşımamaktadır. Pozisyonun Azerbaycan tarafına geçmediği bilgisi ile yapılan

haberi inandırıcılığını arttıran hiç bir bilgi paylaşılmamıştır. Bu yüzden de haberin doğruluğu bilinmemektedir.

“Mermi Terter`de bir eve isabet etti, 16 yaşında bir kız öldü” trend.az haber sitesindeki haber başlığında düşmanla sürdürülen savaş zamanı düşmanın attığı merminin bir eve isabet etmesi sonucu sivillerden 16 yaşlı bir kızın yaralanması belirtilmektedir. “Ermenilerin yerleşim yerlerini top mermisi ile ateşlenmesi sonucu 16 yaşında bir kız öldürüldü” flaş cümlesine bakıldığı zaman da başlıkla aynı bilginin paylaşıldığı görülmektedir. Haberin özeti incelendiği zaman, olayın tam olarak nerede geliştiği belirtilmektedir. Haberde kaynak olarak Tartar Belediye Başkanı Müstagim Mammadov`un adı belirtilmiştir. Haberde kullanılan fotoğraf ise sembolik bir fotoğraf olmakta olayla ilgili olamamaktadır. Haberde ölen kızın fotoğrafı veya olaya ait bir fotoğraf paylaşılsaydı haberin doğruluğu şüphe altında kalmazdı.

Çizelge 4.21: News.am ve Trend.az haber sitesinde 6 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

6 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Nahçıvan`da düşman ateşkes rejimini ihlal etti”	“Karabağ ordusu Azerbaycan'ın dezenformasyonunu reddetti”
	“Warlick: Çatışmanın çözümü, Ermeni birliklerinin işgal altındaki topraklardan çıkmasıdır”	“Karabağ Savunma Bakanlığı, kaçarken ölen Azerbaycan askerlerinin fotoğraflarını yayınladı (FOTOĞRAFLAR)”
		“Karabağ Savunma Ordusu: Ermeni tarafında 32 ölü, 121 yaralı ve 25 kayıp var”
		“Azerbaycan Karabağ'da ambulansı vurdu”
		“Artsakh'ta Azerbaycan'ın özel görev birimlerinin cansız bedenleri(FOTOĞRAFLAR, +18)”
Haberin Altbaşlığı	---	---

Çizelge 4.21: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 6 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	<p>“5 Nisan 12: 00'de Azerbaycan ile Ermeni birlikleri arasındaki temas hattında askeri operasyonların askıya alınmasına ilişkin anlaşmanın hemen ardından, Nahçıvan Cumhuriyeti'ndeki Azerbaycan'ın Ordubad, Şahbuz ve Babek bölgelerine düşman tarafından ateş edildi”</p> <p>“AGİT Minsk Grubu, tarafları Bakü ve Yerevan'ı barış görüşmelerine hizmet edecek olan acil ateşkese davet etti”</p>	<p>“Azerbaycan Savunma Bakanlığı'nın çarşamba günü yayınladığı, Ermeni silahlı kuvvetlerinin çeşitli çaplı silahlardan ateş ettiği iddiası doğru değil”</p> <p>“Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı (DKC / Artsakh), kaçarken ölen Azerbaycan askerlerinin fotoğraflarını yayınladı”</p> <p>“Karabağ Savunma Bakanlığı Operasyonel Bilgi Merkezi Başkanı Albay Victor Arustamyan bugün gazetecilere verdiği röportajda çarşamba günü Azerbaycan tarafının, Dağlık Karabağ temas hattı boyunca ağır tüfekli silahlarından ateş etmeye devam ettiğini bildirdi”</p> <p>“Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri, Dağlık Karabağ İletişim Hattı'nın kuzeyindeki ambulansa ateş etti”</p> <p>“PAN Photo, kuzeydoğudaki Artsakh yönünde askeri hareketlerde yer alan Azerbaycan özel görev birimlerinin cansız bedenlerinin fotoğraflarını yayınladı”</p>

Çizelge 4.21: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 6 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Özeti		
	<p>5 Nisan'da 12: 10'dan, 6 Nisan 12: 56'a kadar, Nahçıvan Cumhuriyeti'ndeki Azerbaycan'ın Ordubad, Şahbuz ve Babek bölgelerindeki pozisyonlar Ermenistan Cumhuriyeti'nin Mehri, Sisian ve Cermuk bölgelerindeki konumlarından iriçaplı silahlar ve patlayıcı sursatlarla ateşe maruz kaldı.</p> <p>Düşman, Ordunun birlikleri cevap ateşiyle susturuldu. Ordubad istikametindeki bölümlerin önlemleri müdahaleleri sonucunda, düşman ateşi ve mühendis istihkam kurgusu darmadağın edildi.</p> <p>Warlick'in açıklamasında: AGİT Minsk Grubu kurbanlar arasında siviller ve askeri personelin olmasından derin üzüntü duyuyor. Bu çatışmaya çözüm bulmak için mümkün olan her şeyi yapmak gerekiyor. AGİT Minsk Grubu, tarafların görüşmesini desteklemeye hazır, ancak nihai karar Bakü ve Yerevan tarafından verilmelidir. Problemin çözülmesi Ermenistan'ın topraklardan geri çekilmesi ve bu toprakların Azerbaycan'a geri verilmesi ve aynı zamanda Karabağ'ın statüsü ile ilgili kararın hazırlanmasıdır.</p> <p>Eşbaşkan, Azerbaycan'ın Minsk Grubu'nun işinden dolayı hayal kırıklığını anlıyor çünkü olaydan 20 yıl geçti. Ancak savaş yeni ölümlere yol açacak ve bu nedenle siyasi karar gerekiyor.</p>	<p>Ermeni silahlı kuvvetlerinin çeşitli çaplı silahlardan ateş ettiği iddiası doğru değil.</p> <p>Savunma Ordusu öncü birimleri ateşkese kesinlikle uymaktadır. Ermenistan ve Azerbaycan silahlı kuvvetlerinin genelkurmay başkanları salı günü ateşkes anlaşmasının imzalandığı Moskova'da bir araya geldi. Ateş aynı gün öğlen itibariyle durmuş olsa da, Azerbaycan tarafı eski yoğunlukla olmasa da düzensiz aralıklarla ateş etmeye devam ediyor.</p> <p>Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı (DKC / Artsakh) 2 ile 5 Nisan arasında gerçekleşen askeri eylemler sırasında barbarca eylemler yapan düşmanın geri çekildikleri anlarda veya daha kesin olarak kaçtıkları anlarda ortadan kaldırdıkları cesetlerin bir kısmının fotoğrafları yayınlanmıştır.</p> <p>Azerbaycan tarafının, Dağlık Karabağ temas hattı boyunca ağır makineli silahlarından ateş etmeye devam ettiğini bildirdi. Ayrıca Karabağ Silahlı Kuvvetleri'nin 1 - 6 Nisan arasındaki dönemde aşağıdaki kayıplara maruz kaldığını belirtmiştir:</p> <p>8'i subay, 24'ü asker olmak üzere toplam 32 ölü, 24'ü subay, 97'si özel ve sözleşmeli asker olmak üzere, 121'i yaralı. 25 kişi ise hala kayıp.</p> <p>Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri, Dağlık Karabağ İletişim Hattı'nın kuzeyindeki ambulansa ateş etti. Ambulans öldürülen tankerlerin cesetlerini temas hattından taşıyacaktı. Azerbaycan tarafı bir tanktan ateş ederek ambulansı imha etti. Neyse ki, personel o anda arabada değildi ve kimse</p>

		yaralanmadı.
		Ermenistan askerleri tarafından vurulan kuzeydoğudaki Artsakh yönünde askeri hareketlarda yer alan Azerbaycan özel görev birimlerinin cansız bedenlerinin fotoğrafları yayınlandı.
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı'nın basın sözcüsü	Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Ordusunun basın servisi
	ABD AGİT Minsk Grubu Eş Başkanı James Warlick	Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı
		Karabağ Savunma Bakanlığı Operasyonel Bilgi Merkezi Başkanı Albay Victor Arustamyan
		Karabağ Savunma Ordusu Operasyonel Bilgi Merkezi Başkanı Albay Victor Arustamyan
Haberdeki Sıfatlar	---	PAN Photo
		barbarca eylemler

Analiz:

6 nisan 2016 tarihli haberin “Nahçıvan’da düşman ateşkes rejimini ihlal etti” başlıklı cümlesinde düşmanın ateşkes rejimini Nahçıvanda ihlal etmesi açıklanmış ama olayla ilgili başlıkta çok fazla ayrıntıya yer verilmemiştir. “5 Nisan 12:00’da Azerbaycan ile Ermeni birlikleri arasındaki temas hattında askeri operasyonların askıya alınmasına ilişkin anlaşmanın hemen ardından, Nahçıvan Cumhuriyeti’ndeki Azerbaycan’ın Ordubad, Şahbuz ve Babek bölgelerine düşman tarafından ateş edildi” flaş cümlesi incelendiği zaman, olayla ilgili ayrıntılardan bahs edilmiştir. Olayın yeni kabul edilen ateşkes anlaşmasının ardından gelişmesi, zamanı ve Nahçıvan`da hangi yerlere ateş edildiği açıkça belirtilmiştir. Haberin özetine bakıldığı zaman, olay anı ve yeri

ile ilgili açıklamalar yapılmış ve hiç bir kayıptan bahsedilmemiştir. Haberde kaynak olarak Savunma Bakanlığı'nın Basın Sözcüsü belirtilmiş ve kullanılan fotoğraf olay anyla ilgili bir fotoğraf değildir.

News.am sitesinde “Karabağ ordusu Azerbaycan'ın dezenformasyonunu reddetti” haber başlığı ele alındığı zaman, ortada bir dezenformasyon olduğu anlaşılmakta ama dezenformasyonun neden bahs ettiği bilgisi verilmemektedir. “Azerbaycan Savunma Bakanlığı'nın çarşamba günü yayınladığı, Ermeni Silahlı Kuvvetleri'nin çeşitli çaplı silahlardan ateş ettiği iddiası doğru değil” flaş cümlesinde ortaya atılan iddianın ne olduğu, Azerbaycan tarafında ne zaman yayımlandığı ve bu iddianın yalan olduğu belirtilmiştir. Haberin özetine bakıldığında, ateşkes anlaşması imzalanmasına rağmen bu anlaşmayı aslında karşı tarafın bozduğu ve ateş eden tarafın onlar olduğu belirtilmiştir. Haber kaynağı olarak Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Ordusu'nun Basın Servisi gösterilmiştir. Haberde kullanılan fotoğraf olayla ilgili bir anlam taşımamaktadır. Haberde hangi tarafın bilgisinin dezenformasyon olduğu anlaşılmamaktadır.

Trend.az haber sitesindeki “Warlick: Çatışmanın çözümü, Ermeni birliklerinin işgal altındaki topraklardan çıkmasıdır” haber başlığı ele alındığında, haberin kaynağı başlıkta gösterilmiş ve devam eden çatışma sürecinin ortadan kalkması için Ermeni'lerin işgal ettikleri toprakları terk etmeleri gerekli olduğu ifadesi Warlick'in dilinden söylenmiştir. “AGİT Minsk Grubu, tarafları Bakü ve Yerevan'ı barış görüşmelerine hizmet edecek olan acil ateşkese davet etti” flaş cümlesinde ise başlıktan farklı olarak çatışmanı yok etmek için her iki tarafın da ortak nokta bulması gerektiği fikri kullanılmıştır. Haberin özetinde de, yine aynı şekilde taraflar arasında anlaşmaya gidilmesi gerektiğini çünkü savaşın sadece sivillerin ve askerlerin ölümüne yol açacağı bu yüzden de en iyi kararın siyasi olarak çatışma olmadan verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Haberin kaynağı başlıktada belirtilmiş ABD AGİT Minsk Grubu Eş Başkanı James Warlick'tir. Fotoğraf olarak yine James Warlick'in fotoğrafı kullanılmıştır.

Karabağ Savunma Bakanlığı, kaçarken ölen Azerbaycan askerlerinin fotoğraflarını yayınladı (FOTOĞRAFLAR)” news.am sitesindeki haber başlığında bir iddia ortaya atılmış ve bir olay sonucunda kaçmaya çalışırken ölen Azerbaycan askerinin fotoğraflarını yayınlamıştır. Haberin kaynağını da

haberinde başlığında belirterek yayınlanan fotoğrafların Azerbaycan askerine ait olduğu iddiası ortaya atılmıştır. “Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı (DKC / Artsakh), kaçarken ölen Azerbaycan askerlerinin fotoğraflarını yayınladı” flaş cümlesinde de, yine başlıkla aynı cümle kullanılmış sadece Savunma Bakanlığı'nın Dağlık Karabağ Savunma Bakanlığı olduğu bilgisi ek olarak belirtilmiştir. Haberin özeti incelendiği zaman, “barbarca eylemler yapan düşman” ifadesi kullanılmış ve düşmanın aslında Ermenistan tarafa karşı şiddet içeren hareketlerde bulunduğu belirtilmiştir. Bunun karşılığında ölmüş askerlerin fotoğraflarını açıkca paylaşarak Ermenistan tarafı da doğru olmayan ve olumsuz örnek oluşturacak fotoğraflar paylaşmıştır. Haberdeki fotoğrafların gerçekten de düşman askerlerine ait olduğu kesin olarak bilinmemektedir. Haberin kaynağı olarak Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı gösterilmiştir.

“Karabağ Savunma Ordusu: Ermeni tarafında 32 ölü, 121 yaralı ve 25 kayıp var” haber başlığında Ermenistan tarafından ölü, yaralı ve kayıp istatistikleri açıklanmış ama bu hangi zaman diliminden olan rakamlar olduğu belirtilmemiştir. “Karabağ Savunma Bakanlığı Operasyonel Bilgi Merkezi Başkanı Albay Victor Arustamyan bugün gazetecilere verdiği röportajda çarşamba günü Azerbaycan tarafının, Dağlık Karabağ temas hattı boyunca ağır tüfekli silahlarından ateş etmeye devam ettiğini bildirdi” flaş cümlesinde haberin kaynağı belirtilmiş, Çarşamba gününden beri karşı tarafın yine ateş etmeye devam ettiği bilgisi paylaşılmıştır. Flaş cümlede de açıklanan rakamların hangi zaman dilimini kapsadığı belirtilmemiştir. Haberin özeti incelendiğinde, çarşamba gününde olayın yeniden gergin hal aldığı ve belirtilen rakamların 1-6 nisan tarihlerini kapsadığı belirtilmiştir. Bu rakamların miktarı Ermenistan tarafından farklı söylenirken, Azerbaycan tarafından farklı söylenmektedir. Hangi ülkenin doğruyu söylediği bilinmemektedir. Haberin kaynağı olarak Karabağ Savunma Bakanlığı Operasyonel Bilgi Merkezi Başkanı Albay Victor Arustamyan gösterilmiş ve kullanılan fotoğraf genel olarak seçilmiştir.

Aynı haber sitesindeki bir diğer “Azerbaycan Karabağ'da ambulansı vurdu” haber başlığında ise, gerginleşen çatışma sürecinde Azerbaycan'ın Karabağ'da ambulansı vurduğu iddiası ortaya atılmıştır. “Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri, Dağlık Karabağ İletişim Hattı'nın kuzeyindeki ambulansa ateş etti” flaş

cümlesinde bu defa ambulansın tam olarak nerde olduğu da belirtilmiştir. Haberin özetine bakıldığında, olay zamanı ambulansda kimsenin olmadığı bu yüzden de ölen veya yaralanan olmadığı açıklanmıştır. Haberin kaynağı olarak Karabağ Savunma Ordusu Operasyonel Bilgi Merkezi Başkanı Albay Victor Arustamyan gösterilmiş ve fotoğraf olarak ateş edilen ambulansın fotoğrafı yerleştirilmiştir. Haberin doğruluğu ve ambulansın gerçekten de Azerbaycan tarafından açılan ateş sonucu bu hale geldiği bilinmemektedir.

Son haber olan Artsakh'ta Azerbaycan'ın özel görev birimlerinin cansız bedenleri(FOTOĞRAFLAR, +18)” haber başlığı incelendiği zaman, ölen askerlerin fotoğraflarının paylaşıldığı açıklanmaktadır. “PAN Photo, kuzeydoğudaki Artsakh yönünde askeri harekatlarda yer alan Azerbaycan özel görev birimlerinin cansız bedenlerinin fotoğraflarını yayınladı” flaş cümlesinde öldürülen askerlerin nerede ve hangi hareket zamanı öldürüldükleri bilgisi verilmiştir. Haberin özetine bakıldığı zaman çatışma durumunun yeniden gerginleşmesi, Azerbaycan tarafının saldırı yapmak istemesi ve cevap ateşi zamanı geri kaçmak isteyen askerlerin öldürüldükleri belirtilmiştir. Her iki tarafın da kayıp verdiği bildirilmiştir. Haberin kaynağı olarak fotoğrafları yayan PAN Photo gösterilmiş ve fotoğraf olarak olay zamanı ölmüş askerlerin fotoğrafları paylaşılmıştır. Haberin doğru veya dezenformasyon olduğu bilinmemektedir.

Çizelge 4.22: News.am ve Trend.az haber sitesinde 7 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

7 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Pilotsuz özel ermeni uçağı düşürüldü (FOTOĞRAF)” “Savunma Bakanlığı : Azerbaycan'ın ateşkes ihlali iddiası Ermenilerin bir başka dezenformasyonudur”	“Uzman: Buenos Aires de yakında Azerbaycan'ın "zaferleri" arasında görülebilir” “Karabağ ordusu, tahrip edilmiş Azerbaycan`ın insansız hava aracının fotoğraflarını sunar” “Karabağ Özel Kuvvetleri Azerbaycan kamyonunu zararsız hale getirdi”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---

Çizelge 4.22: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 7 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Flaşı		
	<p>“Ermenistana mahsus insansız hava aracı özel bir yolla düşürüldü”</p> <p>“Ermeni tarafı, Azerbaycan askerleri tarafından ateşkesin ihlali ile ilgili yanlış bilgi yaymaya devam ediyor”</p>	<p>“Askeri uzman Arkady Grigoryan, “Azerbaycan propagandacıları durumu öylesine abartıyor ki, gerçeklikle ilgilerini tamamen kaybettiler”</p> <p>“Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Ordusu, Karabağ ordusu tarafından vurulan bir Azerbaycan uçuş aracının fotoğrafını sundu”</p> <p>“Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Özel Kuvvetleri Ermeni Savunma Bakanlığı'nın sözcüsü, Facebook sayfasında Tapkara-Koyunlu köyü yakınlarındaki “H919QQ” plakalı Azerbaycan Ural kamyonunu zararsız hale getirildiğini yazdı”</p>
Haberin Özeti	<p>Ermeni Silahlı Kuvvetleri, X-55 tipi insansız hava aracı (PUA) Silahlı Kuvvetlerin pozisyonlarında uçmak isterken Azerbaycan tarafından özel yolla düşürüldü.</p> <p>Ermeni medyası 5 nisanda temas hattında her iki tarafın da operasyonları durdurması konusunda karar verdikten sonra, güya Azerbaycan tarafının bu anlaşmaya uymadığını iddia ediyor. Azerbaycan Savunma Bakanlığı bunu Ermenilerin yaydığı bir sonraki dezenformasyon olduğunu açıkladı. Ateşkes anlaşması sağlandığı günden itibaren Azerbaycan anlaşmaya sadık kalmakta ama anlaşma yine Ermeni askerleri tarafından bozulmaktadır. Bu konuda Ermenistan medyası tarafından yayımlanan bilgiler gerçeği yansıtmamaktadır ve dezenformasyondan başka bir şey değildir.</p>	<p>Arkady Grigoryan, "Van ve Ardahan'ın Jermuk'un yanındaki listede görünmemesi güzel. Aslında Nahçıvan'ın topraklarının Jermuk'tan kovulduğunu iddia etmek en azından kendi coğrafi cehaletini kabul etmektir" diye belirtti. Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in öncülüğünde propagandacılar korosu kendisini güvence altına aldı ve Karabağ'da Ermenistan'ın kazandığı zaferi kendi nüfusunun üstüne almaya çalışıyor. Yakında Ermenistan'ı, bu zaferler listesinde Buenos Aires Ermenileri olarak bulabiliriz diye de açıklama yaptı.</p> <p>Taraflar, 5 Nisan'dan itibaren çatışmayı durdurmaya kabul etti. Çatışma olmadı, ancak Azerbaycan tarafı Karabağ mevkilerinde ateş etmeye devam ediyor. Bu süreçte Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Ordusu,</p>

		Azerbaycan`ın uçuş aracını vurdu.
		TapkaraKoyunlu köyü yakınlarındaki “H919QQ” plakalı bir Azerbaycan Ural kamyonunu Ermeni Silahlı Kuvvetleri tarafından zararsız hale getirildi. DKC Savunma Ordusu'nun bilgilerine göre, araba askeri kullanım için tasarlanmış silahlarla doluydu.
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı'nın basın servisi	Askeri uzman Arkady Grigoryan
	Azerbaycan Savunma Bakanlığı	Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Ordusu
		Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Özel Kuvvetleri Ermeni Savunma Bakanlığı'nın sözcüsü
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

7 nisan 2016 tarihli “Pilotsuz özel ermeni uçağı düşürüldü (FOTOĞRAF)” haber başlığı incelendiği zaman, haberde ermeni uçağının düşürüldüğü ama düşürülme nedeninin belirtilmediği görülmektedir. “Ermenistana mahsus insansız hava aracı özel bir yolla düşürüldü” flaş cümlesine bakıldığında da aynı şekilde cümle kullanıldığı görülmektedir. Haberin başlığında ve flaş cümlesinde düşürülme nedeni belirtilmemektedir. Karabağ ordusu, tahrip edilmiş Azerbaycan`ın insansız hava aracının fotoğraflarını sunar” news.am haber sitesindeki başlıkta ise, Ermenistan tarafının karşı tarafın uçağını düşürdüğü belirtilmiştir. “Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Ordusu, Karabağ Ordusu tarafından vurulan bir Azerbaycan uçuş aracının fotoğrafını sundu” flaş cümlesinde Karabağ ordusunun karşı tarafın uçuş aracını vurduğu iddia edilmiştir. Haberlerin özeti incelendiği zaman, ilk haberde uçağın Azerbaycan pozisyonlarında uçmak isterken düşürüldüğü anlaşılmakta, diğer haberde ise çatışmanın olmadığı ama karşı tarafın uçağının vurulduğu anlaşılmaktadır. Birinci haberde kaynak olarak Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi, ikinci haberde ise Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Ordusu kaynak gösterilmiştir. Fotoğraf olarak her iki haberde de düşürülmüş insansız hava

aracının fotoğrafı kullanılmış ama fotoğrafın hakikaten de olayla ait olduğu bilinmemektedir.

News.am haber sitesinde “Uzman: Buenos Aires`de yakında Azerbaycan'ın "zaferleri" arasında görülebilir” haber başlığında, bir uzman tarafından yapılmış bir açıklama ve bu açıklamada Azerbaycan tarafıyla dalga geçercesine kullanılmış bir cümle görülmektedir. “Askeri uzman Arkady Grigoryan, “Azerbaycan propagandacıları durumu öylesine abartıyor ki, gerçeklikle ilgilerini tamamen kaybettiler” cümlesinde haberin kaynağı belirtilmiştir. Azerbaycan tarafıyla dalga geçercesine kullanılan ifadeye bu cümlede de yer verilmiştir. Karşı tarafın olayları abarttığı düşüncesi savunulmuştur. Haberin özetinde, Jermuh`un Nahçıvan toprağı olduğunu iddia eden Azerbaycanlılar için “cahil” kelimesi kullanılmış ve düşman küçümsenmeye çalışılmıştır. Azerbaycan tarafının çok fazla zaferden bahsettikleri ve alaycı bir ifadeyle “yakında Buenos Aires`i de kazandıkları ile ilgili haberler yapabileceklerini söyleyerek düşman tarafın haberlerinin genellikle yalan olduğu savunulmuştur. Haberde genel bir fotoğraf kullanılmış ve kaynak olarak Askeri uzman Arkady Grigoryan gösterilmiştir.

“Savunma Bakanlığı : Azerbaycan'ın ateşkes ihlali iddiası Ermenilerin bir başka dezenformasyonudur” başlıklı trend.az haber sitesindeki başlık incelendiğinde, Ermenistan tarafı yanlış haber yayımlamakla günahlandırılmıştır. “Ermeni tarafı, Azerbaycan askerleri tarafından ateşkesin ihlali ile ilgili yanlış bilgi yaymaya devam ediyor” flaş cümlesinde “devam ediyor” kelimesi kullanılarak aslında bunun ilk defa olmadığı, daha önce de böyle durumla karşılaşıldığı belirtilmek istenmektedir. Haberin özetinde, Ermenistan tarafının ilk ateş eden taraf olarak Azerbaycan tarafını göstermesinin yalan haber olduğu belirtilmiş ve bu olayın tamamen tersinin olduğu iddia edilmiştir. Hangi ülkenin yayımladığı haberin doğru olduğu bilinmemektedir. Her iki devlet diğerinin yayımladığı haberi dezenformasyon olarak sunmaktadır. Haberin kaynağı olarak Azerbaycan Savunma Bakanlığı gösterilmiş ve haberde genel bir fotoğraf kullanılmıştır.

Ermeni haber sitesindeki diğer “Karabağ Özel Kuvvetleri Azerbaycan kamyonunu zararsız hale getirdi” haber başlığında kamyonun Karabağ Ordusu tarafından zararsızlaştırıldığı ama neden böyle bir şey yapılma ihtiyacı duyulduğu üzerine hiç bir bilgi paylaşılmamaktadır. “Dağlık Karabağ

Cumhuriyeti (DKC) Özel Kuvvetleri Ermeni Savunma Bakanlığı'nın sözcüsü, Facebook sayfasında TapkaraKoyunlu köyü yakınlarındaki “H919QQ” plakalı Azerbaycan Ural kamyonunu zararsız hale getirildiğini yazdı ” flaş cümlesinde olayın bütün ayrıntıları aktarılmış, olayın kaynağı, nerede paylaşıldığı belirtilmiş ama yinede nedeni ile ilgili bir şey yazılmamıştır. Haberin özetinde, aracın silahla dolu olduğu bilgisi verilmiştir. Haberin başlık cümlesinden sonuna kadar neden kamyonun zararsızlaştırılma ihtiyacı duyulduğu belirtilmemiştir. Haberin kaynağı olarak Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Özel Kuvvetleri Ermeni Savunma Bakanlığı'nın sözcüsü belirtilmiş, kullanılan fotoğraf olarak askeri kamyon resmi paylaşılmıştır. Bu fotoğrafın olay anındaki kamyon olup olmadığı bilinmemektedir.

Çizelge 4.23: News.am ve Trend.az haber sitesinde 8 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

8 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Savunma Bakanlığı: Azerbaycan’a ait tam teşekküllü askeri araca Ermenistan tarafından el konulması yalınış bilgidir”	---
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Dün gece Ermeni Savunma Bakanlığı, Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'ne ait bir askeri aracın ele geçirilmesi hakkında bilgi yaydı”	---
Haberin Özeti	Ermenistan tarafı Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'ne ait bir askeri aracın ele geçirilmesi hakkında bilgi yaydı. Savunma Bakanlığı sözcüsü Vagif Darghahli, Ermeni tarafının bilgisinin başka bir dezenformasyon olduğunu söyledi. Askeri tehdit kaynağı olmayan savaş dışı araç için operasyon hazırlanması yalnızca Ermenilerin aklına gelebilirdi. Herkes bu tür bir aracın savaş veya savunma vasıtası olmadığı için bir askeri tehdit kaynağı olamayacağını biliyor dedi. Hatta bu tür bir ifadenin Ermenistan Savunma Bakanlığı tarafından Azerbaycan topraklarında özel operasyonların yapılmasına, anlaşmaya karşı yapılan sorumsuzluğa ve Ermeni tarafının ateşkes rejiminin ihlal ettiğine dair kanıtların açık bir örneğidir.	---
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı sözcüsü Vagif Darghahli	---
Haberdeki Sıfatlar	Hayali zafer	---

Analiz:

8 nisan 2016 tarihli “Savunma Bakanlığı: Azerbaycan’a ait tam teşekküllü askeri araca Ermenistan tarafından el konulması yanlış bilgidir” haber başlığında, haberin kaynağı başlıkta belirtilmiştir. Ermenistan tarafı yanlış bilgi yaymakla suçlanmış ve bu bilgi reddedilmiştir. “Dün gece Ermeni Savunma Bakanlığı, Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'ne ait bir askeri aracın ele geçirilmesi hakkında bilgi yaydı” flaş cümlesinde olayın ne zaman ortaya atıldığı ve bu bilginin sadece bir iddiadan oluştuğu vurgulanmıştır. Haberin özetine bakıldığında, fotoğraflarda gösterilen kamyonun bir askeri araç olmadığı ve bunun bir tehtit oluşturmadığı söylenmiş ve bunu kendilerine zafer olarak kabul eden Ermenistan tarafının “hayali zafer” kazandığı belirtmiştir. Haberde kaynak olarak Savunma Bakanlığı sözcüsü Vagif Darghahli gösterilmiş ve fotoğraf olarak ise olayla ilgisi olmayan genel bir fotoğraf kullanılmıştır. Her iki devlet bu olayda birbirlerini dezenformasyon yaymakla suçlamakta ama hangi devletin doğru haber yayımladığı bilinmemektedir.

Çizelge 4.24: News.am ve Trend.az haber sitesinde 9 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ’a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

9 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Savunma Bakanlığı : Düşman ordusunun savaş alanında bırakıp kaçtığı silahlara el konuldu(FOTOĞRAFLAR)”	“Karabağ ordusu, Azerbaycan Özel Kuvvetleri`nin bıraktığı silahların fotoğraflarını sunar” “Azerbaycan AGİT'in Karabağ ile temas bölgesinde gözlem yapma talebini reddetti”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Düşman ordusunun savaş alanına bırakıp kaçtığı silahlara el konuldu”	“Karabak Savunma Ordusu, savaş alanındaki Azerbaycan Özel Kuvvetleri`nin terk ettiği üniforma, haberleşme teçhizatları ve silahların fotoğraflarını yayınladı”

Çizelge 4.24: (devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 9 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

9 Nisan Tarihli Haberler

Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Özeti	Savaş alanında düşman ordusu tarafından bırakıp kaçılan silahlar gece görüş cihazları birimlerimiz tarafından ele geçirildi. Bu silahların fotoğrafları kamuoyuna sunuldu.	“Azerbaycan, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın (AGİT) Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) ile sınır hattı üzerinde bir izleme yapmasına izin vermedi” --- GİT Ofisi'nin Genel Kişisel Sekreterlik Başkanı, Karabağ tarafına DKC ve Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin temas hattında bir gözlem yapılmasına yardımcı olmaları ile ilgili dilekçeyle başvurdu. DKC yetkilileri hemen onay verdiler ve katılımcıların izlemede güvenliğini sağlamak için gerekli tüm önlemleri almaya hazır olduklarını onayladılar. Ama Sınır Hattında bu izleme ancak iki tarafın - DKC ve Azerbaycan'ın rıza ve güvenlik garantileri olması durumunda yapılır. Bu noktaya kadar, Azerbaycan tarafının olumlu yanıtı hakkında hiçbir bilgi yok.
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı'nın basın servisi	Karabak Savunma Ordusu --- DKC Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ani Sargsyan
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

9 nisan 2016 tarihli “Savunma Bakanlığı : Düşman ordusunun savaş alanında bırakıp kaçtığı silahlara el konuldu (FOTOĞRAFLAR)” haber başlığı incelendiği zaman başlıkta belirtilmediği bir olay nedeniyle düşmanın silahları karşı tarafın askeri alanında bırakıp geri çekildiği iddia edilmektedir. Haberin kaynağı haberin başlık cümlesinde belirtilmektedir. “Düşman ordusunun savaş alanına bırakıp kaçtığı silahlara el konuldu” flaş cümlesi incelendiği zaman da başlıkla aynı olduğu ve hangi olay sonucu bunun yaşandığı belirtilmemektedir. Karabağ ordusu, Azerbaycan Özel Kuvvetleri'nin bıraktığı silahların fotoğraflarını sunar” ermeni haber sitesinde yayımlanan haber başlığında ise, yine hangi olay sonucu bırakıldığı bilinmeyen silahlardan bahsedilmektedir. “Karabak Savunma Ordusu, savaş alanındaki Azerbaycan Özel Kuvvetleri'nin terk ettiği üniforma, haberleşme teçizatları ve silahların fotoğraflarını yayınladı” flaş cümlesinde karşı tarafın olaylar zamanı bırakıp gittiği üniforma ve silahların fotoğrafları paylaşılmıştır. Haberin özetinde ise, silahların savaş zamanı Azerbaycan tarafında bırakılan silahlar olduğu ve gece ekipleri tarafından bulundu açıklanmaktadır. İkinci haber sadece başlık ve flaş cümleden oluşmaktadır. Birinci haberde, haberin kaynağı olarak Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi gösterilmekte, olayda kullanılan fotoğraflar ise savaş alanında bulunan silahların fotoğraflarıdır. İkinci haberde ise kaynak olarak Karabak Savunma Ordusu gösterilmekte ve olaylar zamanı terk edilen silahların fotoğrafları kullanılmıştır. Her iki haberin de doğruluğu ve kullanılan fotoğrafların gerçekten de olayla ilgili olduğu bilinmemektedir.

Azerbaycan AGİT'in Karabağ ile temas bölgesinde gözlem yapma talebini reddetti” başlıklı news.am de yayımlanan bir diğer haber incelendiği zaman, Azerbaycan'ın gözlem yapılması isteğini redd ettiği iddiası ortaya atılmıştır. “Azerbaycan, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın (AGİT) Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) ile sınır hattı üzerinde bir izleme yapmasına izin vermedi” flaş cümlesinde AGİT'in talebini reddettiği bilgisi yeniden paylaşılmıştır. Haberin özetinde, AGİT'in sınırda gözlem yapması için iki devletin de onayına ihtiyac duyulduğu, DKC'nin onayı anında verdiği ama Azerbaycan tarafının daha onay verdiği ile ilgili bir bilgi bulunmadığı açıklanmıştır. Özetden anlaşıldığı üzere Azerbaycan tarafı isteği reddetmemiş, daha onayladığına dair bir bilgi paylaşmamıştır. Haber özeti başlığıyla

çelişmektedir. Haberde kaynak olarak DKC Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ani Sargsyan gösterilmiş, kullanılan fotoğraf ise sembolik anlam taşımaktadır.

Çizelge 4.25: News.am ve Trend.az haber sitesinde 11 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

11 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Savunma Bakanlığı: Ermenistan'a iade edilen cesetlere karşı hakaret iddiası yalandır”	“Karabağ Komisyonu: Geri verilen Ermeni askerlerinin cesetlerine işkence verilerek sakat bırakılmış”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Ermeni tarafının iddiasına göre Ermeni askerlerinin cesetlerine hakaret edildiği bilgisi gerçeği yansıtmamaktadır”	“Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savaş Mahkumları, Rehineler ve Kayıp Kişiler Devlet Komisyonu bir bildiri yayınladı”
Haberin Özeti	Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi Ermeni tarafının, uluslararası toplumun dikkatini Dağlık Karabağ ihtilafının yanlış tarafına yönlendirmeye, kendilerini haklı çıkarmaya ve Azerbaycan'ı vahşilikle suçlamaya çalıştığına dikkat çekti. Azerbaycan Savunma Bakanlığı, Ermeni askerlerinin cesetleri üzerinde işkence ve hakaret eylemleri olmadığını açıkladı. Basın Servisi'nin açıklamasına göre,biz hümanist fikirleri ve ölenlerin ailelerinin duygusal durumlarını dikkate alarak, Ermeni tarafının Azerbaycan askerlerinin cesetleri üzerinde yaptıkları çeşitli işgenceleri belirtmedik.	Dağlık Karabağ Cumhuriyeti ile Azerbaycan arasında ölen kişilerin cesetlerinin değişimi gerçekleştirdi. 2-5 Nisan'da Azerbaycan tarafından yapılan büyük çaplı askeri saldırının sonucu olarak şehit olan 18 DKC Savunma Ordusu askerinin bedenleri, değişim sırasında DKC tarafına devredildi. Değişim sırasında Azerbaycan tarafının ölenlerin vücutlarında işkence ve sakatlanma belirtileri bıraktığı kaydedildi. İnsanlık dışı davranışın açık bir tezahürü olan bu eylemler savaş yasalarına ve geleneklerine aykırı davranıştır ve uluslararası insan hukukunun, özellikle de Yaralıların ve Hastaların Durumunun İyileştirilmesi Sözleşmesini (ISilahlı Kuvvetlerde (1949), Cenevre Sözleşmesi (III), Savaş Esirlerinin Davranışına (1949) ve Uluslararası Silahlı Çatışma Kurbanlarının Korunmasına İlişkin 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre Sözleşmelerini ağır şekilde ihlal ediyor.
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi	Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savaş Mahkumları, Rehineler ve Kayıp Kişiler Devlet Komisyonu
Haberdeki Sıfatlar	vahşilik	insanlık dışı davranış

Analiz:

11 nisan 2016 tarihli news.am haber sitesinde “Karabağ Komisyonu: geri verilen Ermeni askerlerinin cesetlerine işkence verilerek sakat bırakılmış” haber başlığında savaş sırasında öldürülen askerlerin cesetlerinin karşı tarafa iade edildiği ve cesetlere işkence yapıldığı iddia edilmiştir. “Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savaş Mahkumları, Rehineler ve Kayıp Kişiler Devlet Komisyonu bir bildiri yayınladı” flaş cümlesinde resmi olarak savaşta ölenler ve savaş rehineleri ile ilgili bir bildiri yayınlandığı açıklanmıştır. Trend.az haber sitesinde “Savunma Bakanlığı: Ermenistan'a iade edilen cesetlere karşı hakaret iddiası yalandır” haber başlığında cesetlerin üzerinde işkence yapıldığı iddiasının yalan olduğu savunulmaktadır. Bu bilginin dezenformasyon olduğu belirtilmiştir. “Ermeni tarafının iddiasına göre Ermeni askerlerinin cesetlerine hakaret edildiği bilgisi gerçeği yansıtmamaktadır” bir önceki haberdeki iddia haberin flaş cümlesinde yeniden yalanlanmıştır. Haberlerin özetleri incelendiği zaman, news.am sitesinde yayımlanan haberde Azerbaycan tarafının cesetlere yaptığı işkence “insanlık dışı” adlandırılmış ve bunun cezasız kalmaması istenmiştir. Trend.az sitesindeki haberde ise Azerbaycan tarafının “vahşilikle” suçlandığı ama asıl vahşetin Ermenistan tarafından cesetlere yapıldığı, şehitlerin ailelerini incitmemek için açıklanmadığı belirtilmiştir. Ermeni haber sitesinde haberin kaynağı Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savaş Mahkumları, Rehineler ve Kayıp Kişiler Devlet Komisyonu, Azerbaycan haber sitesindeyse, Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi gösterilmiştir. Her iki haber sitesindeki haberlerde kullanılan fotoğraflar olayla ilgili olmamaktadır. Haberde taraflardan birinin yaydığı haber dezenformasyondur.

Çizelge 4.26: News.am ve Trend.az haber sitesinde 13 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

13 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Azerbaycan'ın işgal altındaki bölgelerinin serbest bırakılması için dilekçe 100.000'den fazla imza topladı”	“Savunma Bakanlığı: Ermenistan tarafı toplam 92 kayıp verdi”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---

Çizelge 4.26: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 13 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Flaşı	“Azerbaycan'ın işgal altındaki bölgelerinin serbest bırakılması için dilekçe 100.000'den fazla imza topladı”	“Ermeni Savunma Ordusu, savaş sırasında öldürülen askerler hakkında bilgi yayımladı”
Haberin Özeti	Dilekçe, ABD yönetimine PACE'nin 2085 sayılı kararını desteklemeye, işgal altındaki Azerbaycan topraklarını kurtarmak ve bölgedeki insani felaketi önlemek için önlemeye çağırıyor. Şu anda, dilekçe 100.400 oy aldı.	Azerbaycan'ın 2-5 Nisan'da Dağlık Karabağ aleyhine başlattığı askeri harekâtların ölümle sonuçlandığı insan sayısı: 64 asker, 13 gönüllü ve yedek asker 15 subay, 15 sözleşmeli asker, 34 asker, 11 gönüllü, 2 yedek asker, 1 kişi kayıp, Yüzbaşı Argishti Gaboyan Askeri olmayan kayıplar - 15 kişi 9 asker, 2 yedek asker, 4 Karabağ sivilleri
Haberin Kaynağı	Belirtilmemiş	Ermenistan Savunma Ordusu
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

13 nisan 2016 tarihli Trend.az haber sitesinde “Azerbaycan'ın işgal altındaki bölgelerinin serbest bırakılması için dilekçe 100.000'den fazla imza topladı” haber başlığında aslında son günlerde çatışma yaşanan bölgelerin Azerbaycan toprağı olduğuna vurgu yapılmış, bunun için bir dilekçe verilmiş ve gurur duyulacak kadar imza toplandığı belirtilmek istenmiştir. “Azerbaycan'ın işgal altındaki bölgelerinin serbest bırakılması için dilekçe 100.000'den fazla imza topladı” flaş cümlesi haberin başlığıyla aynı kullanılmıştır. Haberin özetine bakıldığı zaman, bu dilekçenin Beyaz Saray'ın sayfasında hazırlandığı ve toplanan oyların dünyanın her yerinden toplandığı anlaşılmaktadır. Haberin kaynağı belirtilmemiştir ama kullanılan fotoğraf Beyaz Saray'ın sayfasında bulunan dilekçe olduğu için kaynak belirtmeye gerek kalmamıştır.

Aynı tarihli news.am haber sitesindeki “Savunma Bakanlığı: Ermenistan tarafı toplam 92 kayıp verdi” haber başlığında haberin kaynağı haber başlığında verilmiş ve resmi olarak kayıp sayısı verilmiştir. “Ermeni Savunma Ordusu, savaş sırasında öldürülen askerler hakkında bilgi yayınladı” flaş cümlesine bakıldığında ise son günlerde devam eden savaş sırasında ölen askerler hakkında bilgi yayıldığı açıklandığı belirtilmiştir. Haberin özetinde, başlıkta belirtilen 92 kişinin hangi askeri konumdan oldukları, rütbeleri ile açıklamalı şekilde anlatılmıştır. Haberde kaynak olarak Ermenistan Savunma Ordusu gösterilmiştir. Kullanılan fotoğraf ise konuyla ilgili olmayıp genel olarak kullanılmıştır. Haberde belirtilen rakamın doğru rakam olduğu bilgisi dezenformasyon olup olmadığı bilinmemektedir. Çatışma sırasında ölenlerin daha çok olma ihtimali vardır.

Çizelge 4.27: News.am ve Trend.az haber sitesinde 14 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

14 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Savunma Bakanlığı: Düşmanın bir sonraki sabotajını engellerken Silahlı Kuvvetler`imizin bir askeri şehit oldu”	“Savunma Ordusu: Azerbaycan tarafı yanlış haber yayarak durumu süni olarak gerginleştirmeye çalışıyor”
	“Savunma Bakanlığı: Azerbaycan'ın yöneltme operasyonları yaptığıyla ilgili Ermenistan`ın yaydığı bilgi yalan haberdır”	
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Ermeni Silahlı Kuvvetleri, cephedeki operasyonların askıya alınmasına dair anlaşmaya rağmen durumu güçleştirmeye devam ediyor”	“Savunma Bakanlığı “Azerbaycan propagandası, Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) tarafından verilen mesajlarda yanlış bilgileri yaymaya devam ediyor” dedi”
	“Ermenistan tarafı, son dönemdeki askeri operasyonlar sırasında kayıplarının büyük bölümünü açıkladıktan sonra, oradaki insanlar huzursuzluk ve panik içindeler”	

Çizelge 4.27: (devam) News.am ve Trend.az haber sitesinde 14 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

14 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Özeti	<p>Azerbaycan Savunma Bakanlığı'ndan gelen açıklamada, 14 Nisan'da birliğin temas hattında düşmanın sabotajını önlerken Silahlı Kuvvetler'in askeri Ahmedov Rustam Oruç oğlunun şehit olduğu duyuruldu. Askerlere karşı temas hattındaki bu kanlı provokasyonun sorumluluğunun tamamen Ermenistan askeri liderliğinin üzerine düştüğünü ve düşmana verilecek cevabın daha sarsıtıcı olacağını ilan edildi.</p> <p>Savunma Bakanlığı, Ermenistan'ın ceza askeri-politik rejiminin diğer cesetleri ortaya çıkarmak için, muhtemelen, Azerbaycan Ordusu'nun ateşkesi bozduğunu ve günlük operasyonlar yaptığıyla ilgili bilgiler vererek diğer cesetleri ortaya çıkarmanın bir yolunu bulmak fikrindedir. Bu mazeretler dışında hayal kırıklıklarını örtmenin bir yolu yoktur açıklamasında bulundu.</p>	<p>Azerbaycan Savunma Bakanlığı tarafından Azerbaycan Ordusu Küçük Çavuş Rustam Ahmedov'un ölümü hakkındaki bilgilerin, Ermeni tarafının hatası nedeniyle gerçekleştiği şekilde yayılması, durumu suni olarak gerginleştirmeyi amaçlayan yanlış bilgidir. Savunma Ordusu basın servisi sözcüsü ateşkesin, düşmandan başka kimsenin ihlal etmemesi haricinde, gün boyunca Karabağ-Azerbaycan düşman kuvvetleri arasındaki Temas Çizgisi'nde gözlendiğini bildirmiştir. Azerbaycan Ordusu'nun 2-5 Nisan tarihlerinde savaş sırasında yüzlerce kaybın ortaya çıkmaya başladığını ve bu listenin şu ana kadar gizli tutulduğundan bahsetti. Başarısız askeri saldırıları gizlemek için, benzer içerikli mesajların gelecekte de Azerbaycan askeri teşkilatından yayılması beklenebilir.</p>
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı Savunma Bakanlığı	Savunma Bakanlığı
Haberdeki Sıfatlar	---	başarısız askeri saldırılar

Analiz:

14 nisan 2016 tarihli trend.az haber sitesindeki “Savunma Bakanlığı: Düşmanın bir sonraki sabotajını engellerken Silahlı Kuvvetler`imizin bir askeri şehit oldu” haber başlığında, şehit haberi verilmiştir. Haberin kaynağı başlıkta belirtilmiş ve düşmanın sabotaj girişiminde bulunduğu da eklenmiştir. “Ermeni Silahlı Kuvvetleri, cephedeki operasyonların askıya alınmasına dair anlaşmaya rağmen durumu güçleştirmeye devam ediyor” flaş cümlesinde ise, başlıktan farklı olarak şikayet maksatlı bir cümle kullanılmıştır. İmzalanan ateşkese rağmen ermeni tarafının bu duruma sadık kalmadığının altı çizilmiştir. Aynı tarihli ermeni haber sitesinde yayımlanan “Savunma Ordusu: Azerbaycan tarafı yanlış haber yayarak durumu süni olarak gerginleştirmeye çalışıyor” başlıklı haberde karşı taraf dezenformasyon yapmakla suçlanmıştır. Ama hangi olay üzerine bu başlığın yapıldığı belirtilmemiştir. Haberin kaynağı da haber başlığında verilmiştir. “Savunma Bakanlığı “Azerbaycan propagandası, Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) tarafından verilen mesajlarda yanlış bilgileri yaymaya devam ediyor” dedi” flaş cümlesine bakıldığında, Azerbaycan yine aynı şekilde yanlış bilgi vermekle suçlanmış ve DKC aleyhine propaganda yapıldığı ortaya atılmıştır. İlk haberin özeti incelendiğinde, düşman sabotaj yapmakla suçlanmakta ve anlaşmaya sadık kalmayan tarafın Ermenistan tarafı olduğu iddia edilmektedir. Diğer haber incelendiğinde ise, şehit haberinin yanlış olduğu, ateşkese bozan tarafın kendileri olduğu ve savaş sırasındaki kayıpları gizlemek için böyle yöntemlere başvurulduğu ile ilgili suçlama yapılmıştır. Haberde her iki devlet kaynak olarak Savunma Bakanlığı`nı belirtmiş ve fotoğraf olarak olayla ilgisi olmayan fotoğraf kullanmıştır. Hangi tarafın doğru, hangi tarafın dezenformasyon yaydığı bilinmemektedir.

Trend.az `da aynı tarihli “Savunma Bakanlığı: Azerbaycan'ın yöneltme operasyonları yaptığıyla ilgili Ermenistan`ın yaydığı bilgi yalan haberdır” haber başlığında Ermenistan tarafı dezenformasyon yaymakla suçlanmıştır. Diğer haberin tersi olarak aynı suçlama bu defa Ermenistan`a yapılmıştır. “Ermenistan tarafı, son dönemdeki askeri operasyonlar sırasında kayıplarının büyük bölümünü açıkladıktan sonra, oradaki insanlar huzursuzluk ve panik içindeler” flaş cümlesinde karşı tarafın savaş sırasında çok fazla kayıp vermesi ve bu da halkın panik olmasına neden olduğu düşüncesi aktarılmıştır. Haberin özetinde, aslında kayıpların resmi olarak açıklanan kayıplardan daha fazla

olduğu ve kayıpları ortaya çıkarmak için Azerbaycan`ın yeniden ateşkesi ihlal ederek asker öldürdüğüne insanları inandırmak istemeleri iddia edilmiştir. Haberde kaynak olarak Savunma Bakanlığı gösterilmiştir. Kullanılan fotoğraf açıklamanın yapıldığı Savunma Bakanlığı'nın binasının fotoğrafıdır. Taraflardan hangisinin doğru haber yayımladığı bilinmemektedir.

Çizelge 4.28: News.am ve Trend.az haber sitesinde 15 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

15 Nisan Tarihli Haberler

Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	---	“Karabağ ordusu: Azerbaycan`ın ateş etmesi sonucu gece bir asker öldü”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	---	“Karabağ ile Azeri düşman kuvvetler arasındaki Temas Hattı`ndaki operasyonel durum Perşembe gecesi geç saatlerden Cuma sabahı erken saatlere kadar aynı kaldı”
Haberin Özeti	---	Temas Hattı`ndaki operasyonel durum aynı olarak devam ediyor. Bu süre zarfında, rakip, tüm cephe hattı boyunca tüfek, keskin nişancı silahlarıyla 60 ve daha fazla ateş ederek sözlü anlaşmayı ihlal etti. Düşmanın ateşkes ihlalleri, kazalara da neden oluyor. Örnek olarak, perşembe günü öğleden sonra saat 17: 30'da Martuni yönünde ateşli saldırı sonucu ölümcül yaralanan Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savunma Ordusu askeri Manvel Grigoryan şehit oldu.
Haberin Kaynağı	---	Belirtilmemiş
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

15 nisan 2016 tarihli news.am haber sitesinde “Karabağ ordusu: Azerbaycan`ın ateş etmesi sonucu gece bir asker öldü” haber başlığında ateşkesin azerbaycan ordusu tarafından ihlal edildiği ve bunun sonucunda da asker öldüğü iddiası ortaya atılmıştır. “Karabağ ile Azeri düşman kuvvetler arasındaki Temas Hattı`ndaki operasyonel durum Perşembe gecesi geç saatlerden Cuma sabahı erken saatlere kadar aynı kaldı” flaş cümlesinde aslında durumun değişmediği ve aynı kaldığı belirtilmiştir. Durumun aynı kalarak aslında sakin mi yoksa gergin olarak kaldığı ile ilgili bilgi verilmemiştir. Haberin özeti incelendiğinde, durumun gergin olduğu, ateşin durmadan devam ettiği ve bunun sonucunda ordunun bir askerinin öldüğü yazılmıştır. Haberde kaynak belirtilmemesi ve ölen askerle ilgili hiç bir fotoğraf paylaşılması haberin doğruluğunu şüphe altına almaktadır.

Çizelge 4.29: News.am ve Trend.az haber sitesinde 17 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

17 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Savunma Bakanlığı: Ermeniler cesetlerini hala almak istemiyor”	---
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Ermeni tarafı, her zaman olduğu gibi, yapılan anlaşmaları ihlal ediyor, uluslararası arabulucuların girişimlerini dikkate almıyor ve kendi işine yarayacak şekilde davranmaya devam ederek gerginliği artırmak için net adımlar atıyor”	---

Çizelge 4.29: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 17 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Özeti	Savunma Bakanlığı, Ermenilerin Azerbaycan askerinin cesedini geri vermelerini önceden onaylanmasına rağmen, daha sonra reddetmesi, cephe hattının her iki tarafındaki arabulucuları şok ettiğini belirtti. Bu olaylarda yer alan arabulucuların da, Ermenilerin bu adımlarına yaklaşımda bulunmamaları ve sert önlemler almamaları, kendi tutumlarını ifade etmemeleri çok üzücü olduğu belirtilmiş. Bu aynı zamanda Uluslararası Kızıl Haç Komitesi (ICRC) ve AGİT gibi uluslararası örgütlerin imajına, barışı koruma görevini yerine getirerek iş itibarına zarar veriyor. Aynı zamanda, savaş alanının her iki tarafa askerlerin cesetlerinin çıkarılması sırasında herhangi bir fotoğraf çekimi olmaması konusunda da uyarıları görmezden gelen Ermeniler de bunu gizlice yaptılar. Hatta, bu videoları sosyal ağlarda yayımlanmaktan kaçınmadılar.	---
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı	---
Haberdeki Sıfatlar	Ahlaki açıdan zarar görmüş Ermeniler	---

Analiz:

17 nisan 2016 tarihli trend.az haber sitesinde yayımlanan “Savunma Bakanlığı: Ermeniler cesetlerini hala almak istemiyor” haber başlığında aslında cesetlerin karşı tarafa verilmesi için Azerbaycan tarafından teklif geldiği halde Ermenilerin cesetlerini almak istememesi ve onların kendi şehitlerini umursamaması gibi bir algı yaratılmaya çalışılmıştır. “Ermeni tarafı, her zaman

olduğu gibi, yapılan anlaşmaları ihlal ediyor, uluslararası arabulucuların girişimlerini dikkate almıyor ve kendi işine yarayacak şekilde davranmaya devam ederek gerginliği artırmak için net adımlar atıyor” flaş cümlesinde ise Ermenistan tarafına karşı suçlamada bulunulmuş, anlaşmaları daima ihlal eden taraf olarak gösterilmiş ve olayı gerginleştiren taraf olduğu iddia edilmiştir. Haberin özetinde, her iki tarafın cesetleri geri vermesi ve bu zaman hiç bir fotoğraf çekilmemesi konusunda anlaşmasına rağmen Ermenistan son anda vaz geçmiş ve arabulucular dahil her kesi şok etmiştir. “Ahlaki açıdan zarar görmüş Ermeniler” terimi ile Ermeniler küçümsenmiş ve kendi şehitlerini bile önemsemedikleri imajı yaratılmak istenmiştir. Haberde kaynak olarak Savunma Bakanlığı gösterilmiştir. Haberde kullanılan fotoğraf genel bir fotoğraf olup olayla ilgili değildir. Haberin doğruluğu bilinmemektedir.

Çizelge 4.30: News.am ve Trend.az haber sitesinde 19 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

19 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	<p>“Savunma Bakanlığı: Ermeni PUA’sı imha edildi (FOTOĞRAFLAR)”</p> <p>“Savunma Bakanlığı: Azerbaycan Ordusu’nun Albay-Teğmeni öldü”</p>	<p>“Azerbaycan tarafı çarşamba günü Ermeni askerinin cesedini teslim edecek”</p>
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	<p>“Ermeni dronu (İnsansız uçuş aracı) ön cephede imha edildi”</p> <p>“Teğmen Albay Akhundov Sanan Tahir oğlu, güvenlik kurallarının ihlali sonucu öldü”</p>	<p>“Karabağ Savaş Tutsağı, Esir ve Kayıp İnsanlar heyet başkanı Viktor Kocharyan Azerbaycan tarafından, çarşamba günü öğleden sonra Ermeni askerinin cesedinin devralınacağını söyledi”</p>

Çizelge 4.30: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 19 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Özeti		
<p>Ermenistan Silahlı Kuvvetleri'nin cephe hattındaki Azerbaycan pozisyonları üzerinde uçuş yapmaya çalışan X-55 tipi insansız hava aracı Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin birimleri tarafından ateşlendi.</p> <p>Cephedeki son olaylar sırasında öldürülen ve yaralananlar hakkındaki bilgiler, bazı sosyal ağ kullanıcıları tarafından bilerek paylaşılmaktadır. Habib Mütezir adlı bir sosyal ağ kullanıcısı, üç askerin ölmesi ve bir kişinin yaralanması iddiasıyla Facebook'ta yanlış bilgi paylaşarak düşmanın çıkarlarına hizmet etmenin yanı sıra, Ermeni istihbaratının Silahlı Kuvvetleri'miz hakkında bilgiye ulaşmasına yardımcı olmaktadır. Savunma Bakanlığı medyaya, kamuoyuna ve sosyal ağ kullanıcılarına bu gibi durumlarda daha özenli davranmalarını gerektiğini rica etdi. Aynı zamanda askeri hizmet görevlimiz, teğmen albay Akhundov Sanan Tahir oğlu güvenlik kurallarının ihlali sonucu şehit olmuştur .</p>		<p>DKC Savunma Ordusu komutanı,23 yaşlı Kaptan Argishti Gaboyan, 2 ve 5 Nisan arasında gerçekleşen savaştan bu yana kayıp olarak kabul ediliyor. Kayıp olan Argishto Gaboyan'ın cesedi olup olmadığını bilmiyoruz. Cesedin kimliğini adli inceleme ortaya çıkaracaktır. Kocharyan, Ermeni tarafından 19 kişinin kayıp olduğunu, Karabağ-Azerbaycan Temas Hattı boyunca yapılan dört günlük savaşın bir sonucu olarak, 18 kişinin cesedinin Ermenistan'a teslim edildiğini söyledi. Ancak, bir askerin kaderi bilinmeyerek kalmıştır.</p>
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi	Karabağ Savaş Tutsağı, Esir ve Kayıp İnsanlar Heyeti Başkanı Viktor Kocharyan
Haberdeki Sıfatlar	Azerbaycan Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi	
	---	---

Analiz:

19 nisan 2016 tarihinde trend.az haber sitesinde “Savunma Bakanlığı: Ermeni PUA’sı imha edildi (FOTOĞRAFLAR)” haber başlığında, Ermenistan insansız hava aracının imha edildiği bilgisi verilmiş ama neden buna gerek duyulduğu açıklanmamıştır. “Ermeni dronu (İnsansız uçuş aracı) ön cephede imha edildi” haberin flaş cümlesinde de yine aynı bilgi paylaşılmış ama farklı bir açıklama verildiği görülmemektedir. Haberin özetine bakıldığında, hava aracının vurulmasının nedeni olarak Azerbaycan toprakları üzerinde uçuşması gösterilmiştir ve haberde vurulmuş hava aracının fotoğrafı kullanılmıştır. Haberde kaynak olarak Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi gösterilmiştir. Haberde kullanılan fotoğrafın olay anı çekildiği bilinmemekte ve haberin ne kadar doğru olduğu tartışmaya açık olmaktadır.

Aynı tarihli news.am haber sitesinde “Azerbaycan tarafı çarşamba günü Ermeni askerinin cesedini teslim edecek” başlığına bakıldığı zaman, bir anlaşma ve bu anlaşma sonucunda ölen askerinin geri verileceği aktarılmıştır. ““Karabağ Savaş Tutsağı, Esir ve Kayıp İnsanlar Heyet Başkanı Viktor Kocharyan Azerbaycan tarafından, çarşamba günü öğleden sonra Ermeni askerinin cesedinin devralınacağını söyledi” haber flaşında haberin kaynağı belirtilmiş ve başlıkla aynı anlam taşıyan cümle kullanılmıştır. Haberin özetinde, 19 kayıp kişiden 18 nin Azerbaycan tarafından geri verildiği ve bir askerinin cesedinin bulunmadığı belirtilmiş, geri verilecek askerinin aynı asker olabileceği vurgulanmıştır. Haberde belirtilen kaynak Karabağ Savaş Tutsağı, Esir ve Kayıp İnsanlar heyeti başkanı Viktor Kocharyan`dır. Haberde fotoğraf olarak asker ölümünü anlatan bir fotoğraf kullanılmıştır.

Azerbaycan haber sitesinde “Savunma Bakanlığı: Azerbaycan Ordusu'nun Albay Teğmeni öldü” haber başlığında, ordudan bir teğmenin öldüğü açıklaması verilmiş ama teğmenin hangi nedenle öldüğü belirtilmemiştir. “Teğmen Albay Akhundov Sanan Tahir oğlu, güvenlik kurallarının ihlali sonucu öldü” flaş cümlesine bakıldığı zaman ise, ölen teğmenin ismi ve hangi nedenle öldüğü açıklanmıştır. Haberin özetinde, savaş sırasında sosyal ağlarda yalan bilgilerle insanların manipüle edilmesi kınanmış ve bu gibi durumların düşman karşısında Azerbaycan tarafını zor durumda kalmasına sebebiyet verdiği açıklanmıştır. Haberde kaynak olarak Azerbaycan Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi gösterilmiştir. Haberde kullanılan fotoğraf olayla ilgili olmamaktadır.

Çizelge 4.31: News.am ve Trend.az haber sitesinde 21 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

21 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Savunma Bakanlığı: Ermenistan`ın askeri aracı, kendi gömdükleri mayına düştü”	“Karabağ ordusu: Azerbaycan'ın saldırısı sonucu bir asker yaralandı”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Ermeni medyasında Talish köyü yönünde Azerbaycan'ın birliklerin temas hattındaki ateşkesi ihlal ettiği ve ermeni asker Marat Danielyan'ın ölümü ile ilgili yayılmış haber tamamen yanlıştır”	“Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savunma Ordusu, Ermeni Haberi - NEWS.am`e, Savunma Ordusu askerlerinden 32 yaşındaki Marat Danielyan`ın, perşembe günü sabah 6: 30'da ölümcül bir silah yarası aldığını söyledi”
Haberin Özeti	Bakanlığa göre, bugün Ermeni tarafının, cephenin kuzeyinde hareket eden Zil-131 askeri kamyonu mayına düştü. Patlama sonucunda bir Ermeni askeri öldü ve çok sayıda kişi yaralandı. Olayı Azerbaycan tarafına mal etmeye çalışan Ermeni tarafı Savunma Ordusu askerlerinden 32 yaşındaki Marat Danielyan`ın Azerbaycan tarafından öldürüldüğünü söylemekte, yaralıları hakkında halktan bilgi gizlemeye çalışmak için bu dezenformasyonları yayarak askeri liderliğin başarısızlığını örtmeye çalışmaktadır.	Düşman kuvvetler arasındaki Temas Çizgisi'nin kuzeyinde (Talish köyü) Azerbaycan silahlı kuvvetlerinin saldırı eylemleri sonucu olarak Savunma Ordusu askerlerinden 32 yaşındaki Marat Danielyan perşembe günü sabah 6: 30'da ölümcül şekilde yaralandı.
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi	Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savunma Ordusu
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

21 nisan 2016 tarihli news.am haber sitesinde “Karabağ ordusu: Azerbaycan'ın saldırısı sonucu bir asker yaralandı” haber başlığında Ermenistan tarafından bir

iddia ortaya atılmış ve karşı tarafın saldırısı sonucu askerin yaralanması hebrei paylaşılmıştır. “Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savunma Ordusu, Ermeni Haberi -NEWS.am`e, Savunma Ordusu askerlerinden 32 yaşındaki Marat Danielyan`ın, perşembe günü sabah 6: 30'da ölümcül bir silah yarası aldığı söyledi” haber flaşında ise askerin bilgileri paylaşılmış ve ağır yaralı olduğu belirtilmiştir. Trend.az haber sitesinde ise “Savunma Bakanlığı: Ermenistan`ın askeri aracı, kendi gömdükleri mayına düştü” haber başlığına bakıldığı zaman, aslında Azerbaycan askerleri için gömülen mayınlara Ermenistanın kendi aracının düşmesine başlıkta hem gülerken hem eleştirel bir yaklaşım yapılmıştır. “Ermeni medyasında Talish köyü yönünde Azerbaycan'ın birliklerin temas hattındaki ateşkesi ihlal ettiği ve ermeni asker Marat Danielyan'ın ölümü ile ilgili yayılmış haber tamamen yanlıştır” haberin flaş cümlesinde başlıktan tamamen farklı bir açıklama kullanılmış ve ölen ermeni askeri ile ilgili ermeni haber sitelerinde yayımlanan haberlerin yanlış olduğu iddia edilmiştir. İlk haberin özeti incelendiğinde askerin yaralandığı bilgisi verilmiş ama ölümüyle ilgili hiç bir bilgi paylaşılmamıştır. İkinci haberin özetinde, aynı askerin öldüğü ama Ermenilerin kendi hataları yüzünden öldükleri bilgisi paylaşılmıştır. Ayrıca Ermenistan tarafının dezenformasyon yayarak kendi hatalarını örtmek istedikleri iddia edilmiştir. Haberde kullanılan kaynaklar Azerbaycan Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi ve Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savunma Ordusu`dur. Fotoğrafların olayla ilgisi bulunmamaktadır.

Çizelge 4.32: News.am ve Trend.az haber sitesinde 26 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

26 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Ermeni Vandalizmi – FOTOĞRAFLAR”	---
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“2 Nisan 2016 itibariyle, Ermenistan’ın saldırıları ve ardından çıkan çatışmalar sonucu çocuklar dahil birçok sivil öldürüldü ve yaralandı”	---
Haberin Özeti	Ermenistan’ın saldırıları ve ardından çıkan çatışmalar sonucu çocuklar dahil birçok sivil öldürüldü ve yaralandı. Özel ve kamu mülkü ciddi şekilde hasar gördü. 353 bina, 3 okul, 3 kreş, 1 kültür merkezi ve 314 müstakil ev gibi diğer mülkler hasar gördü. Ermeniler ayrıca mayınları Gargar Nehri boyunca sınır köyelerine akıtıyorlar. Böylece, Aghdam'daki Afidli köyünden geçen Gargar nehrinden beş adet mayın aşkar edilerek zararsız hale getirildi.	---
Haberin Kaynağı	Belirtilmemiş	---
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

26 nisan 2016 tarihli trend.az haber sitesinde “Ermeni Vandalizmi – FOTOĞRAFLAR” haber başlığında fazla kelimeye yer verilmeden “vandalizm” kelimesi kullanarak bütün olay anlatılmaya çalışılmıştır. “2 Nisan 2016 itibariyle, Ermenistan’ın saldırıları ve ardından çıkan çatışmalar sonucu çocuklar dahil birçok sivil öldürüldü ve yaralandı” haberin flaş cümlesinde

çatışmanın ilk ortaya çıktığı zamandan itibaren Ermenistan tarafından yapılan saldırılar zamanı çok fazla insanın ve ülkeler için en hassas olduğu düşünülen çocukların öldürülmesi bilgisi paylaşılmıştır. Haberin özetinde, çatışmanın ilk ortaya çıktığı zamandan bu güne kadar zarar görmüş yerler, insanlar hakkında bilgi paylaşılmıştır. Haberin kaynağı belirtilmemiştir. Haberde olaylar zamanında dağıtılmış, harabeye dönüşmüş evlerin fotoğrafları kullanılmıştır. Haber sitesinin gazetecileri olay yerlerine giderek kendi çektikleri fotoğrafları paylaşmışlar.

Çizelge 4.33: News.am ve Trend.az haber sitesinde 27 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

27 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Savunma Bakanlığı: Ermeni silahlı birimleri uluslararası sözleşmelerce yasaklanmış sursatlar kullanmaya başladı”	---
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Ermeni silahlı birimleri uluslararası sözleşmelerce yasaklanmış sursatlar kullanmaya başladı”	---
Haberin Özeti	Cephedeki ateşkes anlaşması, Ermeni Silahlı Kuvvetleri tarafından bir kez daha vahşice ihlal edildi. Ermeni Silahlı Kuvvetleri, uluslararası sözleşmeler tarafından yasaklanan sursatları kullanarak pozisyonlara ve temas hattına yakın yerlere ateş etdi. Ön cephede sabotaj yaparak, düşmanın Azerbaycan tarafını aktif askeri operasyonlara teşvik etmeye çalışıyor.	---
Haberin Kaynağı	Savunma Bakanlığı	---
Haberdeki Sıfatlar	vahşice ihlal	---

Analiz:

27 nisan 2016 tarihli trend.az haber sitesinde “Savunma Bakanlığı: Ermeni silahlı birimleri uluslararası sözleşmelerce yasaklanmış sursatlar kullanmaya başladı” haber başlığında karşı tarafın yasaklanmış silahları kullandıkları iddia edilmiştir. “Ermeni Silahlı Birimleri uluslararası sözleşmelerce yasaklanmış sursatlar kullanmaya başladı” flaş cümlesinde de başlıktaki bilgilerle aynı bilgiler paylaşılmıştır. Haberin özetine bakıldığı zaman, yapılan anlaşmaların sürekli olarak Ermenistan tarafından ihlal edildiği ve hatta yasaklı silahları kullandıkları bilgisi verilmiştir. Haberde “vahşice ihlal” ifadesi ile Ermenilerin bu ihlali vahşilik olarak gösterilmiştir. Haberin kaynağı olarak başlık cümlede de belirtilen Savunma Bakanlığı gösterilmiştir. Haberde kullanılan fotoğraf ise kullanımı yasak olan sursatlardan birisidir. Haberde kullanılan aracın olaya ait olduğuna dair hiç bir bilgi olmadığından fotoğraf olayın doğruluğu ile ilgili eminlik yaratmamaktadır.

Çizelge 4.34: News.am ve Trend.az haber sitesinde 28 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ`a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

28 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	“Ermeni silahlı kuvvetlerinin ateşi sonucu Ağdam sakini öldürüldü ve yedi kişi yaralandı”	---
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	“Ermeni silahlı kuvvetleri tarafından ateşkesin ihlali sonucunda, bir Ağdam bölge vatandaşı öldürüldü, 7 kişi yaralandı”	---

Çizelge 4.34: (Devamı) News.am ve Trend.az haber sitesinde 28 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

Haberin Özeti	Ağdam Bölgesi Belediye Başkanı Ragub Mammadov'un açıklmasına göre yaralanan Çemenli köyünün sakini olan Famil Mustafayev, Ağdam merkez hastanesine yerleştirildi, ancak orada hayatını kaybetti. Yaralılardan ikisinin durumu ciddi. Onlar 1966 doğumlu Çemenli köyünün sakini, Huseynov Ali ve 1945'te Afatlı köyünün sakini olan Mammadov Elnur'dur.	
Haberin Kaynağı	Ağdam Bölgesi Belediye Başkanı Ragub Mammadov	---
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

28 nisan 2016 tarihli trend.az haber sitesinde "Ermeni Silahlı Kuvvetleri'nin ateşi sonucu Ağdam sakini öldürüldü ve yedi kişi yaralandı" haber başlığı ateşkes için tarafların anlaşmaya vardığı bir dönemde saldırı sonucu bir kişinin ölmesi ve yedi kişinin yaralanması ile sonuçlanmış bir günden bahs edilmiştir. "Ermeni silahlı kuvvetleri tarafından ateşkesin ihlali sonucunda, bir Ağdam bölge vatandaşı öldürüldü, 7 kişi yaralandı" flaş cümlesinde başlıkla aynı bilgi paylaşılmıştır. Haberin özetinde, ölen ve yaralanan kişilerin bilgileri paylaşılmıştır. Haberin kaynağı olarak Ağdam Bölgesi Belediye Başkanı Ragub Mammadov belirtilmiştir. Haberde olayların geçtiği köyün resmi paylaşılması, ölen veya yaralıların fotoğrafları ile ilgili hiç bir fotoğraf kullanılmamıştır.

Çizelge 4.35: News.am ve Trend.az haber sitesinde 30 nisan 2016 tarihinde Dağlık Karabağ'a ilişkin yayımlanan haberlerin çizelgesi

30 Nisan Tarihli Haberler		
Haber Sitesi	Trend.az	News.am
Haberin Başlığı	---	“Karabağ ordusu: Azerbaycan gece ateşkesi ihlal etdi, 2 ermeni askeri öldü”
Haberin Altbaşlığı	---	---
Haberin Spotu	---	---
Haberin Flaşı	---	“Düşman, cuma gecesi geç saatlerden cumartesi sabahına kadar Karabağ ile Azerbaycan düşman güçleri arasındaki temas hattı boyunca ateşkesi ihlal etmeye devam etti”
Haberin Özeti	---	Karabağ ile Azerbaycan'ın muhalif güçleri arasındaki temas hattı boyunca ateşkes düşman tarafından ihlal edilmeye devam etti. Bu süre zarfında Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri, yalnızca ağır tüfekli makinalarla değil, harçlar ve el bombası fırlatıcıları kullanarak ateşkesi ihlal etdi. Talish köyü yönünde ateşkesin ihlal edilmesi sonucunda Savunma Ordusu'nun askeri Garik Movsisyan'da (1997 doğumlu) ve Vazgen Harutyunyan (1968 doğumlu) ölümcül şekilde yaralandı.
Haberin Kaynağı	---	Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savunma Ordusu
Haberdeki Sıfatlar	---	---

Analiz:

30 nisan 2016 tarihli news.am haber sitesinde “Karabağ ordusu: Azerbaycan gece ateşkesi ihlal etdi, 2 ermeni askeri öldü” haber başlığında Azerbaycan tarafının ateşkesi ihlal etmesi ve bunun sonucu olarak 2 askerin ölmesi ile sonuçlanan bir olaydan bahsedilmiştir. Haberin kaynağı haberin başlığında belirtilmiştir. “Düşman, cuma gecesi geç saatlerden cumartesi sabahına kadar Karabağ ile Azerbaycan düşman güçleri arasındaki temas hattı boyunca ateşkesi ihlal etmeye devam etti” haberin flaş cümlesinde olayın hangi zaman aralıkları arasında geliştiği belirtilmiş ve başlıktaki bilgilerle aynıları paylaşılmıştır. Haberin özetine bakıldığı zaman, ölen askerlerin bilgileri paylaşılmış ve bu durum karşısında gerekirse düşmana cevap verileceği uyarısı yapılmıştır. Haberin kaynağı olarak Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savunma Ordusu belirtilmiştir. Kullanılan fotoğraf olayla ilgil değildir, olayda ölen veya olayın sonucunda ortaya çıkan manzaraya dair hiç bir fotoğrafın paylaşılması haberin doğruluğunu şüphe altına almaktadır.

4.8 Bulguların değerlendirilmesi

Söylem analizi yöntemi kullanılarak yapılan araştırmada seçili haberlerin başlıkları, altbaşlıkları, haberin spotu, flaşı, özeti, kaynağı ve haberde kullanılan sıfatlar incelenmiş ve bunun sonucunda bulgular elde edilmiştir. İki aylık süreçte incelenen haber başlıklarına bakıldığı zaman her iki devlet arasında genellikle suçlayıcı ve tek yanlı haber başlıkları kullanılmıştır. Azerbaycan ve Ermenistan tarafı da genellikle suçu diğer devletin üzerine yıkan başlıklar kullanmış ve içeriklerinde de bu suçlayıcı tavrı devam ettirmiştir.

Haberlerin flaş cümlesi incelendiği zaman yine başlıkta olduğu gibi suçlayıcı tavrı kullanılmış ve nesnellikten uzak haber yazım şekli seçilmiştir. Bu tespit her iki devletin haber yazım tarzlarında aynı şekilde gözlemlenmiştir.

Haberlerde incelenen bir diğer önemli nokta da haberin kaynağıdır. Azerbaycan ve Ermenistan devletleri genellikle bir birini yalanlayan haberler kullanmış ve bir devlet diğer devletin yayımladığı haberi yalanlayarak cevap niteliğinde haberlere yer vermiştir.

Araştırma boyunca trend.az ve news.am haber sitelerinde başlıkların seçiminden belirtilen kaynaklara kadar nesnellik kavramından uzaklaşıldığı görülmektedir. Her

iki devlet haberlerde kaynak olarak genellikle Savunma Bakanlığı'nı belirtilmektedir. Hem Azerbaycan, hem de Ermenistan haber sitelerinde haber okunduğu zaman aynı haberin her iki devletin de Savunma Bakanlığı'nı kaynak göstererek yayımlaması ile karşılaşıldığında okuyucuda haberlerin dezenformasyon olduğu ile ilgili bir algı yaranmakta ve hangi haberin doğru hangi haberin yanlış olduğunu anlaşılmamaktadır.

Haberlerin söylem analizi yöntemiyle incelenmesi zamanı haberlerde «yanlılık» olduğu dikkat çekmektedir. İster Azerbaycan tarafı olsun, isterse de Ermenistan tarafı haber hazırlarken nesnellikten uzaklaşmış ve Dağlık Karabağ sorununa bir “milli sorun” olarak yanaşmış ve bundan dolayı da haberlerin sunumunda nesnel bir yaklaşımdan ziyade ülkenin savunduğu tezi desteklemek ya da savunmak haberi olduğu gibi vermektten daha önemli olarak haberlerde yansıtılmıştır.

Haberde en fazla dikkat çeken öğelerden biri de fotoğraftır. Haberlerde genellikle olay anında çekilmiş fotoğraflar yerine sembolik anlam taşıyan fotoğrafların kullanımına yer verilmiştir. Bu da haberin nesneliğini gölgelemekte ve yayımlanan haberin doğruluğunu şüphe altına almaktadır.

Belirlenen süre zarfında incelenen haberlere bakıldığı zaman sunulan haberlerin genelinde propagandaya baş vurulmuştur.

İki devlet arasında çıkan savaş ve çatışma sırasında halkı korkutmamak ve insanlar arasında heyecan yaratmamak için yapılan propaganda eylemlerinden biri ölen ve yaralanan insan sayısının olduğundan daha az olarak hedef kitleye ulaştırılmasıdır. Haberde çatışma süresince ölen ve yaralanan askerler ve siviller için her iki devletin haber siteleri sürekli olarak farklı rakamlar belirtmiştir. Bu açıdan bakıldığında haberlerde dezenformasyon ve misenformasyon olduğu görülmektedir.

Bir diğer propaganda eylemlerinden biri de savaş sırasında aslında kaybeden taraf olsan bile halka bunu yansıtmamak ve aslında kendi devletini kazanan taraf olarak göstermek de haberlerde sıkca kullanılan propaganda eylemlerindedir.

Istatistik olarak belirtmek gerekirse ve her iki devletin yayımladıkları haberleri ayrı ayrı incelediğimiz zaman belirlenen 100 haberden %90ının dezenformasyon olduğunu söyleye biliriz.

Araştırma zamanı tarafların en fazla kullandıkları dezenformasyon örneği haberlerde çatışma süresince ölen ve yaralanan askerler ve siviller için her iki devletin haber sitelerinin farklı rakamlar kullanmasıdır. Bu açıdan bakıldığında haberlerde dezenformasyon ve misenformasyon olduğu görülmektedir.

Araştırma zamanı haberlerde kullanılan sıfatlar da dikkat çekmektedir. Her iki haber sitesindeki haberler incelendiği zaman her iki devletin diğerine belirli sıfatlar kullanarak hitap ettiği görülmektedir. Genellikle diğer devletin ismini kullanmak yerine “düşman” kelimesi kullanılmaktadırlar.

Haberlerin incelenmesi zamanı genel olarak ortaya çıkan bulgulara göre Azerbaycan ve Ermenistan arasında sıcak çatışmanın üst düzey yaşandığı 2016 mart ve nisan aylarında yayımlanan haberlerin genelinde toplumu manipüle eden ve sürekli propaganda yapıldığı görülen haberlere yer verilmiştir. Taraflardan biri yayımlanan haberlerde dezenformasyona yer vermiş ama hangi tarafın doğru, hangi tarafın yanlış haber yayımladığı bilinmemektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada habercilikte yapılan yönlendirme, dezenformasyon ve propaganda Azerbaycan ve Ermenistan devletlerinin Dağlık Karabağ problemi ile ilgili yapılan haberler incelenerek ortaya konulmaya çalışılmıştır.

İnsanların temel içgüdülerinden olan “bilme” içgüdüleriyle yeni haberler öğrenme ihtiyacı vardır. Birey bir olayı direkt olarak yaşayamamışsa o olay hakkında bilgi edinme ihtiyacı duymaktadır. Günümüzde internet dünyanın farklı ülkelerine yayılmakta ve milyonlarca insan tarafından kullanılmakta, seneler öncesinden tamamen değişik bir haberleşme çeşidini ortaya koymaktadır. İnternetin gelişimi ile birlikte daha önce var olan bilgiye erişme sınırlılıkları kalkmış, meydana çıkan bütün zaman ve mekan problemleri yok derecesine indirilerek, insanların bilgiye anında ulaşım problemleri aradan kaldırılmıştır. Bunun yanı sıra internete erişimin çok kolay olması ve bilgi edinmek isteyen her kese açık olmasıyla birlikte teknolojilerden yararlanabilme bilgi erişimini engelleyebilmektedir. Bilinen geleneksel iletişim araçlarının enformasyonu hedef kitleye ulaştırma hızı internetin ortaya çıkışıyla birlikte artarak, her kesin istediği bilgiye istediği zaman kolaylıkla ulaşmasına sebep olmuştur. İnternetin yaygınlaşması ve insanlar tarafından diğer iletişim araçlarından daha fazla kullanılmaya başlamasıyla birlikte gazete, dergi, kitap ve daha başka yayın araçları internet üzerinden de hedef kitleye ulaşmaya başlamıştır. Neredeyse tüm gazeteler web üzerinden yayın yapmakta ve artık geleneksel gazete ve dergi okuma eylemi tarihtir.

Savaş döneminde düşmanı kaybetmeye ve düşman ülke vatandaşlarını zayıf tarafta olduklarına inandırmanın en etkili yollarından biri de yapılan psikolojik savaştır. Devam eden savaş sürecinde karşı tarafa yapılan propaganda, yazılan haberlerin manipule edilmesi ve haberlerde dezenformasyona baş vurulması kullanılan en etkili yöntemlerdendir. Propaganda farkında olarak yapılan bir faaliyet biçimidir ve kasıtlı bir şekilde yapılmaktadır. Hitap edeceği kitlenin en endişeli, emniyetsiz, düşüncelerinin birbirine karıştığı durumları fırsat bilerek,

bazı söz ve sembollerden yararlanarak, belirli fikirler ve kanaatler uyandırmaktadır. Aynı zamanda propaganda toplumun beklentilerini değiştirmeye esas almıştır. Bu değişiklikler bazen küçük olduğu gibi bazen daha köklü değişimler yapmayı hedeflemektedir. Propagandanın hedeflediği değişimlerin hemen o anda ortaya çıkmasına gerek yoktur. Bazen yapılan yönlendirmeler çok uzun süreler sonra ortaya çıkabilir ama propagandanın amaçladığı değişimin uzun süreli mi, kısa süreli mi olduğunun ilk başta belirlenmesi gerekmektedir. Ayrıca son dönemlerde çok fazla radyo, televizyon, gazete, dergi, internet sitesi gibi kitle iletişim araçlarının gereğinden fazla olması haber bolluğu yaratmakta ve hedef kitleni de okuduğu haberlere karşı duyarsızlaştırabilmekte ve körleştirebilmektedir. Çok kısa zaman dilimi içerisinde çok fazla haberle karşılaşan izleyici kitle artık bu haberler içerisinde analiz yapamamakta ve hangi haberin doğru hangisinin yalan olduğunu analiz edebilecek zamanı bulamamaktadır. Bu kadar çok haberi aynı anda algılayan okuyucu zamanla yeni haberler arasında kalmakta ve beyni bu haberler arasında akıl yürütememektedir.

İnternet haberciliğinde bazen devletlerarası rekabetten kaynaklı ama içerisinde diğer devletlere karşı kötüleme amacı taşımayan, bazen de diğer devletlerin kötü olarak bilinmesi ve olduğu konumdan aşağıya gitmesi için bilinçli şekilde yapılan dezenformasyona ve misenformasyona rastlanmaktadır. Böyle durumlar okuyucunun algısında değişiklik yaratabilmekte ve çoğu zaman da bu durumlar okuyucu ve izleyici kitlenin haberlerin doğruluğuna karşı olan güvenini kırabilmektedir. Günümüz dünyasında kitle iletişim araçlarının nasıl etki gücüne sahip olduğu düşünülürse, araştırılan konunun kitle iletişim araçlarında yaygın olduğu ve her ülkenin bu konuyu kendi iletişim araçlarında farklı yansıttığı görülmektedir.

Araştırma zamanı Azerbaycan ve Ermenistan devletlerinin haber siteleri incelenmiş ve her ülkenin en çok okunan iki haber sitesi seçilmiştir. En çok okunan haber sitelerinde ilk yerlerde olan Azerbaycan`dan trend.az haber sitesi, Ermenistan`dan ise news.am haber siteleri seçilmiştir. Belirlenen zaman dilimi son yıllardan gerginliğin üst düzey yaşandığı 2016 yılının mart ve nisan aylarından oluşmaktadır. Bu zaman diliminden trend.az haber sitesinden toplam 50 haber, news.am haber sitesinden ise 50 haber incelenmektedir. Her iki

devletin siyasi olarak en büyük problemlerinden olan “Dağlık Karabağ” problemi haber sitelerinde de kendini göstermekte, bu problemle ilgili sitelerde altbaşlıklar oluşturulmaktadır.

1991 yılında SSCB`nin dağılmasıyla esaretden kurtulan ve daha yeni özgürlüğüne kavuşan Azerbaycan ve Ermenistan devletleri incelenen haber metinlerinde genellikle birlik ve beraberlik içerisinde yaşayan bir millet imajı yaratmakta ve devletin bölünmezliğine gönderme yapmaktadırlar. Ayrıca her iki devlet de haberlerde Silahlı Kuvvetler`in çıkan çatışma sırasında dövüş azmi, vatan sevgisi, çatışma sırasında dövüşen askerlerin azmi, “şehitlik mertebesi” ne yükselenler için seçilen kelimelerin inceliğine önem vermektedirler. Aynı ayrılıkta incelendiği zaman trend.az haber sitesinde kullanılan haber başlıkları ele alındığı zaman başlıklarda Azerbaycan devletinin büyüklüğü, Ermenistan devletinin ise zayıflığı vurgulanmıştır. Haber başlıklarında genellikle karşı taraf suçlanmış ve yapılan yanlışlar, verilen yalan bilgiler, toplumu sürekli olarak manipule etmek isteyen tarafın karşı taraf olduğu vurgulanmıştır. News.am haber sitesindeki haber başlığı, haberin flaşı ve haberin özeti incelendiği zaman da aynı suçlayıcı dilin kullanıldığı görülmektedir. Her iki devlet okuyucuya haklı tarafın kendileri olduğuna inandırmaya çalışmaktadır. Haber sitelerinin kendi dillerinden başka aynı zamanda türkce, rusca ve ingilizce yayın yaptığı dikkate alınırsa diğer devletlerin gazetecilerini veya sadece okuyucularının da bu sitelerden yararlandığı bilinmektedir. Bu sebeple de her iki haber sitesi sürekli olarak kendini haklı çıkarma çabasındadır.

Haberin içeriği incelendiği zaman her iki haber sitesinin de kendi ülkesinin barışçıl olarak tanıtmakta olduğunu ve ortaya çıkan bu çatışmanın suçlusunun karşı taraf olduğuna vurgu yapmaktadır. Haberlerin içeriğine bakıldığı zaman kullanılan ifadeler genellikle karşı tarafı suçlayıcı biçimde seçilmiş, her iki devlet arasında çatışma sırasında yapılan ateşkesin bozulmasının suçu hep diğer devletin üzerine atılmaya çalışılmıştır. Haberde seçilen ifadeler, verilen bilgiler, seçilen fotoğraflar, haberin başlığı ve flaş cümlesinde hep suçlayıcı ifadeler kullanılmıştır. Haberlerin doğruluğunun araştırılması için tarafsız bir diğer ülkenin haber sitesine bakılması gerekmektedir.

Haberde en fazla dikkat çeken öğelerden biri de fotoğraftır. News.am haber sitesindeki haberlerde kullanılan fotoğraflarda dikkat çeken noktalardan biri

Azerbaycan tarafından şehit olmuş askerlerin fotoğraflarını sansürsüz, her yaştan insanın görebileceği şekilde açık olarak paylaşılmaktadır. Haber başlığında +18 imgesi kullanılmasına rağmen, 18 yaş altı insanların da bu fotoğraflara bakabileceği dikkate alınması gerekmektedir. Kan, ceset gibi şiddet içeren fotoğrafları paylaşmaktan çekinmeyen haber sitesi karşı tarafı zayıf ve çatışmanı kaybetmeğe en yakın taraf olarak göstermek isterken aynı zamanda haberin içerisinde şiddet içeren fotoğraflara da yer vermektedirler. Trend.az haber sitesindeki haberlerde kullanılan fotoğraflara bakıldığında genellikle olayla ilgisi olmayan ve sadece olaya yakın anlam taşıyan fotoğraflar kullanıldığı görülmektedir. Bazı haber metinlerinde olay yerinden fotoğraflar kullanılmıştır. Trend.az haber sitesinde şiddet içeren her hangi bir fotoğrafa yer verilmemiştir.

Haberde belirtilen kaynaklar da haberin nesnelliği açısından önemlidir. Günümüzde haberlerde objektiflik kavramı giderek kaybolmaktadır. Gazeteciler yayımladıkları haberlerde objektiflikten uzaklaşmakta ve yapılan haberlerde kendi çalıştıkları yayın organına veya devletin çıkarlarına hizmet etmektedirler. Hatta günümüz haber yazımında gazeteciler kendi yorumlarını haberlerin içerisine yerleştirmektedirler. Araştırma boyunca trend.az ve news.am haber sitelerinde başlıkların seçiminden belirtilen kaynaklara kadar nesnellik kavramından zaman zaman uzaklaşıldığı görülmektedir. Haberlerde kaynak olarak genellikle her iki devletin Savunma Bakanlığı belirtilmektedir. Savaş döneminde haberin yazıldığı ülke için belirtilecek en güvenilir kaynak Savunma Bakanlığı'dır. Bunu doğru değerlendiren her iki haber sitesi de genellikle aynı kaynağa başvurarak haberin objektifliğini vurgulamaya çalışmıştır. Haberde çatışma süresince ölen ve yaralanan askerler ve siviller için her iki devletin haber siteleri farklı rakamlar belirtmiştir. Bu açıdan bakıldığında haberlerde dezenformasyon ve misinformasyon olduğu görülmektedir. İki devlet arasında çıkan savaş ve çatışma sırasında halkı korkutmamak ve insanlar arasında heyecan yaratmamak için yapılan propaganda eylemlerinden biri de ölen ve yaralanan insan sayısının olduğundan daha az olarak hedef kitleye ulaştırılmasıdır. İkinci Dünya Savaşı yıllarında da bu tekniğin kullanıldığı görülmektedir. Sonuç olarak iki devletin haber sitesi de kendi halkının ruhtan düşmemesi için şehit sayısını olduğundan az göstermiş olabilmektedir. Fakat

diğer devlet için açıkladıkları rakamlar bir birleriyle hiç uyuşmamaktadır. Bu sebeple tarafların çatışma süresince açıkladıkları rakamlar inandırıcı olmamakta ve haberin objektifliğini etkilemektedir.

Araştırma zamanı haberlerde kullanılan sıfatlar da dikkat çekmektedir. Her iki haber sitesindeki haberler incelendiği zaman her iki devletin diğerine belirli sıfatlar kullanarak hitap ettiği görülmektedir. Genellikle diğer devletin ismini kullanmak yerine “düşman” kelimesi kullanılmaktadır. Her iki devletin haber siteleri kullandıkları haber dilinde diğer devleti küçümsemek, zayıf göstermek veya çatışma zamanında ölen ve yaralanan insan sayısı açıklandığı zaman karşı taraf zalim, şiddet seven insanlar olarak kaleme verilmektedir. Trend.az ve news.am haber sitelerinde karşı tarafı küçümsemek ve şiddete düşkün olarak göstermek istenmektedir.

Araştırmanın varsayımları açısından bakıldığında:

- İki taraf arasında çatışma konusu olan “Dağlık Karabağ”la ilgili/ilişkili haberlerde her iki taraf ülke medyasında taraf olmakta ve haberleri tek yanlı sunmaktadır, kabul edilmiştir.
- Her iki ülke medyası da birbirlerine karşı suçlayıcı bir haber dili kullanmaktadır, kabul edilmiştir.
- Her iki ülke medyası da eğer haberde diğer ülkenin adı geçecekse “düşman”tanımlamasıyla çerçevelemektedir, kısmen kabul edilmiştir. Şöyle ki genellikle “düşman” kelimesi kullanılmanın yanı sıra ülkenin ismini kullanmaya da yer verilmiştir.
- Her iki ülke medyası da “Dağlık Karabağ” sorununu bir “milli sorun” olarak görmektedir. Bundan dolayı da haberlerin sunumunda nesnel bir yaklaşımdan ziyade ülkenin savunduğu tezi desteklemek ya da savunmak haberi olduğu gibi vermektense daha önemlidir, kabul edilmiştir.

Araştırmanın sonucuna genel olarak bakıldığı zaman, haberde kullanılan başlıklar, haberin flaşı, haberin özeti, haberin fotoğrafları, kaynağı ve kullanılan sıfatlar incelenmiş ve genel olarak yayımlanan haberlerde propaganda yapıldığı, haberlerin manipüle edildiği ve yayımlanan haberlerin genelinde dezenformasyon yapıldığı görülmektedir.

KAYNAKLAR

- Almagor, R. C.** (2002). *İfade, Medya ve Etik.* (çev, N. Şad.) Ankara: Phoenix Yayınevi.
- Arsev, B.** (2002). *Siyasal Propaganda Tarihsel Evrimi ve Demokratik Toplumdaki Uygulamaları.* Ankara : Bağlam Yayıncılık.
- Aşkın, A. C.** (2014). *Dezenformasyonun Küreselleşmesi ve Bir Örnek Olarak Batı Basınında Natonun Kosova Harekatı.* İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı.
- Atabek, Ü.** (2001). *İletişim ve Teknoloji.* Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Avcı, N.** (1990). *Enformatik Cehalet.* Ankara: Rehber Yayınları.
- Baca, K.** (2015). *Televizyon Haberciliğinde Nesnellik:Ses Kayıtlarının TV Haberlerinde Ele Alınışı.* Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Radyo Televizyon, Sinema Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Bektaş, A.** (2000). *Kamuoyu, İletişim ve Demokrasi.* İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Belsey, A., ve Chadwick, R.** (1998). *Medya ve Gazetecilikte Etik Sorunlar.* (N. Türkoğlu, Trans.) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Bilgin, N.** (2014). *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi Teknikler ve Örnek Çalışmalar.* Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Bülbul, R.** (2001a). *Haberin Anatomisi ve Temel Yaklaşımlar.* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bülbul, R.** (2001b). *İletişim ve Etik.* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Çakır, H.** (2007). *Gazeteciliğe Giriş.* Konya: Tablet Yayınları.
- Chomsky, N.** (1994). *Modern Çağda Entellektüellerin Rolü.* (çev S. Ayaz) İstanbul: Pınar Yayınları.
- Chomsky, N.** (2013). *Medya Denetimi.* (çev E. Baki) İstanbul: Everest Yayınları.
- Edgar, A.** (1998). *Nesnellik, Yanlılık ve Hakikat Medya ve Gazetecilikte Etik Sorunlar.* (Türkoğlu, Ed.) İstanbul: DER Yayınevi.
- Edward.S.Herman., ve Chomsky, N.** (1999). *Medya Halka Nasıl Evet Dedirtir, Kitle İletişim Araçlarının Ekonomi Politikası.* İstanbul: Minevra Yayınları.
- Foerstel, L.** (2007). *Gerçekler Nasıl Karartılıyor? Medya ve Savaş Yalanları.* (çev A. Antmen) İstanbul: Yordam Kitap Basın ve Yayın.
- Girgin, A.** (1998). *Haber Yazma Teknikleri.* Ankara: İnkilap Kitabevi.
- Girgin, A.** (2000). *Yazılı Basında Haber ve Habercilik Etiği.* İstanbul: İnkilap Kitabevi.
- Girgin, A.** (2005). *Haber Yazmak.* İstanbul: Der Yayınları.
- Girgin, A.** (2008). *Gazeteciliğin Temel İlkeleri.* İstanbul: Der Yayınevi.
- Gökçe, O.** (2006). *İçerik Analizi Kuramsal ve Pratik Bilgiler.* Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Hacıyev, K.** (2014). *Karabağ Tarihi.* Bakü: Teknur Yayıncılık.
- Keshavarz, H.** (2014). How Credible is Information on the Web: Reflections on Misinformation and Disinformation. *Infopreneurship Journal (IJ)*, 1-17).
- Kovach, B., ve Rosenstiel, T.** (2007). *Gazeteciliğin Esasları.* (çev S. Göktaş) Ankara: ODTÜ Yayıncılık.

- McQuail, D.** (1994). *Kitle İletişim Kuramları*. (çev A. H. Yüksel) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Mirzade, A.** (2012). *Karabağ Düğümü*. Bakü: Azerbaycan.
- Mutlu, E.** (1995). *İletişim Sözlüğü*. Ankara: Ark Yayınevi.
- Öke, M. K.** (1994). *Gazeteci*. Ankara: Çağdaş Gazeteciler Derneği Yayını.
- Onursoy, S., Kılıç, D., ve Birsen, H.** (2011). *Haberin Görsel Tuzakları Haber Medyası Üzerinde Göz Takibine Bağlı Okuma Davranışı Araştırması*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Oskay, Ü.** (1992). *Kitle Haberleşme Teorilerine Giriş*. İstanbul: Der Yayınları.
- Oskay, Ü.** (2014). *Kitle İletişiminin Kültürel İşlevleri*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Öymen, O.** (2014). *Bir Propaganda Aracı Olarak Basın Dünyada ve Türkiye'de Sansür, Baskı ve Yönlendirme*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Özer, Ö.** (2012). *Haberin Doğası Gazetecilikte İdealler ve Sorunlar*. Konya: Literatürk Nüve Kültür Merkezi .
- Özgen, E.** (1994). *Halkla İlişkilerde Televizyon ve Televizyon Reklamları*. 6. sayı, sayfa 49.
- Özsoy, O.** (1998). *Propaganda ve Kamuoyu Oluşturma*. İstanbul: Alfa/Aktuel Kitabevi.
- Rigel, N.** (2000). *İleti Tasarımında Haber*. İstanbul: DER Yayınları.
- Süleymanov, K.** (2013). *Türk Kamuoyunda Dağlık Karabağ Sorunu ve Türkiye Cumhuriyetinin Dağlık Karabağ Politikası*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Timisi, N.** (2003). *Yeni İletişim Teknolojileri ve Demokrasi*. Ankara: Dost Kitabevi.
- Tokgöz, O.** (2003). *Temel Gazetecilik*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Toprak, N.** (2015). *İnternet Gazeteciliğinde Haber Etiği: Misenformasyon, Dezenformasyon*. Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İnternet ve Bilişim Teknolojileri Yönetimi Anabilim Dalı.
- Uçar, Y.** (2011). *Basın Ahlakı Açısında Haberde Nesnellik Olgusu*. Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı.
- Veliyev, C.** (2013). Bütün Yönleriyle Hocalı Soykırımı. *Fırat Üniversitesi, Ortadoğu Araştırmaları Dergisi, Cilt 9, sayı 2, 58*.
- Yılmaz, R.** (2013). Kafkasya'da Çözülemeyen Kördüğüm: Dağlık Karabağ Sorunu. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Uluslararası Avrasya Stratejisi Dergisi, 2*.
- Yüksel E.,ve Gürcan H. İ.** (2001). *Habercinin El Rehberi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Yüksel, E., & Gürcan, H. İ.** (2005). *Haber Toplama ve Yazma*. Konya: Tablet Kitabevi.

İnternet Kaynakları

- <http://www.basarmevzuat.com> *Türkiye Gazetecileri Hak ve Sorumluluk Bildirgesi*. 04.05.2019 tarihinde <http://www.basarmevzuat.com/dergi/dosya/gazetecihakvesorumlukukbildirgesi.html> adresinden alındı
- <http://www.tgc.org.tr>. *Türkiye Gazetecileri Hak ve Sorumluluk Bildirgesi*. 04.05.2019 tarihinde <https://www.tgc.org.tr/bildirgeler/t%C3%BCrkiye-gazetecilik-hak-ve-sorumluluk-bildirgesi.html> adresinden alındı
- <http://az.trend.az/>. *Temas Hattında Gözlem Yapılacak*. 02.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2501092.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *İsveç'te Ermeniler Hocalı Soykırımından Sorumlu Tutuldu.*
02.04.2019 tarihinde
<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2501283.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Gözlem Olaysız Geçti.* 02.04.2019 tarihinde
<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2501851.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Azerbaycan Ordusu Düşmanı 126 Cevap Ateşiyle Susturdu.*
02.04.2019 tarihinde
<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2501653.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Büyük Elçilik: ABD Dağlık Karabağ'ın Bağımsızlığını Tanımıyor.* 04.04.2019 tarihinde
<http://az.trend.az.https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2502966.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Düşman Kayıp Vererek Geri Çekilmek Zorunda Kaldı.*
04.04.2019 tarihinde
<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2502957.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Ermeni Silahlı Kuvvetleri'nin Askeri Techizatı Ve Canlı Gücü Mahv Edildi.* 04.04.2016 tarihinde
<https://az.trend.az/azerbaijan/politics/2503325.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Ermenistan Temas Hattındaki Mağlubiyetlerini ve Sayısız Zararını Gizlemeye Çalışıyor.* 05.04.2019 tarihinde
<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2504487.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Ön Cephe Düşmanın Askeri Techizatı İmha Edildi ve Düşman Canlı Kayıp Verdi.* 05.04.2019 tarihinde
<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2505672.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Ermeniler Askerlerinin Ölümünün Trafik Kazası Olduğunu Söylüyor* 05.04.2019 tarihinde
<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2506302.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Ermeni Silahlı Kuvvetleri Ön Cephe Düşman 124 Kez Ateşkesi İhlal Etti.* 07.04.2019 tarihinde
<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2506630.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *AGİT, Dağlık Karabağ İhtilafı Taraflarını Novruz ve Paskalya Bayramı Öncesinde Gerginlik Yaratmamaya Çağırıyor.* 07.04.2019 tarihinde
<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2509035.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Bayram Günlerinde Cephe Hattında Durum Gerginleşti.*
07.04.2019 tarihinde
<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2509936.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Ermenistan AGİT Minsk Grubu Başkanlarının Bayram Günlerinde Ateşkese Uyma Çağırısını Reddedti.*
08.04.2019 tarihinde
<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2510451.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Ermeni Silahlı Kuvvetleri'ne Mahsus Askeri Techizat Mahv Edildi Ve Düşman Canlı Kayıp Verdi.* 08.04.2019 tarihinde
<https://az.trend.az/azerbaijan/politics/2510870.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Ciddi Kayıpları Olan Ermenilerin Sahtekarlıklarını Kesinlikle Reddediyoruz.* 08.04.2019 tarihinde
<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2510832.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Mogherini: AB Cephe Hattındaki Olayların Soruşturma Mekanizması Tesisi İnisiyatifin Destekliyor.* 02.04.2019 tarihinde

<https://news.am/eng/> <https://news.am/eng/news/314600.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Azeri vatandaşlar bürokrasiden dolayı Ermeni tarafına geçmeye çalıştı* 02.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/314572.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *AGİT`in Beklenen Gözlemi Askeran Yönünde Gerçekleşecek.* 03.04.2019 tarihinde <https://news.am/tur/news/314447.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *“Azerbaycan`ın Dostu” Karabağ Hakkında Açıklama Yaptı.* 04.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/314735.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Temas Hattında AGİT`in Gözlemi Vukuatsız Geçti, İhlal Kaydedilmedi.* 05.04.2019 tarihinde <https://news.am/tur/news/314719.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Azerbaycan, Gece Boyunca Ermeni Pozisyonlarına 900`ün Üzerinde Ateş Ediyor.* 05.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/314660.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *ABD`nin Georgia Eyaleti Karabağ`ın Bağımsızlığını Tanıdı.* 05.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/315019.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ Savunma Bakanlığı Azerbaycan`ın Yaydığı Yanlış Bilgiyi Reddedti.* 06.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/315229.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Azerbaycan Bir Hafta İçinde Ermeni Mevkilerine Yönelik 7 bin 500 Atış Gerçekleştirdi.* 07.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/315325.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Ermenistan Dışişleri Bakanlığı, Rusya`nın Azerbaycan`a silah tedarikini eleştirdi.* 07.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/315737.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ ordusu: Düşmanın kendi askerlerini koyunlarla kıyasladığı ilk durum değil.* 07.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/315951.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ Savunma Bakanlığı: Azerbaycan Propagandası Başka Bir Kurgulamayı Sunar.* 08.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/316298.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Ermenistan`ın Tavuş Eyaletinde Asker Öldü.* 08.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/316817.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Savunma Bakanlığı: Ermeni Silahlı Kuvvetleri, Yalnızca Bir Şartla Verilen Ateşkes İlanına Bağlı Kalacak.* 08.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/317632.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ`da Asker Öldü.* 09.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/317453.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ Savunma Bakanlığı : Azerbaycan, Önemli Bayramlar ve Toplantılar Öncesinde Durumu Gerginleştiriyor.* 09.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/318638.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Azərbaycan'ın Bombalaması Sonucu Karabağ Köylüsü Yaralandı*. 09.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/318969.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Ön Cephede Durum Gergin Hal Aldı*. 15.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2513075.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Ermeniler Kayıplarını Gizlemek İçin Her Türü Sahtekarlığa Başvuruyor*. 15.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2513834.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Azərbaycan Ordusu Birkaç Yüksekliği Ve Seysulan ı Geri Aldı*. 15.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2513755.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Cephe Hattından Son Haber: Yüzden Fazla Ermeni Askeri Öldürüldü ve Yaralandı*. 15.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2513750.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Ermeni Silahlı Kuvvetleri Azərbaycan'ın Yerleşim Bölgelerine Şiddetli Saldırdı Gerçekleştirdi*. 17.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2513535.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Azərbaycan'a Ait Helikopterin Vurulması İle İlgili Haberler Yalandır*. 17.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2513532.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Ermeni Pilotsuz Uçuş Aracı Vuruldu*. 19.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2514009.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Ermeniler Dağlık Karabağ ı Terk Edip Kaçmaya Başladılar*. 19.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2514023.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Azərbaycan Cevab Ateşini Tek Taraflı Durdurma Kararı Aldı*. 19.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2513923.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Bakan, Khankendi ve Diğer Yerleşim Bölgelerini Yıkıcı Darbelerin Vurulmasına Hazır Olunması Talimatını Verdi*. 21.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2514712.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Ermeniler Aghdam Camisine Ateş Etti – Bir Kişi Öldürüldü*. 21.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/society/2514655.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Ermeni Vandalları Yaşlıları ve Çocukları Öldürüyor*. 21.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/interestingly/2514582.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Büyük Kayıplara Uğrayan Ermeniler Yanlış Bilgi Yaymaya Başladılar*. 24.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/society/2514343.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Madagız'deki Askeri Üs Karargahı Yok Edildi*. 24.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2514866.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Mermi Terter`de Bir Eve İsbet Etti, 16 Yaşında Bir Kız Öldü*. 24.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2515019.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Warlick: Çatışmanın Çözümü, Ermeni Birlikleri`nin İşgal Altındaki Topraklardan Çıkmasıdır*. 24.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2515952.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Nahçıvan'da Düşman Ateşkes Rejimini İhlal Etti*. 25.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2516136.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı : Azerbaycan'ın Ateşkes İhlali İddiası Ermenilerin Bir Başka Dezenformasyonudur*. 30.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2516259.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Pilotsuz Özel Ermeni Uçağı Düşürüldü*. 30.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2516693.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı : Düşman Ordusunun Savaş Alanında Bırakıp Kaçtığı Silahlara El Konuldu*. 30.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2517563.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Azerbaycan'a Ait Tam Teşekküllü Askeri Araca Ermenistan Tarafından El Konulması Yanlış Bilgidir*. 30.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2516773.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Ermenistan'a İade Edilen Cesetlere Karşı Hakaret İddiası Yalandır*. 01.05.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2518167.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Azerbaycan'ın İşgal Altındaki Bölgelerinin Serbest Bırakılması İçin Dilekçe 100.000'den Fazla İmza Topladı*. 01.05.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2519041.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Düşmanın Bir Sonraki Sabotajını Engellerken Silahlı Kuvvetler'imizin Bir Askeri Şehit Oldu*. 01.04.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2519765.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Azerbaycan'ın Yönelme Operasyonları Yaptığıyla İlgili Ermenistan'ın Yayıdığı Bilgi Yalan Haberdir*. 01.05.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2519598.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Ermeniler Cesetlerini Hala Almak İstemiyor*. 01.05.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2520984.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Azerbaycan Ordusu'nun Albay-Teğmeni Öldürüldü*. 01.05.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2521886.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Ermeni PUA'sı İmha Edildi*. 02.05.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2521643.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Ermenistan'ın Askeri Aracı, Kendi Gömdükleri Mayına Düştü*. 02.05.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2523279.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Ermeni Vandalizmi*. 02.05.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2525517.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Savunma Bakanlığı: Ermeni Silahlı Birimleri Uluslararası Sözleşmelerce Yasaklanmış Sursatlar Kullanmaya Başladı*. 02.05.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2525659.html> adresinden alındı

<http://az.trend.az/>. *Ermeni Silahlı Kuvvetleri'nin Ateşi Sonucu Ağdam Sakini Öldürüldü ve Yedi Kişi Yaralandı*. 02.05.2019 tarihinde <https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2526117.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Dışişleri Bakanlığı: Ermenistan ve Azerbaycan Cumhurbaşkanları Görüşmedi, Çünkü Aliyev'in Söyleyecek Hiçbir Şeyi Yoktu.* 15.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320011.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ Ordusu, Düşürülen Azeri Helikopterinin Videosunu Yayınladı.* 15.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320239.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Ermenistan Cumhurbaşkanı: 18 Karabağ Askeri Öldü, 35 i Yaralandı.* 15.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320229.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ Savunma Bakanlığı: Azerbaycan Ordusunun Kayıpları 200'ü Aştı.* 18.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320216.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Azerbaycan Savunma Bakanlığı Kayıplarını Resmen Kabul Etmeye Başladı.* 18.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320204.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Azerbaycan Saldırılarında Yaralanan Karabağ'lı Çocuklara Ait Özel Fotoğraflar.* 18.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320202.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Savunma Bakanlığı: Ermenistan Silahlı Kuvvetleri Azerbaycan'ın Sabotaj-Keşif Grubunu Yok Etti.* 18.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320127.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Hetq.am: Azerbaycan'ın Şiddeti Karabağ'ın Taliş Köyünde, Siviller Vuruldu.* 19.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320396.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ: Azerbaycan'ın Atışmanın Durduğuna Dair Yayımlanan Haberi Yanlıştır.* 19.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320346.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Mataghis Köyü Yakınlarında Öldürülen Azerbaycanlı Subayların Fotoğrafları.* 19.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320417.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ Ordusu: Azerbaycan İlk Defa TOS Ağır Roketatları Kullandı Ancak Sonuç Alamadı.* 19.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320469.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Savunma Ordusu: Ermenistan Tarafında 20 Ölü, 26 Kayıp ve 72 Yaralı Var.* 23.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320563.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Putin Ermenistan ve Azerbaycan Liderleriyle Görüşüyor.* 23.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320735.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Savunma Bakanlığı: Karabağ'ın Hiç Bir Pozisyonu Azerbaycan'ın Kontrolünde Değil.* 23.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320752.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Artsakh'ta Azerbaycan'ın Özel Görev Birimlerinin Cansız Bedenleri.* 23.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320973.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Azerbaycan Karabağ'da Ambulansı Vurdu.* 29.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320969.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ Savunma Ordusu: Ermeni Tarafında 32 ölü, 121 Yaralı ve 25 Kayıp var.* 29.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320938.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ Ordusu Azerbaycan'ın Dezenformasyonunu Reddetti.* 29.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320897.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ Savunma Bakanlığı, Kaçarken Ölen Azerbaycan Askerlerinin Resimlerini Yayınladı.* 29.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/321167.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ Özel Kuvvetleri Azerbaycan Kamyonunu Zararsız Hale Getirdi.* 30.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/320817.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ Ordusu, Tahrip Edilmiş Azerbaycan İnsansız Hava Aracının Fotoğraflarını Sunar.* 02.05.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/321134.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Uzman: Buenos Aires de Yakında Azerbaycan'ın "Zaferleri" Arasında Görülebilir.* 02.05.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/321006.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ İhtilaf Bölgesinde Ölüler Aranıyor.* 02.05.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/321430.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ Ordusu, Azerbaycan Özel Kuvvetleri'nin Bıraktığı Silahların Fotoğraflarını Sunar.* 04.05.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/321424.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Azerbaycan AGİT'in Karabağ ile Temas Bölgesinde Gözlem Yapma Talebini Reddetti.* 04.05.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/321411.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ Komisyonu: Geri Verilen Ermeni Askerlerinin Cesetlerine İşkence Verilerek Sakat Bırakılmıştır.* 04.05.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/321638.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Savunma Bakanlığı: Ermenistan Tarafı Toplam 92 Kayıp Verdi.* 06.05.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/322142.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Savunma Ordusu: Azerbaycan Tarafı Yanlış Haber Yayarak Durumu Süni Olarak Gerginleştirmeye Çalışıyor.* 06.05.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/322334.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ Ordusu: Azerbaycan'ın Ateş Etmesi Sonucu Gece Bir Asker Öldü.* 06.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/322368.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Azerbaycan Tarafı Çarşamba Günü Ermeni Askerinin Cesedini Teslim Edecek.* 06.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/323088.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ ordusu: Azerbaycan'ın saldırısı sonucu bir asker yaralandı.* 06.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/323291.html> adresinden alındı

<https://news.am/eng/>. *Karabağ Ordusu: Azerbaycan Gece Ateşkesi İhlal Etdi, 2 Ermeni Askeri Öldü.* 06.04.2019 tarihinde <https://news.am/eng/news/324971.html> adresinden alındı

EKLER

Ek.1 (Mart ayında trend.az haber sitesinde yayımlanan haberler)

Ek.2 (Mart ayında news.am haber sitesinde yayımlanan haberler)

Ek.3 (Nisan ayında trend.az haber sitesinde yayımlanan haberler)

Ek.4 (Nisan ayında news.am haber sitesinde yayımlanan haberler)

Ek.1 (Mart ayında trend.az haber sitesinde yayımlanan haberler)

Temas hattında gözlem yapılacak

1 Mart 2016, 09:38 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Birliklerin temas hattında gözlem yapılacaktır.

Savunma Bakanlığı'nın basın servisine göre, gözlem AGİT Bürosu Başkanının Kişisel Temsilcilerine uygun olarak 2 Mart'ta Ağdam bölgesindeki birliklerin temas hattında yapılacak.

Gözlem, Azerbaycan taraftan AGİT Dönem Başkanı Kişisel Temsilcisi saha asistanları Christo Christov, Peter Svedberg ve Simon Tiller tarafından yapılacak.

İletişim hattının diğer tarafını AGİT Ofisi Başkanı Kişisel Temsilcisi saha asistanları Jiri Aberle ve Yevgeny Sharov izleyecekler.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2501092.html>

İsveç'te Ermeniler Hocalı soykırımından sorumlu tutuldu

1 Mart 2016 13:40 (UTC + 04: 00)

Bakü. Elchin Mehdiyev - Trend:

Ermeniler, İsveç'teki Ermeni Büyükelçiliği önünde Hocalı soykırımına ilişkin eylemi durdurmaya çalıştı.

"Azerbaycan Dünyası" dergisinin kurucusu ve editörü Eldar İsmayılov, bugün düzenlediği basın toplantısında, Trend habere konuştu:

İsveçli Azerbaycanlılar Kongre'sinin, Dede Gorgud Vakfı ve "Azerbaycan'ın Dünyası" dergisi tarafından düzenlenen sessizlik eylemi sırasında Ermenilerin bir çatışma yaratmaya çalıştıklarını belirtti: "Ermeniler,ellerinde posterlerle Hocalı soykırımını aleyhine olan protestocuların karşısında durmaya çalıştılar, ancak polis müdahalesinin ardından Ermeniler geri çekilmek zorunda kaldılar, çünkü biz izimli protesto yapıyorduk ve Ermeniler yasadışı davranıyorlardı. ”

İsveç Azerbaycan Kongresi Başkanı Emil Mirzoyev, İsveç yasalarına göre Ermenilerin polise götürüldüklerini adalete teslim edildiklerini söyledi: "Biz devletden protesto gösterisi için izin aldık, bu sebeple protestoyu bozmaya çalışan Ermenilerle ilgili soruşturma başlatıldı ve davaları mahkemede görülecek. "

Basın toplantısı ayrıca, Azerbaycan'ın İsveç'teki gelecek planlarının desteklenmesi yönünde yapılan çalışmalara da odaklandı. "Azerbaycan Dünyası" dergisinin bir sonraki sayısının İsveç'e tahsis edileceği belirtildi.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2501283.html>

Gözlem olaysız geçti

2 Mart 2016, 13:32 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Birliklerin temas hattında gözlem yapıldı.

Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi'ne göre, 2 Mart'ta AGİT başkanı Kişisel Temsilcisinin iştirakıyla, Ağdam bölgesindeki birliklerin temas hattında gözlem yapıldı.

Gözlem, Azerbaycan taraftan AGİT Ofisi Başkanı Kişisel Temsilcisi saha asistanları Christo Christov, Peter Svedberg ve Simon Tiller tarafından yapıldı.

İletişim hattının diğer tarafını AGİT Ofisi Başkanı Kişisel Temsilcisi saha asistanları Jiri Aberle ve Yevgeny Sharov izlediler.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2501851.html>

Azerbaycan ordusu düşmanı 126 cevap ateşiyle susturdu

2 Mart 2016, 09:14 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni Silahlı Kuvvetleri gün boyunca cephenin çeşitli yönlerinde ateşkesi 121 kez ihlal etdi.

Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi'ne göre, Ermenistan'ın Ijevan bölgesinin isimsiz yüksekliklerinden, Berkaber, Voskevan, Paravakar və Noyemberyan bölgesinin Dovekh köyündeki mevkiilerden Gazakh bölgesinin isimsiz yüksekliklerine; Kızılhacılı, Kuşçu Ayrım, Kemerli və Akstafa bölgesinin Köhnekışlaq köylerine, Berd bölgesinin Chinari, Musakekh köylerindeki mevkiilerden, Tovuz bölgesinin Kokhanebi, Ağdam, Elibeyli köylerine, Krasnoselsk bölgesindeki isimsiz yüksekliklerdeki mevkiilerden Azərbaycan'ın Gadabay Bölgesi'nin isimsiz yüksekliklerine gün boyu ateş etdi.

Hojavend bölgesinin Kuropatkinoları, Garakhanbeyli, Horadiz, Gorgan, Ashagi Abdurrahmanli, Fuzuli Bölgesi'nin Ashagi Seyidahmadli, Gulustan, Goyarkh, Yarımca, Chayli, Novruzlu, Namanli, Javahirli, Sarijali, Şuraabad, Kangar, Şeref, Jabrayil bölgesindeki Mehdili köylerinin yakınında ve Goygol, Goranboy, Hocavand, Fuzuli ve Jabrail bölgelerindeki isimsiz yükseklikler, Silahlı Kuvvetlerimizin pozisyonlarına ateş edildi.

Azərbaycan Silahlı Kuvvetleri, çalışma koşullarını göz önünde bulundurarak düşman mevkiilerini 126 cevap ateşiyle susturdu .

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2501653.html>

Büyük Elçilik: ABD Dağlık Karabağ'ın bağımsızlığını tanımıyor

4 Mart 2016, 16:18'te (UTC + 04: 00)

Bakü. Anakhanım Hidayatova - Trend:

ABD, Dağlık Karabağ'ın bağımsızlığını tanımıyor. ABD Büyükelçiliği, Trend'e ABD'nin Georgiya eyaletinin Azerbaycan'ın işgal altındaki topraklarında "bağımsızlık" ı kabul etmesi bilgisi üzerine yorum yaptı.

Büyükelçiliğe göre, ABD dış politikası federal hükümet tarafından belirleniyor: "Georgiya eyaleti Devlet Temsilciler Meclisi tarafından kabul edilen karardır ve bu karar ABD'nin dış politikasıyla ilgili görüşünü değiştiremez."

Belirtelim ki, 15 dakikalık tartışma sonucunda, ABD'nin Georgiya eyaletinin Temsilciler Meclisi'nde Azerbaycan'ın işgal altında olan bölgelerinde Ermenistan tarafından kurulan sözde rejimin tanınması kararı kabul edilmiştir.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2502966.html>

Düşman kayıp vererek geri çekilmek zorunda kaldı

4 Mart 2016, 15:51 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

3 ile 4 Mart tarihlerinde Ermenistan istihbarat provokasyon grubu, birliklerimizin temas hattındaki konumlarına yaklaşarak alana mayın yerleştirmeye çalıştı. Savunma Bakanlığı'nın basın servisine göre, Silahlı Kuvvetler'in güçleri, düşmanı tespit ederek, önleyici tedbirler aldı ve düşman kayıp vererek temas hattından uzaklaşmak zorunda kaldı.

Olay yerinde, düşmana ait iki düşman mayını, iki el bombası ve kullanmak istedikleri kana bulaşan ekipmanlar bulundu.

Silahlı Kuvvetlerin birimleri hiçbir kayıp vermedi.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2502957.html>

Ermeni Silahlı Kuvvetleri`nin askeri techizatı ve canlı gücü mahv edildi

5 Mart 2016 13:21 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Savunma Bakanlığı'nın basın servisi Trend'e konuşmasında Ermeni Silahlı Kuvvetleri`nin askeri techizatının ve canlı gücünün yok edildiği bildirildi.

Ermeni silahlı kuvvetlerinin 4 martdaki temas hattında provakasyon girişimine yanıt olarak, bölümlerimiz bir sonraki provokasyon için hazırlanan düşmanı tespit etti ve imha etdi.

Cevap ateşi sonucunda, askeri techizat ve onlarla canlı kayıp veren düşman kanlı faaliyetlerinin sonuçlarını hala insanlardan gizliyor.

Savunma Bakanlığı, düşmanın istihabarət girişiminin yok edilmesi ve sivil yerleşim yerlerimize ateş edilmemesi için Silahlı Kuvvetler`imizin derhal ve kesin olarak karşısı alınacağına dair ve düşmanın Ağdere, Madaghis, Talysh ve diğer illerdeki askeri mevkilerine ateş ederek zarar vereceği konusunda düşmanı uyardı.

<https://az.trend.az/azerbaijan/politics/2503325.html>

Savunma Bakanlığı: Ermenistan temas hattındaki mağlubiyetlerini ve sayısız zararını gizlemeye çalışıyor

9 Mart 2016 - 12:18 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni basınının yaydığı Silahlı Kuvvetler Birimleri`mizin istihbarat provokasyonu operasyonu yaptığıyla ilgili bilgiler dezenformasyondur ve ön cephedeki durumu yansıtmıyor.

Bu açıklamayı Savunma Bakanlığı, Trend'e anlattı.

Bakanlığa göre, Ermeni tarafı ön cephedeki ciddi kusurları ve son günlerdeki sayısız kaybı bu tür bilgi yayarak gizlemeye çalışıyor: “Düşman o kadar korkuyor ki, sivillerle beraber koyun ve keçiler bile tehlike olarak görüyor”. Ön cephedeki durum Silahlı Kuvvetler`imizin tamamen kontrolü altında. ”

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2504487.html>

Savunma Bakanlığı: Ön cephede düşmanın askeri techizatı imha edildi ve düşman canlı kayıp verdi

11 Mart 2016 10:35 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni Silahlı Kuvvetleri cephenin Ağdam bölgesi yönünde bir sonraki sabotajı engellendi.

Savunma Bakanlığı Basın Servisi Trend'e verdiği açıklamada, temas hattındaki Ermeni pozisyonları, Silahlı Kuvvetler tarafından düşmanın eylemlerine cevap olarak verilen önleyici tedbirler ve gelecekte bu tür provokasyonların önlenmesi sonucu yok edildi.. Sonuç olarak, yaklaşık 10-15 düşman kuvvetleri ve askeri teçizat imha edildi.

Savunma Bakanlığı, düşmanın herhangi bir sabotaj girişiminin Silahlı Kuvvetler tarafından derhal ve kararlılıkla alınacağı konusunda uyardı.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2505672.html>

Savunma Bakanlığı: Ermeniler askerlerinin ölümlerini trafik kazası olduğunu söylüyor

12 Mart 2016 12:22 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Azerbaycan Savunma Bakanlığı'nın Trend.az'a açıklamasına göre, Ermeni tarafı, her zaman olduğu gibi, ölümlerle sonuçlanan askeri olayları kasten gizlemekte ve farklı adlar altında halka ileterek kafa karışıklığı yaratmaktadır. Askerlerin ölümünün, trafik kazaları, hastalıklar, görünmemiş kazalar ve silahla dikkatsiz davranma olarak halka sunmaktadırlar.

Savunma Bakanlığı, Ermeni tarafının işgal altındaki bölgelerde askerlerin ölümlerini ilan etmek zorunda kalsa da, Dağlık Karabağ'dan çağırılanların

ölümlerini başarılı şekilde gizlemek ve insanları yanıltmak suretiyle aldattıklarını söyledi.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2506302.html>

Savunma Bakanlığı: Ermeni silahlı kuvvetleri ön cephede 124 kez ateşkesi ihlal etti

14 Mart 2016, 09:33 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni silahlı kuvvetleri gün boyunca cephenin çeşitli yönlerinde 124 kez ateşkesi ihlal etti.

Savunma Bakanlığı'ndan Trend.az` verilen bilgiye göre Ermenistanın İjevan ilinin isimsiz yüksekliklerinden, Berkaber ve Paravakar köylerinin isimsiz yüksekliklerinden, Kazah bölgesinde isimsiz yükseklikleri, Gizilhajili köyü, Akstafa bölgesindeki Köhnagishlag köyü, Noyemberyan bölgesinin Dovex, Voskevan köylerinde bulunan mevkilerden, Kazah`ın, Guşçu Ayrım, Kaberli köyleri, Berd bölgesi Musagex, Chinari köylerindeki mevkilerden Tovuz`un Kokanabi, Aghdam, Alibeyli köyleri, Krasnoselsk bölgesindeki isimsiz yüksekliklerdeki mevkilerden, Gadabay bölgesinin isimsiz yüksekliğindeki mevkilerimiz ateşe maruz kalmıştır.

Goranboy Bölgesi'nin Gülüstan, Tartar bölgesinin Goyarkh, Chilaburt, Chayli, Yarımca, Agdam Bölgesinin Shikhlar, Garvand, Javahirli, Sarijali, Kangarli, Novruzlu, Shurabad, Nemli, Hojavend bölgesinin Kuropatkino, Fizuli

bölgesinin Horadiz, Garakhanbeyli, Gorgan, Ashagi Seyidahmadli, Jabrayil bölgesinin Mehdili köyünün yakınındaki pozisyonlardan o cümleden Goygol, Goranboy, Hocavand, Fuzuli ve Jabrail ilçelerindeki isimsiz yüksekliklerden de mevkiekimiz ateşe maruz kalmıştır.

Çalışma koşulları göz önüne alındığında, Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri, düşmanın ateş ettiği noktalara, mevkiekimine ve sengerlere 129 el ateş etmek durumunda kalmıştır.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2506630.html>

AGİT, Dağlık Karabağ ihtilafı taraflarını Novruz ve Paskalya bayramı öncesinde gerginlik yaratmamaya çağırıyor

18 Mart 2016, saat 14: 05'te (UTC + 04: 00)

Bakü. Anakhanim Hidayatova - Trend:

AGİT Ofis Başkanı Kişisel Temsilcisi Anzhi Kasprzyk, Dağlık Karabağ ihtilafının her iki tarafını, Novruz ve Paskalya bayramları arafesinde taraflar arasında gerginliğe yol açabilecek ateşkes ihlallerine uymayan her türlü hareketden uzak olmaya davet etti.

Bununla ilgili Trend`e, A.Kasprzyk, Azerbaycan ve Ermeni birliklerinin temas hattının son izlenmesinin sonuçları hakkında yaptığı açıklamada bahsetti.

Açıklamada, "Taraflar beni sınırdaki en son gelişmeler hakkında bilgilendirdiler ve şikayetlerini dinledim ve her iki taraf da temas hattına yakın olan köylerde ve sınır bölgelerindeki sakinler ateşkes rejiminin ihlal edildiğini belirtti."

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2509035.html>

Bayram günlerinde cephe hattında durum gerginleşti.

22 Mart 2016 10:08 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni Silahlı Kuvvetleri, cephenin çeşitli yönlerinde ateşkes rejimini 143 kez ihlal etti.

Trend.az, Azərbaycan Savunma Bakanlığı Basın Servisine dayanaraq yayınladığı habere göre, Ermenistan Cumhuriyeti Noyemberyan ilinin Dovex, Berekamavan, İcevan ilinin Berkaber köylerindeki pozisyonlardan Kazak ilinin Kemerli, Kaymaklı, Qızılhacılı köylerine, Berd ilinin Mosesgeh köyünde bulunan mevkilerinden Tovuz rayonunun Ağdam kendinde ve Krasnoselsk bölgesindeki adsız yüksekliklerde yerleşen mevkilerden Gadabay bölgesinin isimsiz yüksekliğindeki pozisyonlarımıza ateş etdi.

Goranboy Bölgesi'nin Gülüstan, Tartar bölgesinin Goyarkh, Chilaburt, Chayli, Yarımca, Ağdam Bölgesinin Shikhlar, Garvand, Javahirli, Sarijali, Kangarli, Novruzlu, Shurabad, Nemli, Hojavend bölgesinin Kuropatkino, Fizuli bölgesinin Horadiz, Garakhanbeyli, Gorgan, Ashagi Seyidahmadli, Jabrayil bölgesinin Mehdili köyünün yakınındaki pozisyonlardan o cümleden Goygol, Goranboy, Hocavand, Fuzuli ve Jabrail ilçelerindeki isimsiz yüksekliklerden de mevkilerimiz ateşe maruz kalmıştır.

Azərbaycan Silahlı Kuvvetleri operasyon şartlarına uygun olarak düşmanın pozisyonları ve sengerlerine 153 kez cevap ateşi açmıştır.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2509936.html>

Savunma Bakanlığı: Ermenistan AGİT Minsk Grubu başkanlarının bayram günlerinde ateşkese uyma çağırısını reddetti

24 Mart 2016 13:03 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni tarafı, yaptıkları provokasyonlarını gizlemek için dezenformasyon yaymayı tercih ediyorlar.

Savunma Bakanlığı'nın Trend'e yaptığı açıklamada, AGİT Minsk Grubu başkanlarının Nevruz ve Paskalya bayramları sırasında ateşkesin kesin olarak gözetilmesi çağırısı Ermenistan tarafından tek taraflı olarak reddedilmiştir.

Nevruz bayramı sırasında ve tatillerde, Ermeni silahlı kuvvetlerinin birimlerinin ağır makineli silahlar, harçlar ve el bombası fırlatıcıları kullanarak temas hattındaki gerginliği önemli ölçüde artırdığı bildiriliyor. Düşman, konularımıza, sınır bölgesi köylerine ve askeri öneme sahip olmayan yerlere ateş etmeye devam etti.

Düşmanın açtığı ateşler sonucunda, 19 Mart'ta asker Rustamov Ased Vahid oğlu ve 20 Mart'ta asker Çavuş Hasanov Nijat Jabrayil oğlu yaralandı. Askerlere ilk yardım yapıldı, şu an hayatı tehlikeleri bulunmuyor.

Arabulucuların ateşkese gözleme talebine her seferinde Ermeni tarafının ön cephede provakasyon yaparak gerginliğini düzenli olarak artırması şaşırtıcı değildir. Azerbaycan tarafı, arabuluculara ve tüm uluslararası örgütlere Ermeni

tarafının dezenformasyonuna uymama ve provokasyonlarına gerekli cevap verilmesi çağrısında bulundu.

Savunma Bakanlığı, düşmana karşı uygulanacak ceza tedbirlerine ve kayıplara göre her zaman Ermenistan rejimi sorumlu olacaktır açıklamasında bulundu.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2510451.html>

Ermeni Silahlı Kuvvetleri`ne mahsus askeri techizat mahv edildi ve düşman canlı kayıp verdi

26 Mart 2016, 15:42 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Düşman provokasyonu engellendi.

Savunma Bakanlığına göre, 26 martta Silahlı Kuvvetlerin temas hattında Ermeni Silahlı Kuvvetlerinin askeri techizatı mahv edildi ve düşman canlı kayıp verdi.

Askeri araçlar ve düşmanın pozisyonları, askeri birimlerimizin keskin cevap ateşi sonucunda yerlebir oldu.

Savunma Bakanlığı, birimlerimizin sadece askeri mevkillerine ateş ettiğini açıkladı.

Karşı tarafın ise her zaman olduğu gibi, kayıplarını insanlardan gizlediğini söyledi.

<https://az.trend.az/azerbaijan/politics/2510870.html>

Savunma Bakanlığı: ciddi kayıpları olan Ermenilerin sahtekarlıklarını kesinlikle reddediyoruz

26 Mart 2016 - 12:46 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Azerbaycan Silahlı Kuvvetlerinin açtığı ateş sonucu ermeni tarafından sivillerde yaralanmalar olması konusunda karşı tarafının yaydığı bilgiler gerçeği yansıtmıyor. Canlı ve askeri techizatta ciddi kayıplar veren Ermenilerin bu uydurmalarını şiddetle reddediyoruz.

Açıklama, Savunma Bakanlığı Basın Servisi`nden Trend'e verildi .

Bakanlık, Silahlı Kuvvetlerin birimlerinin yalnızca düşman mevkilerini, kazdıkları hendekleri, askeri tesislerini ve araçlarını ve iletişim kablolarını hedeflediğini belirtti. "Ermenistan'ın askeri-politik rejimi temsilcilerinin cepheye ziyaretinden sonra, temas hattı boyunca gerginlikte bir artış var ve bu yapay olarak durumu keskinleştirmek maksadı taşımaktadır ".

Ermeni medyası, guya Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin sivillere ateş açtığını belirtti.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2510832.html>

EK.2 (Mart ayında news.am haber sitesinde yayımlanan haberler)

Mogherini: AB cephe hattındaki olayların soruşturma mekanizması tesisi inisiyatifin destekliyor

20:18, 01.03.2016

Karabağ sorununun çözümü AB için öncelikli öneme sahiptir. Beyanat Erivan'da gerçekleşen basın toplantısı esnasında AB Dışişleri ve Savunma Politikaları Yüksek Temsilcisi ve Avrupa Komisyonu Başkan Yardımcısı Federica Mogherini'den geldi. Mogherini, statükonun muhafaza edilemeyeceğinin yanısıra soruna askeri çözüm olamayacağını da belirtti. AB temsilcisi uluslararası hukuka uygun ve Madrid ilkeleri zemininde barışçıl çözümün gerekliliğinin altını çizdi. Mogherini yüksek düzeyli diyalogun devam etmesinin önemine dikkat çekerek:

"yoğun tansiyonu düşürmek, aynı zamanda militarist retorikten ve şiddet artışından kaçınmak gerek, bunlar barışçıl sürece zarar vermekteler" dedi.

Mogherini, AB'nin cephe hattındaki olayların soruşturma mekanizması tesisine yönelik inisiyatifi desteklediğini kaydetti. Yüksek temsilcinin ifadesiyle AB, insanlar arasındaki bireysel bağların tesisine destek olmaya da hazır.

<https://news.am/eng/news/314600.html>

Azeri vatandaşlar bürokrasiden dolayı Ermeni tarafına geçmeye çalıştı

19:06, 01.03.2016

Contact.az'a göre, 25 kişiden oluşan Azerbaycan vatandaşlarından oluşan grupun Ermeni tarafına geçme girişiminin ardındaki sebep bürokrasiydi.

Olay, 27 Şubat sabahı Ağdam İlçesi'nin Mirbaşirli köyünde meydana geldi:

Azerbaycan'ın Gabala Bölgesi'nden beyaz bayraklı 25 vatandaş Ermeni tarafına geçti.

Onlar askerler tarafından gözaltına alındı ve polise getirildi. Yetkililer henüz böyle bir protestonun nedenleri hakkında yorumda bulunmadılar.

Gabala Bölgesi yürütme organının temsilcileri tarafından olayın yapıldığını doğrulayan Turan ajansı , olayla ilgili açılan soruşturma tamamlandıktan sonra resmi bilgilerin verileceğine dikkat çekti.

Protesto katılımcılarından biri olan Ramin İsmayılov, basına, Belediye Başkanı İkram Nabiyev'in orada yasadışı işler yaptığının ve oradakilere zulmettiğini söyledi. "Görevini kötüye kullanan Nabiyev ve akrabaları çocuklarımıza zulmetti ve onları hapse attı. Nabiyevlerin emniyet kuvvetleriyle güçlü bağları var: Kötüklü köyünde onların istemediği herkes uyuşturucu bulundurma suçlamalarıyla tutuklanıyor. Bu durum birkaç yıldır devam ediyor, umutsuzluğa kapıldığımız için bu tarafa geçtik" dedi.

Bir başka protestocu olan Akif İsmayılov, Gabala bölge mahkemesinin haksız kararlarını protesto ettiğini söyledi.

"Oğlum Serhan küçük bir kavgaya şahit oldu, ancak soruşturma onu suçlu bularak tutukladı. Bu durumu şikayet etmek işe yaramadı. Oğlum bir yıl hapis cezasına çarptırıldı "dedi.

Olay hakkında yapılan açıklamada, Azerbaycan İçişleri Bakanlığı Basın Servisi Sözcüsü Vekili Eshan Zahidov, daha önce Gabala ilçesinin 25 sakininin Ağdam İlçesi'ne geldiğini ve hapsedilmiş akrabalarının serbest bırakılmasını talep ettiğini bildirdi. Aksi takdirde Ermeni tarafına geçmekle tehdit ettiklerini söyledi.

Tutuklanarak olay yerindeki polise götürüldüler. Daha sonra, Gabala'ya geri gönderildiler.

Soruşturma devam ediyor. Zahidov, olayla ilgili yasal değerlendirme yapılacağını söyledi.

<https://news.am/eng/news/314572.html>

AGİT`in beklenen gözlemi Askeran yönünde gerçekleşecek

10:15, 01.03.2016

Dağlık Karabağ Cumhuriyetiyle (DKC) önceden sağlanan anlaşma çerçevesinde Karabağ-Azerbaycan silahlı kuvvetleri temas hattında AGİT`ın olağan gözlemi Askeran yönünde yapılacak.

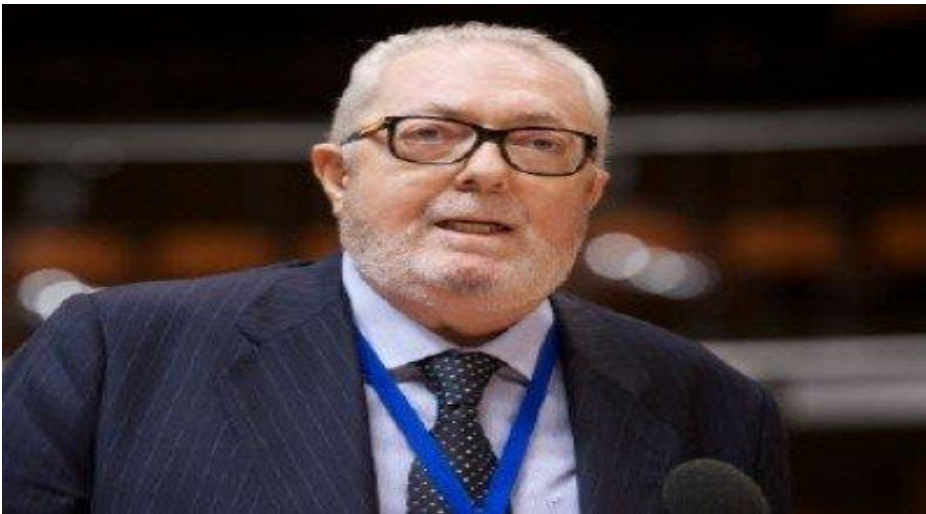
DKC Dışişleri bakanlığından [NEWS.am](https://news.am)'e verilen bilgiye göre DKC Savunma Ordusu saflarından gözlem AGİT Dönem Başkanı Bireysel Temsilcisi Andrzej Kasperzky ve sahra yardımcıları Jiri Aber (Çek Cumhuriyeti) ve Yevgeny Sharov`un (Ukrayna) yanısıra Dönem Başkanı Bireysel Temsilcisi Simon Tiller (Büyük Britanya) tarafından gerçekleştirilecektir.

DKC yönetimi gözlemin gerçekleştirilmesi ve AGİT misyonu üyelerinin güvenliğini temin edilmesi için desteğe hazır olduklarını ifade ettiler.

<https://news.am/tur/news/314447.html>

“Azerbaycan’ın dostu” Karabağ hakkında açıklama yaptı

15:22, 02.03.2016

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi (PACE) başkanı Azerbaycan mediasının “Azerbaycan’ın dostu” olarak adlandırdığı Pedro Agramunt, Dağlık Karabağ çatışması hakkında tarafsız ve uygunsuz bir açıklama yaptı.

Azerbaycan basınına göre, Azerbaycan’ın başkenti Bakü’e yaptığı ziyaretin sonuçlarını özetleyen Agramunt, “Dağlık Karabağ ve diğer Azerbaycan bölgelerinin işgaline çözüm bulunması şart” dedi. Bu çatışma yalnızca hem Ermenistan hem de Azerbaycan ekonomilerini ve toplumlarını etkilemekle kalmıyor, aynı zamanda bu ülkelerin demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü alanlarında ilerleme kapasitelerini de olumsuz yönde etkiliyor. ”

<https://news.am/eng/news/314735.html>

Temas hattında AGİT’in gözlemi vukuatsız geçti, ihlal kaydedilmedi

3:40, 02.03.2016

Dağlık Karabağ Cumhuriyeti’yle (DKC) önceden sağlanan anlaşma çerçevesinde Karabağ-Azerbaycan silahlı kuvvetleri temas hattında AGİT’in olağan gözlemi Askeran yönünde gerçekleşti.

DKC Dışişleri bakanlığının NEWS.am’e verdiği bilgiye göre DKC Savunma Ordusu saflarından gözlem, AGİT Dönem Başkanı Bireysel Temsilcisi Andrzej Kasperzky ve sahra yardımcıları Jiri Aberle (Çek Cumhuriyeti) ve Yevgeny Sharov (Ukrayna) yanısıra Dönem Başkanı Bireysel Temsilcisi Simon Tiller (Büyük Britanya) tarafından gerçekleştirildi.

Temas hattı karşı tarafından gözlem AGİT Dönem Başkanı Bireysel Temsilcisi sahra yardımcısı Khristo Khristov (Bulgaristan) onun yanısıra Bireysel Temsilci yardımcısı Simon Tiller (Büyük Britanya) ve Dönem Başkanı Bireysel Temsilcisi Ofisi görevlisi Peter Svedberg tarafından gerçekleştirildi.

Gözlem öngörülen takvim çerçevesinde icra edildi, ateşkes ihlali kaydedilmedi.

Gözlem misyonuna Karabağ tarafından DKC Dışişleri ve Savunma Bakanlık temsilcileri de eşlik ettiler.

<https://news.am/tur/news/314719.html>

Azerbaycan, gece boyunca ermeni pozisyonlarına 900'ün üzerinde ateş ediyor

0:36, 02.03.2016

Karabağ-Azerbaycan düşman kuvvetleri arasındaki salı gününden çarşamba sabahı erken saatlere kadar süren çatışmada Azerbaycan ateşkes rejimini ihlal etmeye devam etti.

Bu süre zarfında Azerbaycan silahlı kuvvetleri, Ermeni askeri pozisyonlarına silahlarla 900'den fazla atış yaptı.

Ancak Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Ordusu'nun öncü birimleri, tepki olarak çoğunlukla cevap vermekten kaçındılar ve askeri görevlerini güvenle yerine getirmeye devam ettiler.

<https://news.am/eng/news/314660.html>

ABD'nin Georgia Eyaleti Karabağ'ın bağımsızlığını tanıdı

20:22, 03.03.2016

Georgiya Ermeni Ulusal Komitesi, H.CA 1580'de "Dağlık Karabağ Cumhuriyeti'nin Onurlandırılması ve Kabul Edilmesi" başlıklı ANCA'yı Georgia Eyaleti Dairesinde kabul ettiğini bildirdi.

Kararın ana sponsorları Pat Gardner ve Demetrius Douglas'tı.

<https://news.am/eng/news/315019.html>

Karabağ Savunma Bakanlığı Azerbaycan'ın Yaydığı Yanlış Bilgiyi Reddetti

20:42, 04.03.2016

Stepanakert. - Karabağ Savunma Bakanlığı, Azerbaycan'ın yayımladığı daha bir yanlış bilgiyi reddetti.

Yayımlanan açıklamada şöyle yazılıyor: “Azerbaycan Savunma Bakanlığı tarafından açıklanan iddiaya göre 3 ila 4 mart gecesi ermeni askerlerinin düşman mevkilerine yaklaşmaya çalıştıkları, ancak zarar gördükten sonra geri çekildikleri iddiası, bir kez daha düşman ülkenin askeri teşkilatının parlak hayal gücünün sonucudur.

Hatta, bugün öğleden sonra saat 3.20'de, düşman, Karabağ ile Azeri kuvvetleri arasındaki Temas Hattı'nın güneyindeki farklı isitkamelere ateş etmiştir.

Azerbaycan Silahlı Kuvvetlerinin etkinliğini bastırmak için, Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Ordusu tedbirler aldı ve eski durumun daha da kötüleşmesinin karşısını aldı. ”

<https://news.am/eng/news/315229.html>

Azerbaycan bir hafta içinde Ermeni mevkilerine yönelik 7 bin 500 atış gerçekleştirdi

4:39, 05.03.2016

Stepanakert. - Düşman, 28 şubat - 5 mart tarihleri arasında Karabağ-Azerbaycan düşman kuvvetleri arasındaki Temas Hattı boyunca ateşkes ihlalinin sürdürdü.

Bu sırada Azerbaycan silahlı kuvvetleri, Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Ordusu'na ermeni askeri mevkilerine silahlarıyla yaklaşık 7 bin 500 atış yaptı.

Buna ek olarak, düşman harç ve el bombası fırlatıcısı da kullandı.

DKC Savunma Ordusu'nun öncü birimleri, cephe hattını tamamen kontrol etmeye ve askeri saatlerini güvenle sürdürmeye devam ediyor.

<https://news.am/eng/news/315325.html>

Ermenistan Dışışleri Bakanlığı, Rusya'nın Azerbaycan'a silah tedarikini eleştirdi

10:27, 09.03.2016

Ermenistan Dışışleri Bakanı Edward Nalbandian, Rusya'nın Azerbaycan'a silah tedarikini eleştirdi.

Rusya'nın günlük Kommersant gazetesine konuşan Nalbandian, "bölgede dengeyi sürdürmek ve yeni gerilimleri önlemek için çaba sarf etmek zorundayız" dedi.

Ermenistan Dışışleri Bakanı, "Azerbaycan son yıllarda askeri harcamasını çok fazla arttırdı" dedi. "Biz yani [Ermenistan], Rusya ile teknik tekton askeri dahil çok yakın askeri işbirliğini yürütüyoruz.

"Her Şeyden önce stratejik mtfeikimizden silah satın aldığımız kimseye sırr değildir.[Ama] beğenmediğimiz gerçek [yani]. [Azerbaycan'ın da], Ermenistan ile işbirliği için büyük çaba harcayan stratejik mtfeikimizden silahlar satın almasıdır. "

<https://news.am/eng/news/315737.html>

Karabağ ordusu: Düşmanın kendi askerlerini koyunlarla kıyasladığı ilk durum değil.

1:13, 10.03.2016

Stepanakert. - Düşman, Karabağ-Azerbaycan düşman güçleri arasında çarşambadan perşembe sabahının erken saatlerine kadar Temas Hattı boyunca ateşkesi ihlal etmeye devam etti.

Bu süre zarfında Azerbaycan silahlı kuvvetleri Ermeni askeri pozisyonlarına tüfeklerle 850'den fazla ateş etdi.

Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Bakanlığı NEWS.am haber sitesine verdiği bilgiye esasen, Savunma Ordusu öncü birimlerinin ön cephe üzerinde tam kontrol sahibi olduklarını ve askeri görevlerini güvenle yerine getirmeye devam ettiklerini bildirdi.

DKC Savunma Bakanlığı, Azerbaycan tarafının yalnızca ön cephedeki gerginliği kasıtlı olarak artırmaya devam etmekle kalmayıp, aynı zamanda Ermeni silahlı kuvvetlerinin Azerbaycan sivillerine ateş ettiğini ve hatta "koyun sürülerinin de tehlike olduklarını iddia ettiği" yanlış bilgiyi yaydığını da ekledi."

DKC Savunma Ordusu'nun basın servisi, Azerbaycan'ın sivillerine saygı duyduğunu belirtti. Koyun sürüsüne gelince, Azerbaycan'ın askerlerinin koyunlarla kıyaslanması durumu ilk değildir ve internette ilgili kayıtlar vardır.

<https://news.am/eng/news/315951.html>

Karabağ Savunma Bakanlığı: Azerbaycan propagandası başka bir kurgulamayı sunar

17:05, 11.03.2016

Stepanakert. - Cuma günü Azerbaycan propagandası Ermeni askerlerinin saldırgan eylemine yanıt olarak, Azerbaycan silahlı kuvvetlerinin harekete geçtiği ve “15 sabotajçıyı ve birkaç askeri teçhizatı” ortadan kaldırdıklarıyla ilgili “bilgi” yaydı. Ancak Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı olayla ilgili açıklama yaptı. Açıklamada, Bakü'nün propagandacıları bu “operasyon” sırasında ağır top ve İHA'ların da kullanıldığını belirttikleri dikkat çekiyor.

Ancak gerçekte, düşman kendisi perşembe gecesi geç saatlerden cuma sabahı erken saatlere kadar bir keşif sızması girişiminde bulundu ve toplar kullandı. Bu bir gerçektir ve Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı'nın basın servisi zaten bu konuda ilgili açıklamayı yaydı.

Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı, “Ermeni tarafının, özellikle de 15 kişinin kaybına yol açtığı yalanlarına gelince, bu, Azerbaycan propagandacılarının, gerçekte yerine yetmesi istenilen hayallerinden başka bir şey değil” dedi.

<https://news.am/eng/news/316298.html>

Ermenistan'ın Tavuş eyaletinde Asker öldü

10:57, 15.03.2016

Asker Kamo Martirosyan, 19, pazartesi günü Ermenistan'ın Tavush eyaletinde silah yarası sonucu hayatını kaybetti.

Ermeni Haberleri-NEWS.am, Martirosyan'ın Armavir eyaletindeki Vagharshapat (Etchmiadzin) kasabasından doğduğunu ve 2014 sonbaharında orduya alındığını ve Tavuş ilçesinde, Noyemberyan kasabasında bir askeri birlikte görev yaptığını öğrendi.

Ölümün ardındaki sebepler tespit ediliyor.

<https://news.am/eng/news/316817.html>

Savunma Bakanlığı: Ermeni Silahlı Kuvvetleri, yalnızca bir şartla verilen ateşkes ilanına bağlı kalacak

20:46, 18.03.2016

YEREVAN. - Ermenistan Savunma Bakanlığı'nın açıklamasına göre Ermenistan Silahlı Kuvvetleri, Ermenistan sınırlarında ateşkes keskin olarak uymaya hazırdır ve Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin yukarıda belirtilen çağrıya olumlu yanıt vermesi durumunda, askeri çatışmaların tırmanmasına neden olabilecek herhangi bir eylemde bulunmayacaktır.

AGİT Ofis Başkanı Kişisel Temsilci Büyükelçi Andrzej Kasprzyk'nin son çağrısına cevap olarak bu açıklama yapıldı.

Bay Kasprzyk daha önce Dağlık Karabağ ihtilafının Ermeni ve Azerbaycan taraflarını ateşkes keskinlikle uymaya ve temas hattında ya da sınırdaki yaklaşımda olan Nevruz ve Paskalya bayramında gerginliklerin artmasına yol açabilecek herhangi bir eylemden kaçınmaya çağırdı.

<https://news.am/eng/news/317632.html>

Karabağ'da Asker öldü

10:39, 18.03.2016

Stepanakert. - Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Ordusu askeri Hovhannes Harutyunyan (1997 doğumlu) perşembe günü akşam saat 5.30 civarında ölümcül şekilde yaralandı.

Harutyunyan, Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Ordusu ünitesinde silah kullanma kurallarının ihlali nedeniyle öldü.

Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı'nda olayın ayrıntılarını bulmak için soruşturma başlatıldı.

<https://news.am/eng/news/317453.html>

Karabağ Savunma Bakanlığı : Azerbaycan, önemli bayramlar ve toplantılar öncesinde durumu gerginleştiriyor

7:20, 24.03.2016

Stepanakert. - Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Bakanlığı perşembe günü bir bildiri yayınladı.

Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı açıklamasında “Bugün, Azerbaycan medyası (...), iddiaya göre, Ermenilerin (...), Nevruz ve Paskalya bayramları öncesinde ön cephedeki gerginlik düzeyini önemli ölçüde artırdığı ve [Azerbaycan] sınır köylerine ve sivillerine ateş açtıklarını” söyledi.

[Ama] Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı, yapılan anlaşmalara bağlı olduğunu ve asla saldırganlık yapmadığını açıkladı. Azerbaycan ordusunda 19 ve 20 Mart tarihlerinde oluşan yaralanma hadiseleri ile ilgili olarak, [DKC][diğer bir deyişle; Savunma Ordusu] onlarla bir ilgisi olmadığını açıkladı. Bu olayın nedenleri Azerbaycan Ordusunda aranmalıdır.

“Önemli devlet tatilleri, önemli toplantılar öncesinde temas hattındaki durumu gerginleştirmeye başvuran Azerbaycan tarafıdır. Dahası, bu tür yanlış bilgileri yayarak, muhalefet partisi provokasyonların önünü açıyor.”

<https://news.am/eng/news/318638.html>

Azerbaycan'ın bombalaması sonucu Karabağ köylüsü yaralandı

11:19, 26.03.2016

Stepanakert. - Düşman, Karabağ-Azerbaycan muhalif kuvvetleri arasındaki Temas Hattı boyunca ateşkesi ihlal etmeye cuma gününden cumartesi sabahının erken saatlerine kadar devam etti.

Bu süre zarfında Azerbaycan silahlı kuvvetleri Ermeni ordusuna 2.500'den fazla atış yapmış, ağır tüfekli makinalar, harçlar, el bombası fırlatıcıları ve reaktif roketler ile askeri güçleri tahrik etmiştir.

Ziraat faaliyetlerinde bulunan Taghavard köyü sakini Yervand Pirumyan (1989 doğumlu) bombalama sonucu yaralandı.

Ancak Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Ordusu'nun öncü birimlerinin yaptığı cevap ateşi sonucu olarak, düşmanın saldırgan "aktifliği" bastırıldı.

DKC Savunma Bakanlığı, Azerbaycan'ın durumu ağırlaştırmasını şiddetle kınadı ve bu durumun sonuçlarına ilişkin tüm sorumluluğun düşman ülkenin askeri ve siyasi liderliğinin üzerine düştüğünü açıkladı.

<https://news.am/eng/news/318969.html>

EK.3 (Nisan ayında trend.az haber sitesinde yayımlanan haberler)

Ön cephede durum gergin hal aldı

01 Nisan 2016 - 09:55 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni Silahlı Kuvvetleri, cephe hattının çeşitli yönlerinde 60 milimetre harç kullanarak, gün boyu 142 kez ateşkes rejimini ihlal etti.

Savuma Bakanlığı'nın, Trend.az'a verdiği açıklamada, Ermenistan'ın İjevan bölgesindeki isimsiz yüksekliğinden ve Paravakar köyündeki mevkilere, Gazakh bölgesinin isimsiz yüksekliklerine, Aghstafa bölgesindeki Köhnaqışlag köyüne, Berd bölgesinin Mosesgex, Chinari köylerine, Tovuz bölgesindeki Alibeyli ve Kohkanebi köylerine, Krosnoselsk bölgesindeki isimsiz yüksekliklerde yerleşen mevkilere Gedebey bölgesinin isimsiz yüksekliğindeki mevkilere ateş etdiler. Goranboy bölgesinin Gülüstan, Terter bölgesinin Chayli, Yarimca, Chilaburt Goyarkh, Ağdam bölgesinin Shikhlar, Bash Garvand, Javahirli, Sarijali, Kangarli, Novruzlu, Shuraabad, Yusifjanli, Namanli, Garagashli, Marzili, Khojavand bölgesinin Kuropatkino, Füzuli bölgesinin Garakhanbeyli, Horadiz, Gorgan, Alt Seyidahmadli, Jabrayil bölgesinin Mehdili köyleri ve Goygol, Goranboy, Khojavand, Fuzuli ve Jabrail ilçelerinin isimsiz yüksekliklerindeki pozisyonlarından Silahlı Kuvvetlerin pozisyonlarına ateş edildi.

Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri,söz konusu durumun şartlarına göre düşman mevkillerine 145 kez cevap ateş açmıştır.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2513075.html>

Savunma Bakanlığı: Ermeniler, kayıplarını gizlemek için her türlü sahtekarlığa başvuruyor

2 Nisan 2016 22:45 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeniler, kayıplarını gizlemek için her türlü sahtekarlığa başvuruyorlar. Bu duruma ilk defa tanık olmadık. Gün boyunca Ermeni medyası aldatıcı, hileli ve gerçekliği yansıtmayan haberler yayınlıyor. Savunma Bakanlığı sözcüsü Albay Vagif Deghahli, Trend.az`a konuşmasında söyledi.

Dergahlı, Ermenilerin web sitelerinde yayınladıkları öldürülen Azerbaycan askerlerinin cesetlerinin ve vurdukları uçuş avadanlığının (PUA) sahte olduğunu söyledi: "Bu videoların, Ermeni tarafının kendi yenilgilerini gizlemek için bir sonraki sahtekarlıkları olduğu video kadrajlarda da görülebilir."

Ayrıca videoda öldürülen askerlerin yaz uniformalarında olduğunu da ilave etti:

"Azerbaycan Ordusu askerleri hala kış uniformasında ve hava durumu yaz üniforması için hala uygun değil. Videodaki PUA ile ilgili ise Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin böyle model bir uçuş avadanlığı yok. Bu video Ermeni tarafının bir sonraki sahtekarlığı. "

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2513834.html>

Azerbaycan ordusu birkaç yüksekliği ve Seysulan`ı geri aldı

2 Nisan 2016, 16:54 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Goranboy bölgesi ve Naftalan'a tehdit oluşturabilecek Talış köyünün etrafındaki yükseklikler ve Seysulan arazisi düşman kuvvetlerinden tamamen temizlendi.

Savunma Bakanlığı'nın açıklamasına göre Horadiz şehrinin düşmandan korunması için Fuzuli bölgesi yönünde bulunan ve geniş alanı kontrol edebilmek için strateji konumu olan "Lele Tepesi" yüksekliği düşmandan geri alındı.

Şu anda, bu yükseklikler ve yeni savunma hattı boyunca uygun donatım önlemleri alınmakta, yeni sengerler kazılmakta ve bu mevkilerde güçlenme işleri görülmektedir.

Savaş sırasında Ermenilere ait 6 tank, 15 topçu birliği ve güçlendirilmiş mühendislik kurguları imha edildi. Yüzden fazla asker öldürüldü ve yaralandı.

Düşmanla savaşta Silahlı Kuvvetlerden 12 asker öldürüldü. Hava operasyonları zamanı bir adet Mi-24 helikopteri düşman tarafından vuruldu ve mayın patlaması sırasında 1 tank kaybedildi.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2513755.html>

Cephe Hattından son haber: Yüzden fazla Ermeni askeri öldürüldü ve yaralandı

2 Nisan 2016 - 16:38 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

2 Nisan gecesi ve gün boyunca tüm cephe ve yerleşim yerlerimize 0 düşman tarafından yoğun olarak ateş edilmiştir. Sonuç olarak, siviller arasında ölü ve yaralılar var.

Savunma Bakanlığı'nın basın servisi Trend'e, bu provokasyonu önlemek, sivil nüfusun güvenliğini sağlamak amacıyla Silahlı Kuvvetler komutanı tarafından Agdere-Terter-Aghdam ve Khojavend-Fuzuli'ye cevap verme kararının alındığını söyledi.

Kısa zaman aralığında, uzun yıllar boyunca mühendislik desteği ile güçlendirilen Ermeni birimlerinin savunma hattı cephenin bazı yönlerinde parçalandı ve birkaç yükseklik ve yerleşim düşmandan tamamen kurtarıldı.

Goranboy bölgesi ve Naftalan'a tehdit oluşturabilecek Talish köyünün etrafındaki yükseklikler ve Seysulan arazisi düşman kuvvetlerinden tamamen temizlendi.

Horadiz şehrini düşman tehdidinden korumak için Fuzuli bölgesinde bulunan stratejik önemi olan "Lele Tepe" yüksekliği de birimlerimizin kontrolü altına geçmiştir.

Şu anda, bu yükseklikler ve yeni savunma hattı boyunca uygun donatım önlemleri alınmakta, yeni sengerler kazılmakta ve bu mevkilerde güçlenme işleri görülmektedir.

Savaş sırasında Ermenilere ait 6 tank, 15 topçu birliği ve güçlendirilmiş mühendislik kurguları imha edildi. Yüzden fazla asker öldürüldü ve yaralandı.

Düşmanla savaşta Silahlı Kuvvetlerden 12 asker öldürüldü. Hava operasyonları zamanı bir adet Mi-24 helikopteri düşman tarafından vuruldu ve mayın patlaması sırasında 1 tank kaybedildi.

Savunma Bakanlığı, savaşlarda ölen askerlerin akrabalarına ve ailelerine içtenlikle başsağlığı dileklerini ifade ediyor.

Savunma Bakanı, ve savaşa katılan personelin dövüş ruhunu savaşma becerisini, askeri tecrübesini çok takdir etti.

Savunma Bakanlığı, ateşkes anlaşmasının ihlali tekrarlanırsa, düşmana darbelerin daha şiddetli ve ezici olacağını söylüyor.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2513750.html>

Ermeni Silahlı Kuvvetleri Azerbaycan'ın yerleşim bölgelerine şiddetli saldırı gerçekleştirdi.

2 Nisan 2016 10:49 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni ceza rejimi yakın zamanda cephe hattında, savaş alanında ve ordunun savaş gücünde başarısızlığını telafi etmek için provakasyon yapmaya çalışıyor.

Savunma Bakanlığı'nın Trend.az'a verdiği bilgiye göre, 2 Nisan gecesi, tüm cephe mevkiileri büyük çapta silahlardan, harçlardan, el bombası fırlatıcılarından ve toplu teçhizatlardan yoğun olarak ateşlendi. Aynı zamanda, temas hattına yakın sivillerin yaşadığı bir çok yerleşim de düşmanın ateşine maruz kaldı. Düşmanın askeri faaliyetlerinin genişlemesini önlemek amacıyla, Silahlı Kuvvetlerin komutanlığı çalışma koşulları değerlendirdi ve derhal harekete geçmeye karar verildi.

Askerlerin, topçu birliklerinin ve diğer askerlerin ortak hareketleri sonucu cephenin en saldırgan Aghdere-Terter-Agdam ve Khojavand-Fuzuli yönleri doğrultusunda Ermeni silahlı birliklerine kısa sürede cevap veriliyor.

Bölgedeki olaylarla ilgili basına ve kamuya ek bilgi verilecek.

Medya temsilcilerinden resmi olmayan, net olmayan ve yanlış bilgiler kullanmamalarını istiyoruz- açıklaması yapıldı.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2513535.html>

Savunma Bakanlığı: Azerbaycan'a ait helikopterin vurulması ile ilgili haberler yalandır

2 Nisan 2016 10:45 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Azerbaycan Savunma Bakanlığı, Azerbaycan Hava Kuvvetleri'ne ait helikopterin Ermenistan tarafından vurulması ile ilgili yabancı medya raporları hakkında yorumda bulundu.

Örgütün basın servisinin başkanı Vagif Daghaghli, Trend'e bu bilginin yalan olduğunu söyledi. Azerbaycan Hava Kuvvetleri'nin havacılık kuvvetlerinin tam kadroda olduğunu, bugüne kadar hiçbir helikopterin vurulmadığını söyledi.

V.Dargahli, ateşkes ihlali sonucu bir sivil kişinin öldürüldüğünü ve birinin de yaralandığını doğruladı.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2513532.html>

Ermeni pilotsuz uçuş aracı vuruldu

3 Nisan 2016 19:42 (UTC + 04: 00)

Bakü.Trend:

Ermeni tarafı provokasyonlarından vaz geçmiyor. Bugün bir Ermeni pilotsuz uçuş aracı mahv edildi. Bu bilgiyi Savunma Bakanlığı'nın basın servis sözcüsü Vagif Dagahli, Trend.az'a söyledi. İnsansız hava aracının Fuzuli yönünde vurulduğunu belirtti.

2 Nisan gecesi ve gün boyunca tüm cephe ve yerleşim yerlerimiz düşman tarafından yoğun olarak ateşe maruz kalmış ve sonuç olarak, siviller öldürülmüş ve yaralanmıştır.

Düşmanla savaşta Silahlı Kuvvetlerden 12 asker öldürüldü. Hava operasyonları zamanı bir adet Mi-24 helikopteri düşman tarafından vuruldu ve mayın patlaması sırasında 1 tank kaybedildi.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2514009.html>

Ermeniler Dağlık Karabağ'ı terk edip kaçmaya başladılar

3 Nisan 2016 21:00 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeniler Dağlık Karabağ'daki yerleşim yerlerini terk ediyorlar. Bu bilgiyi gazeteci Shagen Nazaryan, Komsomolskaya Pravda gazetesine verdiği açıklamada söyledi. Ermeni gazetecisine göre Şuşa ölü şehre döndü: "Şuşa şehri boş, halkın geri kalanı evlerine kapandı. Güney tarafta Hadrut yönünde, hala şiddetli savaşlar devam ediyor. Orada akrabalarım var ve annem büyük çaplı bir savaş olursa onları oradan çıkarmaya hazır. Durum değişmezse, çocukları oradan çıkararak koridorla Yerevan'a doğru götüreceğim."

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2514023.html>

Azerbaycan cevab ateşini tek taraflı durdurma kararı aldı

3 Nisan 2016 12:58 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Uluslararası örgütlerin ısrarları ve Azerbaycan devletinin yürüttüğü barışçıl siyaset sonucunda Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri, işgal altındaki bölgelerde düşmanın tepkisine tek taraflı olarak son koymuş ve geri kazanılan bölgelerin ve toprakların korunması için güçlendirme tedbirleri yapılmışına karar vermiştir.

Savunma Bakanlığı'ndan Trend'e yapılan açıklamaya göre, Ermeni Silahlı Kuvvetleri'nin kışkırtıcı faaliyetlerini devam ettirmesi durumunda, birliklerimizin tüm işgal altındaki toprakların özgürlüğünü sağlayana ve ülkemizdeki tüm silahların kullanımını kısıtlamadan düşmanı imha etmeye devam edeceğini belirtti.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2513923.html>

Bakan, Khankendi ve diğer yerleşim bölgelerini yıkıcı darbelerin vurulmasına hazır olunması talimatını verdi

4 Nisan 2016, saat 19:25 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Cephe boyunca ağır kayıplarla yüzleşen Ermeni Silahlı Kuvvetleri, temas hattına yakın birliklerimize ateş ederek sivil nüfusa zarar vermeye başladı.

Savunma Bakanlığı'nın basın servisinin Trend'e verdiği açıklamada, bakanlıktan tekrarlanan uyarılara rağmen, Ermenistan tarafı Azerbaycan'a karşı insaniyetden uzak adımlar atarak geri cevap vermeye teşvik ediyor. Ancak, Azerbaycan tarafı bir kez daha Ermenistan'ı uluslararası hukuka bağlı kalarak sivillere yönelik şiddet uygulamaktan kaçınmaya çağırıyor.

Bakanlık ayrıca, kısa süre içinde yaşayış mevkilerimizde düşmanın darbelerin durmayacak olması durumunda, Savunma Bakanlığı'nın bütün dövüş araçları ve hava araçları da dahil olmak üzere Silahlı Kuvvetler'in tüm emirlerinde ağır silahlarla

Khankendi şehrine ve işgal altındaki yerleşim bölgelerine yıkıcı darbelere hazır olduğunu belirtti.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2514712.html>

Ermeniler Aghdam camisine ateş etti – bir kişi öldürüldü

4 Nisan 2016 18:26 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni Silahlı Kuvvetler`i Ağdam bölgesindeki Ahmadagalı köyüne ateş açtı.

Ağdam bölgesi Belediye Başkanı Ragub Mammadov, Trend'e söyledi.

Ermenilerin attığı mermilerden birinin Ahmedagal köyünde bir camiye düştüğü söylendi. 1954 doğumlu Dadashov Garash Shahlar oğlu, olay yerinde öldü.

2 Nisan gecesi ve gün boyunca tüm cephe ve yerleşim yerlerimize düşman tarafından yoğun olarak ateş edilmiştir. Sonuç olarak, siviller öldürülmüş ve yaralanmıştır. Düşmanla savaşta Silahlı Kuvvetlerden 12 asker öldürüldü. Hava operasyonları zamanı bir Mi-24 helikopteri düşman tarafından vurulmuş ve mayın patlaması sırasında 1 tank yok olmuştur.

Önceki gece ve gündüz ateşkes ihlali sonucu üç asker daha öldürüldü.

<https://az.trend.az/azerbaijan/society/2514655.html>

Ermeni Vandalları, yaşlıları ve çocukları öldürüyor (FOTO / VİDEO)

4 Nisan 2016 - 17:30 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni askerleri, Azerbaycan topraklarındaki sivil halka maksatlı olarak ateş etmekte.

Ölü ve yaralıları arasında yaşlılar ve çocuklar var.

<https://az.trend.az/azerbaijan/interestingly/2514582.html>

Savunma Bakanlığı: Büyük kayıplara uğrayan Ermeniler yanlış bilgi yaymaya başladılar

4 Nisan 2016 13:01 (UTC + 04: 00)

Bakü.Trend:

1 Nisan'da Azerbaycan'ın temas hattına ateş eden ve Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin müdahalesi sonucu olarak çok sayıda kayıp veren Ermeniler yine provokasyon yapmakla meşguller, bunu Savunma Bakanlığı Basın Sözcüsü Vagif Dargahli, Trend'e söyledi.

Yetkili, kayıplarını örtmek isteyen Ermenilerin, Ukrayna'da öldürülen askerlerin cesetlerini sosyal ağlarda paylaşmakla Azerbaycan askerlerini öldürdüklerini iddia ettiklerini söyledi: "Ama bu tam bir provokasyon, çünkü ellerinde hiç bir delil olmadığı için provokasyon yapıyorlar. Elleriinde hiç bir şey yok, yanlış bilgi yaymak ve Azerbaycan'a ait olmayan fotoğrafların sosyal ağlarda yayılmasıyla meşguller." Dergahli, ellerindeki her şeyi kaybeden Ermeniler, şimdi de Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin sivil Ermeni nüfusuna karşı acımasızlığı ve şiddeti hakkında yanlış bilgi yaydığını söyledi. "Azerbaycan Savunma Bakanlığı, Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin yalnızca işgal altındaki bölgelerde olan Ermenilere yönelik savunma yaptığını söyledi. Ermenilerden farklı olarak, Azerbaycan askeri sivil nüfusa karşı kuvvet uygulamamaktadır" dedi.

<https://az.trend.az/azerbaijan/society/2514343.html>

Savunma Bakanlığı: Madagiz'deki askeri üs karargahı yok edildi (VIDEO)

5 Nisan 2016, 09:46 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Cephe hattı 4 Nisan'da, gecedan başlayarak ve 5 Nisan'da tüm gün boyunca gergindi.

Savunma Bakanlığı Basın Servisi'nin Trend'e verdiği açıklamada, Hocavand-Fuzuli ve Aghdere-Terter yönündeki kaybettiği bölgelerin geri alınamayacağını anlayan Ermeni tarafı, temas hattının yakınındaki yerlere ateş etmeye devam ediyor. Bu doğrultuda, düşmanın en büyük askeri karargahlarından biri olan Aghdere kentinin kuzeyinde yerleşen Madagiz'in stratejik noktası kesin darbelerle yok edilmiştir.

4 Nisan akşamı, düşmanın savunma hattında üç düşman tankı, mühendis güdümlü ve dairesel ateşedebilme gücü olan 3 dövüş tankı ateş edilerek imha edildi.

Hocavand-Fuzuli ön cephesinde yer alan askeri birimimiz, yerleşim yerlerimizin ateşten etkilenme riskini en aza indirmek amacıyla askerleriyle birlikte 2 tankı ve 5e yakın zırhlı aracı yok etmiştir.

4 Nisan ve 5 Nisan sabahı yapılan operasyonlar ve müdahalelerin sonucu olarak Ermeniler 70 kişiye kadar ciddi kayıp yaşadı ve yaklaşık 20 askeri teçizat tamamen imha edildi.

Geçtiğimiz iki gün boyunca, düşmanla cesur ve mertce savaşan Silahlı Kuvvetler'imizin 16 askeri öldürüldü.

Savunma Bakanlığı, öldürülen askerlerin akrabalarına ve ailelerine içtenlikle başsağlığı dileklerini iletiyor.

Şu anda, Silahlı Kuvvetler cephe hattında avantaj sağlamak için uygun önlemler almaktalar.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2514866.html>

Mermi Terter'de bir eve isabet etti, 16 yaşında bir kız öldü.

5 Nisan 2016 - 12:36 (UTC + 04: 00)

Bakü.Trend:

Ermenilerin yerleşim yerlerini top mermisi ile ateşlemesi sonucu 16 yaşında bir kız öldürüldü.

Bu bilgiyi Tartar Belediye Başkanı Müstagim Mammadov, Trend'e açıklamasında söyledi.

Olay sabah erken saatlerde Terter bölgesindeki Hasangay köyünde meydana geldi. Ermenilerin ağır toplardan ateşlemesi sonucunda bir eve mermi düştü. Sonuç olarak, Kalbajar bölgesinde yaşayan 2000 yıl doğumlu Hasanova Turan Kamandar kızı hayatını kaybetti.

Hasanov ailesi Kalbajar bölgesinden kaçarak Hasangaya köyüne yerleşmişti.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2515019.html>

Warlick: Çatışmanın çözümü, Ermeni Birlikleri`nin işgal altındaki topraklardan çıkmasıdır (GÜNCELLEME)

6 Nisan 2016 17:10 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

AGİT Minsk Grubu, tarafları Bakü ve Yerevan'daki barış görüşmelerine hizmet edecek olan acil ateşkese davet etti. ABD AGİT Minsk Grubu Eş Başkanı James Warlick, bunu Bakü'deki gazetecilere verdiği röportajda anlattı.

Ateşkes rejimine saygı duymadan barış görüşmelerinin mümkün olmayacağını söyledi: "Bildiğiniz gibi ABD, Minsk Grubu ve eş başkanlarını destekliyor."

Eşbaşkanlar cumhurbaşkanı İlham Aliyev, Savunma ve Dışişleri Bakanları ile çok yapıcı bir toplantı yaptı. "

Warlick, AGİT Minsk Grubu kurbanlar arasında siviller ve askeri personelin olmasından derin üzüntü duyduğunu belirtti. "Bu çatışmaya çözüm bulmak için mümkün olan her şeyi yapmak gerekiyor."

Yetkili ayrıca, Minsk Grubunun, tarafların ihtilaf anlaşmasına ve siyasi isteklerine gerçek bağlılıklarını görmek istediklerini de ekledi: "AGİT Minsk Grubu, tarafların görüşmesini desteklemeye hazır, ancak nihai karar Bakü ve Yerevan tarafından verilmelidir. Problemin çözülmesi Ermenistan'ın topraklardan geri çekilmesi ve bu toprakların Azerbaycan'a geri verilmesi ve aynı zamanda Karabağ'ın statüsü ile ilgili kararın hazırlanmasıdır. "

Eşbaşkan, Azerbaycanın Minsk Grubunun işinden dolayı hayal kırıklığını anlıyor çünkü olaydan 20 yıldan geçti: "Ancak savaş yeni ölümlere yol açacak ve bu nedenle siyasi karar gerekiyor."

Warlick, temas hattındaki AGİT izlemesinin henüz planlanmadığını belirtti.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2515952.html>

Nahçıvan'da düşman ateşkes rejimini ihlal etti

6 Nisan 2016 22:26 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

5 Nisan 12: 00'da Azerbaycan ile Ermeni birlikleri arasındaki temas hattında askeri operasyonların askıya alınmasına ilişkin anlaşmanın hemen ardından, Nahçıvan Cumhuriyeti'ndeki Azerbaycan'ın Ordubad, Şahbuz ve Babek bölgelerine düşman tarafından ateş edildi.

Savunma Bakanlığı'nın basın sözcüsüne göre, 5 Nisan'da 12: 10'dan, 6 Nisan 12: 56'a kadar, bu bölgelerdeki pozisyonlarımız Ermenistan Cumhuriyeti'nin Mehri, Sisian ve Cermuk bölgelerindeki konumlarından iriçaplı silahlar ve patlayıcı sursatlarla ateşe maruz kaldı.

Düşman Ordunun birlikleri cevap ateşiyle susturuldu.

Ordubad istikametindeki bölümlerimizin önemli müdahaleleri sonucunda, düşman ateşi ve mühendis-istihkam kurgusu darmadağın edildi.

Durum Silahlı Kuvvetlerimizin tam kontrolü altındadır.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2516136.html>

Savunma Bakanlığı : Azerbaycan'ın ateşkes ihlali iddiası Ermenilerin bir başka dezenformasyonudur.

7 Nisan 2016 - 11:18 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni tarafı, Azerbaycan askerleri tarafından ateşkesin ihlali ile ilgili yanlış bilgi yaymaya devam ediyor. Ermeni medyası 5 Nisanda temas hattında Azerbaycan ile Ermenistan arasında elde edilen karşılıklı anlaşmayla temas hattında askeri operasyonların durdurulması konusunda karar verildikten sonra, Azerbaycan tarafının bu anlaşmaya uymadığını iddia ediyor. Ermeni basını, Azerbaycan tarafının ateşkes olaylarını tekrar ihlal etmeye devam ettiğini iddia ediyor.

Konuyla ilgili Azerbaycan Savunma Bakanlığı'ndan Trend'e verilen açıklamada bildirildi ki bu, Ermenilerin yaydığı bir sonraki dezenformasyondur: "Ateşkes anlaşmasının sağlandığı günden itibaren Azerbaycan tarafı ateşkesi ciddi gözetmekte, anlaşmaya sadık kalmaktadır. Ateşkes yine Ermeni askerleri tarafından bozulmaktadır. Bu konuda Ermenistan medyası tarafından yayınlanan bilgiler gerçeği yansıtmamaktadır ve dezenformasyondan başka bir şey değildir. ”

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2516259.html>

Pilotsuz özel Ermeni uçağı düşürüldü (FOTOĞRAF)

7 Nisan 2016, 18:34 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermenistana mahsus insansız hava aracı özel bir yolla düşürüldü.

Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi'ne göre, Ermeni Silahlı Kuvvetleri, X-55 tipi insansız hava aracı (PUA) Silahlı Kuvvetlerin pozisyonlarında uçmak isterken Azerbaycan tarafından özel yolla düşürüldü

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2516693.html>

Savunma Bakanlığı : Düşman ordusunun savaş alanında bırakıp kaçtığı silahlara el konuldu (FOTOĞRAFLAR)

9 Nisan 2016, 17:57 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Düşman ordusunun savaş alanına bırakıp kaçtığı silahlara el konuldu.

Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi'nin Trend.az'a açıklamasından bildirildi.

Savař alanında dűřman ordusu tarafından bırakıp kaçılan silahlar gece grűř cihazları birimlerimiz tarafından ele geçirildiđi bildirildi.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2517563.html>

Savunma Bakanlıđı: Azerbaycan'a ait tam teřekkűllű askeri araca Ermenistan tarafından el konulması yanlış bilgidir

8 Nisan 2016, 09:21 (UTC + 04: 00)

Bakű. Trend:

Dűn gece Ermeni Savunma Bakanlıđı, Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'ne ait bir askeri aracın ele geçirilmesi hakkında bilgi yaydı. Trend'in soruřturmasına cevap olarak, Savunma Bakanlıđı szcűsű Vagif Dargahli, Ermeni tarafının bilgisinin bařka bir dezenformasyon olduđunu söyledi: " Askeri tehdit kaynađı olmayan savař dıřı araç için operasyon hazırlanması yalnızca Ermenilerin aklına gelebilirdi. Hatta Ermeni Savunma Bakanlıđı, tűm dűnyaya bu bilgiyi yayarak utanmadan gurur duyuyor. Herkes bu tűr bir aracın savař veya savunma vasıtası olmadıđı için bir askeri tehdit kaynađı olamayacađını biliyor."

Dargahli, savař alanında mađlup olmuř Ermeni askeri birimlerinin , insanları farklı ykűler ve gűlűř dođuracak yalanlar ۆreterek rahatlatmaya çalıřtıđını belirtti. "Bu askeri operasyonlar sırasında, çeřitli kullanılan araçların dűřűrűlmesi veya imha edilmesi bir sır deđildir. Aktif çatıřmalar sonrasında Ermenistan Savunma Bakanlıđı tarihine yeni bir "hayali zafer" eklemeye karar verdiđini söyleyebiliriz.

Diđer bir endişe verici konu ise, bu tűr bir ifadenin Ermenistan Savunma Bakanlığı tarafından Azerbaycan topraklarındaki özel operasyonların yapılması, anlaşmaya

karşı yapılan sorumsuzluğa ve Ermeni tarafının ateşkes rejiminin ihlal edildiğine dair kanıtların açık bir örneğidir.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2516773.html>

Savunma Bakanlığı: Ermenistan'a iade edilen cesetlere karşı hakaret iddiası yalandır

11 Nisan 2016, 17:18 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni tarafının iddiasına göre Ermeni askerlerinin cesetlerine hakaret edildiği bilgisi gerçeği yansıtmamaktadır. Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi Trend'e açıklamasında böyle söyledi.

Ermeni tarafının, uluslararası toplumun dikkatini Dağlık Karabağ ihtilafını yanlış tarafa yönlendirmeye, kendilerini haklı çıkarmaya ve Azerbaycan'ı vahşilikle suçlamaya çalıştığına dikkat çekildi: "Azerbaycan Savunma Bakanlığı, Ermeni askerlerinin cesetleri üzerinde işkence ve hakaret eylemleri olmadığını açıkladı."

Basın Servisi'nin açıklamasına göre,biz hümanist fikirlere ve ölenlerin ailelerinin duygusal durumlarını dikkate alarak, Ermeni tarafının Azerbaycan askerlerinin cesetleri üzerinde yaptıkları çeşitli işgenceleri belirtmedik.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2518167.html>

Azerbaycan'ın işgal altındaki bölgelerinin serbest bırakılması için dilekçe 100.000'den fazla imza topladı.

13 Nisan 2016 12:32 (UTC + 04: 00)

WE the PEOPLE YOUR VOICE IN OUR GOVERNMENT

Help make We the People even better. Share your feedback on how this new platform can improve.

Share Your Feedback

CREATE A PETITION OPEN PETITIONS RESPONSES HOW & WHY Log in | Create an Account

WE PETITION THE OBAMA ADMINISTRATION TO:

ESTABLISH JUSTICE AND PREVENT A GREAT CATASTROPHE

- PACE Resolution 2085 stresses the fact of occupation of Nagorno-Karabakh and other territories of Azerbaijan by Armenian state, requests the immediate withdrawal of Armenia's armed forces from the occupied region; regards the deliberate creation of environmental crisis against Azerbaijan by Armenia as an environmental aggression; warns that current state of Sarsang reservoir, located in the occupied Azerbaijani territories, could result in a humanitarian disaster.

- OSCE Minsk Group has made no progress towards the liberation of our occupied territories.

Therefore: The undersigned ask the Administration to support PACE Resolution 2085, to assist in the liberation of the Azerbaijani territories occupied by Armenia and the prevention of a humanitarian catastrophe in the region.

Published Date: Apr 06, 2016
Issues: Human Rights

Learn about Petition Thresholds

SIGNATURES NEEDED BY MAY 06, 2016 TO REACH GOAL OF 100,000 **0** TOTAL SIGNATURES ON THIS PETITION **100,841**

Sign up for email updates from President Obama and the White House on this and other issues.

By signing this petition you agree to our terms of participation and privacy policy

SIGN NOW

Bakü. Trend:

Azerbaycan'ın işgal altındaki bölgelerinin kurtarılmasına ilişkin dilekçe 100.000'den fazla imza topladı.

Dilekçe, ABD yönetimine PACE`nin 2085 sayılı kararını desteklemeye, işgal altındaki Azerbaycan topraklarını kurtarmak ve bölgedeki insani felaketini önlemeye çağırıyor.

Şu anda, dilekçe 100.400 oy aldı.

Beyaz Saray web sitesinde dilekçeyi oluşturan, Azerbaycan'daki Sivil Toplum Geliştirme Derneği'dir (ACSDA).

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2519041.html>

Savunma Bakanlığı: Düşmanın bir sonraki sabotajını engellerken Silahlı Kuvvetler`imizin bir askeri şehit oldu

14 Nisan 2016 15:02 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni Silahlı Kuvvetleri, cephedeki operasyonların askıya alınmasına dair anlaşmaya rağmen durumu güçleştirmeye devam ediyor.

14 Nisan'da birliğin temas hattında düşmanın sabotajını önlerken Silahlı Kuvvetler'in askeri Ahmedov Rustam Oruç oğlu, şehit oldu.

Savunma Bakanlığı, şehidin ailesine ve akrabalarına derin başsağlığını dile getiriyor ve sabırlar diliyor!

Askerleri temas hattındaki bu kanlı provokasyonun sorumluluğunun tamamen Ermenistan askeri liderliğinin üzerine düştüğünü ve düşmana verilecek cevabın daha sarsıtıcı olacağını ilan ediyoruz.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2519765.html>

Savunma Bakanlığı: Azerbaycan'ın yöneltme operasyonları yaptığıyla ilgili Ermenistan'ın yaydığı bilgi yalan haberdir.

14 Nisan 2016 - 12:27 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermenistan tarafı, son dönemdeki askeri operasyonlar sırasında kayıplarının büyük bölümünü açıkladıktan sonra, oradaki insanlar huzursuzluk ve panik içindeler,

Savunma Bakanlığı, Trend.az'ın talebine cevap olarak bunları söyledi.

Böylece, Ermenistan'ın ceza askeri-politik rejiminin diğer cesetleri ortaya çıkarmak için, muhtemelen, Azerbaycan Ordusu'nun ateşkesi bozduğunu ve günlük operasyonlar yaptığıyla ilgili bilgiler vererek diğer cesetleri ortaya çıkarmanın bir yolunu bulmak fikrindedir.

Bu mazeretler dışında hayal kırıklıklarını örtmenin bir yolu yoktur.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2519598.html>

Savunma Bakanlığı: Ermeniler cesetlerini hala almak istemiyor

17 Nisan 2016 15:16 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni tarafı, her zaman olduğu gibi, yapılan anlaşmaları ihlal ediyor, uluslararası arabulucuların girişimlerini dikkate almıyor ve kendi işine yarayacak şekilde davranmaya devam ederek gerginliği artırmak için net adımlar attıyor.

Trend.az'ın talebine cevap veren Savunma Bakanlığı, Ermenilerin Azerbaycan askerinin cesedini geri vermelerini önceden onaylamasına rağmen, daha sonra reddetmesi, cephe hattının her iki tarafındaki arabulucuları şok ettiğini belirtti.

Bu olaylarda yer alan arabulucuların da, Ermenilerin bu adımlarına yaklaşımda bulunmamaları ve sert önlemler almamaları, kendi tutumlarını ifade etmemeleri çok üzücü. Bu aynı zamanda Uluslararası Kırmızı Haç Komitesi (ICRC) ve AGİT gibi uluslararası örgütlerin imajına, barışı koruma görevini yerine getirerek iş itibarına zarar veriyor.

Aynı zamanda, savaş alanının her iki tarafındaki askerlerin cesetlerinin çıkarılması sırasında herhangi bir fotoğraf çekimi olmadığı konusunda da uyarıları görmezden gelen Ermeniler bunu gizlice yaptılar. Hatta, bu video klipler sosyal ağlarda yayınlanmaktadır. Sadece Azerbaycan'ın uluslararası arabuluculara yönelik protestosundan sonra video klipler yayınlanması durduruldu. Ahlaki açıdan zarar

görmüş olan Ermeniler, insan yaşamını ve trajediyi kendi çıkarları için kullanmaya çalışmaktadırlar ve çirkin yollara başvurmakta tereddüt etmemektedirler.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2520984.html>

Savunma Bakanlığı: Azerbaycan Ordusu'nun Albay-Teğmeni öldürüldü

19 Nisan 2016, saat 14: 00'te (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Teğmen Albay Akhundov Sanan Tahir oğlu, güvenlik kurallarının ihlali sonucu öldü. Azerbaycan Savunma Bakanlığı'nın basın servisi Trend'e açıklamasında bildirdi. Bakanlık, resmi bilgilere ek olarak, sosyal ağlarda yanlış haberler kullanıldığını ve bunun uygunsuz olduğunu belirtiyor.

Cephedeki son olaylar sırasında öldürülen ve yaralananlar hakkındaki bilgiler, isimleri, soyadları ve askeri alandaki diğer bilgiler, bazı sosyal ağ kullanıcıları tarafından bilerek paylaşılmaktadır.

Habib Mütezir adlı bir sosyal ağ kullanıcısı, üç askerin ölmesi ve bir kişinin yaralanması iddiasıyla Facebook'ta yanlış bilgi paylaşarak düşmanın çıkarlarına hizmet etmenin yanı sıra, bu hareket, çoğu durumda Ermeni istihbaratının Silahlı Kuvvetlerimiz hakkında bilgiye ulaşmasına yardımcı olur ve karşı tarafın çalışmasını kolaylaştırır.

Bu gibi durumlar kesinlikle kabul edilemez. Savunma Bakanlığı medyaya, kamuoyuna ve sosyal ağ kullanıcılarına bu tür davalara karşı mücadeleye aktif olarak katılmalarını vatandaşlık görevlerini yerine getirmeye çağırılmaktadır.

Aslında ise, güvenlik kurallarının ihlali sonucu, askeri hizmet görevlimiz, Teğmen Albay Akhundov Sanan Tahir oğlu şehit olmuştur .

Allah rahmet eylesin!

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2521886.html>

Savunma Bakanlığı: Ermeni PUA'sı imha edildi (FOTOĞRAFLAR)

19 Nisan 2016 09:22 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni dronu (İnsanasız uçuş aracı) ön cephede imha edildi.

Savunma Bakanlığı'nın Basın Servisi'ne göre, Ermenistan Silahlı Kuvvetleri'nin cephe hattındaki Silahlı Kuvvetlerin pozisyonları üzerinde uçuş yapmaya çalışan X-55 tipi insansız hava aracı birimlerimiz tarafından ateşlendi.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2521643.html>

51. Ermeni Vandalizmi - FOTOĞRAFLAR

26 Nisan 2016 - 20:49 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

2 Nisan 2016 itibariyle, Ermenistan'ın saldırıları ve ardından çıkan çatışmalar sonucu çocuklar dahil birçok sivil öldürüldü ve yaralandı. Özel ve kamu mülkü ciddi şekilde hasar gördü. 353 bina, 3 okul, 3 kreş, 1 kültür merkezi ve 314 müstakil ev gibi diğer mülkler hasar gördü.

Ermeniler ayrıca mayınları Gargar Nehri boyunca sınır köylerine akıtıyorlar.

Böylece, Aghdam'daki Afidli köyünden geçen Gargar nehrinden beş adet mayın aşkar edilerek zararsız hale getirildi.

Ermenilerin istihbarat eylemlerini srdgn, ateşkes rejiminin her gün ihlal edildiğini ve sivil nüfusun yoğun olduğu bölgelere ağır ateşli silahlarla her gün ateş edildiğini de ilave edelim.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2525517.html>

Savunma Bakanlığı: Ermeni silahlı birimleri uluslararası sözleşmelerce yasaklanmış sursatlar kullanmaya başladı

27 Nisan 2016 11:14 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni silahlı birimleri uluslararası sözleşmelerce yasaklanmış sursatlar kullanmaya başladı.

Savunma Bakanlığı'na göre, cephedeki ateşkes anlaşması, Ermeni Silahlı Kuvvetleri tarafından bir kez daha vahşice ihlal edildi.

Ermeni silahlı kuvvetleri, uluslararası sözleşmeler tarafından yasaklanan sursatları kullanarak pozisyonlara ve temas hattına yakın yerlere ateş etdi.

Ön cephede sabotaj yaparak, düşmanın Azerbaycan tarafını aktif askeri operasyonlara teşvik etmeye çalıştığını belirtiyoruz. Bu tür olaylar zamanı tüm sorumluluk hala Ermenistan'ın cezaî askeri-politik rejimindedir.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2525659.html>

Ermeni Silahlı Kuvvetleri`nin ateşi sonucu Ağdam sakini öldürüldü ve yedi kişi yaralandı

28 Nisan 2016 08:28 (UTC + 04: 00)

Bakü. Trend:

Ermeni silahlı kuvvetleri tarafından ateşkesin ihlali sonucunda, bir Ağdam bölgesi vatandaşı öldürüldü, 7 kişi yaralandı.

Bu bilgiyi Trend.az`a, Ağdam Bölgesi İcra Kurulu Başkanı Ragub Mammadov söyledi.

Daha önce yaralanan Çemenli köyünün sakini olan Famil Mustafayev, Ağdam merkez hastanesine yerleştirildi, ancak orada hayatını kaybetti.

Yaralılarından ikisinin durumu ciddi. Onlar 1966 doğumlu Çemenli köyünün sakini, Huseynov Ali ve 1945'te Afatlı köyünün sakini olan Mammadov Elnur`dur.

Yaralılarından birinin beyin hasarı aldığı bildirildi.

Yaralılar hastaneye kaldırıldı.

<https://az.trend.az/azerbaijan/karabakh/2526117.html>

Ek.4 (Nisan ayında news.am haber sitesinde yayımlanan haberler)

Dışışleri Bakanlığı: Ermenistan ve Azerbaycan cumhurbaşkanları görüşmedi, çünkü Aliyev'in söyleyecek hiçbir şeyi yoktu.

17:51, 01.04.2016

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in söyleyecek hiçbir şeyi olmadığı için Ermenistan ve Azerbaycan cumhurbaşkanları Washington D.C.'de görüşmedi. Ermenistan Dışışleri Bakanı Yardımcısı Shavarsh Kocharyan, Cuma günü yaptığı açıklamada, Media Center'a yukarıda belirtilenleri söyledi.

Sözlerine göre, Aliyev'in tüm yaptığı Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın (AGİT) Minsk Grubu Eş Başkanlarının söyledikleri mantığın ötesinde hareketler olduğunu söyledi.

Kocharyan, "Bu açıdan gerçekten söyleyecek hiçbir şeyi yok" dedi. "Bunu, iki cumhurbaşkanının toplantısının gerçekleşmemesinin ana nedeni olarak görüyorum." Ermeni ve Azerbaycan cumhurbaşkanları Perşembe ve Cuma günleri yapılan Nükleer Güvenlik Zirvesi çerçevesinde ABD başkentindeydiler.

<https://news.am/eng/news/320011.html>

Karabağ ordusu, düşürülen Azeri helikopterin videosunu yayınladı

22:08, 02.04.2016

<https://youtu.be/NqatFUgMFxM>

Stepanakert. - Karabağ Savunma Ordusu'nun basın servisi, Karabağ Silahlı Kuvvetleri tarafından vurulmuş olan Azerbaycan helikopterin video görüntülerini yayınladı.

Azerbaycan tarafı, Karabağ-Azerbaycan muhalif kuvvetleri arasındaki Temas Hattı boyunca, cuma gecesi geç saatlerinden cumartesi sabahına kadar her türlü saldırıyı gerçekleştirdi ve çeşitli silahların yanı sıra topçu, zırhlı araçlar ve hava kuvvetleri kullandı. 12 yaşında bir çocuk öldürüldü, iki çocuk daha yaralandı. Karabağ kuvvetleri iki Azerbaycan helikopteri, dört tank ve iki dronu imha etti.

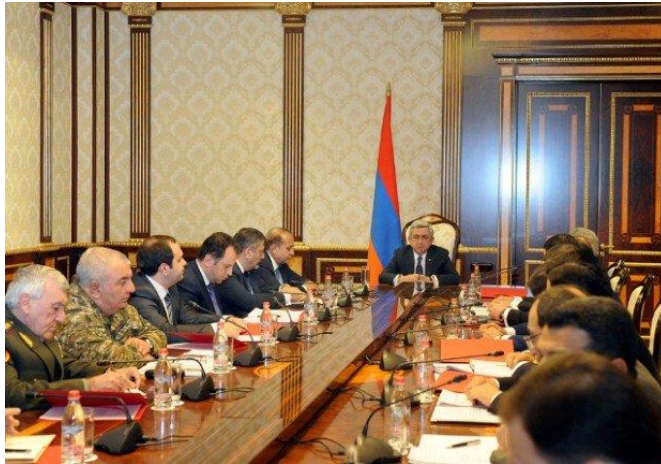
Azerbaycan tarafı 200'den fazla kayıp verdi.

<https://news.am/eng/news/320239.html>

Ermenistan cumhurbaşkanı: 18 Karabağ askeri öldü, 35 i yaralandı

<https://youtu.be/m9jWFLmulwU>

20:36, 02.04.2016

YEREVAN. - Şu anda Ermeni tarafının 18 kaybı var, yaklaşık 35 asker yaralandı. Cumhurbaşkanı Serzh Sarkisyan, Ulusal Güvenlik Konseyi'nin olağanüstü toplantısında bunları söyledi. Azerbaycan tarafının önemli kayıplar verdiğini de söyledi.

Savunma Bakanı Seyran Ohanyan, Ermeni Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanı Yuri Khachaturov ve Dışişleri Bakan Yardımcısı Şvarş Kocharyan raporunda Azerbaycan tarafının kışkırtıcı eylemlerinden bahsetti.

Ermeni lideri, Azerbaycan'ın Silahlı Kuvvetleri, Dağlık Karabağ'la geceleri temas hattının tümünde provokatif eylemler başlattığını ve 1994'te ateşkes rejiminin kurulmasından bu yana en büyük eylem olduğunu söyledi.

“Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Ordusu'nun zamanında ve yerinde cevaplarıyla, durum kontrol altına alındı, ayrıca - düşman ciddi kayıplar verdi. Aynı

zamanda, düşman hava kuvvetlerini, her türlü top ve zırhlı araçları kullandı. Düşmanın hem hava kuvveti hem de zırhlı araçlar açısından kayıpları önemli. Ayrıca şu anda kaybımız var: 18 şehit ve yaklaşık 35 yaralı” dedi.

Başkan, Nükleer Güvenlik Zirvesi’ne katılmak üzere ABD’yi ziyaret ettiğini ve Başkan Yardımcısı Biden ve Dışişleri Bakanı Kerry’le bir toplantı yaptığını hatırlatdı.

“Onları Azerbaycan'ın ateşkesi ihlal etmeleri konusunda uyarmaya çalıştım, ancak gördüğümüz gibi, toplantıdan sadece birkaç saat sonra, sonucu hala bilinmeyen gelişmeler var. Kuzey ve güneyde provokasyonlar devam ediyor, biraz gerginlik var, ancak dediğim gibi, DKC silahlı kuvvetleri durumu kontrol ediyor ”dedi.

<https://news.am/eng/news/320229.html>

Karabağ Savunma Bakanlığı: Azerbaycan ordusunun kayıpları 200'ü aştı (FOTOĞRAFLAR)

8:54, 02.04.2016

<https://youtu.be/GLE1ohdFvbM>

Stepanakert. - Karabağ-Azerbaycan Temas Hattı boyunca durum son derece gergin kalmaya devam ediyor.

Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Savunma Ordusu'nun bilgisine göre, Ermenistan'ın öncü birimleri, düşmana ciddi kayıplar veren savunma savaşlarını başarıyla sürdürmeye devam ediyor. 1 Nisan gecesi ile 2 Nisan gecesi arasında başlayarak bütün gün boyunca Azerbaycan tarafındaki toplam kayıp 200'ü aştı. Savunma Ordusu, Azerbaycan'ın özel görev kuvveti alt biriminin en az 30 askerini yalnızca Taliş yönünde öldürdü. Ayrıca iki tank imha etmiş ve iki uçağı Martakert yönünde indirmiştir. Kuzey yönünde bir Azerbaycan helikopteri de düşürüldü. Temas hattının güneydoğu yönünde en yoğun çatışmalar sürüyor. MM-21 (Grad) fırlatma aracı da dahil olmak üzere zırhlı araçlar ve toplar kullanarak, düşman sadece Savunma Ordusu pozisyonlarını değil aynı zamanda arkadaki sivil nüfusu da hedef alıyor. Hava Savunma Ordusu, bir Azerbaycan askeri helikopterini düşürdü ve bu yönde iki tankı imha etti. Maalesef, Karabağ tarafı da yoğun savaşlar sonucunda kayıplar vermiştir. Bununla ilgili bilgi daha sonra paylaşılacaktır.

<https://news.am/eng/news/320216.html>

Azerbaycan Savunma Bakanlığı kayıplarını resmen kabul etmeye başladı

18:02, 02.04.2016

Uzun süren sessizlikten sonra, Azerbaycan Savunma Bakanlığı ilk kayıplarını resmen kabul etti: 12 ölü.

Azerbaycan medya organlarının yaydığı açıklamada, Savunma Bakanlığı ayrıca Martakert, Ağdam ve Hadrut'taki Ermeni pozisyonları yönündeki eylemlerin

saldırgan olduğunu da itiraf etti. Ayrıca, Azerbaycan Savunma Bakanlığı, bir helikopterin ve tankın kaybını da itiraf etti.

<https://news.am/eng/news/320204.html>

Azerbaycan saldırılarında yaralanan Karabağ'lı çocuklara ait özel fotoğraflar (FOTOĞRAFLAR)

17:57, 02.04.2016

<https://youtu.be/ejThwkQZh3I>

Ermeni Haberleri -NEWS.am, 11 yaşındaki Gevorg Grigoryan ve 12 yaşındaki Vardan Andreasyan'ın Dağlık Karabağ Cumhuriyeti'nin (DKC / Artsakh) başkenti Stepanakert'teki Cumhuriyet Tıp Merkezi'nde kontrol altında olan fotoğraflarını sunuyor.

Bu iki çocuk, Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin DKC Martuni Bölgesi'ndeki savunma mevkilerine yönelik cumartesi sabahı ateş ve bombalama saldırısı sonucu yaralandı.

Ancak 2004'te doğan Vaghinak Grigoryan, Azerbaycan tarafından yapılan bu askeri saldırıda öldürüldü.

Azerbaycan tarafı, Karabağ-Azerbaycan muhalif kuvvetleri arasındaki Temas Hattı boyunca, Cuma gecesi geç saatlerinden cumartesi sabahına kadar her türlü saldırıyı gerçekleştirdi ve çeşitli silahların yanı sıra toplu, zırhlı araçlar ve hava darbeleri kullandı.

<https://news.am/eng/news/320202.html>

Savunma Bakanlığı: Ermenistan Silahlı Kuvvetleri Azerbaycan'ın sabotaj-keşif grubunu yok etti

12:05, 02.04.2016

YEREVAN. - Karabağ Savunma Ordusu'ndan alınan bilgilere göre, Savunma Ordusu özel görev gücü alt birimi, Leonarkh köyündeki düşmanların bir istihbarat araştırmacı grubunu keşfetti ve ortadan kaldırdı. Ermeni Savunma Bakanlığı, diğerlerinin geri çekilerek kayıp verdiğini belirtti.

Daha önce de bildirildiği gibi, düşman Karabağ-Azerbaycan düşman kuvvetleri arasındaki Temas Hattı boyunca, çeşitli silahların yanı sıra topçu, zırhlı araçlar ve hava kuvvetleri kullanarak cuma gecesi geç saatlerde ve cumartesi sabah saatlerinde açıkça saldırı operasyonları başlattı. Karabağ Hava Savunması, bir Azerbaycan helikopteri düşürdü.

<https://news.am/eng/news/320127.html>

Hetq.am: Azərbaycan`ın şiddeti Karabağ`ın Taliş köyünde, sivilər vuruldu (18+) (FOTOĞRAFLAR)

22:05, 03.04.2016

Azərbaycan şiddeti, Erməni qüvvələrinin daha öncə kurtardığı Karabağ`ın Martakert kəndindəki Taliş köyündə tamamilə “rəngli” olaraq özünü göstərdi.

Hetq.am, Azərbaycan hərbi qüvvələrinin bugün orada bəzə sivilin halə yaşamasına rağmen Taliş köyünə girdiyini bildirdi.

Azərbayclər Valera Xalapyan və qarısı Razməla`nın kulaklarını kestilər. 1924 doğumlu Marusya Xalapyan`ı da vurdular.

Taliş, Karabağ`ın kuzeyindəki bir sınır köyüdür.

Dağlıq Karabağ ihtilaf bölgəsindəki durum cümartəsi gecəsi gərgin bir şəkilə tırmandı. Düzenli atəşlər və sık sık sabotaj-keşif girişimlərində bulunan Azərbaycan, çeşitli silahların yanı sıra topçu, zırhlı araçlar və hava darbələri kullənənənənən tüm Temas Hattı boyunca geniş çaplı saldırılara geçti. Her iki taraf da kayıp yaşadı. En son bilgilere göre, Azərbaycan iki helikopter, on beş tank, üç dron, bir BM-21 'Grad' 'araç başlatıcısı ve altı birim askeri teçhizat kaybetti. Karabağ Savunma Ordusu`nun bilgisine göre, Azərbaycan 200'den fazla kayıp vermiştir.

Karabağ tarafı, bir tankı kaybetti ve 18 kayıp verdi. 40 kişi daha yaralandı. Sivil nüfus arasında da kayıplar var. 12 yaşında bir çocuk öldürüldü ve dün iki çocuk yaralandı.

<https://news.am/eng/news/320396.html>

Karabağ: Azerbaycan'ın atışmanın durduğuna dair yayımlanan haberi yanlış

17:25, 03.04.2016

Stepanakert. Karabağ Savunma Ordusu'ndan yapılan açıklamada, Azerbaycan Savunma Bakanlığı'nın ateşi durdurmaya hazır olduğunun duyurması yanlış bilgidir, çünkü Karabağ'ın sivil yerleşim yerlerine mermi atmaya devam etmektedir.

Azerbaycan tarafı, neredeyse her türlü silah türünü kullanarak Cumartesi sabahı Karabağ yönünde geniş çaplı bir saldırı başlattı. Üstelik, düşmanlığın durdurulması konusundaki açıklamasının ardından Azerbaycan, Martakert kenti de dahil olmak üzere, Ermenistan'ın sivil yerleşim yerlerine MM 21 rampalarından ve 152 milimetrelik silahlardan ateş etmeye devam etti.

Bu gerçeklerin yanı sıra “karşı atak” “kurtarılmış bölgelerin güçlendirilmesi” terimlerinin kullanıldığı haberin yanlış olduğunu ve asıl amacın açık ön koşullarla dolu ateşkes simülasyonu olduğunu göstermektedir.

Dağlık Karabağ ihtilaf bölgesindeki durum cumartesi gecesi dramatik bir şekilde gerginleşti. Düzenli ateş etme ve sık sık sabotaj-keşif girişimlerinden Azerbaycan, çeşitli silahların yanı sıra topçu, zırhlı araçlar ve hava araçları kullanarak tüm Temas Hattı boyunca geniş çaplı saldırılara geçti. Her iki taraf da kayıp verdi.

<https://news.am/eng/news/320346.html>

Mataghis köyü yakınlarında öldürülen Azerbaycanlı subayların fotoğrafları (+18)

11:52, 04.04.2016

YEREVAN. - Öldürülen Azerbaycanlı özel kuvvet görevlilerinin fotoğrafları internette yayınlandı.

Ermeni Savunma Bakanlığı sözcüsü Mataghis kasabası yakınlarında öldürülen Azerbaycan askerlerinin, fotoğraflarının yayınlandığını söyledi.

Dağlık Karabağ ihtilaf bölgesindeki durum cumartesi gecesi dramatik bir şekilde gerginleşti. Düzenli ateşler ve sık sık sabotaj-keşif girişimlerinden Azerbaycan, çeşitli silahların yanı sıra topçu, zırhlı araçlar ve hava araçları kullanarak tüm Temas Hattı boyunca geniş çaplı saldırılara geçti. Her iki taraf da kayıp yaşadı.

<https://news.am/eng/news/320417.html>

Karabağ ordusu: Azerbaycan ilk defa TOS ağır roketatları kullandı ancak sonuç alamadı

14:25, 04.04.2016

Stepanakert. - Ermeni Haberleri-NEWS.am Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (NKR / Artsakh) Savunma Ordusu web sitesinden hararetli çatışmaların Karabağ-Azerbaycan muhalif kuvvetleri arasındaki Temas Hattı boyunca sürdüğünü öğrendi. Kayda değer canlı kayıp ve askeri teçhizat kaybına maruz kalan ve çok korkmuş Azerbaycan silahlı kuvvetleri, pazartesi günü saat 11: 20'de, DKC Savunma Ordusu ön cephenin kuzeydoğusunda, TOS tipi ağır roketatları kullandılar. Ancak Karabağ tarafı, bu silahların kullanılmasından dolayı hiçbir kayıp yaşamamıştır. Ek olarak, düşman, aynı yönde iki ve güneydoğu yönünde bir tane daha insansız hava aracı kullandı. Ancak bu araçların mermileri hedeflerine ulaşmadı ve herhangi

bir hasar vermedi. Savunma Ordusu hava birimleri üç insansız hava aracını da mahvetti.

NKR Savunma Ordusu'nun basın servisi tarafından yapılan son basın açıklamasına göre, Karabağ askeri kuvvetleri, düşmanın ciddi insan gücü ve askeri teçhizat kayıplarına maruz kalmasına neden olmuş ve cephe hattının kuzeydoğusundaki ve güneydoğusundaki girişimlerine katmışlardır.

Bu askeri eylemler sırasında Azerbaycan tarafı kuzeydoğu yönünde üç ve güneydoğu yönünde iki tank kaybetti.

Dağlık Karabağ ihtilaf bölgesindeki durum 2 Nisan sabahının erken saatlerinde çarpıcı bir şekilde arttı. Düzenli ateşler ve sık sık sabotaj-keşif girişimlerinden Azerbaycan, çeşitli Karabağ-Azerbaycan Temas Hattı boyunca geniş çaplı saldırılara geçti. Silahların yanı sıra topçular, zırhlı araçlar ve hava kuvvetleri de kullandı. Her iki taraf da kayıp verdi.

<https://news.am/eng/news/320469.html>

Savunma Ordusu: Ermenistan tarafında 20 ölü, 26 kayıp ve 72 yaralı var

20:18, 04.04.2016

Stepanakert. - Pazartesi gününden beri Ermenistan tarafında son dört gün süren savaş sırasında 20 ölü , 72 yaralı, 26 kayıp olduğunu açıklandı.

Karabağ Savunma Ordusu Operasyonlar Birimi Başkanı Albay Vitali Arustamyan, Stepanakert'teki gazetecilerle yapılan toplantıda yukarıda geçen bilgiyi söyledi.

Ermeni haberi – News.am'in özel muhabirine Albay'ın verdiği açıklamaya göre, ölenlerden ikisi bildirildiği üzere, küçük çocuklar üçü sivil nüfus arasındadır.

Azerbaycan tarafı 300'den fazla kayıp vermiştir, yaralananların sayısı tespit ediliyor.

“Hiçbir Ermeni yerleşimi Azerbaycan'ın kontrolünde değildir. Sekiz pozisyon kaybedildi. Düşmanın yere düşmesini sağlayan bölümlerde, derinlik 200-300 m'dir, yerleşim yoktur. Bu, hiçbir Ermeni yerleşiminin düşmanın kontrolü altında olmadığı anlamına geliyor ”dedi.

Pazartesi günü, düşman ilk defa Rus TOS-1 "Solntsepyok" silah türlerini atmaya başladı, ancak hedeflerine ulaşamadı. Azerbaycan tarafı aynı zamanda “Kamikaze” hava aracını kullanmaya çalıştı, ancak Karabağ Hava Savunması onu yok etmeyi başardı.

Albay'a göre, her şey kuzey yönünde sızma girişimlerinin yapıldığı cumartesi gününün erken saatlerinde başladı. İlk saatlerde, daha önce görülmemiş biçimde “Grad” dan 1350 mermi fırlatıldı.

Askeri teçhizata gelince, Ermeni tarafı sadece yedi tank kaybetti. Azerbaycan tarafı on sekiz tank, iki helikopter, bir mühendislik ekipmanı ögesi, üç piyade savaş aracı (IFV), altı uçak ve bir BM-21 “Grad” fırlatma aracını kaybetti.

<https://news.am/eng/news/320563.html>

Putin Ermenistan ve Azerbaycan liderleriyle görüşüyor

9:37, 05.04.2016

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin Ermeni ve Azerbaycan liderleriyle telefon görüşmeleri yaptı. Kremlin, Dağlık Karabağ'daki durumun ele alındığını bildirdi. Liderler, Dağlık Karabağ ihtilaf bölgesindeki son gelişmeler hakkında derinlemesine bir tartışma yaptı.

“Çok sayıda kayba yol açan geniş çaplı silahlı çatışmalarda ciddi endişelerini dile getiren Vladimir Putin, her iki tarafa acilen savaştan vazgeçme ve ateşkese

gözlemlene çağrısında bulundu. Rusya, durumun normalleşmesine teşvik etmek için gerekli medya adımlarını gerçekleştireceği ve uygulayacağını belirtti ”dedi.

AGİT Minsk Grubu'nun desteğiyle müzakerelere devam etmenin önemi vurgulandı. Durumu farklı formatlarda sürdürme kararı verildi.

<https://news.am/eng/news/320735.html>

Savunma Bakanlığı: Karabağ`ın hiç bir pozisyonu Azerbaycan`ın kontrolünde değil

20:53, 05.04.201

Stepanakert. - Hiçbir Karabağ pozisyonu Azerbaycan'ın kontrolü altında değil, Karabağ Savunma Ordusu Operasyonlar Birimi Başkanı Albay Victor Arustamyan, bugün Stepanakert Operasyon Merkezi'nde düzenlenen görüşmede açıklama yaptı. Ermeni Haber - NEWS.am özel muhabirinin sözlerine göre, saat 12:00'de ateşkes için anlaşmaya varıldığı zaman, ateş daha düşük yoğunlukla birkaç yönden devam etti. Düşman, Martuni, Martakert ve Taliş`e ateş etmeye devam etti.

Arustamyan, “Ermeni tarafı anlaşmaya sadık kaldı ve böyle bir emir aldığımızdan beri ateşkesi ihlal etmedik” dedi.

<https://news.am/eng/news/320752.html>

Artsakh'ta Azerbaycan'ın özel görev birimlerinin cansız bedenleri(FOTOĞRAFLAR, +18)

23:16, 06.04.2016

PAN Photo, kuzeydoğudaki Artsakh yönünde askeri hareketlerde yer alan Azerbaycan özel görev birimlerinin cansız bedenlerinin fotoğraflarını yayınladı. Dağlık Karabağ ihtilaf bölgesindeki durum, 2 Nisan sabahının erken saatlerinde çarpıcı bir şekilde gerginleşti. Düzenli ateşler ve sık sık sabotaj-keşif girişimlerinden

Azerbaycan, temas hattı boyunca geniş çaplı saldırılara geçti. Silahların yanı sıra geniş çaplı silahlar, zırhlı araçlar ve hava araçları kullanıldı. Her iki taraf da kayıp verdi.

<https://news.am/eng/news/320973.html>

Azerbaycan Karabağ'da ambulansı vurdu

23:06, 06.04.2016

Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri, Dağlık Karabağ İletişim Hattı'nın kuzeyindeki ambulansa ateş etti.

Olay, Çarşamba günü gerçekleşti ve Karabağ Savunma Ordusu Operasyonel Bilgi Merkezi Başkanı Albay Victor Arustamyan bugün düzenlediği basın toplantısında, ambulans öldürülen tankerlerin cesetlerini temas hattından taşıyacaktı-dedi.

Azerbaycan tarafı bir tanktan ateş ederek ambulansı imha etti. Neyse ki, personel o anda arabada değildi ve kimse yaralanmadı.

Daha önce, kuzey yönünde infiltrasyon girişimleri hakkında da raporlar vardı.

<https://news.am/eng/news/320969.html>

Karabağ Savunma Ordusu: Ermeni tarafında 32 ölü, 121 yaralı ve 25 kayıp var

19:38, 06.04.2016

STEPANAKERT. - Karabağ Savunma Bakanlığı Operasyonel Bilgi Merkezi Başkanı Albay Victor Arustamyan bugün gazetecilere verdiği röportajda çarşamba günü Azerbaycan tarafının, Dağlık Karabağ temas hattı boyunca ağır tüfekli silahlarından ateş etmeye devam ettiğini bildirdi.

Onun sözlerine göre düşman, kuzey yönünde 82 mm harç ve büyük çapta tüfek silahı, doğu yönünde 60 mm harç ve güney yönünde yine 60 mm harç kullandı.

Arustamyan, “Çarşamba sabahı, yaklaşık 15 kişilik ayrı gruplar sınırı geçmeye ve mevkileri birkaç kez işgal etmeye çalıştı” dedi ve saha ambulansında personel bulunmadığı için kimsenin yaralanmadığını da ekledi.

Ayrıca Karabağ Silahlı Kuvvetleri'nin 1 - 6 Nisan arasındaki dönemde aşağıdaki kayıplara maruz kaldığını belirtti:

8'i subay, 24'ü asker olmak üzere toplam 32 ölü, 24'ü subay, 97'si özel ve sözleşmeli asker olmak üzere , 121'i yaralı. 25 kişi ise hala kayıp.

<https://news.am/eng/news/320938.html>

Karabağ ordusu Azerbaycan'ın dezenformasyonunu reddetti

7:34, 06.04.2016

Stepanakert. - Azərbaycan Savunma Bakanlığı'nın Çarşamba günü yayınladığı, Ermeni silahlı kuvvetlərinin çeşitli çaplı silahlardan atəş etdiyi iddiası doğru değil. Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Ordusunun Basın Servisi yuxarıda belirtilenləri bildirdi.

Savunma Ordusu öncü birimlərinin, anlaşmaya varılmış olan atəşkese kesinlikle uyduğunu sözlərinə ekledi.

Ermenistan ve Azərbaycan silahlı kuvvetlərinin genəlkürmay başkanları salı günü atəşkes anlaşmasının imzalandığı Moskova'da bir araya geldi.

Ateş aynı gün ve öğlen itibariyle durmuş olsa da, Azərbaycan tərəfi eski yoğunlukla olmasa da düzensiz aralıklarla atəş etməyə davam ediyor.

<https://news.am/eng/news/320897.html>

Karabağ Savunma Bakanlığı, kaçariken ölen Azərbaycan askerlərinin resimlərini yayınladı (FOTOĞRAFLAR)

11:21, 06.04.2016

Stepanakert. - Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı (DKC / Artsakh), kaçarken ölen Azerbaycan askerlerinin fotoğraflarını yayınladı.

“Karabağ-Azerbaycan muhalif kuvvetleri arasındaki Temas Hattında 2 ile 5 Nisan arasında gerçekleşen askeri eylemler sırasında, düşman, yalnızca askerlere değil, aynı zamanda sivillere de daha önce benzeri görülmemiş barbarca eylemlerle ateş etdi. “Bu [fotoğraflar], bu suçları işleyen katillerin yalnızca bir kısmının, ve Ermeni askerlerinin geri çekildikleri anlarda daha doğrusu kaçtıkları anlarda ortadan kaldırdıkları cesetlerin bir kısmıdır.

“İlgili askeri kuvvetler, Azerbaycan ordusunun askerleri tarafından işlenen suçlar hakkında bir dava açtılar.

“Savaş alanında acil soruşturma eylemleri yapıldı.”

<https://news.am/eng/news/320817.html>

Karabağ Özel Kuvvetleri Azerbaycan kamyonunu zararsız hale getirdi.

23:29, 07.04.2016

Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) Özel Kuvvetleri Ermeni Savunma Bakanlığı'nın sözcüsü, Facebook sayfasında Tapkara-Koyunlu köyü yakınlarındaki “H919QQ” plakalı bir Azerbaycan Ural kamyonunu zararsız hale getirildiğini yazdı .

DKC Savunma Ordusu'nun bilgilerine göre, araba askeri kullanım için tasarlanmış silahlarla doluydu.

<https://news.am/eng/news/321167.html>

Karabağ ordusu, tahrip edilmiş Azerbaycan insansız hava aracının fotoğraflarını sunar

20:43, 07.04.2016

Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Ordusu, Karabağ ordusu tarafından vurulan bir Azerbaycan uçuş aracının fotoğrafını sundu.

Taraflar, 5 Nisan'dan itibaren çatışmayı durdurmayı kabul etti. Çatışma olmadı, ancak Azerbaycan tarafı Karabağ mevkieinde ateş etmeye devam ediyor.

<https://news.am/eng/news/321134.html>

Uzman: Buenos Aires de yakında Azerbaycan'ın "zaferleri" arasında görülebilir

12:48, 07.04.2016

YEREVAN. Askeri uzman Arkady Grigoryan, "Azerbaycan propagandacıları durumu öylesine abartıyor ki, gerçeklikle ilgilerini tamamen kaybettiler.

Ermeni haberi - NEWS.am muhabiri Azerbaycan tarafının savaşıla ilgili raporlarını, aynı zamanda Jermuk 'un Nahçıvan topraklarından olduğu iddiasını yorumlamasını istedi.

Arkady Grigoryan, "Van ve Ardahan'ın Jermuk'un yanındaki listede görünmemesi güzel. Aslında Nahçıvan'ın topraklarının Jermuk'tan kovulduğunu iddia etmek en azından kendi coğrafi cehaletini kabul etmektir" diye belirtti.

"Bir eğilim var - Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in öncülüğünde propagandacılar korusu kendisini güvence altına aldı ve Karabağ'da Ermenistan'ın kazandığı zaferi kendi nüfusunun üstüne almaya çalışıyor. Yakında Ermenistan'ı, bu zaferler listesinde Buenos Aires Ermenileri olarak bulabiliriz., "Arkady Grigoryan söyledi.

<https://news.am/eng/news/321006.html>

Karabağ ihtilaf bölgesinde ölümler aranıyor (FOTOĞRAFLAR)

16:30, 09.04.2016

Stepanakert. - Cuma günü başlayan ve devam eden Karabağ ihtilaf bölgesinde ölülerin cesetlerinin tespiti ve çıkarılması yönünde çalışmalar sürdürülmektedir. Dağlık Karabağ Cumhuriyeti Savunma Ordusu sözcüsü Senor Hasratyan (NKR / Artsakh), Ermeni Haber- NEWS.am`a, anlaşmaya göre, çatışan tarafların Dağlık Karabağ Cumhuriyeti yerel saatiyle 3: 00-18: 00 arasında cumartesi günü tüm askeri hareketlerini durduracaklarını söyledi .

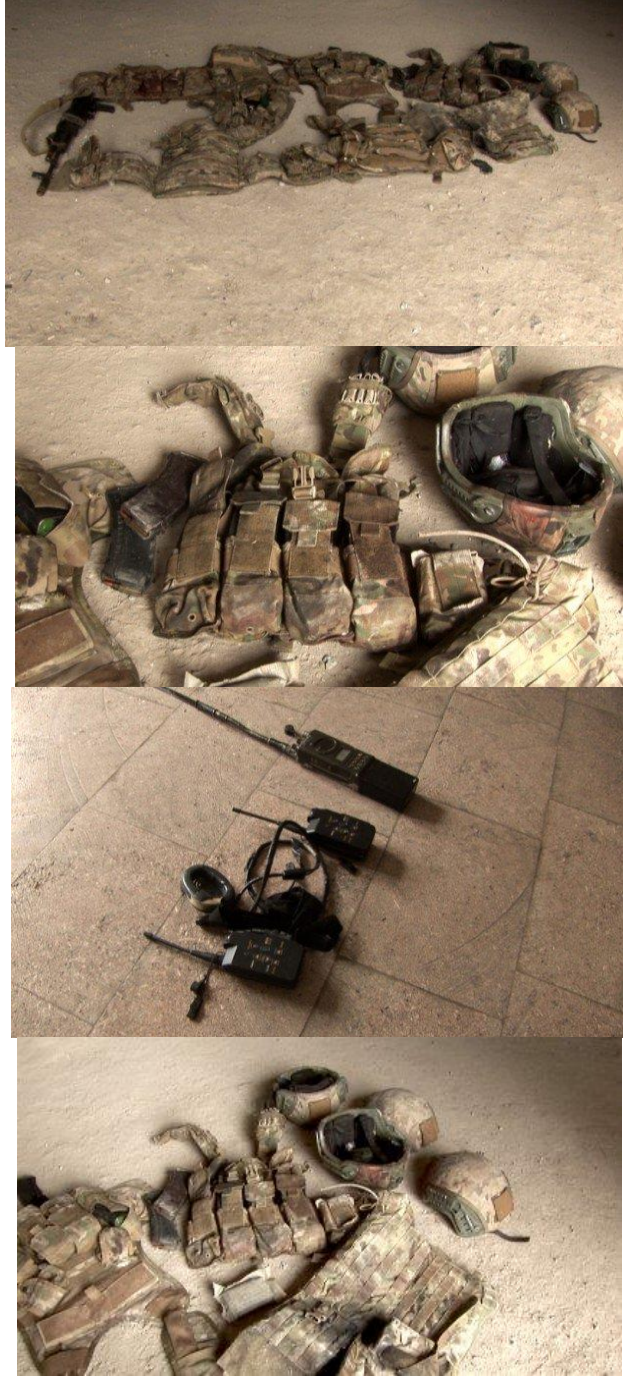
Söz konusu çalışma, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) ve Uluslararası Kızılhaç Komitesi (ICRC) yardımı ile yürütülmektedir.

<https://news.am/eng/news/321430.html>

Karabağ ordusu, Azerbaycan Özel Kuvvetleri`nin bıraktığı silahların fotoğraflarını sunar

16:05, 09.04.2016

SEPANAKERT. - Karabak Savunma Ordusu, savaş alanındaki Azerbaycan zel Kuvvetleri`nin terk ettiği üniforma, haberleşme techizati ve silahların fotoğraflarını yayınladı.

<https://news.am/eng/news/321424.html>

Azerbaycan AGİT'in Karabağ ile temas bölgesinde gözlem yapma talebini reddetti

15:01, 09.04.2016

Azerbaycan, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın (AGİT) Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (NKR / Artsakh) ile sınır hattı üzerinde bir izleme yapmasına izin vermedi.

AGİT'in planlanan izlemesini yansıtan NKR Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ani Sargsyan 6 Nisan Çarşamba günü yaptığı açıklamada Ermeni Haberi NEWS.am'e şu şekilde açıklamada bulundu: AGİT Ofisi'nin Genel Kişisel Sekreterlik Başkanı, Karabağ tarafına, özellikle DKC Martakert Bölgesi Seysulan köyü yönünde, DKC ve Azerbaycan silahlı kuvvetlerinin Temas hattında bir gözlem yapılmasına yardımcı olmaları ile ilgili dilekçeyle başvurdu.

“DKC yetkilileri hemen onay verdiler ve katılımcıların izlemede güvenliğini sağlamak için gerekli tüm önlemleri almaya hazır olduklarını onayladılar.

“[Ama] Sınır Hattında bu izleme ancak iki tarafın - DKC ve Azerbaycan'ın izni ve güvenlik garantileri olması durumunda yapılır.

“Bu noktaya kadar, Azerbaycan tarafının olumlu yanıtı hakkında hiçbir bilgimiz yok.”

<https://news.am/eng/news/321411.html>

Karabağ Komisyonu: Geri verilen Ermeni askerlerinin cesetlerine işkence verilerek

sakat bırakılmıştır

13:28, 11.04.2016

Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savaş Mahkumları, Rehineler ve Kayıp Kişiler Devlet Komisyonu bir bildiri yayınladı

“10 Nisan’da, daha önce varılan anlaşmaya uygun olarak, Uluslararası Kızılhaç Komitesi ve AGİT Genel Başkanı Ofis Temsilcisi arabuluculuğu yoluyla, Dağlık Karabağ Cumhuriyeti’nin Savaş Esirleri, Rehineleri ve Kayıp Şahısları Devlet Komisyonu ile birlikte Dağlık Karabağ Cumhuriyeti ile Azerbaycan arasında ölen kişilerin cesetlerinin değişimini, Bash Karvend yerleşimine yakın bir yerde gerçekleştirdi. “2-5 Nisan’da Azerbaycan tarafından yapılan büyük çaplı askeri saldırının sonucu olarak şehit olan 18 DKC Savunma Ordusu askerinin bedenleri, değişim sırasında DKC tarafına devredildi.

“Uluslararası Kızıl Haç Komitesi temsilcilerinin de bulunduğu , DKC Devlet Savaş Mahkumları, Rehineler ve Kayıp Kişiler Komisyonu ve Azerbaycan tarafının değişimi sırasında ölenlerin vücutlarında işkence ve sakatlanma belirtileri bulunduğunu kaydedildi.

“İnsanlık dışı davranışın açık bir tezahürü olan bu eylemler savaş yasalarına ve geleneklerine aykırı davranıştır ve uluslararası insan hukukunun, özellikle de Yaralıların ve Hastaların Durumunun İyileştirilmesi Sözleşmesini (ISilahlı Kuvvetlerde (1949), Cenevre Sözleşmesi (III), Savaş Esirlerinin Davranışına (1949) ve Uluslararası Silahlı Çatışma Kurbanlarının Korunmasına İlişkin 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre Sözleşmelerini ağır şekilde ihlal ediyor.

“Karabağ, Azerbaycan tarafının bu tür davranışlarının uluslararası toplum ve uzman kuruluşlar tarafından en kuvvetli şekilde kınanmasını ve sorumluların dikkate alınmasını sağlamaya çalışacaktır” dedi.

<https://news.am/eng/news/321638.html>

Savunma Bakanlığı: Ermenistan tarafı toplam 92 kayıp verdi

23:03, 13.04.2016

YEREVAN. – Ermenistan Savunma Ordusu, savaş sırasında öldürülen askerler hakkında bilgi yayınladı.

Azerbaycan’ın 2-5 Nisan’da Dağlık Karabağ aleyhine başlattığı askeri harekâtların ölümlerle sonuçlandığı insan sayısı:

64 asker, 13 gönüllü ve yedek asker

15 memur

15 sözleşmeli asker

34 asker

11 gönüllü

2 yedek asker

1 kişi kayıp

Yüzbaşı Argishti Gaboyan

Askeri olmayan kayıplar - 15 kişi

9 asker

2 yedek asker

4 Karabağ sivilleri

<https://news.am/eng/news/322142.html>

Savunma Ordusu: Azerbaycan tarafı yanlış haber yayarak durumu süni olarak gerginleştirmeye çalışıyor

20:44, 14.04.2016

Stepanakert. - Savunma Bakanlığı “Azerbaycan propagandası, Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC) tarafından verilen mesajlarda yanlış bilgileri yaymaya devam ediyor” dedi.

“Azerbaycan Savunma Bakanlığı tarafından Azerbaycan Ordusu Küçük Çavuş Rustam Ahmedov'un ölümü hakkındaki bilgilerin, Ermeni tarafının hatası nedeniyle gerçekleştiği şekilde yayılması, durumu suni olarak gerginleştirmeyi amaçlayan yanlış bilgidir.

Savunma Ordusu basın servisi sözcüsü ateşkesin, düşmandan başka kimsenin ihlal etmemesi haricinde, gün boyunca Karabağ-Azerbaycan düşman kuvvetleri arasındaki Temas Çizgisi'nde gözlemlendiğini bildirmiştir. Spesifik olarak, saat 12: 10'da, Azerbaycan silahlı kuvvetleri, temas hattının (Martuni) doğu yönünde 82 mm harç (2 mermi) ve 15:25 güneydoğu yönünde (Hadrut) yaklaşık AGS-17 bombası fırlatıcısı (6 mermi) kullanmışlardır.

Azerbaycan Savunma Bakanlığı, mağdur hakkında bir mesaj yayınlayarak 2-5 Nisan tarihlerinde savaş sırasında yüzlerce kaybın ortaya çıkmaya başladığını ve bu listenin şu ana kadar gizli tutulduğunu da belirtmedi. Başarısız askeri saldırıları gizlemek için benzer içerikli mesajların gelecekte de Azerbaycan askeri teşkilatından yayılması beklenebilir” dedi.

<https://news.am/eng/news/322334.html>

Karabağ ordusu: Azerbaycan`ın ateş etmesi sonucu gece bir asker öldü

10:27, 15.04.2016

Karabağ ile Azeri düşman kuvvetler arasındaki Temas Hattı`ndaki operasyonel durum Perşembe gecesi geç saatlerden Cuma sabahı erken saatlere kadar aynı kaldı. Bu süre zarfında, rakip tüm cephe hattı boyunca tüfek, keskin nişancı ve harç silahlarıyla 60defa ve daha fazla ateş ederek sözlü anlaşmayı ihlal etti.

Durum en çok kuzeyde (Gyulistan), kuzeydoğuda (Talış-Martakert), doğuda (Martuni) ve güneyde (Hadrut) temas bölgesinin yönünde belirgindi. Azerbaycan tarafının da ağır tüfekli makinaların yanı sıra harçlar ve bir el bombası fırlatıcı kullandığı belirtildi.

Düşmanın ateşkes ihlalleri, kazalara da neden oluyor.

Örnek olarak, perşembe günü öğleden sonra saat 17: 30'da Martuni yönünde ateşli saldırı sonucu ölümcül yaralanan Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savunma Ordusu askeri Manvel Grigoryan öldü.

Bu gerçek göz önüne alındığında, DKC Savunma Ordusu öncü birimleri olayların gelişmesine paralel olarak askeri görevlerini yerine getirmekte ve Artsakh sınırlarını güvenle savunmaktadırlar.

Azerbaycan tarafı, cephe hattında meydana gelen olayların sonuçlarına ilişkin olarak tam sorumluluğu taşımaktadır

<https://news.am/eng/news/322368.html>

Azerbaycan tarafı Çarşamba günü Ermeni askerinin cesedini teslim edecek

20:14, 19.04.2016

YEREVAN. - Karabağ'ın Savaş Esirleri, Esir ve Kayıp İnsanlardan Oluşan Komisyon Başkanı Viktor Kocharyan Azerbaycan tarafından, çarşamba günü öğleden sonra Ermeni askerinin cesetini devralacağını söyledi..

“Meseleni tartışmak için ICRC temsilcileriyle görüşeceğim. Kayıp olan Argishto Gaboyan'ın cesedi olup olmadığını bilmiyoruz. Cesedin kimliğini adli inceleme kimliği ortaya çıkaracaktır ”dedi.

Daha önce, Kocharyan Ermeni Haberi - NEWS.am, Ermeni tarafının 19 kişinin kayıp olduğunu, Karabağ-Azerbaycan Temas Hattı boyunca yapılan dört günlük savaşın bir sonucu olarak, 18 kişinin cesedinin Ermenistan`a teslim edildiğini söyledi. Ancak, bir askerin kaderi bilinmeyerek kalmıştı.

DKC Savunma ordusu komutanı,23 yaşlı Kaptan Argishti Gaboyan, 2 ve 5 Nisan arasında gerçekleşen savaştan bu yana kayıp olarak kabul ediliyor.

<https://news.am/eng/news/323088.html>

Karabağ ordusu: Azerbaycan'ın saldırısı sonucu bir asker yaralandı

10:39, 21.04.2016

Stepanakert. - Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savunma Ordusu, Ermeni Haberi -NEWS.am'e, Savunma Ordusu askerlerinden 32 yaşındaki Marat Danielyan'ın, perşembe günü sabah 6: 30'da ölümcül bir silah yarası aldığını söyledi. Düşman kuvvetler arasındaki Temas Çizgisi'nin kuzeyinde (Talış köyü) Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin saldırı eylemleri sonucu olarak ölümcül şekilde yaralandı. Bu olayın ayrıntılarını bulmak için soruşturma başlatıldı.

<https://news.am/eng/news/323291.html>

Karabağ ordusu: Azerbaycan gece ateşkesi ihlal etdi, 2 ermeni askeri öldü
09:39, 30.04.2016

Stepanakert. - Düşman, Cuma gecesi geç saatlerden Cumartesi sabahına kadar Karabağ ile Azerbaycan'ın muhalif güçleri arasındaki temas hattı boyunca ateşkesi ihlal etmeye devam etti. Bu süre zarfında Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri, yalnızca ağır tüfekli makinalarla değil, harçlar ve el bombası fırlatıcıları kullanarak ateşkesi ihlal etdi.

Dağlık Karabağ Cumhuriyeti (DKC / Artsakh) Savunma Ordusu, Ermeni Haber-NEWS.am'e, düşmanın kuzey (Talış köyü) yönündeki ateşkes ilanını ihlal etmesi sonucunda Savunma Ordusu'nun askeri Garik Movsisyan'da (1997 doğumlu) ve Vazgen Harutyunyan (1968 doğumlu) ölümcül şekilde yaralandı.

“DKC Savunma Bakanlığı, düşmanın saldırılarının cevapsız kalmayacağını ve sorumluluğun Azerbaycan tarafına üzerine düştüğünü ” dedi.

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyadı: Laman Gasimli

Doğum yeri ve tarihi: Sumgait – 11.06.1992

E-posta: lqasimli@gmail.com

Cep Tel: 0 (539) 8475928

Öğrenim Durumu

Lisans 2014, Kafkaz Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı
Bölümü

Yüksek Lisans 2019, İstanbul Aydın Üniversitesi, Halkla
İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü

